

ՀՀ ԳՅՈՒՂԱՆՏԵՍԻՄՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԲՈՒԺԱՍՏԵՒՏԱՐԱՅԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՂԻԹՅՈՒՆ

MINISTRY OF AGRICULTURE OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
STATE INSPECTORATE ON PLANT SANITARY

Փուստաբնիտարական
ԲԱՆԱՐԱՆ

Phytosanitary GLOSSARY

Фитосанитарный СЛОВАРЬ

Végétosanitaires DICTIONNAIRE

Երևան 2010
Yerevan 2010

Բուսասանիտարական տերմինների հնդեքսը տարբեր լեզուներով

	Հայերեն	Русский	English	Français
1.	Ազ	СЗ	PFA	ZE
	Ազատ գոտի /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՁՀ 2001/:	Свободная зона (ФАО, 1995; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	Pest Free Area [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]	Zone exempte d'organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PFA]
2.	Ազատ գոտի	Свободная зона	Pest Free Area	Zone exempte
	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պահպանապես պահպանվում է նույն մակարդակում /ՊԳԿ 1995/:	Зона, отсутствие в которой данного вредного организма научно доказано, и где при необходимости оно официально поддерживается (ФАО, 1995)	An area in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained [FAO, 1995]	Zone dans laquelle l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue par l'application de mesures officielles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone indemne]
3.	Ազատ է (թեր արտադրության դաշտ կամ տեղ)	Свободный от (о грузе, поле или месте производства)	Free from (of a consignment, field or place of production)	Exempt (s'applique à un envoi, champ ou un lieu de production)
	Առանց վնասակար օրգանիզմների /կամ առանց կոնյուրետ վնասակար օրգանիզմի/, այն բանակություններով, որոնք կարող են բացահայտվել բուսասանիտարական ընթացակարգերի կիրառմանը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՁՀ 1999/:	Без вредных организмов (или конкретного вредного организма) в количествах, которые могут быть выявлены с применением фитосанитарных процедур (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Without pests (or a specific pest) in numbers or quantities that can be detected by the application of phytosanitary procedures [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombres ou en quantités détectables par des méthodes phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEPM, 1999; précédemment indemne]
4.	Ախտածին	Патоген	Pathogen	Pathogène
	Հիվանդություն հարուցող միկրոօրգանիզմ /ԲՄՍՍ Ն3 1996/:	Микроорганизм, вызывающий болезнь (МСФМ № 3, 1996)	Micro-organism causing disease [ISPM Pub. № 3, 1996]	Micro-organisme qui provoque une maladie [NIMP Pub. № 3, 1996]
5.	Ահազանգում վնասակար օրգանիզմի մասին	Сигнализация о вредном организме	Pest record	Signalement d'un organisme nuisible
	Փաստաթուղթ, որը տալիս է տեղեկատվություն կոնկրետ տեղում և կոնկրետ ժամանակում, գոտում /սովորաբար երկրում/ վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացահայտված մասին նկարագրված հանգամանքներում /ԲՄԵՀ 1997/ :	Документ, дающий информацию о присутствии или отсутствии конкретного вредного организма в конкретном месте и в конкретное время в зоне (обычно в стране) при описанных обстоятельствах (КЭФМ, 1997)	A document providing information concerning the presence or absence of a specific pest at a particular location at a certain time, within an area (usually a country) under described circumstances [CEPM, 1997]	Document fournissant des informations concernant la présence ou l'absence d'un organisme nuisible déterminé, à une époque et en un lieu précis, à l'intérieur d'une zone (généralement un pays) et dans des circonstances décrites [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
6.	Աղբուում	Засорение	Contamination	Contamination
	Ապրանքում, պահեստներում, փոխադրա-	Присутствие в товаре, месте	Presence in a commodity , storage	Présence dans une marchandise , un lieu

	միջոցներում կամ բեռնարկղներում վնասակար օրգանիզմի կամ ուրիշ ենթակարանտինային առարկաների արկայություն, որոնք իրենցից չեն ներկայացնում վարակում /լուս վարակում/ / ԲՍԷՀ 1997, վերանայված է 1999/:	хранения, транспортном средстве или контейнере вредных организмов или других подкарантинных материалов , не представляющее собой заржение (смотри заражение) (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)	place, conveyance or container, of pests or other regulated articles , not constituting an infestation (see infestation) [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]	de stockage, un moyen de transport ou un conteneur, d' organismes nuisibles ou d'autres articles réglementés , sans qu'il y ait infestation (voir infestation) [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
7.	Ալբուսող վնասակար օրգանիզմ	Засоряющий вредный организм	Contaminating pest	Organisme nuisible contaminant
	Ապրանքի հետ տարածվող վնասակար օրգանիզմ և բույսերի կամ բուսական արտադրանքի դեպքում՝ անընդունակ վարակելու այդ բույսերին կամ բուսական արտադրանքին /ԲՍԷՀ 1996, վերանայված է ԲՍԷՀ 1999/:	Вредный организм, распространяющийся с товаром и, в случае растений или растительных продуктов , не способный заражать эти растения или растительные продукты (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	A pest that is carried by a commodity and, in the case of plants and plant products , does not infest those plants or plant products [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Organisme nuisible véhiculé par une marchandise mais ne l'infestant pas, s'il s'agit de végétaux et produits végétaux [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
8.	Աճեցման միջավայր	Среда выращивания	Growing medium	Milieu de culture
	Նյութ, որում աճում են բույսերի արմատները կամ նախատեսված է որպահանջանակ աճանաւած աճուրդի համար /ՊԳԿ 1990/:	Материал, в котором растут корни растений , или предназначенный для этого (ФАО, 1990)	A pest that is carried by a commodity and, in the case of plants and plant products , does not infest those plants or plant products [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Toute matière dans laquelle poussent les racines de végétaux , ou qui est destiné à cet effet [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
9.	Ամրակայտանյութ	Крепёжная древесина	Dunnage	Bois de calage
	Փայտանյութ՝ նախատեսված ապրանքի պահպանման կամ ամրացման համար, որը չի մնում ապրանքի հետ անմիջապես կպակած ապրանքի հետ անմիջապես կպակած /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍՄՇ N15 2002/:	Древесина, предназначенная для предохранения или крепежа товара , но не остаётся связанный с самим товаром (ФАО, 1990; пересмотрено МСФМ № 15, 2002)	Wood packaging material used to secure or support a commodity but which does not remain associated with the commodity [FAO, 1990; revised ISPM Pub. N° 15, 2002]	Matériau d'emballage en bois utilisé pour caler ou soutenir une marchandise mais qui ne reste pas associé avec la marchandise [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. N° 15, 2002]
10.	Անհետաձգելի միջոցառում	Экстренная мера	Emergency measure	Mesures d'urgence
	Բուսասանիտարական միջոցառում՝ սահմանված արտակարգ /անհետաձգելի/ կարգով նոր կամ անսպասելի բուսասանիտարական իրավիճակում: Անհետաձգելի միջոցառումը կարող է լինել կամ չլինել ժամանակավոր միջոցառում: /ԲՍՁՀ, 2001; ԲՍՁՀ, 2005/:	Фитосанитарная мера, установленная в чрезвычайном (экстренном) порядке в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации. Экстренная мера может быть, а может не быть временной мерой (ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2005).	A phytosanitary regulation or procedure established as a matter of urgency in a new or unexpected phytosanitary situation. An emergency measure may or may not be a provisional measure [ICPM, 2001]	Réglementation ou procédure phytosanitaire adoptée de façon urgente lorsque la situation phytosanitaire est nouvelle ou imprévue. Une mesure d'urgence peut être provisoire mais ne l'est pas nécessairement [CIMP, 2001]

11.	Անհետածգելի գործողություն	Экстренное действие	Emergency action	Action d'urgence
	Անհապաղ բուսասամիտարական գործողություն՝ նախաձեռնված նոր կամ անսպասելի իրավիճակում /ԲՍՁՀ, 2001/:	Срочное фитосанитарное действие , предпринятое в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации (ВКФМ, 2001)	A prompt phytosanitary action undertaken in a new or unexpected phytosanitary situation [ICPM, 2001]	Action phytosanitaire menée rapidement en cas de situation phytosanitaire nouvelle ou imprévue [CIMP, 2001]
12.	Ապրանք	Товар	Commodity	Marchandise
	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների տեսակ, որոնք տեղափոխվում են առևտրային կամ այլ նպատակներով /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՍՁՀ 2001/:	Тип растения, растительного продукта или другого предмета, перемещаемого в торговых или других целях (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A type of plant, plant product , or other article being moved for trade or other purpose [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Type de végétal, de produit végétal ou autre article transporté lors d'échanges commerciaux ou pour d'autres raisons [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]
13.	Առաջնային օջախ	Первичный очаг	Incursion	Incursion
	Վնասակար օրգանիզմի մեկուսացված սերնդավորություն՝ վերջերս հայտնաբերված տվյալ գոտում, դեռևս չկիմայավարժված, սակայն մոտ ապագայի համար ձանաչված գոյատևելու ընդունակ /ԲՍՁՀ 2003/:	Изолированная популяция вредного организма , недавно обнаруженная в данной зоне , еще не акклиматизированная, но признаваемая способной выживать в ближайшем будущем (ВКФМ, 2003)	Isolated population of a pest, which was found out lately in this area, not yet established, but recognized able to survive in future (TCPM, 2003)	La population isolée de l'organisme nuisible récemment découvert dans la zone donnée, pas encore acclimaté, mais reconnu capable de survivre dans un proche avenir. (CTAP, 2003)
14.	Առկայություն	Присутствие	Occurrence	Présence
	Գոտում վնասակար օրգանիզմի առկայություն՝ պաշտոնապես ձանաչված տեղական կամ ներթափանցված և այն պաշտոնապես ոչ պարտադիր վերացված /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՍՀ Ն17/:	Присутствие в зоне вредного организма , официально признанного местным или интродуцированным , и официально не объявленного ликвидированным (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МСФМ № 17)	The presence in an area of a pest officially reported to be indigenous or introduced and/or not officially reported to have been eradicated [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly occur]	Un organisme nuisible est dit présent dans une zone s'il est officiellement reconnu qu'il y est indigène ou introduit et/ou sans déclaration officielle de son éradiation [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2002]
15.	Արտադրական ազատ տեղանակ	Свободный участок производства	Pest free production site	Site de production exempt
	Արտադրական տեղի որոշակի մաս, որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես պահպանվում է որոշակի ժամանակի ընթացքում և որը կառավարվում է որպես առանձին միավոր, բայց այն նույն կերպ, ինչպես և արտադրական ազատ տարածքը /ԲՍՍՀ 2002/	Определённая часть места производства , для которой отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени, и которая управляется как отдельная единица, но таким же образом, как и	A defined portion of a place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period and that is managed as a separate unit in the same way as a pest free place of production	Partie bien délimitée d'un lieu de production , où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles, et qui est gérée comme une unité distincte mais conduite de la même manière

N10 1999:/	свободное место производства (МСФМ № 10, 1999)	[ISPM Pub. N° 10, 1999]	qu'un lieu de production exempt d'organismes nuisibles [NIMP Pub. N° 10, 1999]
16. Արգելանք	Запрет	Prohibition	Interdiction
Բուսասամիտարական կանոնակարգ՝ ներկրման արգելման կամ նշված վնասակար օրգանիզմի կամ ապրանքի տեղափոխման վերաբերյալ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995:/	Фитосанитарная регламентация , запрещающая импорт или передвижения указанного вредного организма или товара (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	A phytosanitary regulation forbidding the importation or movement of specified pests or commodities [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Règlement phytosanitaire interdisant l'importation ou la mise en circulation d' organismes nuisibles ou de marchandises déterminés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
17. Արգելում (բերի)	Задержание (груза)	Interception (of a consignment)	Interception (d'un envoi)
Ներկրվող բերի բացթողման մերժում կամ նրա ներկրման վրա հատուկ պայմանների սահմանում՝ բուսասամիտարական կանոնակարգմանը անհամապատասխանության պատճառով /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995:/	Отказ пропустить импортируемый груз или наложение особых условий на его ввоз в связи с его несоответствием фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	The refusal or controlled entry of an imported consignment due to failure to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Refoulement ou entrée conditionnelle d'un envoi importé résultant du nonrespect de la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
18. Արդյունավետություն /նշակման/	Эффективность (обработки)	Efficacy (treatment)	Efficacité (du traitement)
Որոշակի, չափվող և վերարտադրվող արդյունք, հասանելի նախատեսված ախտահանման արդյունքում /ԲՍՄՁ 2003:/	Определённый, измеряемый и воспроизводимый результат, достигаемый в результате предписанной обработки (МСФМ № 18, 2003)	Definite, measurable and reproduced result, reaching in the result of the prescribed treatment (ISPM, N18, 2003)	Le résultat défini, mesuré et reproduit atteint à la suite de le traitement prescrit (NIMP N18 2003)
19. Արտադրական ազատ տեղամաս	Свободное место производства	Pest free place of production	Lieu de production exempt
Արտադրական տարածք,որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես, որոշակի ժամանակի ընթացքում, պահպանվում է նույն մակարդակում /Վիճակում/ /ԲՍՄՁ N10 1999:/	Место производства , для которого отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени (МСФМ № 10, 1999)	Place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period [ISPM Pub. N° 10, 1999]	Lieu de production où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles [NIMP Pub. N° 10, 1999]
20. Արտադրանքի տեղը	Место производства	Place of production	Lieu de production
Տնտեսություն կամ դաշտերի համալիր, որոնք օգտագործվում են որպես զյուղատնտեսական արտադրության մեջ միավոր: Արտադրանքի տեղը իր մեջ կարող է ընդգրկել հատվածներ, որոնք	Хозяйство или комплекс полей , используемые как одна единица сельскохозяйственного производства. Место производства может включать в себя места, управляемые	Any premises or collection of fields operated as a single production or farming unit. This may include production sites which are separately managed for phytosanitary purposes	Tout lieu ou ensemble de champs exploités comme une seule unité de production agricole. Un lieu de production peut comprendre des sites de

		Республика Армения Министерство сельского хозяйства и продовольствия Государственный инспекторат по фитосанитарному надзору	отдельно по фитосанитарным причинам (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	[FAO, 1990; revised CEPM, 1999]	production conduits séparément pour des raisons phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
21.	Բաց թողում /թերի/	Выпуск (груза)		Release (of a consignment)	Libération (d'un envoi)
	Բերի ներկրման թույլատվությունը՝ նրա համապատասխանությունը հաստատելուց հետո/ ՊԳԿ 1995/	Разрешение на ввоз груза после подтверждения его соответствия (ФАО, 1995)		Authorization for entry after clearance [FAO, 1995]	Autorisation d'entrée après agrément [FAO, 1995]
22.	Բաց թողում /շրջակա միջավայր/	Выпуск (в окружающую среду)		Release (into the environment)	Lâcher (dans l'environnement)
	Օրգանիզմի մտածված բաց թողումը շրջակա միջավայր /ԲՍՍՀ Ն3, 1996/	Намеренный выпуск организма в окружающую среду (МСФМ № 3, 1996)		Intentional liberation of an organism into the environment (see introduction and establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Libération intentionnelle d'un organisme dans l'environnement (voir introduction et établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]
23.	Բեռ	Груз		Consignment	Envoi
	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների մի երկրից մյուսը տեղափոխվող որոշակի քանակություն, որն ուղեկցվում է /անհրաժեշտության դեպքում/ մեկ բուսասանիտարական հավաստագրով/ Բեռը կարող է կազմված լինել մեկ կամ ավելի ապրանքներից կամ խմբաքանակներից/ /ՊԳԿ 1990, վերայանված է ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՍՃՀ 2001/	Некоторое количество растений, растительных продуктов и/или других материалов, передвигающихся из одной страны в другую и сопровождаемых (при необходимости) одним фитосанитарным сертификатом (груз может быть составлен из одного или более товаров или партий) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A quantity of plants, plant products and/or other articles being moved from one country to another and covered, when required, by a single phytosanitary certificate (a consignment may be composed of one or more commodities or lots) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Ensemble de végétaux , de produits végétaux et/ou d'autres articles expédiés d'un pays à un autre et couvert, si nécessaire, par un seul certificat phytosanitaire (un envoi peut être composé de plusieurs marchandises ou lots) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]	
24.	Բեռի կարգ	Категория товара		Commodity class	Catégorie de marchandise
	Կարգ, որում կարելի է միավորել նույնանանան ապրանքները, որոնց վրա տարածվում են բուսասանիտարական կանոնակարգման ընդհանուր պահանջները /ՊԳԳ 1990/:	Категория, в которую можно объединить сходные товары , на которые распространяются общие требования фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)		A category of similar commodities that can be considered together in phytosanitary regulations [FAO, 1990]	Groupe de marchandises similaires couvertes par une réglementation phytosanitaire commune [FAO, 1990]
25.	ԲԿԲԱԿ	НОКЗР		NPPO	ONPV
	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1995, ԲՍՃՀ 2001/:	Национальная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1995; ВКФМ, 2001)		National Plant Protection Organization [FAO, 1990; ICPM, 2001]	Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
26.	ԲԿԲԱԿ	МККЗР		IPPC	CIPV
	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության միջազգային	Международная конвенция по карантину и защите		International Plant Protection Convention, as deposited in 1951	Convention internationale pour la protection des végétaux, déposée en

համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. Հռոմում և հետագայում լրացված /ՊԳԿ 1990, Վերանայված ԲՄԾՀ 2001, 2005/:	растений, основанная ФАО в 1951 году в Риме и впоследствии дополненная (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001, 2005)	with FAO in Rome and as subsequently amended [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	1951 à la FAO (Rome) et amendée depuis [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]
27. ԲԿԲԹԵԿ	ЕОКЗР	EPPO	OEPO
Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության Եվրոպական և միջերկրածովյան կազմակերպություն:	Европейская и средземноморская организация по карантину и защите растений.	European and Mediterranean Plant Protection Organization	ORGANISATION EUROPEENNE ET MEDITERRANEENNE POUR LA PROTECTION DES PLANTES
28. ԲԿԲԹՏԿ	РОКЗР	RPPO	ORPV
Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1990, Վերանայված ԲՄԾՀ 2001/:	Региональная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Regional Plant Protection Organization [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Organisation régionale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
29. ԲՄՀ	СՓՄ	SPM	SMP
Բուսասանիտարական միջոցառումների համակարգ	Система фитосанитарных мер.	System of Phytosanitary Measure	Système des mesures phytosanitaire
30. ԲՄՍԶ	МСՓՄ	ISPM	NIMP
Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված ԲՄԾՀ-ի կողմից 2001/:	Международный стандарт по фитосанитарным мерам (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	International Standard for Phytosanitary Measures [CEPM, 1996; revised ICPM, 2001]	Norme internationale pour les mesures phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CIMP, 2001]
31. ԲՄԷՀ	КЭФМ	ECPM	ECPM
Բուսասանիտարական միջոցառումների էֆեկտիվիտեալ հանձնաժողով:	Комиссия эффективности по фитосанитарным мерам	Efficiency Commission for Phytosanitary Measures	Commission d'effectivité des mesures phytosanitaire
32. ԲՄԾՀ	ВКФМ	TCPM	CTAP
Բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Временная комиссия по фитосанитарным мерам	Temporary Commission for Phytosanitary Measures	Comité temporaire des normes
33. Բնական առկա	Естественно присутствующий	Naturally occurring	Présent naturellement
Եկոհամակարգի բաղադրամաս կամ բնական սերնդատվությունից ընտրություն՝ չփոփոխված արհեստական միջոցներով /ԲՄՍԶ N3, 1996/:	Говорится о компоненте экосистемы или выборке из природной популяции, не изменённой искусственными способами (МСՓՄ № 3, 1996)	A component of an ecosystem or a selection from a wild population, not altered by artificial means [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Se dit d'un composant d'un écosystème ou d'une sélection issue d'une population naturelle, qui n'a pas été modifiée par des moyens artificiels [NIMP Pub. N° 3, 1996]
34. Բնական թշնամի	Естественный враг	Natural enemy	Auxiliaire
Օրգանիզմ, որն ապրուն է ուրիշ օրգանիզմի հաշվին և որը կարող է օգնել իր տիրոջ սերնդատվության սահմանափակմանը: Այս հասկացության մեջ մտցված են մակարութիղները,	Организм, который живёт за счёт другого организма, и который может помочь в ограничении популяции своего хозяина. В это понятие	An organism that lives at the expense of another organism and which may help to limit the population of its host. This includes parasitoids , parasites , predators	Organisme qui vit aux dépens d'un autre organisme et qui peut contribuer à limiter la population de son hôte, incluant les parasitoïdes , les parasites , les

մակաբույժները, գիշատիչները և պարողները /ԲՍՄ Ն3, 1996:/	включены паразитоиды, паразиты, хищники и патогены (МСФМ № 3, 1996)	and pathogens [ISPM Pub. N° 3, 1996]	prédateurs et les pathogènes [NIMP Pub. N° 3, 1996]
35. ԲՍՄԿ	СПСՓМ	AASPM	CAMP
Բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառման համաձայնագիր	Соглашение по применению санитарных и фитосанитарных мер.	Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures	Convention sur l'application des mesures phytosanitaire (CAMP)
36. ԲՎԿ	ԱՓԲ	PRA	ARP
Բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995 վերանայված է /ԲՍՁՀ, 2001:/	Анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Pest Risk Analysis [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]	Analyse du risque phytosanitaire [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PRA]
37. ԲՎԿ գոտի	Зона АՓԲ	PRA area	Zone ARP
Գոտի, որի համար կատարվում է բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995/:	Зона, для которой проводится анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995)	Area in relation to which a Pest Risk Analysis is conducted [FAO, 1995]	Zone pour laquelle une analyse du risque phytosanitaire est effectuée [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone PRA]
38. ԲՏԿ	ՓՏՕ	PTO	ОРР
Բուսասանիտարական տարածքային կազմակերպություն:	Фитосанитарная территориальная организация.	Phytosanitary Territorial Organization	Organisation régionale phytosanitaire
39. Բույսեր	Растения	Plants	Végétaux
Կենդանի բույսեր և նրանց մասերը, ներառյալ սերմերը և գենետիկական նյութը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍԲՊՄՀ 1997/:	Живые растения и их части, включая семена и генетический материал (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	Living plants and parts thereof, including seeds and germplasm [FAO, 1990; revised IPPC, 1997]	Plantes vivantes et parties de plantes vivantes, y compris les semences et le matériel génétique [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]
40. Բույսերի կարանտին	Карантин растений	Plant quarantine	Quarantaine végétale
Գործունեություն, ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և կամ տարածման կանխարգելմանը կամ նրանց դեմ պաշտոնական պայքարի ապահովմանը /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Деятельность, направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов или на обеспечение официальной борьбы с ними (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	All activities designed to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to ensure their official control [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	L'ensemble des activités qui visent à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou à assurer une lutte officielle à leur encontre [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
41. Բույսեր in vitro	Растения in vitro	Plants in vitro	Végétaux in vitro
Ապրանքի կարգ՝ բույսերի նշանավորմամբ, աճեցված հակասեպտիկ միջավայրում, փակ բերնարկում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍԵՀ 1999, ԲՍՁՀ 2002/:	Категория товара, обозначающая растения, выращиваемые в антисептической среде в закрытом контейнере (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ,	A commodity class for plants growing in an aseptic medium in a closed container [FAO, 1990; revised CEPM, 1999; ICPM, 2002 formerly plants in tissue culture]	Catégorie de marchandise correspondant à des plantes cultivées sur milieu aseptique dans un récipient fermé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment végétaux en culture de tissus]

		1999; ВКФМ, 2002)		
42.	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն	Национальная организация по карантину и защите растений	National Plant Protection Organization	Organisation nationale de protection des végétaux
	Պետության կողմից հիմնադրված պաշտոնական ծառայություն՝ ԲԿԲՊՍՀ-ում նշված գործողությունների հրականացման համար /ՊԳԿ 1995/:	Официальная служба, учреждённая государством для выполнения функций, обозначенных в МККЗР (ФАО, 1990)	Official service established by a government to discharge the functions specified by the IPPC [FAO, 1990; formerly Plant Protection Organization (National)]	Service officiel institué par un gouvernement pour mettre en oeuvre les fonctions spécifiées par la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation nationale pour la protection des végétaux]
43.	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության միջազգային կոնվենցիա	Международная конвенция по карантину и защите растений	International Plant Protection Convention	Convention Internationale pour la Protection des Végétaux
	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագրի հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. Հյումուն և հետագայում լրացված ՊԳԿ-ի կողմից 1990թ. 2001, 2005/:	Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в Риме в 1951 году и дополненная впоследствии (ФАО, 1990)	International Plant Protection Convention, as deposited with FAO in Rome in 1951 and as subsequently amended [FAO, 1990]	Convention internationale pour la protection des végétaux, déposée à la FAO (Rome) en 1951 et amendée depuis [FAO, 1990]
44.	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն	Региональная организация по карантину и защите растений (РОКЗР)	Regional Plant Protection Organization (RPPO)	Organisation régionale de protection des végétaux (ORPV)
	Միջկառավարական կազմակերպություն ԲԿԲՊՍՀ 9-րդ հոդվածում շարադրված գործառնություններով /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1999/	Межправительственная организация с функциями, изложенными в статье IX МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	An intergovernmental organization with the functions laid down by Article IX of the IPPC [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; formerly plant protection organization (regional)]	Organisation intergouvernementale chargée des fonctions précisées dans l'article IX de la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation régionale pour la protection des végétaux]
45.	Բույսերի համար վնասակար օրգանիզմների ցանկ	Список вредных для растения организмов	Host pest list	Liste d'organismes nuisibles à un hôte
	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք վարակում են բույսերի տեսակեր ընդհանրապես, կամ կոնկրետ տվյալ գոտում /ԲՄԵՀ 1990, ԲՄԵՀ 1996, Վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/:	Список вредных организмов, которые заражают вид растения вообще или в конкретной зоне (КЭФМ, 1990; КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	A list of pests that infest a plant species, globally or in an area [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Liste des organismes nuisibles qui infestent une espèce végétale, globalement ou dans une zone déterminée [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
46.	Բուսական արտադրանք	Растительные продукты	Plant products	Produits végétaux
	Բուսական ծագման չվերամշակված նյութ /ներառյալ հացահատիկը/, ինչպես նաև վերամշակված մթերքները, որոնք իրենց	Непереработанный материал растительного происхождения (включая зерно), а также	Unmanufactured material of plant origin (including grain) and those manufactured products that, by their	Produits non manufacturés d'origine végétale (y compris les grains), ainsi que les produits manufacturés qui, étant

	բնույթով կամ վերամշակման եղանակով կարող են ստեղծել վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման կամ տարածման վտանգ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	переработанные продукты, которые по своей природе или по способу своей переработки могут создавать риск интродукции и распространения вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	nature or that of their processing, may create a risk for the introduction and spread of pests [FAO, 1990; revised IPPC, 1997; formerly plant product]	donné leur nature ou celle de leur transformation, peuvent constituer un risque d'introduction ou de dissémination des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment produit végétal]
47.	Բուսասանիտարական գործողություն	Фитосанитарное действие	Phytosanitary action	Action phytosanitaire
	Պաշտոնական գործողություններ, այնպիսիք են զննումը, վերլուծությունը, վերահսկողությունը կամ մշակումը, որոնք ձեռնարկվել են բուսասանիտարական կանոնակարգումների հրագործման համար /ԲՄՁՀ, 2001/:	Официальная операция, такая, как досмотр, анализ, надзор или обработка , предпринятая для осуществления фитосанитарных регламентаций или процедур (ВКФМ, 2001)	An official operation, such as inspection, testing, surveillance or treatment , undertaken to implement phytosanitary regulations or procedures [ICPM, 2001]	Toute opération officielle - inspection, analyse, surveillance ou traitement – entreprise pour appliquer des réglementations ou procédures phytosanitaires [CIMP, 2001]
48.	Բուսասանիտարական ընթացակարգ	Фитосанитарная процедура	Phytosanitary procedure	Méthode phytosanitaire
	Բուսասանիտարական կանոնակարգերի կիրառման պաշտոնապես նախատեսված մեթոդ, ներառյալ զննման, վերլուծության, վերահսկողության կամ մշակման կիրառումը կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների հանդեպ /ՊԳԿ, 1990; Վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄՁՀ, 1999, ԲՄՁՀ, 2001/:	Официально предписываемый метод применения фитосанитарных регламентаций , включая проведение досмотра, анализа, надзора или обработок в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	Any officially prescribed method for implementing phytosanitary regulations including the performance of inspections, tests, surveillance or treatments in connection with regulated pests [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]	Toute méthode officielle prescrite pour appliquer des réglementations phytosanitaires , notamment la réalisation d' inspections, d'analyses, de surveillances ou de traitements relatifs aux organismes nuisibles réglementés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment méthode de quarantaine]
49.	Բուսասանիտարական կանոնակարգում	Фитосанитарная регламентация	Phytosanitary regulation	Réglementation phytosanitaire
	Կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ կանխարգելման պաշտոնական կանոն կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակում, մասնավորապես բուսասանիտարական հավաստագրման ընթացակարգի սահմանում: /ՊԳԿ, 1990; Վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄՁՀ, 1999, ԲՄՁՀ, 2001/:	Официальное правило по предотвращению интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов или ограничению экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов , в частности - установление процедур по фитосанитарной	Official rule to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests , or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests , including establishment of procedures for phytosanitary certification [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]	ENSEMBLE de règlements officiels visant à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d' organismes de quarantaine , ou à limiter les effets économiques des organismes réglementés non de quarantaine , notamment l'établissement de procédures pour la certification phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999;

	сертификации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)			CIMP, 2001]
50.	Բուսասանիտարական հավաստագրում	Фитосанитарная сертификация	Phytosanitary certification	Certification phytosanitaire
	Բուսասանիտարական ընթացակարգերի կիրառում, որը հանգեցնում է բուսասանիտարական հավաստագրի տրնան /ՊԳԿ, 19990/:	Применение фитосанитарных процедур , приводящее к выдаче фитосанитарного сертификата (ФАО, 1990)	Use of phytosanitary procedures leading to the issue of a Phytosanitary Certificate [FAO, 1990]	Utilisation de méthodes phytosanitaires permettant la délivrance d'un certificat phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
51.	Բուսասանիտարական հավաստագրի	Фитосанитарный сертификат	Phytosanitary certificate	Certificat phytosanitaire
	Հավաստագրի պատրաստված ԲԿԲՊՀՀ-ի կողմից հաստատված ձևով /ՊԳԿ, 1990; Վերանայված ԲՄԷՀ, 1999/:	Сертификат, подготовленный по форме, утвержденной МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Certificate patterned after the model certificates of the IPPC [FAO, 1990]	Certificat conforme aux modèles préconisés par la CIPV [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
52.	Բուսասանիտարական միջոցառում /ընդունված ձևափոխություն/	Фитосанитарная мера (принятая интерпретация)	Phytosanitary measure	Mesure phytosanitaire
	Օրենսդրություն, կանոնակարգ կամ պաշտոնական ընթացակարգ՝ ուղղված կարանտինի վնասակար օրգանիզմների ներթափանցմանը /ինտրոդուկցիային/ և կամ տարածմանը, կամ կարգավորվող ոչ կարանտինի վնասակար օրգանիզմներից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակմանը /ՊԳԿ, 1995; Վերանայված է ԲԿԲՊՀՀ, 1997; ԶՃՀ 2001/:	Законодательство, регламентация или официальная процедура , направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов , или на ограничение экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (ФАО, 1995, пересмотрено МККЗР, 1997; ВКС, 2001) Принятая интерпретация термина фитосанитарная мера принимает во внимание существующую связь между фитосанитарными мерами и регулируемыми некарантинными вредными организмами. Эта связь недостаточно отражена в определении, данном в статье II МККЗР (1997)	Any legislation, regulation or official procedure having the purpose to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests , or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [FAO, 1995; revised IPPC, 1997; ISC, 2001]	Toute législation, réglementation ou méthode officielle ayant pour objet de prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique d' organismes réglementés non de quarantaine [FAO, 1995 révisée CIPV, 1997; CIN, 2001]

53.	Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ	Международный стандарт по фитосанитарным мерам		International Standard for Phytosanitary Measures	Norme internationale en matière de mesures phytosanitaires
	Միջազգային չափորոշիչ, հաստատված ՊԳԿ-ի համաժողովով, բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակվոր համանաժողովով կամ բուսասանիտարական միջոցառումների համանաժողովով՝ իմնադրված ԲԿԲՊՍՀ-ի շրջանակներում /ԲՍԵՀ 1996, վերանայված է ԲՍԵՀ 1999/:	Международный стандарт, утвержденный Конференцией ФАО, Временной комиссией по фитосанитарным мерам, или Комиссией по фитосанитарным мерам, основанной в рамках МККЗР (КЭФМ, 1996; пересмотрено, КЭФМ, 1999)		An international standard adopted by the Conference of FAO, the Interim Commission on phytosanitary measures or the Commission on phytosanitary measures , established under the IPPC [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Norme internationale adoptée par la Conférence de la FAO, la Commission intérimaire des mesures phytosanitaires ou la Commission des mesures phytosanitaires , établie par la CIPV [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
54.	Բուսասանիտարական վտանգի գնահատական /կարանտինին վնասակար օրգանիզմների համար/	Оценка фитосанитарного риска (для карантинных вредных организмов)		Pest risk assessment (for quarantine pests)	Evaluation du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)
	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման հավանականության գնահատում և դրա հետ կապված պոտենցիալ տնտեսական հետևանքները /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՍՄԸ N11 2001/:	Оценка вероятности интродукции и распространения вредного организма и связанных с ней потенциальных экономических последствий (ФАО, 1995; пересмотрено, МСФМ № 11, 2001)		Evaluation of the probability of the introduction and spread of a pest and of the associated potential economic consequences [FAO, 1995; revised ISPM Pub. N° 11, 2001]	Évaluation de la probabilité d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible et des conséquences économiques potentielles qui y sont associées [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. N° 11, 2001]
55.	Բուսասանիտարական վտանգի կառավարման գնահատական /կարանտինին վնասակար օրգանիզմների համար/	Оценка управления фитосанитарным риском (для карантинных вредных организмов)		Pest risk management (for quarantine pests)	Gestion du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)
	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման վտանգի կրճատման միջոցների ընտրություն և գնահատական /ՊԳԿ 1995, ԲՍՄԸ N11 2001/:	Оценка и выбор способов сокращения риска интродукции и распространения вредного организма (ФАО, 1995; МСФМ № 11, 2001)		Evaluation and selection of options to reduce the risk of introduction and spread of a pest [FAO, 1995; revised ISPM Pub. N° 11, 2001]	Évaluation et sélection des options permettant de réduire le risque d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. N° 11, 2001]
56.	Բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն	Анализ фитосанитарного риска		Pest Risk Analysis	Analyse du risque phytosanitaire
	Կենսաբանական կամ այլ գիտական ու տնտեսական տվյալների գնահատում՝ վնասակար օրգանիզմի կարգավորման անհրաժեշտությունը որոշելու և բուսասանիտարական միջոցառումները նրա դեմ խստացնելու նպատակով /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Процесс оценки биологических или других научных и экономических данных с целью определения необходимости регулирования вредного организма и строгости фитосанитарных мер против		The process of evaluating biological or other scientific and economic evidence to determine whether a pest should be regulated and the strength of any phytosanitary measures to be taken against it [FAO, 1995;	Processus consistant à évaluer les preuves biologiques ou autres données scientifiques ou économiques pour déterminer si un organisme nuisible doit être réglementé, et la sévérité des

	nego (ФАО, 1995; пересмотрено, МККЗР, 1997)		revised IPPC, 1997]	mesures phytosanitaires éventuelles à prendre à son égard [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]
57.	Բուսասանիտարական օրենսդրություն	Фитосанитарное законодательство	Phytosanitary legislation	Législation phytosanitaire
	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության Ազգային կազմակերպությանը օրինական իրավասություններով օժտող հիմնական օրենքներ, որոնք նրան հնարավորություն են տալիս մշակելու բուսասանիտարական կանոնակարգումներ /ՊԳԿ, 1990; Վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԵՀ, 1999/:	Основные законы, наделяющие Национальную организацию по карантину и защите растений законными полномочиями, позволяющими ей разрабатывать фитосанитарные регламентации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Basic laws granting legal authority to a National Plant Protection Organization from which phytosanitary regulations may be drafted [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Lois de base, attribuant à une Organisation nationale de la protection des végétaux l'autorité légale lui permettant de formuler des réglementations phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
58.	Բուֆերային գոտի	Буферная зона	Buffer zone	Zone tampon
	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմը բացակայում է կամ առկա է սերնդատվության ցածր թվաքանակի պայմաններում և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օբյեկտ, այն շրջապատում է վարակված գոտին կամ արտադրամասը կամ ազատ գոտին, տեղը կամ արտադրամասը, կամ վնասակար օրգանիզմի ցածր թվաքանակի գոտին կամ նրան հարող տարածքը, որում բուսասանիտարական միջոցառումները կիրարվում են տվյալ վնասակար օրգանիզմի կանխարգելման համար: /ԲՄՍՀ Ն10, 1999, ԲՄԺՀ 2005/:	Зона, в которой данный вредный организм отсутствует или присутствует при низкой численности популяции и служит объектом официальной борьбы , окружающая зараженную зону или место производства , или свободную зону , место или участок производства , или зону низкой численности вредного организма , или прилегающая к ним, и в которой фитосанитарные меры принимаются для предотвращения распространения данного организма (МСФМ № 10, 1999; ВКФМ, 2005)	An area in which a specific pest does not occur or occurs at a low level and is officially controlled , that either encloses or is adjacent to an infested area , an infested place of production , a pest free area , a pest free place of production or a pest free production site , and in which phytosanitary measures are taken to prevent spread of the pest [ISPM Pub. N° 10, 1999]	Zone qui entoure ou est adjacente à une zone ou un lieu de production infesté, ou à une zone , un lieu ou un site de production exempt d' organismes nuisibles et dans laquelle un organisme nuisible déterminé est peu ou pas présent et fait l' objet de lutte officielle pour prévenir sa dissémination [NIMP Pub. N° 10, 1999]
59.	Գենետիկական նյութ	Генетический материал	Germplasm	Matériel génétique
	Բույսեր, նախատեսված օգտագործելու նոր սորտերի աճեցման, բարելավման կամ պահպանման համար /ՊԳԿ 1990/	Растения, предназначенные для использования в программах по выведению, улучшению или сохранению сортов (ФАО, 1990)	Plants intended for use in breeding or conservation programmes [FAO, 1990]	Végétaux destinés à être utilisés dans des programmes de sélection et d'amélioration, ou de conservation [FAO, 1990]
60.	Գիշատիչ	Хищник	Predator	Prédateur

Բնական թշնամի, որը որսում է ուրիշ կենդանի օրգանիզմների, սնվում նրանցով և իր կյանքի ընթացքում սպանում է նրանց մեկից ավելի /ԲՍՍՀ, №3, 1996/:	Естественный враг, который охотится за другими животными организмами и питается ими, и убивает их более одного за время своей жизни (МСФМ № 3, 1996)		A natural enemy that preys and feeds on other animal organisms , more than one of which are killed during its lifetime [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Auxiliaire qui s'empare d'autres organismes animaux et s'en nourrit, et qui en tue plus d'un au cours de sa vie [NIMP Pub. N° 3, 1996]
61. Գործնականորեն ազատ	Практически свободный*		Practically free	Pratiquement exempt
Կիրառվում է բերի, դաշտի կամ արտադրանքի տեղի նկատմամբ, որոնցում բացակայում են վնասակար օրգանիզմները /կոնկրետ վնասակար օրգանիզմ/ այն բանակներում, որոնք գերազանցում են նորմալ աճը և պահպանումը՝ տվյալ ապրանքի արտադրության և առևտորի ժամանակ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Применяется к грузу, полю или месту производства , в которых отсутствуют вредные организмы (или конкретный вредный организм) в количествах, превышающих уровень, обеспечиваемый нормальной практикой выращивания и хранения при производстве и торговле данным товаром (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)		Of a consignment, field, or place of production , without pests (or a specific pest) in numbers or quantities in excess of those that can be expected to result from, and be consistent with good cultural and handling practices employed in the production and marketing of the commodity [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	S'applique à un envoi, un champ ou un lieu de production , dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombre ou en quantité supérieure à ce qui résulterait de l'application de bonnes pratiques culturales et de manipulation lors de la production et de la commercialisation de la marchandise [FAO, 1990 ; révisée FAO, 1995]
62. Գոտի	Зона		Area	Zone
Պաշտոնապես առանձնացված երկիր, երկրի մի մաս կամ մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍԵՀ 1999/:	Официально определённая страна, часть страны или несколько стран, или их часть (ФАО, 1990; пересмотрено на основе соглашения СПС ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)		An officially defined country, part of a country or all or parts of several countries [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Totalité d'un pays, partie d'un pays, ou totalité ou parties de plusieurs pays, identifiées officiellement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce; précédemment aire]
63. Գրեյ /Գր/	Грей (Гр)		Gray (Gy)	Gray (Gy)
Կլանման չափաբանակի միավոր, երբ 1Գր էրվիվալենտ (համարժեք) կամ հավասար է կլանման մեկ կիլոգրամին 1 ջուլ /1Գր = 1 Ջուլ/կգ /ԲՍՍՀ, N 18, 2003/:	Единица поглощённой дозы , когда 1Гр эквивалентен поглощению 1 джоуля на килограмм (1Гр = 1 Дж/кг) (МСФМ № 18, 2003)		Measure of absorbed dose, 1 Gy is equivalent to the absorption of 1 joule for a kilogramme (1 Gy=1j/kg) (ISPM, N18, 2003)	L'unité de la dose absorbée, quand 1 Gy est équivalent à l'absorption de 1 joule pour 1 kg (1Gy = 1joule/kg) (NIMP, N18, 2003)
64. Դաշտ	Поле		Field	Champ
Արտադրանքի տեղում հողի մի հատված, ճշգրիտ առանձնացված սահմաններով, որտեղ աճեցվել է տվյալ ապրանքը /ՊԳԿ 1990/:	Участок земли с точно определенными границами внутри места производства , на котором товар выращен (ФАО, 1990)		A plot of land with defined boundaries within a place of production on which a commodity is grown [FAO, 1990]	Parcelle de terre, bien délimitée à l'intérieur d'un lieu de production , sur laquelle des végétaux destinés à constituer une marchandise sont cultivés

				[FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
65.	Դասական կենսաբանական պայքար	Классическая биологическая борьба	Classical biological control	Lutte biologique classique
	Կենսաբանական պայքարի տարածությունը կազմում է մշտական կլիմայավարժություն՝ վնասակար օրգանիզմների դեմ երկարաժամկետ պայքարի նպատակով /ԲՍՍՀ N3 1996/:	Намеренная интродукция и постоянная акклиматизация экзотического агента биологической борьбы с целью долгосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	The intentional introduction and permanent establishment of an exotic biological agent for long-term pest control [ISPM Pub. № 3, 1996]	Introduction intentionnelle et établissement permanent d'un agent exotique de lutte biologique dans un but de lutte à long terme [NIMP Pub. № 3, 1996]
66.	Դեվիտալիզացիա	Девитализация	Devitalization	Dévitalisation
	Բույսերի կամ բուսական արտադրանքի ծլունակության, աճի կամ հետագա բազմացման անընդունակ դարձնելու գործընթաց /ԲՍՃՀ 2001/	Процедура, делающая растения или растительные продукты неспособными к прорастанию, росту или будущему размножению (ВКФМ, 2001)	A procedure rendering plants or plant products incapable of germination, growth or further reproduction [ICPM, 2001]	Procédure rendant les végétaux ou produits végétaux incapables de germer, de se développer ou de se reproduire [CIMP, 2001]
67.	Դոզաչափ	Дозиметр	Dosimeter	Dosimètre
	Ճառագայթված վիճակում որակական փոփոխություններ ցուցաբերող սարքավորում, որը հնարավորություն է ընձեռում բանակապես գնահատել և օգտագործել վերլուծվող նյութում կլանված չափաբանակի բնութագրի համար՝ համապատասխան անվիտիկ սարքերի և տեխնիկայի օգնությամբ /ԲՍՍՀ N18, 2003/	Устройство, которое, будучи облученным, проявляет изменения своих качеств, которые возможно количественно оценить и использовать для характеристики поглощённой дозы в анализируемом материале с помощью соответствующих аналитических инструментов и техник (МСФМ № 18, 2003)	Apparatus, which being irradiated, shows changes of its qualities, which can be evaluated quantitatively and used for the characteristic of absorbed dose in analyzed material with the help of corresponding analytical instruments and equipments (ISPM, N18, 2003)	Etant irradié, l'installation manifeste les changements des qualités, qui il est quantitativement possible d'estimer et utiliser pour la caractéristique de la dose absorbée dans la matière analysée avec l'aide des outils et la technique correspondants analytiques (NIMP N18 2003)
68.	Դոզաչափություն	Дозиметрия	Dosimetry	Dosimétrie
	Օգտագործվող կլանված չափաբանակի համակարգ՝ բաղկացած դոզաչափերից, չափիչ գործիքներից և նրանց հետ կապված տեխնիկական չափորոշիչներից և ընթացակարգերից՝ համակարգի օգտագործմամբ /ԲՍՍՀ N18 2003/	Система, используемая для определения поглощённой дозы , состоящая из дозиметров , измерительных инструментов и связанных с ними справочных стандартов и процедур по использованию системы (МСФМ № 18, 2003)	A sistem, used for the definition of absorbed dose, consisting of dosimeters, of measuring instruments and, connected with them, inquiries standards and procedures for the use of a sistem (ISPM, N18, 2003)	Le système utilisé pour la définition de la dose absorbée comprenant les dosimètres, les outils de mesure et, liés à eux, les standards référentiels et les procédures selon l'utilisation du système (NIMP N18 2003)
69.	Ենթադրյալ օգտագործում	Предполагаемое использование	Intended use	Usage prévu
	Հրապարակված նպատակ, որի հետ բույսերը, բուսական արտադրանքը և այլ	Объявленная цель, с которой растения, растительные	Declared purpose for which plants, plant products , or other regulated	Usage déclaré pour lequel des végétaux, produits végétaux ou d'autres

Ենթակարանտիհնային առարկաները արտահանվում են, արտադրվում են կամ օգտագործվում են /ԲՍՍՀ N16, 2002/:		продукты или другие подкарантиныые материалы импортируются, производятся или используются (МСФМ № 16, 2002)	articles are imported, produced, or used [ISPM Pub. № 16, 2002]	articles réglementés sont importés, produits ou utilisés [NIMP Pub. № 16, 2002]
70.	Ենթակարանտիհնային կարգավորվող առարկա	Подкарантиныый материал	Regulated article	Article réglementé
Ցանկացած բույս, բուսական արտադրանք, պահպանման վայր, փաթեթանյութ, փոխադրամիջոց, բերնարկ, հող և ցանկացած այլ օրգանիզմ, օբյեկտ կամ առարկա, որոնք ընունակ են ծառայելու որպես վնասակար օրանիզմների պատսպարման տեղ, կամ նպաստելու նրանց տարածմանը և որոնց նկատմամբ անհրաժեշտ է բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառումը, հատկապես այն դեպքերում, երբ գործ վերաբերվում է միջազգային բերնափոխադրումներին /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՀՀ 1997/:		Любое растение, растительный продукт , место складирования, упаковка, транспортное средство, контейнер, почва и любой другой организм , объект или материал, способный служить местом укрытия вредных организмов или способствовать их распространению, в отношении которого необходимо принятие фитосанитарных мер , особенно в тех случаях, когда дело касается международных перевозок (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Any plant, plant product , storage place, packaging, conveyance, container, soil and any other organism , object or material capable of harbouring or spreading pests , deemed to require phytosanitary measures , particularly where international transportation is involved [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Tout végétal, produit végétal , lieu de stockage, emballage, moyen de transport, conteneur, terre et tout autre organisme , objet ou matériel susceptible de porter ou de disséminer des organismes nuisibles justifiant des mesures phytosanitaires , particulièrement pour tout ce qui concerne les transports internationaux [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]
71.	Զանգվածային բացթողում	Наводняющий выпуск	Inundative release	Lâcher inondatif
Կենսաբանական պայքարի հոդվածուանի ազենտի մեծաքանակ բացթողում նրա մասսայական բազմացումից հետո՝ վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության արագ կրծատման ոչ պարտադիր երկարատև արդյունքով /ԲՍՍՀ N3 1996/:		Выпуск в большом количестве членистоногого агента биологической борьбы после его размножения в массе с целью быстрого сокращения популяции вредного организма с необязательным длительным эффектом (МСФМ № 3, 1996)	The release of overwhelming numbers of a mass-produced, invertebrate biological control agent in the expectation of achieving a rapid reduction of a pest population without necessarily achieving continuing impact [ISPM Pub. № 3, 1996]	Lâcher en très grand nombre d'un agent de lutte biologique invertébré, produit en masse, dans le but de réduire rapidement une population d'un organisme nuisible sans obtenir forcément un effet durable [NIMP Pub. № 3, 1996]
72.	Զննում	Досмотр	Inspection	Inspection
Բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող այլ առարկաների պաշտոնական ակնադիտական զննում՝ առկա կամ բացակայող վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման համար կամ բուսասանիտարական		Официальное визуальное обследование растений, растительных продуктов или других подкарантиныых материалов для выявления присутствия или отсутствия вредных организмов и/или для	Official visual examination of plants, plant products or other regulated articles to determine if pests are present and/or to determine compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised	Examen visuel officiel de végétaux, de produits végétaux ou d'autres articles réglementés afin de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles et/ou de s'assurer du respect de la réglementation phytosanitaire

կանոնակարգի պահպանման համար / ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995:/		проверки соблюдения фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	FAO, 1995; formerly inspect	[FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
73.	Էկոգոտի	Экозона	Ecoarea	Ecozone
Գոտի, հանանման կենդանական, բուսական աշխարհով ու կիմայով և համապատասխանաբար նույնանման հրավիճակով կենսաբանական պայքարի ազենտների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ նկատմամբ: /ԲՍՍՀ, №3, 1996:/		Зона со сходной фауной, флорой и климатом и, соответственно, сходной ситуацией в отношении интродукции агентов биологической борьбы (МСФМ № 3, 1996)	An area with similar fauna, flora and climate and hence similar concerns about the introduction of biological control agents [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Zone présentant une faune, une flore et un climat suffisamment uniformes pour susciter les mêmes préoccupations en matière d'introduction d'agents de lutte biologique [NIMP Pub. N° 3, 1996]
74.	Էկոհամակարգ	Экосистема	Ecosystem	Ecosystème
Օրգանիզմների ամբողջություն և նրանց շրջակա միջավայր, որոնք փոխներգործում են որպես որոշակի էկոլոգիական միավոր /բնական կամ փոփոխված մարդու գործունեության արդյունքում, օրինակ ազգությանակարգը/, անկախ բաղադրական սահմաններից /ԲՍՍՀ, №3, 1996:/		Комплекс организмов и окружающая их среда, взаимодействующие как определённая экологическая единица (природная или изменённая в результате человеческой деятельности, например агроэкосистема) независимо от политических границ (МСФМ № 3, 1996)	A complex of organisms and their environment, interacting as a defined ecological unit (natural or modified by human activity, e.g. agroecosystem), irrespective of political boundaries [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Ensemble formé d' organismes et de leur milieu constituant une unité écologique définie (naturelle ou modifiée par l'homme, par exemple, un agro-écosystème), indépendamment des frontières politiques [NIMP Pub. N° 3, 1996]
75.	Թափանցիկություն	Прозрачность	Transparency	Transparence
Բուսասամիտարական միջոցառումների նկատմամբ միջազգային բացախոսության սկզբունք և նրա բանական հիմունքները /ՊԳԿ 1995, Վերանայված ԲՍԵՀ 1999, ԲՍՀ համաձայնագրի հիման վրա/		Принцип международной гласности в отношении фитосанитарных мер и их разумных оснований (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения СФМ ФТО)	The principle of making available, at the international level, phytosanitary measures and their rationale [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Principe de la mise à disposition internationale des mesures phytosanitaires et de leur justification [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
76.	Թարմ	Свежий	Fresh	Frais
Կենդանի, չորացման, սարեցման չենթարկված կամ առանց այլ պահաժոյացման ներգործության /ՊԳԿ 1990:/		Живой, не подвергавшийся сушке, промораживанию или другим консервирующими воздействиям (ФАО, 1990)	Living; not dried, deep-frozen or otherwise conserved [FAO, 1990]	Vivant, n'ayant pas subi de séchage, de congélation ou tout autre procédé de conservation [FAO, 1990]
77.	Ժամանակավոր միջոցառում	Временная мера	Provisional measure	Mesure provisoire
Բուսասամիտարական կանոնակարգում կամ ընթացակարգ՝ մտցված առանց լրիվ տեխնիկական հիմնավորման,		Фитосанитарная регламентация или процедура, введенная без полного	A phytosanitary regulation or procedure established without full	Réglementation ou procédure phytosanitaire instaurée sans justification

<p>ժամանակավոր տեղեկատվության համարժեք անբավարարության կապակցությամբ: միջոցառումը պահանջում է պարբերական սեփանիկական լրիվ հիմնավորում՝ հնարավորինս կարձ ժամկետներում /ԲՍՁՀ, 2001/:</p>	<p>համարժեք անբավարարության ժամանակավոր պահանջում վերանայում և լրիվ հիմնավորում՝ կարձ ժամկետներում /ԲՍՁՀ, 2001/:</p>		<p>технического обоснования в связи с временной нехваткой адекватной информации. Временная мера требует периодического пересмотра и полного технического обоснования в возможно кратчайшие сроки (ВКФМ, 2001)</p>	<p>technical justification owing to current lack of adequate information. A provisional measure is subjected to periodic review and full technical justification as soon as possible [ICPM, 2001]</p>	
78. Ինակտիվացիա	Инактивация		Inactivation	Inactivation	
<p>Միկրոօրգանիզմներին զարգացման ունակությունից զրկում /ԲՍՍՀ N18 2003/:</p>	<p>Лишение микроорганизмов способности к развитию (МСФМ № 18, 2003)</p>		<p>Deprivation of ability of microorganism to the growing (ISPM,N18,2003)</p>	<p>La privation des microrganismes de la capacité vers le développement (NIMP, N18, 2003)</p>	
79. Ինտրոդուկցիա	Интродукция		Introduction	Introduction	
<p>Վնասակար օրգանիզմի ներթափանցում, որն ուղեկցում է նրա կլիմայավարժեցմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊԿ 1997/:</p>	<p>Проникновение вредного организма, сопровождаемое его акклиматизацией (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)</p>		<p>The entry of a pest resulting in its establishment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]</p>	<p>Entrée d'un organisme nuisible, suivie de son établissement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]</p>	
80. Ինտրոդուկցիա (վենսարանական պայքարի ագենտի)	Интродукция (агента биологической борьбы)		Introduction (of a biological control agent)	Introduction (d'un agent de lutte biologique)	
<p>Վենսարանական պայքարի ագենտի բացրողումը էկոհամակարգ, որում նա մինչ այդ բացակայել է /սեփանիկական պայքարի ագենտի/ /ԲՍՍՀ N3 1996/:</p>	<p>Выпуск агента биологической борьбы в экосистему, в которой он ранее отсутствовал (см. акклиматизация) (МСФМ № 3, 1996)</p>		<p>The release of a biological control agent into an ecosystem where it did not exist previously (see establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Lâcher d'un agent de lutte biologique dans un écosystème où il n'est pas encore présent (voir établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>	
81. Իոնիզացված ճառագայթում /ռազմացիա/	Ионизирующее излучение (радиация)		Ionizing radiation	Rayonnements ionisants	
<p>Լիցքավորված մասնիկներ և էլեկտրոնագիսային ալիքներ, որոնք առաջնային կամ երկրորդային գործնարացներում ֆիզիկական փոխգործունեության ստեղծում են իոններ /ԲՍՍՀ N18 2003/:</p>	<p>Заряженные частицы и электромагнитные волны, которые в результате физических взаимодействий создают ионы в первичных или вторичных процессах (МСФМ № 18, 2003)</p>		<p>Loaded particles and electromagnetic waves, which in the result of physical interaction, make ions in primary and secondary processes (ISPM, N18,2003)</p>	<p>Les particules chargées et les ondes électromagnétiques qui créent les ions dans les procès primaires ou secondaires au résultat des coopérations physiques (NIMP, N18, 2003)</p>	
82. Լրացուցիչ հայտարարագիր	Дополнительная декларация		Additional declaration	Déclaration supplémentaire	
<p>Բերում կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն, որը ներմուծվող կողմի պահանջով մտցվում է բուսասանիտարական հավաստագիր մեջ /ՊԳԿ 1990,</p>	<p>Заявление, требуемое импортирующей страной для включения в фитосанитарный сертификат, дающее дополнительную информацию</p>		<p>A statement that is required by an importing country to be entered on a Phytosanitary Certificate and which provides specific additional</p>	<p>Déclaration à faire figurer sur le certificat phytosanitaire lorsque cela est requis par le pays importateur; cette</p>	

ԲՍԸՀ 2005/ :		о состоянии груза в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; ВКФМ, 2005)	information pertinent to the phytosanitary condition of a consignment [FAO, 1990]	déclaration donne des renseignements précis et complémentaires sur l'état phytosanitaire de l' envoi [FAO, 1990]
83.	Խմբաբնակ	Партия	Lot	Lot
Մեկ ապրանքի միավորների համակցություն, որոնք տարբերվում են իրենց կազմի համաստությամբ, ծագումով և այլն ու կազմում են բերի մաս /ԲՍԸՀ 1996, Վերանայված է ԲՍԸՀ 1999/:		Совокупность единиц одного товара , отличающихся однородностью своего состава, происхождения и т.п. и составляющих часть груза (КЭФМ, 1996; пересмотрено, КЭФМ, 1999)	A number of units of a single commodity , identifiable by its homogeneity of composition, origin etc., forming part of a consignment [FAO, 1990]	Ensemble d'unités provenant d'une même marchandise , identifiable par son homogénéité de composition, d'origine, etc. et faisant partie d'un envoi [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
84.	Խցիկային չորացում	Камерная сушка	Kiln-drying	Séchage à l'étuve
Գործընթաց, որի ընթացքում փայտանյութը չորացվում է փակ տարածքում ջերմության օգնությամբ և կամ խոնավության վերահսկողությամաբ՝ մինչև ջրի պահանջվող պարունակության հասնելը /ԲՍԸՀ N15 2002/:		Процесс, при котором древесина высушивается в закрытом помещении с помощью тепла и/или контроля влажности до достижения требуемого содержания воды (МСФМ № 15, 2002)	A process in which wood is dried in a closed chamber using heat and/or humidity control to achieve a required moisture content [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Procédure selon laquelle le bois est séché dans une enceinte fermée en utilisant la chaleur et/ou le contrôle d'humidité pour atteindre un taux d'humidité requis [NIMP Pub. N° 15, 2002]
85.	Ծագման երկիրը /բուսական բերի/	Страна происхождения (груза растений)	Country of origin (of a consignment of plants)	Pays d'origine (d'un envoi de végétaux)
Երկիր, որում աճեցված են բույսերը /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՍԸՀ 1996, ԲՍԸՀ 1999/:		Страна, в которой растения были выращены (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Country where the plants were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Pays dans lequel les végétaux ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
86.	Ծագման երկիրը /բուսական արտադրանքի բերի/	Страна происхождения (груза растительных продуктов)	Country of origin (of a consignment of plant products)	Pays d'origine (d'un envoi de produits végétaux)
Երկիր, որում աճեցվել են բույսերը, որոնցից ստացվել են տվյալ բուսական արտադրանքները /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՍԸՀ 1996, ԲՍԸՀ 1999/:		Страна, в которой были выращены растения , из которых были получены данные растительные продукты (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Country where the plants from which the plant products are derived were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Pays dans lequel les végétaux dont les produits végétaux sont issus ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
87.	Ծագման երկիրը /Ենթակարանտինային առարկաների, որոնք չեն հանդիսանում բույսեր և բուսական արտադրանք /	Страна происхождения (подкарантинных материалов, не являющихся растениями и растительными продуктами)	Country of origin (of regulated articles other than plants and plant products)	Pays d'origine (d'articles réglementés autres que des végétaux et des produits végétaux)
Երկիր, որում տվյալ ենթակարանտինային առարկաները առաջին անգամ կարող էին		Страна, в которой данные подкарантинные материалы впервые могли подвергнуться	Country where the regulated articles were first exposed to	Pays dans lequel les articles réglementés ont pour la première fois

Ենթակվել վնասակար օրգանիզմներով աղտոտվածության /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՄԷՀ 1996, ԲՄԷՀ 1999/:	засорению вредными организмами (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)		contamination by pests [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	éte exposés à la contamination par des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
88. Կասեցում /բերի/	Задержка (груза)		Detention	Détention
Բերի պաշտոնական կասեցում մեկուսացրած պայմաններում բուսասանիտարական պատճառներով /նես կարանտին/, /ՊԳԿ 1990 Վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԷՀ 1996, ԲՄԷՀ 1999/:	Официальное задержание груза в изолированных условиях по фитосанитарным причинам (см. карантин) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)		Keeping a consignment in official custody or confinement for phytosanitary reasons (see quarantine) [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Maintien officiel d'un envoi , en dépôt en isolement, pour motif phytosanitaire (voir quarantaine) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
89. Կարանտին	Карантин		Quarantine	Quarantaine
Կարանտին օբյեկտ հանդիսացող առարկաների պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետագա զննման, վերլուծության և ախտահանման համար /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԷՀ 1999 /:	Официальное задержание в закрытых карантинных условиях под карантинных материалов для наблюдений и исследований или для последующего досмотра, анализа и/или обработки (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)		Official confinement of regulated articles for observation and research or for further inspection, testing and/or treatment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Confinement officiel d'articles réglementés , pour observation et recherche ou pour inspection, analyses et/ou traitements ultérieurs [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
90. Կարանտին /կենսաբանական պայքարի ագենտի համար/	Карантин (для агента биологической борьбы)		Quarantine (of a biological control agent)	Quarantaine (d'un agent de lutte biologique)
Կենսաբանական պայքարի ագենտի պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ Ենթակա բուսասանիտարական կամոնակարգման, դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետագա զննման և կամ վերլուծության համար /ԲՍՍՀ Ն3 1996/:	Официальное задержание в закрытых карантинных условиях агентов биологической борьбы , подпадающих под фитосанитарные регламентации , для наблюдений и исследований, или для последующего досмотра и/или анализа (МСФМ № 3, 1996)		Official confinement of biological control agents subject to phytosanitary regulations for observation and research, or for further inspection and/or testing [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Détention officielle des agents de lutte biologique soumis à la réglementation phytosanitaire pour observation, recherche ou pour inspection et/ou analyses ultérieures [NIMP Pub. N° 3, 1996]
91. Կարանտին ներմուծումից հետո	Карантин после ввоза		Post-entry quarantine	Quarantaine post-entrée
Բերի հանդեպ կարանտինի կիրառում, նրա ներմուծումից հետո /ՊԳԿ 1995/:	Карантин, применяемый к грузу после его ввоза (ФАО, 1995)		Quarantine applied to a consignment after entry [FAO, 1995]	Quarantaine appliquée à un envoi après son entrée [FAO, 1995]
92. Կարանտին կայան	Карантинная станция		Quarantine station	Station de quarantaine
Պաշտոնական կայան բույսերը կամ	Официальная станция для		Official station for holding plants or	Centre officiel servant à la détention de

	բուսական արտադրանքը կարանտինի հսկողության տակ պահելու համար /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ, 1995/:	содержания растений или растительных продуктов под карантином (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	plant products in quarantine [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly quarantine station or facility]	végétaux ou produits végétaux soumis à la quarantaine [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment local de quarantaine]
93.	Կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Карантинный вредный организм	Quarantine pest	Organisme de quarantaine
	Վտանգի ենթարկված գոտու համար պատենցիալ տնտեսական նշանակություն ունեցող վնասակար օրգանիզմ, որում նա դեռ բացակայում է կամ առկա է, բայց սահմանափակ տարածված է և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օբյեկտ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Вредный организм , имеющий потенциальное экономическое значение для зоны, подверженной опасности, в которой он пока отсутствует или присутствует, но ограниченно распространён и служит объектом официальной борьбы (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	A pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC 1997]	Organisme nuisible qui a une importance potentielle pour l'économie de la zone menacée et qui n'est pas encore présent dans cette zone ou bien qui y est présent mais n'y est pas largement disséminé et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]
94.	Կարանտին գոտի	Карантинная зона	Quarantine area	Zone de quarantaine
	Գոտի, որում կարանտին վնասակար օրգանիզմ առկա է և նրա դեմ տարվում է պաշտոնական պայքար /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Зона , в которой карантинный вредный организм присутствует и с ним проводится официальная борьба (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	An area within which a quarantine pest is present and is being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Zone à l'intérieur de laquelle un organisme de quarantaine est présent et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment aire de quarantaine]
95.	Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Регулируемый некарантинный вредный организм	Regulated non-quarantine pest	Organisme réglementé non de quarantaine
	Ոչ կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ, որի ներկայությունը ցանքանյութում և տնկամյութում թողնում է տնտեսապես անընդունելի ազդեցություն այդ բույսերի ենթարկվող օգտագործման վրա և որի հետևանքով այն կարգավորվում է ներկրող պայմանավորվող երկրի տարածքում /ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Некарантинный вредный организм , присутствие которого в посевном и посадочном материале оказывает экономически неприемлемое воздействие на предполагаемое использование этих растений и, вследствие этого, регулируется на территории импортирующей договаривающейся стороны (МККЗР, 1997)	A non-quarantine pest whose presence in plants for planting affects the intended use of those plants with an economically unacceptable impact and which is therefore regulated within the territory of the importing contracting party [IPPC, 1997]	Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine, dont la présence dans les végétaux destinés à la plantation affecte l'usage prévu de ces végétaux, avec une incidence économique inacceptable et qui est donc réglementé sur le territoire de la partie contractante importatrice [CIPV, 1997]
96.	Կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ	Регулируемый вредный организм	Regulated pest	Organisme nuisible réglementé
	Կարանտին վնասակար օրգանիզմ կամ	Карантинный вредный	A quarantine pest or a regulated	Organisme de quarantaine ou

	կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲԿԸՊՄՀ 1997/:	организм или регулируемый некарантинный вредный организм (МККЗР, 1997)		non-quarantine pest [IPPC, 1997]	organisme réglementé non de quarantaine [CIPV, 1997]
97.	Կարգավորվող գոտի	Регулируемая зона		Regulated area	Zone réglementée
	Գոտի, որտեղ ներկրվող, նրա տարածքով տեղափոխվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող այլ առարկաները ծառայում են բուսասանհիտարական միջոցառումների օրինակ կամ ընթացակարգ՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և/կամ տարածման կանխարգելման նպատակով կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից տնտեսական վնասի սահմանափակման համար /ԲՍԷՀ, 1996; Վերանայված է ԲՍԷՀ, 1999; ԲՍԷՀ, 2001/:	Зона, ввозимые в которую, провозимые через которую, и/или вывозимые из которой, растения, растительные продукты и другие подкарантинные материалы служат объектом фитосанитарных мер или процедур с целью предотвращения интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов , или ограничения экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	An area into which, within which and/or from which plants, plant products and other regulated articles are subjected to phytosanitary regulations or procedures in order to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999; ICPM, 2001]	Zone vers laquelle, à l'intérieur de laquelle, et/ou à partir de laquelle la circulation de végétaux , de produits végétaux et autres articles réglementés est soumise à des réglementations ou procédures phytosanitaires afin de prévenir l' introduction et/ou la dissémination des organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique des organismes réglementés non de quarantaine [CEMP, 1996; révisée CEMP; 1999; CIMP, 2001]	
98.	Կեղևագատում	Окорение		Debarking	Ecorçage
	Կեղևի հեռացումը կլոր փայտանյութից / կեղևագատումը բնավ էլ չի նշանակում, որ փայտանյութը դառնում է կեղևից ազատ /ՊԳԿ 1990/:	Удаление коры с круглой древесины (окорение не обязательно означает, что древесина становится свободной от коры) (ФАО, 1990)	Removal of bark from round wood (debarking does not necessarily make the wood bark-free) [FAO, 1990]	Enlèvement de l'écorce des grumes (le produit après écorçage n'est pas nécessairement exempt d'écorce) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	
99.	Կենսաբանական պայքար (կենսաբանական մեթոդ)	Биологическая борьба (биологический метод)		Biological control (biocontrol)	Lutte biologique
	Վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարի ռազմավարություն՝ կիրարելով կենդանի բնական թշնամիներ, ներիակներ (անտառագոնիստներ), մրցակիցներ կամ այլ ինքնավերարտադրվող օրգանիզմներ /ԲՍՄՇ Ն3, 1996/:	Стратегия борьбы с вредными организмами , использующая живых естественных врагов, антагонистов, конкурентов или другие самовоспроизводящиеся организмы (МСФМ № 3, 1996)	Pest control strategy making use of living natural enemies, antagonists or competitors and other self-replicating biotic entities [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Stratégie de lutte contre les organismes nuisibles qui fait appel aux auxiliaires, antagonistes ou compétiteurs et autres entités biologiques auto reproductibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]	
100.	Կենսաբանական պայքարի ազենտ	Агент биологической борьбы		Biological control agent	Agent de lutte biologique
	Բնական թշնամի, ներիակներ, մրցակից	Естественный враг,		A natural enemy, antagonist or	Auxiliaire, antagoniste, compétiteur

	կամ այլ ինքնավերարտադրվող օրգանիզմ, որն օգտագործվում է վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարում (ԲՍՍՀ N 3 1996) (ԲՍՍՍ):	антагонист, конкурент или другой самовоспроизводящийся организм, используемый для борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	competitor, and other self-replicating biotic entity used for pest control [ISPM Pub. № 3, 1996]	ou autre entité biologique capable de s'auto reproduire utilisé dans la lutte contre les organismes nuisibles [NIMP Pub. № 3, 1996]
101.	Կենսաբանական պեստիցիդ	Биологический пестицид (биопестицид)	Biological pesticide (biopesticide)	Pesticide biologique (biopesticide)
	Կենսաբանական պայքարի ագենտներ, կամ միկրոկենսաբանական ագենտներ, ինչպիսիք են մասսայական բաժանված կամ բազմացված մակարությունները, զիշատիչները կամ բնության մեջ հանդիպող կենսաբանական սուրստանցիաները՝ պատրաստված և կրիարկող քիմիական պեստիցիդների օրինակով և սովորաբար օգտագործվող վնասակար օրգանիզմների դեմ կարձաժամկետ պայքարում՝ նրանց սերնդատվության արագացված կրծառման համար /ԲՍՍՀ N3 1996, ԲՍՍՀ 2005/	Агент биологической борьбы , или макробиологический агент, такой, как паразитоид или хищник, или встречающаяся в природе биологическая субстанция, разведённые или размноженные в массе, подготавливаемые и применяемые сходным образом с химическими пестицидами, и обычно используемые для быстрого сокращения численности популяций вредных организмов для краткосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	A generic term, not specifically definable, but generally applied to a biological control agent, usually a pathogen, formulated and applied in a manner similar to a chemical pesticide, and normally used for the rapid reduction of a pest population for short-term pest control [ISPM Pub. № 3, 1996]	Terme générique sans définition particulière, mais généralement appliquée au un agent de lutte biologique , le plus souvent un pathogène , formulés et appliqués d'une manière analogue à un pesticide chimique et normalement utilisé pour réduire rapidement une population d' organismes nuisibles pour une lutte à court terme [NIMP Pub. № 3, 1996]
102.	Կլանված չափաբանակ	Поглощённая доза	Absorbed dose	Dose absorbée
	Ճառագայթման էներգիայի քանակը /գրեյներով/, տարբերակված թրախի կլանված մասսայի միավորով /ԲՍՍՀ N18 2003/:	Количество энергии облучения (в греях), поглощённой единицей массы обозначенной мишени (МСФМ № 18, 2003)	The quantity of energy of irradiation (in grays), absorbed by the unit of mass of marked target (ISPM, N19, 2003)	La quantité d'énergie de l'irradiation (aux grays), l'unité absorbée de la masse de la cible désignée (NIMP N18 2003)
103.	Կիմայավարժում	Акклиматизация	Establishment	Etablissement
	Գոտում վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության հիմնավորումը երկարատև ժամկետով կանխատեսվող ապագայում, նրա ներթափանցումից հետո: (ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ-ի կողմից 1995թ., ԲԿԲՊՄԿ 1997:	Обоснование на длительный период времени в обозримом будущем популяции вредного организма в зоне после его проникновения в неё (FAO, 1990; пересмотрено FAO, 1995; IPPC, 1997; formerly established)	Perpetuation, for the foreseeable future, of a pest within an area after entry [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997; formerly established]	Perpétuation, dans un avenir prévisible, d'un organisme nuisible dans une zone après son entrée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment établi]
104.	Կիմայավարժում (կենսաբանական պայքարի ագենտի)	Акклиматизация (агента биологической борьбы)	Establishment (of a biological control agent)	Etablissement (d'un agent de lutte biologique)

Կենսաբանական պայքարի ագենտի սերնդաւոլույան երկարաժամկետ հիմնավորումը կանխատեսվող ժամանակահատվածում տվյալ տարածք նրա ներթափանցումից հետո (ԲՍՍՀ N 3 1996)	Обоснование популяции агента биологической борьбы в зоне после его ввоза в неё на длительный период времени в обозримом будущем (МСФМ № 3, 1996)	The perpetuation, for the foreseeable future, of a biological control agent within an area after entry [ISPM Pub. N°3, 1996]	Persistante, dans un avenir prévisible, d'un agent de lutte biologique dans une zone dans laquelle il est entré [NIMP Pub. N° 3, 1996]
105. Կլոր փայտանյութ	Круглая древесина	Round wood	Grume
Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ երկայնակի չսղոցված և բնական կլոր մակերեսով /ՊԳԿ 1990/:	Древесина с корой или без коры, не распиленная продольно и сохраняющая естественную круглую поверхность (FAO, 1990)	Wood not sawn longitudinally, carrying its natural rounded surface, with or without bark [FAO, 1990]	Bois non scié en longueur ou équarri, gardant sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
106. ԿՈՎԿՕ	РНКВО	RNQP	ORNQ
Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲՍՍՀ N16 2002/:	Регулируемый некарантинный вредный организм (МСФМ № 16, 2002)	Regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 16, 2002]	Organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 16, 2002]
107. Կտրած ծաղիկներ և ճյուղեր	Срезанные цветы и ветви	Cut flowers and branches	Fleurs coupées et rameaux
Բերի կարգ՝ բույսերի թարմ կտրված մասեր, նախատեսված ոչ թե ցանքի, այլ գեղագրադաշին օգտագործման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՁՀ 2001/:	Категория товара , обозначающая свежесрезанные части растений , предназначенные не для посадки, а для декоративного использования (FAO, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for fresh parts of plants intended for decorative use and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant à des parties de végétaux fraîchement coupées, destinées à la décoration et non à la plantation [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001; précédemment fleurs et branches coupées]
108. Համակարգված մուտեցում	Системный подход	Systems approach(es)	Approche(s) systémique(s)
Բուսասանիտարական վտանգի կարավարման զանազան միջոցների հնտեգրում, ծայրահեղ դեպքում որոնցից երկուսը գործում են անկախ և որոնք համատեղ թույլ են տալիս համեմու բուսասանիտարական պաշտպանության անհրաժեշտ մակարդակի /ԲՍՍՀ N14 2002/:	Интегрирование различных мер управления фитосанитарным риском , по крайней мере две из которых действуют независимо, и которые совместно позволяют достичь необходимого уровня фитосанитарной защиты (МСФМ № 14, 2002)	The integration of different pest risk management measures, at least two of which act independently, and which cumulatively achieve the appropriate level of phytosanitary protection [ISPM Pub. N° 14, 2002]	L'intégration de diverses mesures de gestion du risque phytosanitaire , parmi lesquelles au moins deux agissent indépendamment et permettent collectivement d'atteindre le niveau de protection phytosanitaire approprié [NIMP Pub. N° 14, 2002]
109. Համարժեքություն	Эквивалентность	Equivalence	Equivalence
Իրավիճակ, որի դեպքում ոչ նույնական բուսասանիտարական միջոցառումները տալիս են նույնանման արդյունքներ /ՊԳԿ, 1995, վերանայված է ԲՄՁՀ, 1999; ԱՀԿ համաձայնագրի հիման վրա, սանիտարական և բուսասանիտարական կիրառնան վերաբերյալ/:	Ситуация, при которой неидентичные фитосанитарные меры дают одинаковый результат (FAO, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных	The situation of phytosanitary measures which are not identical but have the same effect [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary	Caractéristique de mesures phytosanitaires qui ne sont pas identiques mais qui ont les mêmes effets [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation

		мер)	Measures]	mondiale du commerce]
110.	Համապատասխանության ստուգման ընթացակարգ /բերի/	Процедура проверки на соответствие (груза)	Compliance procedure (for a consignment)	Procédure de vérification de la conformité (pour un envoi)
	Բուսասանիտարական պահանջներին բերի համապատասխանության ստուգման պաշտոնական ընթացակարգ /ԲՍԵՀ 1999/:	Официальная процедура по проверке соответствия груза действующим фитосанитарным требованиям (КЭФМ, 1999)	Official procedure used to verify that a consignment complies with stated phytosanitary requirements [CEPM, 1999]	Méthode officielle utilisée pour vérifier la conformité d'un envoi aux exigences phytosanitaires en vigueur [CEMP, 1999]
111.	Համապատասխանության հաստատում /բերի/	Подтверждение соответствия (груза)	Clearance (of a consignment)	Agrement (d'un envoi)
	Բերի ստուգում և նրա բուսասանիտարական կանոնակարգումներին համապատասխանության հաստատում /ՊԳԿ 1995/:	Проверка и подтверждение соответствия груза фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1995)	Verification of compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1995]	Vérification de la conformité à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1995]
112.	Հայտնաբերում /վնասակարօգանիզմի/	Выявление (вредного организма)	Interception (of a pest)	Interception (d'un organisme nuisible)
	Արտահանվող բերի զննման կամ վերլուծության ընթացքում վնասակարօգանիզմի հայտնաբերումը /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՍԵՀ 1996/	Выявление вредного организма в ходе досмотра или анализа импортируемого груза (ФАО, 1990; пересмотрено, КЭФМ, 1996)	The detection of a pest during inspection or testing of an imported consignment [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]	Découverte d'un organisme nuisible lors de l' inspection ou de l'analyse d'un envoi importé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996]
113.	Հանձնաժողով	Комиссия	Commission	Commission
	Բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով՝ հիմնադրված XI հոդվածին համապատասխան /ԲԿԲՊՄԿ/ /ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Комиссия по фитосанитарным мерам , основанная в соответствии со статьёй XI (МККЗР) (МККЗР, 1997)	The Commission on phytosanitary measures established under Article XI [IPPC, 1997]	La Commission des mesures phytosanitaires créée en vertu de l'article XI [CIPV, 1997]
114.	Հավաստագիր	Сертификат	Certificate	Certificat
	Բերի բուսասանիտարական վիճակը բնութագրող պաշտոնական փաստաթուղթ, որը կարգավորվում է բուսասանիտարական կանոնակարգումներով /ՊԳԿ 1990/:	Официальный документ, характеризующий фитосанитарное состояние груза, подпадающего под действие фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)	An official document which attests to the phytosanitary status of any consignment affected by phytosanitary regulations [FAO, 1990]	Document officiel attestant l'état phytosanitaire d'un envoi soumis à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
115.	Հացահատիկ	Зерно	Grain	Grain
	Ապրանքի կարգ՝ սերմերի տարբերանշան համար, որը նախատեսված է վերամշակման կամ օգտագործման որպես պարենի, բայց ոչ ցանքի համար (տես սերմեր) /ՊԳԿ 1990 Վերանայված է ԲՍԵՀ 2001/:	Категория товара для обозначения семян, предназначенных для переработки или употребления в пищу, а не для посева (см. семена) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for seeds intended for processing or consumption and not for planting (see seeds) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux graines destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation (voir semenes) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]

116. Հետազոտություն	Обследование	Survey	Prospection
Պաշտոնական միջոցառում՝ անցկացված դրոշակի սահմանափակ ժամանակահատվածում, վնասակար օրգանիզմների սերմատվության բնութագրի դրոշման կամ տվյալ գոտում օրգանիզմների կազմի դրոշման նպատակով /ՊԳԿ 1990, փոփոխված ԲՄԷՀ 1996/:	Официальное мероприятие , проводимое в определённый ограниченный период времени с целью определения характеристик популяции вредного организма или определения видового состава организмов , присутствующих в данной зоне (ФАО, 1990; изменено КЭФМ, 1996)	An official procedure conducted over a defined period of time to determine the characteristics of a pest population or to determine which species occur in an area [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]	Procédé officiel appliqué pendant un laps de temps limité, pour définir les caractéristiques d'une population d' organismes nuisibles ou déterminer quelles espèces sont présentes dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996; CEMP, 1999; précédemment enquête]
117. Հսկող գոտի	Контролируемая зона	Controlled area	Zone contrôlée
Կարգավորվող գոտի, որը ԲԿԲՊ ԱԿ առանձնացրել է որպես մինիմալ անհրաժեշտ վնասակար օրգանիզմի տարածման կանխարգելման համար՝ կարանտին գոտուց դուրս /ԲՄԷՀ 1996/:	Регулируемая зона , которую НОКЗР определила как минимально необходимую для предотвращения распространения вредного организма за пределы карантинной зоны (КЭФМ, 1996)	A regulated area which an NPPO has determined to be the minimum area necessary to prevent spread of a pest from a quarantine area [CEPM, 1996]	Zone réglementée qu'une ONPV a déclarée comme étant la zone minimale nécessaire pour prévenir la dissémination d'un organisme nuisible à partir d'une zone de quarantaine [CEMP, 1996]
118. Ճանաչել ազատ	Признать свободным	Find free	Trouver indemne
Զննել բեռք, հետազոտել դաշտը կամ արտադրանքի տեղը և ճանաչել դրանք ազատ՝ կոնկրետ վնասակար օրգանիզմից /ՊԳԿ 1990/:	Досмотреть груз, обследовать поле или место производства и признать их свободными от конкретного вредного организма (ФАО, 1990)	To inspect a consignment, field or place of production and consider it to be free from a specific pest [FAO, 1990]	Inspecter un envoi , un champ ou un lieu de production et l'estimer exempt d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment trouver indemne]
119. Ճառագայթում	Облучение	Irradiation	Irradiation
Մշակում ցանկացած տիպի իոնիզացված ճառագայթման օգնությամբ /ԲՍՍՀ Ն18 2003/:	Обработка с помощью любого типа ионизирующего излучения (МСФМ № 18, 2003)	Treatment with the help of any type of ionizing radiation (ISPM, N18,2003)	Le traitement avec l'aide de n'importe quel type du rayonnement ionisant(NIMP, N18, 2003)
120. Ճնշում	Подавление	Suppression	Suppression
Վարակված գոտում բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառում վնասակար օրգանիզմների սերմատվության կրծատման համար /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԷՀ 1999/:	Применение фитосанитарных мер в заражённой зоне для сокращения популяций вредного организма (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999)	The application of phytosanitary measures in an infested area to reduce pest populations [FAO, 1995; revised CEPM, 1999]	Application de mesures phytosanitaires dans une zone infestée en vue de réduire les populations d' organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
121. Մակարույթ	Паразит	Parasite	Parasite
Չափերով ավելի մեծ օրգանիզմի վրա	Организм , живущий на или внутри большего по размеру	An organism which lives on or in a	Organisme vivant dans ou sur un

(Կամ ներսում) ապրող և նրանով սնվող օրգանիզմ /ԲՍՄՁ N3 1996/:	организма и питающийся им (МСФМ № 3, 1996)		larger organism , feeding upon it [ISPM Pub. N° 3, 1996]	organisme de plus grande taille, en s'alimentant à ses dépens [NIMP Pub. N° 3, 1996]
122. Մակարուծանման	Паразитоид		Parasitoid	Parasitoïde
Միջատ, որը միայն զարգացման վաղ շրջաններում է հանդիսանում մակարույժ, իր զարգացման գործըթացում սպանում է տիրոջ և հասուն ստադիայում ապրում է ազատ /ԲՍՄՁ N 3 1996/:	Насекомое, являющееся паразитом только на ранних стадиях развития, убивающее своего хозяина в процессе своего развития и свободно живущее на взрослой стадии (МСФМ № 3, 1996)		An insect parasitic only in its immature stages, killing its host in the process of its development, and free living as an adult [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Arthropode parasite seulement aux stades immatures, qui détruit son hôte au cours de son développement et qui vit à l'état libre lorsqu'il est adulte [NIMP Pub. N° 3, 1996]
123. Մերժում	Отказ		Refusal	Refoulement
Բերի կամ այլ ենթակարանտինային առարկայի ներմուծման արգելում այն դեպքում, եթե այն չի համապատասխանում բուսասանիտարական կանոնակարգումներին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Запрещение ввоза груза или другого подкарантинного материала в случае, когда он не отвечает требованиям фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)		Forbidding entry of a consignment or other regulated article when it fails to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Refus d'importer un envoi ou autre article réglementé non conforme à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
124. Մթերքի պահպան	Продукт запаса		Stored product	Denrée stockée
Չոր վիճակում պահպող, չվերամշակված բուսական արտադրանք՝ նախատեսված սննդի օգտագործման կամ վերամշակման համար /հիմնականում հացահատիկ, չոր մրգեր և բանջարեղեն/ /ՊԳԿ 1990/:	Непереработанный растительный продукт , предназначенный для употребления в пищу или переработки, хранящийся в сухом виде (в основном, зерно и сушеные фрукты и овощи) (ФАО, 1990)		Unmanufactured plant product intended for consumption or processing, stored in a dried form (this includes in particular grain and dried fruits and vegetables) [FAO, 1990]	Produit végétal non manufacturé destiné à la consommation ou à la transformation, entreposé à l'état sec (comprenant notamment les grains , les fruits et les légumes secs) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
125. Միկրոօրգանիզմ	Микроорганизм		Micro-organism	Micro-organism
Ցածրակարգեր, սունկ, բակտերիա, վիրուս կամ այլ մանրադիտակային հիմքնավերարտադրվող կենսարանական մարմիններ /ԲՍՄՁ N3 1996/:	Простейшее, гриб, бактерия, вирус или другой микроскопический самовоспроизводящийся биологический объект (МСФМ № 3, 1996)		A protozoan, fungus, bacterium, virus or other microscopic self-replicating biotic entity [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Protozoaire, champignon, bactérie, virus ou autre entité biologique microscopique auto reproductive [NIMP Pub. N° 3, 1996]
126. Մինիմալ կլանված չափամատն	Минимальная поглощённая доза		Minimum absorbed dose	Dose minimale absorbée
Որոշակի բեռնվածությունում տեղայնացված մինիմալ կլանված չափամատն /ԲՍՄՁ N18 2003/:	Локализованная минимальная поглощённая доза в операционной загрузке (МСФМ № 18, 2003)		Localized minimal absorbed dose in process load (ISPM, N18,2003)	La dose localisée minimale absorbée dans la charge opérationnelle (NIMP N18 2003)
127. Միջազգային չափորոշիչներ	Международные стандарты		International standards	Normes internationales
Միջազգային չափորոշիչներ՝ մշակված	Международные стандарты ,		International standards established	Normes internationales établies

ԲԿԲՊՍՀ-ի 10-րդ հոդվածի 1 և 2 պարագրաֆներին համապատասխան /ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	разработанные в соответствии со статьёй X, параграфами 1 и 2 МККЗР (МККЗР, 1997)		in accordance with Article X paragraph 1 and 2 of the IPPC [IPPC, 1997]	conformément à l'article X paragraphes 1 et 2 [CIPV, 1997]
128. Միջանկյալ իրադրություն	Промежуточная ситуация		Transience	Situation transitoire
Վնասակար օրգանիզմի առկայություն, որի կլիմայավարժումը չի սպասվում /ԲՍՍՀ N8 1998/:	Присутствие вредного организма, акклиматизация которого не ожидается (МСФМ № 8, 1998)		Presence of a pest that is not expected to lead to establishment [ISPM Pub. № 8, 1998]	Présence d'un organisme nuisible dont l' établissement n'est pas attendu [NIMP Pub. № 8]
129. Միջանկյալ կարանտին	Промежуточный карантин		Intermediate quarantine	Quarantaine intermédiaire
Կարանտին երկրում՝ չհանդիսացող ծագման կամ նշանակման երկիր /ԲՍԵՀ 1996/:	Карантин в стране, не являющейся страной происхождения или назначения (КЭФМ, 1996)		Quarantine in a country other than the country of origin or destination [CEPM, 1996]	Quarantaine dans un pays autre que le pays d'origine ou de destination [CEMP, 1996]
130. Աշակում	Обработка		Treatment	Traitement
Պաշտոնական հաստատված գործընթաց վնասակար օրգանիզմների ոչնչացման, հնակտիվացման կամ հեռացման կամ նրանց ստերիլիզացման կամ անլացման համար /ՊԳԿ 1990, Վերայանված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՍՀ N15 2002, ԲՍՍՀ N 18 2003/:	Официально утвержденная процедура по уничтожению, инактивации или удалению вредных организмов , или по их стерилизации или девитализации (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МСФМ № 15, 2002; МСФМ № 18, 2003)		Officially authorized procedure for the killing or removal of pests or rendering pests infertile [FAO, 1990, revised FAO, 1995; ISPM Pub. № 15, 2002]	Procédure officielle autorisée pour la destruction ou l'élimination d'organismes nuisibles ou leur stérilisation [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. № 15, 2002]
131. Մոնիթորինգ	Мониторинг		Monitoring	Suivi
Բուսասամիտարական իրավիճակի ստուգման պաշտոնական տևական գործընթաց /ԲՍԵՀ 1996/:	Официальный продолжительный процесс проверки фитосанитарной обстановки (КЭФМ, 1996)		An official ongoing process to verify phytosanitary situations [CEPM, 1996]	Processus officiel , ayant pour objet la vérification des situations phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999; précédemment monitorage]
132. Մրգեր և բանջարեղեն	Фрукты и овощи		Fruits and vegetables	Fruits et légumes
Ապրանքի կարգ, բույսերի թարմ մասերի տարրերանշմամբ՝ նախատեսված սննդի կամ վերանշակման և ոչ թե տնկման համար: /ՊԳԿ, 1990; Վերանյավածէ ԲՍԺՀ, 2001/:	Категория товара для обозначения свежих частей растений , предназначенных для употребления в пищу или переработки, а не для посадки (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)		A commodity class for fresh parts of plants intended for consumption or processing and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux parties fraîches de plantes, destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
133. Մրցակլից	Конкурент		Competitor	Compétiteur
Օրգանիզմ, որը մրցակցում է վնասակար օրգանիզմի հետ միջավայրի հիմնական տարրերի համար	Организм , конкурирует с вредным организмом за основные		An organism which competes with pests for essential elements (e.g.	Organisme qui concurrence les organismes nuisibles pour les éléments essentiels du milieu (par exemple,

/օրինակ, սնունդ, թաքստոցներ/ /ԲՍՍՀ N3 1996:/	элементы среды (например, пищу, укрытия) (МСФМ № 3, 1996)	food, shelter) in the environment [ISPM Pub. № 3, 1996]	nourriture, abri) [NIMP Pub. № 3, 1996]
134. Зоотехнический	Специфичность	Specificity	Spécificité
Կենսաբանական պայքարի ագենտի տերերի քանակի չափը սանդղակով՝ սկսած բացառապես յուրահատուկ ագենտներից՝ ընդունակ բազմանալու տիրոջ միայն մի տեսակի կամ տարատեսակների /մոնոֆագի/ վրա, մինչև ընդհանուր ագենտները, որոնք ունեն բազմաթիվ տերեր օրգանիզմների մի քանի խմբերում /պոլիֆագեր/ /ԲՍՍՀ N3 1996/:	Мера количества хозяев агента биологической борьбы по шкале от исключительно специфичных агентов, способных развиваться только на одном виде или разновидности хозяина (монофаги), до общих агентов, имеющих множество хозяев в нескольких группах организмов (полифаги) (МСФМ № 3, 1996)	A measure of the host range of a biological control agent on a scale ranging from an extreme specialist only able to complete development on a single species or strain of its host (monophagous) to a generalist with many hosts ranging over several groups of organisms (polyphagous) [ISPM Pub. № 3, 1996]	Gamme des hôtes d'un agent de lutte biologique allant de l'agent hyper spécialisé qui se développe sur une seule espèce ou souche de son hôte (monophage), à l'agent généraliste avec un nombre d'hôtes élevé appartenant à plusieurs groupes d' organismes (polyphage) [NIMP Pub. № 3, 1996]
135. Национальная уступка	Предварительная проверка	Pre-clearance	Pré-agréement
Բուսասանիտարական հավաստագրում կամ ստուգում, որը կատարվում է ծագման երկրում՝ ներմուծող երկրի բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից կամ նրա կանոնավոր հսկողությամբ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Фитосанитарная сертификация и/или проверка, выполняемые в стране происхождения Национальной организацией по карантину и защите растений страны назначения или под её регулярным контролем (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Phytosanitary certification and/or clearance in the country of origin , performed by or under the regular supervision of the National Plant Protection Organization of the country of destination [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Certification phytosanitaire et/ou agrément dans le pays d'origine , réalisée par ou sous le contrôle régulier de l' Organisation nationale de la protection des végétaux du pays de destination [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
136. Нормативы	Гармонизация	Harmonization	Harmonisation
Տարբեր երկրների կողմից բուսասանիտարական միջոցառումների մշակում, ձևաչում և կիրառում հիմնված ընդհանուր չափորոշիչների վրա /ՊԳԿ 1995, Վերանայված է ԲՍԵՀ 1999, ԱՄԿ հետ համաձայնագրի հիմնա վրա բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառման գործում/	Разработка, признание и применение разными странами фитосанитарных мер , основанных на общих стандартах (ФАО, 1995, пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных мер)	The establishment, recognition and application by different countries of phytosanitary measures based on common standards [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Développement, reconnaissance et application par différents pays de mesures phytosanitaires basées sur des normes communes [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
137. Нормативы	Гармонизированные фитосанитарные меры	Harmonized phytosanitary measures	Mesures phytosanitaires harmonisées
Բուսասանիտարական միջոցառումներ՝	Фитосанитарные меры,	Phytosanitary measures established	Mesures phytosanitaires mises en

ընդունված ԲԿԲՊՄԿ պայմանագրովող կողմերի միջև և հիմնված միջազգային չափորոշիչների վրա /ԲԿԲՊՄԿ 1997/	принятые договаривающимися сторонами МККЗР и основанные на международных стандартах (МККЗР, 1997)	by contracting parties to the IPPC , based on international standards [IPPC, 1997]	place par des parties contractantes sur la base de normes internationales [CIPV, 1997]
138. Ներթափանցում /Վնասակար օրգանիզմի/	Проникновение (вредного организма)	Entry (of a pest)	Entrée (d'un organisme nuisible)
Գոտում վնասակար օրգանիզմի տեղաշարժում, որում նա նախակինում բացակայում էր կամ առկա էր, այն սահմանափակ տարածված էր և ծառայում էր պաշտոնական պայքարի օբյեկտ /ՊԳԿ 1995/:	Перемещение вредного организма в зону , в которой он ранее отсутствовал или присутствовал, но был ограниченно распространён и служил объектом официальной борьбы (ФАО, 1995)	Movement of a pest into an area where it is not yet present, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1995]	Arrivée d'un organisme nuisible dans une zone où il est absent ou présent mais non largement disséminé et faisant l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
139. Ներկրման թույլտվություն	Импортное разрешение	Import permit	Permis d'importation
Պաշտոնական փաստաթուղթ, տվյալ ապրանքի ներկրման թույլտվության՝ նշված թուսասանիտարական պահանջների պահպանմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Официальный документ, разрешающий импорт данного товара при соблюдении указанных фитосанитарных требований (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Official document authorizing importation of a commodity in accordance with specified phytosanitary requirements [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Document officiel autorisant l'importation d'une marchandise conforme à des exigences phytosanitaires déterminées [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment autorisation d'importation]
140. Ներկրման թույլտվություն /Կենսաբանական պայքարի ագենտի համար/	Импортное разрешение (для агента биологической борьбы)	Import permit (of a biological control agent)	Permis d'importation (d'un agent de lutte biologique)
Պաշտոնական փաստաթուղթ, ներկրման թույլտվության՝ /կենսաբանական պայքարի ագենտի համար/, նշված պահանջների պահպանմամբ /ԲՍՍՀ Ն 3 1996/:	Официальный документ, разрешающий импорт (агента биологической борьбы) при соблюдении указанных требований (МСФМ № 3, 1996)	An official document authorizing importation (of a biological control agent) in accordance with specified requirements [ISPM Pub. № 3, 1996]	Document officiel autorisant l'importation (d'un agent de lutte biologique) conformément à des exigences déterminées [NIMP Pub. № 3, 1996]
141. Ներկրման կետ	Пункт ввоза	Point of entry	Point d'entrée
Օդանավակայան, նավահանգիստ կամ ցամաքային սահմանային կետ՝ պաշտոնապես նախատեսված բեռների ներկրման և /կամ ուղևորների նույտի համար /ՊԳԿ 1995/:	Аэропорт, морской порт или наземный пункт на границе, официально предназначенный для импорта грузов и/или въезда пассажиров (ФАО, 1995)	Airport, seaport or land border point officially designated for the importation of consignments , and/or entrance of passengers [FAO, 1995]	Aéroport, port maritime ou poste de frontière terrestre officiellement désigné pour l'importation d' envois , et/ou l'arrivée de passagers [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
142. Ներհակներ (անտոգոնիստներ)	Анtagонист	Antagonist	Antagoniste
Օրգանիզմ /սովորական պաթոգեն/, որը նշանակալի վնաս չի պատճառում տեր բույսին, բայց տեր բույսի զարութացումը	Организм (обычно патоген), который не причиняет хозяину значительного ущерба, но	An organism (usually pathogen) which does no significant damage to	Organisme (le plus souvent pathogène) qui n'occasionne pas de dégâts

Նրա կողմից վերջինիս պաշտպանում է վնասակար օրգանիզմից սպասվող լուրջ կորուստներից /ԲՍՍՀ N 3, 1996/:	колонизация которым хозяина защищает последнего от серьёзного ущерба со стороны вредного организма (МСФМ № 3, 1996)		the host but its colonization of the host protects the host from significant subsequent damage by a pest [ISPM Pub. N° 3, 1996]	importants mais dont la présence protège ses hôtes des dégâts d'autres organismes nuisibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]
143. Ներկրում	Ввоз		Entry (of a consignment)	Entrée (d'un envoi)
Բերի անցումը գոտի ներմուծման կետով /ՊԳԿ 1995/	Прохождение груза через пункт ввоза в зону (ФАО, 1995)		Movement through a point of entry into an area [FAO, 1995]	Arrivée, par un point d'entrée , dans une zone [FAO, 1995]
144. Նշառում	Маркировка		Mark	Marque
Ենթակարանտինային առարկաների Վրա միջազգային ճանաչված պաշտոնական կմիջ կամ դրոշմակնիք, որը հաստատում է նրա բուսասամիտարական կարգավիճակը /ԲՍՍՀ N15 2002/:	Международно признанная официальная печать или клеймо на подкарантинном материале , удостоверяющая его фитосанитарный статус (МСФМ № 15, 2002)		An official stamp or brand, internationally recognized, applied to a regulated article to attest its phytosanitary status [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Cachet ou estampille officiel, mondialement reconnu appliquée sur un article réglementé pour attester de la situation phytosanitaire de ce dernier [NIMP Pub. N° 15, 2002]
145. Ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Некарантинный вредный организм		Non-quarantine pest	Organisme non de quarantaine
Վնասակար օրգանիզմ, որը տվյալ գրտու համար չի հանդիսանում կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ՊԳԿ 1995/:	Вредный организм , который не является карантиным вредным организмом для данной зоны (ФАО, 1995)		Pest that is not a quarantine pest for an area [FAO, 1995]	Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine pour une zone donnée [FAO, 1995]
146. Չափաքանակի բարտեզավորում	Картографирование дозы		Dose mapping	Cartographie de dose
Օպերացիոն բեռնվածությունում կլանված չափաքանակի բաշխման չափում դոզիմետրերի օգնությամբ՝ տեղակայված տվյալ բեռնվածության որոշակի կետերում /ԲՍՍՀ N18 2003/:	Измерение распределения поглощённой дозы в операционной загрузке с помощью дозиметров , помещённых в определённые точки этой загрузки (МСФМ № 18, 2003)		Mesuring of distribution of absorbed dose in process load with the help of dosimetrées, placed in definite point of this load (ISPM, N18,2003)	La mesure de la distribution de la dose absorbée dans le chargement opérationnel avec l'aide de dosimètre, placé aux points définis de ce chargement (NIMP, N18, 2003)
147. Չափորոշիչ	Стандарт		Standard	Norme
Փաստաթուղթ սահմանված փոխամաճայնեցվածության արդյունքում և հաստատված նշառ կազմակերպության կողմից, որը ընդհանուր և կրկնվող դեպքերի համար տալիս է դեկավարման կանոնները կամ գործողությունների բնութագիրը կամ նրանց արդյունքները, որոնք տվյալ ենթաքանակում ապահովում են կազմակերպվածության օպտիմալ մակարդակը: /ՊԳԿ 1995 iso/iec	Документ, установленный в результате консенсуса и утвержденный признанной организацией, который даёт для общих и повторяющихся случаев правила, руководства или характеристики для действий или их результатов, обеспечивающие оптимальный уровень организованности в данном контексте (ФАО, 1995,	Document established by consensus and approved by a recognized body, that provides, for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for activities or their results, aimed at the achievement of the optimum degree of order in a given context [FAO, 1995; ISO/IEC GUIDE 2:1991 definition]	Document, établi par consensus et approuvé par un organisme reconnu, qui fournit, pour des usages communs et répétés, des règles, des lignes directrices ou des caractéristiques, pour des activités ou leurs résultats, garantissant un niveau d'ordre optimal dans un contexte donné [FAO, 1995; définition de ISO/IEC GUIDE 2:1991]	

guide:1991 սահմանման հիման վրա/:	на основе определения ISO/IEC GUIDE 2:1991			
148. Չմշկված փայտանյութ	Необработанная древесина		Raw wood	Bois brut
Փայտանյութ, որը չի անցել վերամշակում և մշակում /ԲՍՍՀ N15 2002/:	Древесина, не прошедшая переработку или обработку (МСФМ № 15, 2002)		Wood which has not undergone processing or treatment [ISPM Pub. № 15, 2002]	Bois qui n'a subi aucune transformation ou traitement [NIMP Pub. N° 15, 2002]
149. ԶՃՀ	ВКС		TCS	CTN
Չափորոշչների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Временная комиссия по стандартам		Temporary Commission for Standards	Comité temporaire des normes
150. Պայքար (վնասակար օրգանիզմի դեմ)	Борьба (с вредным организмом)		Control (of a pest)	Lutte contre un organisme nuisible
Վնասակար օրգանիզմների սերնդատվության ձնշում, տեղայնացում կամ վերացում /ՊԳԿ 1995/:	Подавление, локализация или ликвидация популяции вредного организма (ФАО, 1995)		Suppression, containment or eradication of a pest population [FAO, 1995]	Suppression, enrayement ou éradication de la population d'un organisme nuisible [FAO, 1995]
151. Պահանջվող հակագործում	Требуемая реакция		Required response	Réponse requise
Վերամշակման ներգործության որոշակի մակարդակ /ԲՍՍՀ №18, 2003/:	Определённый уровень воздействия обработки (МСФМ № 18, 2003)		Definite level of influence of treatment (ISPM, N18,2003)	Le niveau défini de l'influence du traitement (NIMP, N18, 2003)
152. Պաշտոնական	Официальный		Official	Officiel
Սահմանվում, լիազորվում կամ կատարվում է բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից /ՊԳԿ 1990/:	Установливаемый, уполномочиваемый или выполняемый Национальной организацией по карантину и защите растений (ФАО, 1990)		Established, authorized or performed by a National Plant Protection Organization [FAO, 1990]	Etabli, autorisé ou réalisé par une Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
153. Պաշտոնական պայքար	Официальная борьба		Official control	Lutte officielle
Բուսասանիտարական կանոնակարգումների ակտիվ կիրառում, ինչպես նաև պարտադիր բուսասանիտարական ընթացակարգի կիրառում՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների տեղայնացման կամ ոչնչացման նպատակներով, կամ կարգավորվող ոչ կարանտին օրգանիզմների կառավարման համար /հավելված 1 բացատրական բառարանին ԲՍՃՀ 2001/:	Активное применение обязательных фитосанитарных регламентаций, а также применение обязательных фитосанитарных процедур в целях ликвидации или локализации карантинных вредных организмов или для управления регулируемыми некарантинными вредными организмами (Приложение 1 к Глоссарию; ВКФМ, 2001)		The active enforcement of mandatory phytosanitary regulations and the application of mandatory phytosanitary procedures with the objective of eradication or containment of quarantine pests or for the management of regulated non-quarantine pests (see Glossary Supplement N° 1) [ICPM, 2001]	Mise en application active des réglementations phytosanitaires à caractère obligatoire et application de procédures phytosanitaires à caractère obligatoire avec pour objectifs l'éradication ou l'enrayement des organismes de quarantaine ou la lutte contre des organismes réglementés non de quarantaine. (Voir Glossaire - Supplément N° 1) [CIMP, 2001]
154. Պաշտպանվող գոտի	Защищаемая зона		Protected area	Zone protégée
Կարգավորող տարածք, որը բԿԲՊԱԿ-ը	Регулируемая зона, которую		A regulated area that an NPPO has	Zone réglementée qu'une ONPV a

առանձնացրել է որպես նվազագույն անհրաժեշտ՝ վտանգի ենթարկված գոտու արդյունավետ պաշտպանման համար /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995, նոր հայեցակարգը ԲՄԷՀ 1996/:	НОКЗР определила как минимально необходимую для эффективной защиты зоны, подверженной опасности (ФАО, 1990; исключено ФАО, 1995; новая концепция КЭФМ, 1996)	determined to be the minimum area necessary for the effective protection of an endangered area [FAO, 1990; omitted from FAO, 1995; new concept from CEPM, 1996]	déclarée comme étant la zone minimale nécessaire à la protection efficace d'une zone menacée [FAO, 1990; supprimé dans FAO, 1995; concept nouveau de la CEMP, 1996]
155. ՊԳԿ Միացյալ Ազգերի Կազմակերպության Բուսասամիտարական միջոցառումների համանախողով Պարենի և զյուղատնտեսության կազմակերպության շղանակներում /ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	ФАО Комиссия по Фитосанитарным Мерам в рамках Организации по продовольствию и сельскому хозяйству организаций Объединенных Наций (МККЗР 1997).	FAO Commission of phytosanitary measures in the organization of food-stuffs and agriculture of organization of the United Nations (IPPC 1997)	FAO La commission des Mesures phytosanitaires dans le cadre de L'organisation selon l'alimentation et l'agronomie de l'organisation des Nations Unies (1997 CIPV /Convention Internationale pour la Protection des Végétaux /)
156. Պոպուլյացիոն մոնիթորինգ Տևական հետազոտություն վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության բնութագրի ստուգման համար/ՊԳԿ 1995/:	Популяционный мониторинг Продолжительные обследования для проверки характеристик популяции вредного организма (ФАО, 1995)	Monitoring survey Ongoing survey to verify the characteristics of a pest population [FAO, 1995]	Prospection de population Les prospections longues pour le contrôle des caractéristiques de la population de l'organisme nuisible . (FAO, 1995)
157. Ձերմային մշակում Գործընթաց, որի ժամանակ ապրանքը տաքացվում է մինչև նվազագույն ջերմաստիճանին հասնելը նվազագույն ժամանակահատվածում՝ համապատասխան պաշտոնապես ձևաչփած տեխնիկական յուրահատկություններին /ԲՍՍՀ Ն15 2002/:	Тепловая обработка Процесс, при котором товар нагревается до достижения минимальной температуры на минимальный период времени в соответствии с официально признанной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002)	Heat treatment The process in which a commodity is heated until it reaches a minimum temperature for a minimum period of time according to an officially recognized technical specification [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Traitement thermique Procédure selon laquelle une marchandise est chauffée jusqu'à ce qu'elle atteigne une température minimale pour une période de temps minimum conformément à une spécification technique officiellement reconnue [NIMP Pub. N° 15, 2002]
158. Սահմանափակում Բուսասամիտարական կանոնակարգում՝ նշված թույլատրվող ապրանքների արտահանում կամ տեղաշարժ, որոշակի պահանջների կատարմամբ /ԲՄԷՀ 1996, Վերանայված է ԲՄԷՀ 1999/:	Ограничение Фитосанитарная регламентация , разрешающая импорт или передвижения указанных товаров при выполнении определённых требований (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Restriction A phytosanitary regulation allowing the importation or movement of specified commodities subject to specific requirements [CEPM, 1996, revised CEPM, 1999]	Restriction Réglementation phytosanitaire qui autorise l'importation ou la mise en circulation de marchandises déterminées, à condition que des exigences spécifiques soient respectées [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
159. Սերմեր Բերի կարգ՝ որպես սերմեր /սերմ/ նախատեսված ցանքի համար, այլ ոչ	Семена Категория обозначающая товара , семена,	Seeds A commodity class for seeds for planting or intended for planting and	Catégorie de marchandises correspondant aux graines à semer ou

սննդի կամ վերամշակման համար /տես սերմեր/ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՄՁՀ 2001:/	предназначенные для посева, а не для употребления в пищу или переработки (см. зерно) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)		not for consumption or processing (see grain) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	destinées à la plantation et non à la consommation ou à la transformation (voir grain) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
160. Սղոցանյութեր	Пиломатериалы		Sawn wood	Bois scié
Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի սղոցված երկայնաձիգ, որը պահպանում կամ չի պահպանում բնական կլոր մակերեսի մասը /ՊԳԿ 1990/:	Древесина с корой или без коры, распиленная продольно, сохраняющая или не сохраняющая часть естественной круглой поверхности (ФАО, 1990)		Wood sawn longitudinally, with or without its natural rounded surface with or without bark [FAO, 1990]	Bois scié en longueur ou équarri avec ou sans sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990]
161. Սոխուկներ և պալարներ	Луковицы и клубни		Bulbs and tubers	Bulbes et tubercles
Ապրանքի կարգ, որը նշանակում է բույսերի սոորգետնյա քնած օրգաններ՝ նախատեսված տնկման համար /ներառյալ պալարասոխուկները և ռիզոմիները/ /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՄՁՀ 2001/:	Категория товара, обозначающая спящие подземные органы растений, предназначаемые для посадки (включая клубнелуковицы и ризомы) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)		A commodity class for dormant underground parts of plants intended for planting (includes corms and rhizomes)[FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant à des parties souterraines dormantes de végétaux destinées à la plantation (y compris les oignons et rhizomes) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
162. Վարակում	Зарожение		Infestation (of a commodity)	Infestation (d'une marchandise)
Ապրանքում կենդանի օրգանիզմի արկայություն վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար: Վարակումը ներառում է նաև ախտահարումը /ԲՄԷՀ 1997, Վերանայված է ԲՄԷՀ 1999/:	Присутствие в товаре живого организма , вредного для растения или растительного продукта . Зарожение включает также инфицирование. (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)		Presence in a commodity of a living pest of the plant or plant product concerned. Infestation includes infection [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]	Présence dans une marchandise d'un organisme vivant nuisible au végétal ou au produit végétal concerné. L' infestation comprend également l'infection [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
163. Վեգետացիոն ժամանակաշրջան	Вегетационный сезон		Growing season	Saison de végétation
Տարվա ժամանակահատված կամ ժամանակահատվածներ, որում բույսերը առավել ակտիվ են աճում տվյալ գրտում, արտադրամասում կամ արտադրության տեղամասում /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՄՁՀ 2003/	Период или периоды года, в который растения активно растут в данной зоне, месте производства или участке производства (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2003)		Period of the year when plants will actively grow in an area [FAO, 1990]	La période ou les périodes de l'année dans lequel les végétaux grandissent activement dans la zone donnée , le lieu de production ou le terrain de la production (FAO, 1990, reconsidéré TCPM, 2003)
164. Վեգետացիոն շրջան (բույսերի սեսակների համար)	Вегетационный период (для вида растения)		Growing period (of a plant species)	Période de végétation (d'une espèce végétale)
Վեգետացիոն շրջանի ընթացքում աճման ակտիվ ժամանակաշրջան /ԲՄՁՀ 2003/	Период активного роста в течение вегетационного сезона (ВКФМ, 2003)		Period of active growing during growing season (TCPM, 2003)	Période de l'année pendant laquelle les végétaux ont une croissance active, dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
165. Վերահսկում	Надзор		Surveillance	Surveillance

		Официальный процесс сбора и регистрации данных о присутствии или отсутствии вредного организма в данной зоне с помощью обследований, мониторинга и других процедур (КЭФМ, 1996)	An official process which collects and records data on pest occurrence or absence by survey, monitoring or other procedures [CEPM, 1996]	Procédé officiel qui consiste à collecter et à enregistrer des données sur la présence ou l' absence d'organismes nuisibles dans une zone donnée en utilisant la prospection , le suivi ou d'autres méthodes [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
166.	Վերահսկողական հետազոտում	Контрольное обследование	Delimiting survey	Prospection de délimitation
	.Վարակված գույու հետազոտում՝ վնասակար օրգանիզմներով վարակված, կամ նրանցից ազատ սահմաները հաստատելու նպատակով /ՊԳԿ 1990/:	Обследование , проводимое с целью установления границ зоны , зараженной вредным организмом , или свободной от него (ФАО, 1990)	Survey conducted to establish the boundaries of an area considered to be infested by or free from a pest [FAO, 1990]	Prospection réalisée afin de définir les limites de la zone considérée comme infestée par un organisme nuisible ou comme en étant exempté [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment enquête/prospection sur l'étendue géographique]
167.	Վերամշակված փայտանյութ	Переработанный древесный материал	Processed wood material	Matériaux en bois transformé
	Ապրանք՝ կազմված փայտանյութից՝ սոսնձի, ջերմության, ճնշման օգտագործմամբ կամ թվարկված մեթոդների համակցության կիրառմամբ /ԲՍՏՀ N15 2002/:	Продукт, составленный из древесины при использовании клея, тепла, давления, или комбинирования перечисленных методов (МСФМ № 15, 2002)	Products that are a composite of wood constructed using glue, heat and pressure, or any combination thereof [ISPM Pub. № 15, 2002]	Prospection réalisée afin de définir les limites de la zone considérée comme infestée par un organisme nuisible ou comme en étant exempté [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment enquête/prospection sur l'étendue géographique]
168.	Վերաարտահանվող բեռ	Реэкспортный груз	Re-exported consignment	Envoi ré-exporté
	Բեռ՝ ներկրվող այն երկիրը, որից այն հետագայում արտահանվում է: Բեռը կարող է պահպանվել, բաժանվել մասերի, խառնվել այլ բեռների հետ կամ վերափաթեթավորվել /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՆ 1996, ԲՄՆ 1999, ԲՄՁՀ 2001, ԲՄՁՀ 2002/:	Груз , импортируемый в страну, из которой он впоследствии экспортируется. Груз может храниться, разделяться на части, смешиваться с другими грузами или переупаковываться (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2002)	Consignment that has been imported into a country from which it is then exported. The consignment may be stored, split up, combined with other consignments or have its packaging changed (formerly country of re-export) [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999; ICPM, 2001; ICPM, 2002]	Envoi importé dans un pays à partir duquel il est ensuite exporté. L' envoi peut faire l'objet d'entreposage, de fractionnement, de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002]
169.	Վերատնկում	Пересадка	Replanting	Replantation
	Տես: Տնկում և ցանք:	См. Посадка и посев	See planting	Voir plantation
170.	Վերացում	Ликвидация	Eradication	Eradication
	Բուսասամիտարական միջոցառումների	Принятие фитосанитарных	Application of phytosanitary	Application de mesures

<p>Կիրառում՝ տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների սերմուտվության ոչնչացման նպատակով /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995/;</p>	<p>мер с целью уничтожения популяции вредного организма в данной зоне (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)</p>	<p>measures to eliminate a pest from an area [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly eradicate]</p>	<p>phytosanitaires afin d'éliminer un organisme nuisible d'une zone [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment éradiquer]</p>
<p>171. Վերլուծություն</p> <p>Պաշտոնական, ոչ ակնադիտական ստուգում վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման կամ նույնականացման նպատակով /ՊԳԿ, 1990/</p>	<p>Анализ</p> <p>Официальная не визуальная проверка, проводимая с целью выявления вредных организмов или их идентификации (ФАО, 1990)</p>	<p>Test</p> <p>Official examination, other than visual, to determine if pests are present or to identify pests [FAO, 1990]</p>	<p>Analyse</p> <p>Examen officiel, autre que visuel, permettant de déterminer la présence ou l'absence d'organismes nuisibles, ou le cas échéant, de les identifier [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; ICPM, 2002 précédemment test]</p>
<p>172. Վնասակար օրգանիզմի կարգավիճակ /գոտում/</p> <p>Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմի արկայության կամ բացակայության պաշտոնական ձևաչփում, անհրաժեշտության դեպքում ներառյալ տվյալները նրա աշխարհագրական տարածվածության մասին, օգտագործելով փորձագիտական կարծիքները՝ հիմնված ընթացիկ և նախկին ահազանգումների վրա վնասակար օրգանիզմի մասին և այլ տեղեկատվություն /РУЕК 1997, Վերանայված է РУДС 1998/:</p>	<p>Статус вредного организма (в зоне)</p> <p>Официальное признание присутствия или отсутствия в данное время вредного организма в зоне, включая при необходимости данные о его географическом распространении, использующее экспертное мнение, основанное на текущих и прошлых сигнализациях о вредном организме и другой информации (КЭФМ, 1997; пересмотрено, ВКФМ, 1998)</p>	<p>Pest status (in an area)</p> <p>Presence or absence, at the present time, of a pest in an area, including where appropriate its distribution, as officially determined using expert judgement on the basis of current and historical pest records and other information [CEPM, 1997; revised ICPM, 1998]</p>	<p>Situation d'un organisme nuisible (dans une zone)</p> <p>Constat officiel établi sur la présence ou l'absence actuelle d'un organisme nuisible dans une zone, y compris le cas échéant, sa répartition géographique évaluée par jugements d'experts à partir de signalements récents et anciens et d'autres informations pertinentes [CEPM, 1997; révisée CIMP, 1998]</p>
<p>173. Վնասակար օրգանիզմների ցանկ /ապրանքի համար/</p> <p>Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք վարակում են բույսի տեսակը ընդարձակ կամ կոնկրետ գոտում /РУЕК 1996/:</p>	<p>Перечень вредных организмов для товара</p> <p>Список вредных организмов, встречающихся в данной зоне, которые могут переденоситься с данным товаром (КЭФМ, 1996)</p>	<p>Commodity pest list</p> <p>A list of pests occurring in an area which may be associated with a specific commodity [CEPM, 1996]</p>	<p>Liste d'organismes nuisibles d'une marchandise</p> <p>Liste des organismes nuisibles présents dans une zone et susceptibles d'être associés à une marchandise déterminée [CEPM, 1996; révisée CEPN, 1999]</p>
<p>174. Վնասակար օրգանիզմի դասակարգում</p> <p>Գործընթաց, որի արդյունքում պարզվում է, թե ունի՝, արդյոք, վնասակար օրգանիզմը կարանտին վնասակար օրգանիզմի կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմի բնութագրեր /РУСУ2 N11 2001/:</p>	<p>Категоризация вредного организма</p> <p>Процесс определения, имеет или нет вредный организм характеристики карантинного вредного организма или регулируемого некарантинного вредного</p>	<p>Pest categorization</p> <p>The process for determining whether a pest has or has not the characteristics of a quarantine pest or those of a regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 11, 2001]</p>	<p>Catégorisation des organismes nuisibles</p> <p>Processus visant à déterminer si un organisme nuisible présente ou non les caractéristiques d'un organisme de quarantaine ou celles d'un organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 11, 2001]</p>

	организма (МСФМ № 11, 2001)	2001]	
175.	Վնասակար օրգանիզմի նվազ քանակության գոտի	Зона низкой численности вредного организма	Area of low pest prevalence
	Գոտի (երկիր, երկող մի մասը, մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը՝ առանձնացված իրավասու մարմինների կողմից, որում վնասակար օրգանիզմը գոյություն ունի սահմանափակ քանակով և հանդիսանում է արդյունավետ հսկողության, պայքարի կամ ոչնչացման օբյեկտ /ԲԿԲՊՄԿ 1997, ԲՍԵՀ 2005/	Зона (страна, часть страны или несколько стран или их часть), определённая компетентными органами, в которой конкретный вредный организм присутствует на низком уровне численности и является объектом мер по эффективному сложению, борьбе или ликвидации (МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	An area , whether all of a country, part of a country, or all or parts of several countries, as identified by the competent authorities, in which a specific pest occurs at low levels and which is subject to effective surveillance, control or eradication measures [IPPC, 1997]
176.	Վնասակար օրգանիզմ	Вредный организм	Pest
	Բույսերի ցանկացած տեսակ, տարատեսակ կամ կենսատիպ, կենդանիներ կամ պաթոզենային ագենտներ՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար /ՊԳԿ 1990, վերանցված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/	Любой вид, разновидность или биотип растений, животных или патогенных агентов, вредный для растений или растительных продуктов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Any species, strain or biotype of plant, animal or pathogenic agent injurious to plants or plant products [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]
177.	Վտանգի ենթարկված գոտի	Зона, подверженная опасности	Endangered area
	Գոտի, որում էկոլոգիական գործունեությ նպաստում են վնասակար օրգանիզմների կիրառավարմանը, որի արկայությունը տվյալ գոտում կրերի էական տնտեսական կորուստների /ՊԳԿ 1995/:	Зона , в которой экологические факторы благоприятствуют акклиматизации вредного организма , присутствие которого в данной зоне приведёт к существенным экономическим потерям (ФАО, 1995)	An area where ecological factors favour the establishment of a pest whose presence in the area will result in economically important loss [FAO, 1995]
178.	Վտանգի կառավարման վերահսկողական պահ	Контрольный момент управления риском	Control point
	Համակարգերի փուլ, որում յուրահատուկ գործընթացները կարող են կիրառվել ճշգրիտ արդյունքի հասնելու համար, որը ենթակա է չափման, դիտարկման, կառավարման և ճշգրտման /ԲՍՍՀ Ն14 2002/:	Этап системы, на котором специфические процедуры могут быть применены для достижения точного результата, который поддаётся измерению, наблюдению, управлению и корректировке (МСФМ № 14, 2002)	A step in a system where specific procedures can be applied to achieve a defined effect and can be measured, monitored, controlled and corrected [ISPM Pub. № 14, 2002]

179.	Տարածաշրջանային շափորոշիչներ	Региональные стандарты		Regional Standards	Normes régionales
	Չափորոշիչներ՝ սահմանված բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպության կողմից՝ տրված այդ կազմակերպության անդամներին դեկավարման համար /ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	Стандарты, установленные региональной организацией по карантину и защите растений в качестве руководства членам этой организации (МККЗР, 1997)		Standards established by a Regional Plant Protection Organization for the guidance of the members of that organization [IPPC, 1997]	Normes établies par une Organisation régionale de la protection des végétaux à l'intention de ses membres [CIPV, 1997]
180.	Տարածման ուղի	Путь распространения		Pathway	Filière
	Ցանկացած միջոց, որի օգնությամբ հնարավոր է վնասակար օրգանիզմի ներթափանցումը և/ կամ տարածումը /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Любое средство, с помощью которого возможно проникновение и/или распространение вредного организма (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)		Any means that allows the entry or spread of a pest [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Tout moyen par lequel un organisme nuisible peut entrer ou se disséminer [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
181.	Տարածում	Распространение		Spread	Dissémination
	Գոտու ներսում վնասակար օրգանիզմի աշխարհագրական տարածվածության մեծացումը /ՊԳԿ 1995/:	Увеличение географической распространённости вредного организма внутри зоны (ФАО, 1995)		Expansion of the geographical distribution of a pest within an area [FAO, 1995]	Extension de la distribution géographique d'un organisme nuisible à l'intérieur d'une zone [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
182.	Տարածքի հետազոտություն հայտնաբերման համար /Վնասակար օրգանիզմներ/	Обследование территории на выявление (вредного организма)		Detection survey	Prospection de repérage
	Տվյալ գոտում անցկացվող հետազոտություն՝ վնասակար օրգանիզմների առկայության հայտնաբերման նպատակով /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Обследование, проводимое в данной зоне с целью выявления присутствия в ней вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)		Survey conducted in an area to determine if pests are present [FAO, 1990, revised FAO, 1995]	Prospection réalisée dans une zone afin de déterminer si des organismes nuisibles y sont présents [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment prospection sur la présence]
183.	Տարանցիկ	Транзит		Transit	Transit
	Տես: Տարանցիկ բեռ:	См. Транзитный груз		See consignment in transit	Voir envoi en transit
184.	Տարանցիկ բեռ	Транзитный груз		Consignment in transit	Envoi en transit
	Բեռ, որը չի ներկրվում երկիր, այլ անցնում է նրանով այլ երկիր և ենթարկվում է պաշտոնական ընթացակարգերի, որոնք ապահովում են, որ այն մնա փակ վիճակում, չբաժանվի, չխառնվի այլ բեռների հետ և չփոխի փաթեթավորումը /ՊԳԿ 1990, Վերանայված է ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԺՀ 2002, ԲՄԺՀ 2005	Груз, который не импортируется в страну, а проходит через неё в другую страну, и подвергается официальным процедурам, которые обеспечивают, чтобы он оставался закрытым, не разделялся, не смешивался с другими грузами и не менял упаковку (ФАО, 1990;		A consignment that is not imported into a country but passes through it to another country, subject to official procedures which ensure that it remains enclosed, and is not split up, not combined with other consignments nor has its packaging changed [FAO, 1990; revised	Un envoi qui n'est pas importé dans un pays mais traverse ce dernier à destination d'un autre et qui est soumis à des mesures officielles qui garantissent qu'il reste intact et ne fait pas l'objet de fractionnement, ni de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP,

Վերաստուգմանք:	пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002; ВКФМ, 2005 в редакции)	CEPM, 1996; CEPM 1999; ICPM, 2002 formerly country of transit]	2002 précédemment pays de transit]
185. Տարաշխարհիկ	Экзотический	Exotic	Exotique
Տվյալ երկրի համար ոչ տեղական, էկոհամակարգեր կամ էկոգոտիներ (կիրառվում է օրգանիզմների հանդեպ՝ նպատակառությամբ կամ պատահաբար ներթափանցված /ինտրոդուցված/ մարդու գործունեության արդյունքում): Քանի որ Կողմը քննարկում է կենսաբանական պայքարի ագենտների ներթափանցումը /ինտրոդուցիան/ մի երկրից մյուսը, «Տարաշխարհիկ» տերմինը նրանում օգտագործվում է այն օրգանիզմների դեպքում, որոնք ոչ տեղական են տվյալ երկրի համար: ԲՍՍՀ, №3, 1996/:	Не местный для данной страны, экосистемы или экозоны (применяется к организмам , целенаправленно или случайно интродуцированным в результате человеческой деятельности). Поскольку Код рассматривает интродукцию агентов биологической борьбы из одной страны в другую, термин «экзотический» используется в нём для организмов , не местных для данной страны (МСФМ № 3, 1996)	Not native to a particular country, ecosystem or ecoarea (applied to organisms intentionally or accidentally introduced as a result of human activities). As the Code is directed at the introduction of biological control agents from one country to another, the term " exotic " is used for organisms not native to a country [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Non originaire d'un pays, d'un écosystème ou d'une écozone particulière (terme utilisé pour des organismes dont l'introduction intentionnelle ou accidentelle résulte d'une activité humaine). Dans la mesure où le présent Code concerne l'introduction d'agents de lutte biologique d'un pays dans un autre, le terme " exotique " est utilisé pour qualifier des organismes qui ne sont pas originaires d'un pays [NIMP Pub. N° 3, 1996]
186. Տեղայնացում /օջախի/	Локализация (очага)	Containment	Enrayement
Վարակված գոտու ներսում և նրա շրջաք բուսասանիտարական միջոցառումների ձեռնարկում՝ վնասակար օրգանիզմների տարածման կանխարգելման համար /ՊԳԿ 1995/:	Принятие фитосанитарных мер внутри и вокруг зараженной зоны для предотвращения распространения вредного организма (ФАО, 1995)	Application of phytosanitary measures in and around an infested area to prevent spread of a pest [FAO, 1995]	Application de mesures phytosanitaires dans ou autour d'une zone infestée afin de prévenir la dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995]
187. Տեխնիկապես հիմնավորված	Технически обоснованный	Technically justified	Techniquement justifié
Հիմնավորված այն եզրակացությունների օգնությամբ, որոնք ստացվել են համապատասխան բուսասանիտարական վտանգի վերլուծության հիման վրա կամ եթե համընկնում է այլ համեմատական ուսումնասիրության և առկա գիտական տեղեկատվության գնահատման հետ /ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	Обоснованный с помощью выводов, полученных в результате соответствующего анализа фитосанитарного риска , или, если подходит, другого сравнимого изучения и оценки имеющейся научной информации (МККЗР, 1997)	Justified on the basis of conclusions reached by using an appropriate pest risk analysis or, where applicable, another comparable examination and evaluation of available scientific information [IPPC, 1997]	Justifié sur la base des conclusions d'une analyse appropriée du risque phytosanitaire ou, le cas échéant, d'autres examens ou évaluations comparables des données scientifiques disponibles [CIPV, 1997]
188. Տեսուչ	Инспектор	Inspector	Inspecteur
Ազգային բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության կազմակերպության գործառույթները կատարող լիազորված անձ /ՊԳԿ 1990/:	Лицо, уполномоченное Национальной организацией по карантину и защите растений выполнять её функции (ФАО, 1990)	Person authorized by a National Plant Protection Organization to discharge its functions [FAO, 1990]	Personne autorisée par une Organisation nationale de la protection des végétaux à remplir les fonctions de cette dernière [FAO, 1990; révisée FAO,

1995]				
189.	Տեր բույսերի ցանկ	Список растений-хозяев	Host range	Gamme de plantes hôtes
	Բույսերի տեսակների ցանկ, որոնց վրա տվյալ վնասակար օրգանիզմը ընդունակ է զարգանալու բնական պայմաններում /ՊԳԿ 1990/:	Список видов растений , на которых данный вредный организм способен развиваться в природных условиях (ФАО, 1990)	Species of plants capable, under natural conditions, of sustaining a specific pest [FAO, 1990]	Espèces végétales susceptibles d'assurer, dans des conditions naturelles, la survie d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
190.	Տնկում և ցանք /ներառյալ վերատնկում/	Посадка и посев (включая пересадку)	Planting (including replanting)	Plantation (y compris replantation)
	Աճան միջավայրում բույսերի տեղափոխման օպերացիա, կամ պատվաստման ու հաճանման օպերացիաներ՝ ուղղված այդ բույսերի հետագա աճին, բազմացմանը և տարածմանը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԷՀ 1999/:	Операция по помещению растений в среду выращивания или по прививкам и аналогичные операции, направленные на обеспечение дальнейшего роста, размножения или расселения этих растений (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Any operation for the placing of plants in a growing medium , or by grafting or similar operations, to ensure their subsequent growth, reproduction or propagation [FAO, 1990; revised CEPM, 1999]	Toute opération de mise en place de végétaux dans un milieu de culture , ou de greffage ou autres opérations analogues, en vue d'assurer la croissance, la reproduction ou la multiplication ultérieure de ces végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment planter (et replanter)]
191.	Ցանքանյութ և տնկանյութ	Посевной и посадочный материал	Plants for planting	Végétaux destinés à la plantation
	Բույսեր՝ նախատեսված ցանքի, տնկման, վերատնկման / սածիլավորման/ կամ հողում մնալու համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Растения , предназначенные для посева, посадки, пересадки или для того, чтобы оставаться в земле (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Plants intended to remain planted , to be planted or replanted [FAO, 1990]	Végétaux destinés à rester en terre, à être plantés ou à être replantés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
192.	Փայտանյութ	Древесина	Wood	Bois
	Ապրանքի խումբ, որն իրենից ներկայացնում է կլոր փայտանյութ, սղոցանյութեր, փայտային չիպսեր կամ ամրափայտանյութ՝ կեղևով կամ առանց կեղևի /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/	Категория товара , обозначающая круглую древесину, пиломатериалы, древесные чипсы или крепёжную древесину с корой или без коры (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for round wood, sawn wood, wood chips or dunnage, with or without bark [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux grumes, bois scié, copeaux ou bois de calage , avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
193.	Փայտանյութ կեղևից ազատ	Древесина, свободная от коры	Bark-free wood	Bois exempt d'écorce
	Փայտանյութ, որից ողջ կեղևը հեռացված է, բացառությամբ կամբիումի / ԲՍՍՀ Ն15 2002/	Древесина , с которой удалена вся кора, за исключением камбия, вросшей коры вокруг сучков и вдавлений коры между кольцами ежегодного прироста (МСФМ № 15, 2002)	Wood from which all bark excluding the vascular cambium, ingrown bark around knots, and bark pockets between rings of annual growth has been removed [ISPM Pub. N° 15,	Bois duquel a été retiré toute trace d'écorce excepté l'aubier, l'écorce incluse dans les noeuds et celle coincée entre les anneaux de croissance annuelles [NIMP Pub. N° 15, 2002]

			2002]	
194.	Փաթեթավորման փայտանյութ	Древесные упаковочные материалы	Wood packaging material	Matériaux d'emballage en bois
	Փայտանյութ կամ փայտանյութային արտադրանք՝ /բացառությամբ թղթէ արտադրանքի/, որն օգտագործվում է ապրանքի հենապահման, պաշտպանման և փաթեթավորման համար (ներառյալ անրափայտանյութը) / ԲՍՍՀ, N 15, 2002/:	Древесина или древесные изделия (за исключением бумажных изделий), используемые для поддержки, защиты или упаковки товара (включая крепежную древесину) (МСФМ № 15, 2002)	Wood or wood products (excluding paper products) used in supporting, protecting or carrying a commodity (includes dunnage) [ISPM Pub. № 15, 2002]	Bois ou produit en bois (excepté les produits en papier) utilisés pour soutenir, protéger ou contenir une marchandise (y compris bois de calage) [NIMP Pub. № 15, 2002]
195.	Քարտուղար	Секретарь	Secretary	Secrétaire
	Հանձնաժողովի քարտուղար, որը նշանակվում է համաձայն 12-րդ հոդվածի /ԲԿԲՊՍՀ/ / ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	Секретарь Комиссии, назначаемый в соответствии со статьей XII (МККЗР) (МККЗР, 1997)	Secretary of the Commission appointed pursuant to Article XII [IPPC, 1997]	Le Secrétaire de la Commission nommé conformément à l'article XII [CIPV, 1997]
196.	Քիմիական հագեցում ճնշման տակ	Химическая пропитка под давлением	Chemical pressure impregnation	Imprégnation chimique sous pression
	Ճնշման տակ փայտանյութի մշակում քիմիական ախտանյութերով, պաշտոնական տեխնիկական դասակարգման համապատասխան /ԲՍՍՀ, №15, 2002; ԲՍՃՀ, 2005/:	Обработка древесины химическими консервантами под давлением в соответствии с официальной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002; ВКФМ, 2005)	Treatment of wood with a chemical preservative through a process of pressure in accordance with an officially recognized technical specification [ISPM Pub. № 15, 2002]	Traitement du bois avec un agent de conservation chimique sous pression, en conformité avec des spécifications techniques officiellement reconnues [NIMP Pub. №15, 2002]
197.	Օպերացիոն բեռնվածություն	Операционная загрузка	Process load	Charge opérationnelle
	Ապրանքի որոշակի ծավալ յուրահատուկ ուրվագծային բեռնվածությամբ՝ որպես առանձին միավոր /ԲՍՍՀ N 18 2003/:	Некоторый объем материала со специфической загрузочной конфигурацией, обрабатываемый как отдельная единица (МСФМ № 18, 2003)	Some volume of material with specific configuration, treated as a separate measure (ISPM, N18,2003)	Un certain volume de la matière avec la configuration spécifique de chargement traitée comme particulier unité (NIMP N18 2003)
198.	Օջախ	Очаг	Outbreak	Foyer
	Վնասակար օրգանիզմի վերջերս հայտնաբերված մեկուսացված սերնդատվություն, ներառյալ առաջնային օջախը, կամ գոտում վնասակար օրգանիզմի կլիմայավարժած սերնդատվության կտրուկ, նշանակալի քանակի մեծացում /ՊԳԿ 1995, վերանայված ԲՍՃՀ 2003/:	Недавно выявленная изолированная популяция вредного организма , включая первичный очаг , или резкое значительное увеличение численности популяции акклиматизированного вредного организма в зоне (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2003)	An isolated pest population, recently detected and expected to survive for the immediate future [FAO, 1995]	Population isolée d'un organisme nuisible , récemment détectée, dont la persistance est attendue dans l'immédiat [FAO, 1995]

199.	Օրգան	Орган	Authority	Autorité
Բոլոստի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն կամ այլ օրգան, կամ անձ, պաշտոնապես լիազորված կառավարության կողմից՝ գրադարձությամբ հարցերով, որոնց համար պատասխանատվությունը շարադրված է ԲՍՄԸ-ի N 3-ում /ԲՍՄԸ N3, 1996, ԲՄՁՀ 2005/:	Национальная организация по карантину и защите растений , или другой орган или лицо, официально уполномоченные правительством заниматься вопросами, ответственность за которые изложена в МСФМ № 3 (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	The National Plant Protection Organization, or other entity or person officially designated by the government to deal with matters arising from the responsibilities set forth in the Code [ISPM Pub. N° 3, 1996]	L'Organisation nationale de la protection des végétaux ou tout autre organisme ou personne officiellement désigné par le gouvernement pour assumer les responsabilités définies dans le Code [NIMP Pub. N° 3, 1996]	
200.	Օրգանիզմ	Организм	Organism	Organisme
Կենսաբանական միավոր, որն ընդունակ է վերարտադրվելու և բազմանալու, ողնաշարավոր կամ անողնաշար կենդանիներ, բույսեր կամ միկրոօրգանիզմներ /ԲՍՄԸ N 3 1996/:	Биологическая единица, способная воспроизводиться и размножаться, позвоночные или беспозвоночные животные, растения или микроорганизмы (МСФМ № 3, 1996)	Biotic entity capable of reproduction or replication, vertebrate or invertebrate animals, plants and micro-organisms [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Entité biologique capable de s'autoreproduire ou de se multiplier; animaux vertébrés ou invertébrés, végétaux et micro-organismes [NIMP Pub. N° 3, 1996]	
201.	Օրենսդրություն	Законодательство	Legislation	Législation
Ակտ, օրենք, կանոնակարգ, հրահանգ կամ այլ վարչական որոշում հրապարակված կառավարության կողմից /ԲՍՄԸ N3 1996/:	Акт, закон, регламентация, директива, или другое административное постановление, обнародованное правительством (МСФМ № 3, 1996)	Any act, law, regulation, guideline or other administrative order promulgated by a government [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Loi, décret, règlement, directive ou autre arrêté administratif promulgué par un gouvernement [NIMP Pub. N° 3, 1996]	
202.	Ֆումիգացիա (գազացում)	Фумигация	Fumigation	Fumigation
Քիմիական նյութով մշակում, երբ գործադրման ժամանակ թույնը վերածվում է գազագոլորշու կամ աերազով վիճակի /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է ՊԳԿ, 1995/:	Обработка химическим веществом, достигающим данного товара полностью или в основном в газообразном состоянии (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Treatment with a chemical agent that reaches the commodity wholly or primarily in a gaseous state [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Traitemet utilisant un agent chimique qui atteint la marchandise entièrement ou en grande partie sous forme gazeuse [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	

ИНДЕКС ФИТОСАНИТАРНЫХ ТЕРМИНОВ НА РАЗНЫХ ЯЗЫКАХ

	Русский	Հայերեն		English	Français
1.	Агент биологической борьбы	Կենսաբանական պայքարի ագենտ		Biological control agent	Agent de lutte biologique
	Естественный враг, антагонист, конкурент или другой самовоспроизводящийся организм, используемый для борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	Բնական թշնամի, ներհակներ, մրցակից կամ այլ ինքնավերարտադրվող օրգանիզմ, որն օգտագործվում է վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարում (ԲՍՄԸ Ն 3 1996) (ԲՏՄՄ):		A natural enemy, antagonist or competitor, and other self-replicating biotic entity used for pest control [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Auxiliaire, antagoniste, compétiteur ou autre entité biologique capable de s'auto reproduire utilisé dans la lutte contre les organismes nuisibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]
2.	Акклиматизация	Կիմայավարժում		Establishment	Etablissement
	Обоснование на длительный период времени в обозримом будущем популяции вредного организма в зоне после его проникновения в неё (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	Գոտում վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության հիմնափրումը երկարատև ժամկետով կանխատեսվող ապագայում, նրա ներթափանցումից հետո: (ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ-ի կողմից 1995թ., ԲԿԲՊՄԿ 1997:		Perpetuation, for the foreseeable future, of a pest within an area after entry [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997; formerly established]	Perpétuation, dans un avenir prévisible, d'un organisme nuisible dans une zone après son entrée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment établi]
3.	Акклиматизация (агента биологической борьбы)	Կիմայավարժում (կենսաբանական պայքարի ագենտի)		Establishment (of a biological control agent)	Etablissement (d'un agent de lutte biologique)
	Обоснование популяции агента биологической борьбы в зоне после его ввоза в неё на длительный период времени в обозримом будущем (МСФМ № 3, 1996)	Կենսաբանական պայքարի ագենտի սերնդատվության երկարաժամկետ հիմնափրումը կանխատեսվող ժամկետահատվածում տվյալ տարածք նրա ներթափանցումից հետո (ԲՏՄԸ Ն 3 1996)		The perpetuation, for the foreseeable future, of a biological control agent within an area after entry [ISPM Pub. N°3, 1996]	Persistance, dans un avenir prévisible, d'un agent de lutte biologique dans une zone dans laquelle il est entré [NIMP Pub. N° 3, 1996]
4.	Анализ	Վերլուծություն		Test	Analyse
	Официальная не визуальная проверка, проводимая с целью выявления вредных организмов или их идентификации (ФАО, 1990)	Պաշտոնական, ոչ ակնադիտական ստուգում վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման կամ նույնականացման նպատակով /ՊԳԿ, 1990/		Official examination, other than visual, to determine if pests are present or to identify pests [FAO, 1990]	Examen officiel , autre que visuel, permettant de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles , ou le cas échéant, de les identifier [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; ICPM, 2002 précédemment test]
5.	Анализ фитосанитарного риска	Բուսաբանիտարական վտանգի վերլուծություն		Pest Risk Analysis	Analyse du risque phytosanitaire

<p>Процесс оценки биологических или других научных и экономических данных с целью определения необходимости регулирования вредного организма и строгости фитосанитарных мер против него (ФАО, 1995; пересмотрено, МККЗР, 1997)</p>	<p>Կենսաբանական կամ այլ գիտական ու տնտեսական տվյալների գնահատում՝ վնասակար օրգանիզմի կարգավորման անհրաժեշտությունը որդենիու և բուսասանիտարական միջոցառումները նրա դեմք խստացնելու նպատակով / ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲԿԲՊՄԿ 1997:/</p>	<p>The process of evaluating biological or other scientific and economic evidence to determine whether a pest should be regulated and the strength of any phytosanitary measures to be taken against it [FAO, 1995; revised IPPC, 1997]</p>	<p>Processus consistant à évaluer les preuves biologiques ou autres données scientifiques ou économiques pour déterminer si un organisme nuisible doit être réglementé, et la sévérité des mesures phytosanitaires éventuelles à prendre à son égard [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]</p>
<p>6. Антагонист</p>	<p>Ներհակներ</p>	<p>Antagonist</p>	<p>Antagoniste</p>
<p>Организм (обычно патоген), который не причиняет хозяину значительного ущерба, но колонизация которым хозяина защищает последнего от серьёзного ущерба со стороны вредного организма (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Օրգանիզմ /սովորական պաթոգեն/, որը նշանակալի վնաս չի պատճառում տեր բույսին, բայց տեր բույսի զաղութացումը նրա կողմից վերջինիս պաշտպանում է վնասակար օրգանիզմից սպասվող լուրջ կորուստներից /ԲՍՄՍ 3, 1996:/</p>	<p>An organism (usually pathogen) which does no significant damage to the host but its colonization of the host protects the host from significant subsequent damage by a pest [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Organisme (le plus souvent pathogène) qui n'occasionne pas de dégâts importants mais dont la présence protège ses hôtes des dégâts d'autres organismes nuisibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>
<p>7. АФР</p>	<p>ԲՎՎ</p>	<p>PRA</p>	<p>ARP</p>
<p>Анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)</p>	<p>Բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995 վերանայված է /ԲՍՄՏ, 2001:/</p>	<p>Pest Risk Analysis [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]</p>	<p>Analyse du risque phytosanitaire [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PRA]</p>
<p>8. Биологическая борьба (биометод)</p>	<p>Կենսաբանական պայքար (կենսամեջող)</p>	<p>Biological control (biocontrol)</p>	<p>Lutte biologique</p>
<p>Стратегия борьбы с вредными организмами, использующая живых естественных врагов, антагонистов, конкурентов или другие самовоспроизводящиеся организмы (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Վնասակար օրգանիզմների դեմք պայքարի ռազմավարություն՝ կիրառելով կենդանի բնական թշնամիներ, ներհակներ (անտառքնիստներ), մրցակիցներ կամ այլ ինքնավերարտադրվող օրգանիզմներ /ԲՍՄՍ 3, 1996:/</p>	<p>Pest control strategy making use of living natural enemies, antagonists or competitors and other self-replicating biotic entities [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Stratégie de lutte contre les organismes nuisibles qui fait appel aux auxiliaires, antagonistes ou compétiteurs et autres entités biologiques auto reproductibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>
<p>9. Биологический пестицид (биопестицид)</p>	<p>Կենսաբանական պենսիդիդ (կենսապենսիդիդ)</p>	<p>Biological pesticide (biopesticide)</p>	<p>Pesticide biologique (biopesticide)</p>
<p>Агент биологической борьбы, или макробиологический агент, такой, как паразитоид или хищник, или встречающаяся в природе биологическая субстанция, разведённые или размноженные в массе, подготавливаемые и применяемые сходным образом с химическими пестицидами, и</p>	<p>Կենսաբանական պայքարի ազնտներ, կամ միկրոկենսաբանական ազնտներ, ինչպիսիք են մասսայական բաժանված կամ բազմացված մակարուծները, գիշատիչները կամ բնության մեջ հանդիպող կենսաբանական սուրստանցիաները՝ պատրաստված և կիրառվող թիմիական պենսիդիդների օրինակով</p>	<p>A generic term, not specifically definable, but generally applied to a biological control agent, usually a pathogen, formulated and applied in a manner similar to a chemical pesticide, and normally used for the rapid reduction of a pest population for short-term pest control [ISPM Pub. N°</p>	<p>Terme générique sans définition particulière, mais généralement appliquée au un agent de lutte biologique, le plus souvent un pathogène, formulés et appliqués d'une manière analogue à un pesticide chimique et normalement utilisé pour réduire rapidement une population d'organismes nuisibles</p>

обычно используемые для быстрого сокращения численности популяций вредных организмов для краткосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	և սովորաբ օգտագործվող վնասակար օրգանիզմների դեմ կարծաժամկետ պայքարում՝ նրանց սերնդատվության արագացված կրծատման համար /ԲՍՄԸ N3 1996, ԲՍՄԸ 2005/		3, 1996]	pour une lutte à court terme [NIMP Pub. N° 3, 1996]
10. Борьба (с вредным организмом)	Պայքար (Վնասակար օրգանիզմի դեմ)		Control (of a pest)	Lutte contre un organisme nuisible
Подавление, локализация или ликвидация популяции вредного организма (ФАО, 1995)	Վնասակար օրգանիզմների սերնդատվության ճնշում, տեղայնացում կամ վերացում /ՊԳԿ 1995/:		Suppression, containment or eradication of a pest population [FAO, 1995]	Suppression, enrayement ou éradication de la population d'un organisme nuisible [FAO, 1995]
11. Буферная зона	Բուֆերային գոտի		Buffer zone	Zone tampon
Зона, в которой данный вредный организм отсутствует или присутствует при низкой численности популяции и служит объектом официальной борьбы, окружающая зараженную зону или место производства, или свободную зону, место или участок производства, или зону низкой численности вредного организма, или прилегающая к ним, и в которой фитосанитарные меры принимаются для предотвращения распространения данного организма (МСФМ № 10, 1999; ВКФМ, 2005)	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմը բացակայում է կամ առկա է սերնդատվության ցածր թվաքանակի պայմաններում և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օբյեկտ, այն շրջապատում է վարակված գոտին կամ արտադրամասը կամ ազատ գոտին, տեղը կամ արտադրամասը, կամ վնասակար օրգանիզմի ցածր թվաքանակի գոտին կամ նրան հարող տարածքը, որում բուսասանիտարական միջոցառումները կիրառվում են տվյալ վնասակար օրգանիզմի կանխարգելման համար: /ԲՍՄԸ N10, 1999, ԲՍՄԸ 2005/:		An area in which a specific pest does not occur or occurs at a low level and is officially controlled , that either encloses or is adjacent to an infested area , an infested place of production , a pest free area , a pest free place of production or a pest free production site , and in which phytosanitary measures are taken to prevent spread of the pest [ISPM Pub. N° 10, 1999]	Zone qui entoure ou est adjacente à une zone ou un lieu de production infesté, ou à une zone , un lieu ou un site de production exempt d'organismes nuisibles et dans laquelle un organisme nuisible déterminé est peu ou pas présent et fait l'objet de lutte officielle pour prévenir sa dissémination [NIMP Pub. N° 10, 1999]
12. Ввоз	Ներկրում		Entry (of a consignment)	Entrée (d'un envoi)
Прохождение груза через пункт ввоза в зону (ФАО, 1995)	Բնի անցումը գոտի ներմուծման կետով /ՊԳԿ 1995/		Movement through a point of entry into an area [FAO, 1995]	Arrivée, par un point d'entrée , dans une zone [FAO, 1995]
13. Вегетационный период (для вида растения)	Վեցնտացիոն շրջան (բույսերի տարատևակի համար)		Growing period (of a plant species)	Période de végétation (d'une espèce végétale)
Период активного роста в течение вегетационного сезона (ВКФМ, 2003)	Վեցնտացիոն շրջանի ընթացքում տաճանակատիվ ժամանակաշրջան /ԲՍՄԸ 2003/		Period of active growing during growing season (TCPM, 2003)	Période de l'année pendant laquelle les végétaux ont une croissance active, dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
14. Вегетационный сезон	Վեցնտացիոն ժամանակաշրջան		Growing season	Saison de végétation
Период или периоды года, в который растения активно растут в	Տարվա ժամանակահատված կամ ժամանակահատվածներ, որում		Period of the year when plants will actively grow in an area [FAO, 1990]	La période ou les périodes de l'année dans lequel les végétaux grandissent

данной зоне, месте производства или участке производства (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2003)	բույսերը առավել ակտիվ են աճում տվյալ գոտում, արտադրամասում կամ արտադրության տեղամասում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍՃՀ 2003/			activement dans la zone donnée, le lieu de production ou le terrain de la production (FAO, 1990, reconsidéré TCPM, 2003)
15. ВКС	ԶՃՀ	TCS	CTN	
Временная комиссия по стандартам	Զափորշչիների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Temporary Commission for Standards	Comité temporaire des normes	
16. Вредный организм	Վնասակար օրգանիզմ	Pest	Organisme nuisible	
Любой вид, разновидность или биотип растений, животных или патогенных агентов, вредный для растений или растительных продуктов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Բույսերի զանկացած տեսակ, տարատեսակ կամ կենսատիպ, կենդանիներ կամ պարողենային ազենտներ՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/	Any species, strain or biotype of plant, animal or pathogenic agent injurious to plants or plant products [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Toute espèce, souche ou biotype de végétal, d'animal ou d'agent pathogène nuisible pour les végétaux ou produits végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]	
17. Временная мера	Ժամանակավոր միջոցառում	Provisional measure	Mesure provisoire	
Фитосанитарная регламентация или процедура, введённая без полного технического обоснования в связи с временной нехваткой адекватной информации. Временная мера требует периодического пересмотра и полного технического обоснования в возможно кратчайшие сроки (ВКФМ, 2001)	Բուսասանիտարական կանոնակարգում կամ ընթացակարգ՝ մտցված առանց լրիվ տեխնիկական հիմնավորման, ժամանակավոր համարժեք տեխնիկատվության անբավարարության կապակցությամբ: Ժամանակավոր միջոցառումը պահանջում է պարբերական վերանայում և տեխնիկական լրիվ հիմնավորում հնարավորինս կարճ ժամկետներում /ԲՍՃՀ, 2001/:	A phytosanitary regulation or procedure established without full technical justification owing to current lack of adequate information. A provisional measure is subjected to periodic review and full technical justification as soon as possible [ICPM, 2001]	Réglementation ou procédure phytosanitaire instaurée sans justification technique complète, faute d'informations suffisantes à ce moment là. Une mesure provisoire est assujettie à un examen périodique et à une justification technique complète dès que possible [CIMP, 2001]	
18. ВКФМ	ԲՍՃՀ	TCPM	CTMP	
Временная комиссия по фитосанитарным мерам	Բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Temporary Commission for Phytosanitary Measures	Commission temporaire des mesures phytosanitaire	
19. Выпуск (в окружающую среду)	Բաց թողում /շրջակա միջավայր/	Release (into the environment)	Lâcher (dans l'environnement)	
Намеренный выпуск организма в окружающую среду (МСФМ № 3, 1996)	Օրգանիզմի մտածված բաց թողումը շրջակա միջավայր /ԲՍՍՎՀ N3, 1996/	Intentional liberation of an organism into the environment (see introduction and establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Libération intentionnelle d'un organisme dans l'environnement (voir introduction et établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]	
20. Выпуск (груза)	Բաց թողում /թիրի/	Release (of a consignment)	Libération (d'un envoi)	

Разрешение на ввоз груза после подтверждения его соответствия (ФАО, 1995)	Բնի ներկուման թույատվությունը՝ նրա համապատասխանությունը հաստատելուց հետո/ ՊԳԿ 1995/		Authorization for entry after clearance [FAO, 1995]	Autorisation d' entrée après agrément [FAO, 1995]
21. Выявление (вредного организма)	Հայտնաբերում /վնասակար օրգանիզմի/		Interception (of a pest)	Interception (d'un organisme nuisible)
Выявление вредного организма в ходе досмотра или анализа импортируемого груза (ФАО, 1990; пересмотрено, КЭФМ, 1996)	Արտահանվող բնի զննման կամ վերլուծության ընթացքում վնասակար օրգանիզմի հայտնաբերումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1996/		The detection of a pest during inspection or testing of an imported consignment [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]	Découverte d'un organisme nuisible lors de l' inspection ou de l' analyse d'un envoi importé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996]
22. Гармонизация	Ներդաշնակում		Harmonization	Harmonisation
Разработка, признание и применение разными странами фитосанитарных мер , основанных на общих стандартах (ФАО, 1995, пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных мер)	Տարբեր երկրների կողմից բուսասանիտարական միջոցառումների մշակում, ճանաչում և կիրառում հիմնված ընդհանուր չափորոշիչների վրա /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999, ԱՄՎ հետ համաձայնագրի հիման վրա բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառման գործում/		The establishment, recognition and application by different countries of phytosanitary measures based on common standards [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Développement, reconnaissance et application par différents pays de mesures phytosanitaires basées sur des normes communes [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
23. Гармонизированные фитосанитарные меры	Ներդաշնակեցված բուսասանիտարական միջոցառումներ		Harmonized phytosanitary measures	Mesures phytosanitaires harmonisées
Фитосанитарные меры , принятые договаривающимися сторонами МККЗР и основанные на международных стандартах (МККЗР, 1997)	Բուսասանիտարական միջոցառումներ՝ ընդունված ԲԿԲՊՄՎԿ պայմանագրովող կողմերի միջև և հիմնված միջազգային չափորոշիչների վրա /ԲԿԲՊՄՎԿ 1997/		Phytosanitary measures established by contracting parties to the IPPC ,based on international standards [IPPC, 1997]	Mesures phytosanitaires mises en place par des parties contractantes sur la base de normes internationales [CIPV, 1997]
24. Генетический материал	Գենետիկական նյութ		Germplasm	Matériel génétique
Растения , предназначенные для использования в программах по выведению, улучшению или сохранению сортов (ФАО, 1990)	Բույսեր, նախատեսված օգտագործելու նոր սորտերի աճնեցման, բարելավման կամ պահպանման համար /ՊԳԿ 1990/		Plants intended for use in breeding or conservation programmes [FAO, 1990]	Végétaux destinés à être utilisés dans des programmes de sélection et d'amélioration, ou de conservation [FAO, 1990]
25. Грей (Гр)	Գրեյ / Գր/		Gray (Gy)	Gray (Gy)
Единица поглощённой дозы , когда 1Гр эквивалентен поглощению 1 джоуля на килограмм (1Гр = 1 Дж/кг) (МСФМ № 18, 2003)	Կամամման չափաքանակի միավոր, եթե 1Գր էքվիվալենտ (համարժեք) կամ հավասար է կյանման մեկ կիլորամին 1 ջուուլ /1Գր = 1 Ջուուլ/կգ		Measure of absorbed dose, 1 Gy is equivalent to the absorption of 1 joule for a kilogramme (1 Gy=1j/kg) (ISPM,	L'unité de la dose absorbée, quand 1 Gy est équivalent à l'absorption de 1 joule pour 1 kg (1Gy = 1joule/kg)

	/ԲՍՄԸ, N 18, 2003/:	N18, 2003)	(NIMP, N18, 2003)
26. Груз	Բնութագիր	Consignment	Envoi
Некоторое количество растений, растительных продуктов и/или других материалов , передвигающихся из одной страны в другую и сопровождаемых (при необходимости) одним фитосанитарным сертификатом (груз может быть составлен из одного или более товаров или партий) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների մի երկրից մյուսը տեղափոխվող որոշակի բանակություն, որն ուղևորվում է /անհրաժեշտության դեպքում/ մեկ բուսասանիտարական հավասարով/ Բնոր կարող է կազմված լինել մեկ կամ ավելի ապրանքներից կամ խմբաքննություն/ /ՊԳԿ 1990, վերայանված է ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/	A quantity of plants, plant products and/or other articles being moved from one country to another and covered, when required, by a single phytosanitary certificate (a consignment may be composed of one or more commodities or lots) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Ensemble de végétaux, de produits végétaux et/ou d'autres articles expédiés d'un pays à un autre et couvert, si nécessaire, par un seul certificat phytosanitaire (un envoi peut être composé de plusieurs marchandises ou lots) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]
27. Девитализация	Դեմիտալիզացիա	Devitalization	Dévitalisation
Процедура, делающая растения или растительные продукты неспособными к прорастанию, росту или будущему размножению (ВКФМ, 2001)	Բույսերի կամ բուսական արտադրանքի ծլունակության, աճի կամ հնտազա բազմացման անընդունակ դարձնելու գործողաց /ԲՄԺՀ 2001/	A procedure rendering plants or plant products incapable of germination, growth or further reproduction [ICPM, 2001]	Procédure rendant les végétaux ou produits végétaux incapables de germer, de se développer ou de se reproduire [CIMP, 2001]
28. Дозиметр	Դոզաչափ	Dosimeter	Dosimètre
Устройство, которое, будучи облучённым, проявляет изменения своих качеств, которые возможно количественно оценить и использовать для характеристики поглощённой дозы в анализируемом материале с помощью соответствующих аналитических инструментов и техник (МСФМ № 18, 2003)	Ճառագայթաված վիճակում որակական փոփոխություններ ցուցաբերող սարքավորում, որը հնարավորություն է ընձնում բանակապն զնահատնել և օգտագործել վերլուծվող նյութում կանված չափարանակի բնութագի համար՝ համապատասխան անալիտիկ սարքերի և տեխնիկայի օգնությամբ /ԲՄՄԸ N18, 2003/	Apparatus, which being irradiated, shows changes of its qualities, which can be evaluated quantitatively and used for the characteristic of absorbed dose in analyzed material with the help of corresponding analytical instruments and equipments (ISPM, N18, 2003)	Etant irradié, l'installation manifeste les changements des qualités, qui il est quantitativement possible d'estimer et utiliser pour la caractéristique de la dose absorbée dans la matière analysée avec l'aide des outils et la technique correspondants analytiques (NIMP N18 2003)
29. Дозиметрия	Դոզաչափություն	Dosimetry	Dosimétrie
Система, используемая для определения поглощённой дозы , состоящая из дозиметров , измерительных инструментов и связанных с ними справочных стандартов и процедур по использованию системы (МСФМ № 18, 2003)	Օգտագործվող կանված չափարանակի բաղկացած դոզաչափերից, չափիչ գործիքներից և նրանց հետ կապված տեխնիկական չափորոշիչներից և ընթացակարգերից՝ համակարգի օգտագործմամբ /ԲՄՄԸ N18 2003/	A system, used for the definition of absorbed dose, consisting of dosimeters, of measuring instruments and, connected with them, inquiries standards and procedures for the use of a system (ISPM, N18, 2003)	Le système utilisé pour la définition de la dose absorbée comprenant les dosimètres, les outils de mesure et, liés à eux, les standards référentiels et les procédures selon l'utilisation du système (NIMP N18 2003)
30. Дополнительная декларация	Լրացուցիչ հայտարարագիր	Additional declaration	Déclaration supplémentaire

Заявление, требуемое импортирующей страной для включения в фитосанитарный сертификат , дающее дополнительную информацию о состоянии гружа в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; ВКФМ, 2005)	Բնույթ կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն, որը ներմուծվող կողմի պահանջով մտցվում է բուսասանիտարական հավաստագրի մեջ /ՊԳԿ 1990, ԲՄԾՀ 2005/ :	A statement that is required by an importing country to be entered on a Phytosanitary Certificate and which provides specific additional information pertinent to the phytosanitary condition of a consignment [FAO, 1990]	Déclaration à faire figurer sur le certificat phytosanitaire lorsque cela est requis par le pays importateur; cette déclaration donne des renseignements précis et complémentaires sur l'état phytosanitaire de l'envoi [FAO, 1990]
31. Досмотр	Զննում	Inspection	Inspection
Официальное обследование растений, растительных продуктов или других материалов для выявления присутствия или отсутствия вредных организмов и/или для проверки соблюдения фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող այլ առարկաների պաշտոնական ակնադիտական զննում առկա կամ բացակայող վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման համար կամ բուսասանիտարական կանոնակարգի պահպանման համար / ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Official visual examination of plants, plant products or other regulated articles to determine if pests are present and/or to determine compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly inspect]	Examen visuel officiel de végétaux , de produits végétaux ou d'autres articles réglementés afin de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles et/ou de s'assurer du respect de la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
32. Древесина	Փայտանյութ	Wood	Bois
Категория товара, обозначающая круглую древесину, пиломатериалы, древесные чипсы или крепёжную древесину с корой или без коры (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Ապրանքի խումբ, որն իրենից ներկայացնում է կլոր փայտանյութ, սղոցանյութեր, փայտային չիպսեր կամ ամրափայտանյութ՝ կեղևով կամ առանց կեղևի /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԾՀ 2001/	A commodity class for round wood, sawn wood, wood chips or dunnage, with or without bark [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux grumes , bois scié , copeaux ou bois de calage , avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
33. Древесина, свободная от коры	Փայտանյութ կեղևից ազատ	Bark-free wood	Bois exempt d'écorce
Древесина, с которой удалена вся кора, за исключением камбия, вросшей коры вокруг сучков и вдавлений коры между кольцами ежегодного прироста (МСФМ № 15, 2002)	Փայտանյութ,որից ողջ կեղևը հնացված է, բացառությամբ կամբիումի / ԲՍՍՀ N15 2002/	Wood from which all bark excluding the vascular cambium, ingrown bark around knots, and bark pockets between rings of annual growth has been removed [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Bois duquel a été retiré toute trace d'écorce excepté l'aubier, l'écorce incluse dans les noeuds et celle coincée entre les anneaux de croissance annuelles [NIMP Pub. N° 15, 2002]
34. Древесные упаковочные материалы	Փաթեթավորման փայտանյութ	Wood packaging material	Matériaux d'emballage en bois

Древесина или древесные изделия (за исключением бумажных изделий), используемые для поддержки, защиты или упаковки товара (включая крепежную древесину) (МСФМ № 15, 2002)	Փայտանյութ կամ փայտանյութային արտադրանք՝ /բացառությամբ թղթե՛ արտադրանքի/, որն օգտագործվում է ապրանքի հենապահման, պաշտպանման և փաթեթափրման համար (ներառյալ ամրափայտանյութը) / ԲՄՍՁ, N 15, 2002/:	Wood or wood products (excluding paper products) used in supporting, protecting or carrying a commodity (includes dunnage) [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Bois ou produit en bois (excepté les produits en papier) utilisés pour soutenir, protéger ou contenir une marchandise (y compris bois de calage) [NIMP Pub. N° 15, 2002]
35. ЕОКЗР	ԲԿՊԹԵԿ	EPPO	OEPP
Европейская и средземноморская организация по карантину и защите растений.	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության նվորական և միջնրկրածովյան կազմակերպություն:	European and Mediterranean Plant Protection Organization	ORGANISATION EUROPEENNE ET MEDITERRANEENNE POUR LA PROTECTION DES PLANTES
36. Естественно присутствующий	Բնական տակա	Naturally occurring	Présent naturellement
Говорится о компоненте	էկосистемы	A component of an ecosystem or a	Se dit d'un composant d'un
или выборке из	природной популяции,	selection from a wild population, not	écosystème ou d'une sélection issue
не изменённой	искусственными	altered by artificial means [ISPM Pub.	d'une population naturelle, qui n'a
способами (МСФМ № 3, 1996)	N3, 1996/:	N° 3, 1996]	pas été modifiée par des moyens
37. Естественный враг	Բնական թշնամի	Natural enemy	artificiels [NIMP Pub. N° 3, 1996]
Auxiliaire			
Организм, который живёт за счёт	другого организма, и который	An organism that lives at the expense	Organisme qui vit aux dépens d'un
и который может помочь в ограничении	популяции своего хозяина. В это	of another organism and which may	autre organisme et qui peut
понятие включены паразитоиды,	паразиты, хищники и патогены	help to limit the population of its host.	contribuer à limiter la population de son hôte,
(МСФМ № 3, 1996)	N3, 1996/:	This includes parasitoids , parasites ,	incluant les parasitoïdes , les
38. Задержание (груза)	Արգելում /թնի/	predators and pathogens [ISPM Pub.	parasites, les prédateurs et les pathogènes
N° 3, 1996]		N° 3, 1996]	[NIMP Pub. N° 3, 1996]
Interception (of a consignment)			
Interception (d'un envoi)			
Отказ пропустить импортируемый	груз или наложение особых	The refusal or controlled entry of an	Refoulement ou entrée
условий на его ввоз в связи с его	несоответствием фитосанитарным	imported consignment due to failure to	conditionnelle d'un envoi importé
регламентациям (ФАО, 1990;	пересмотрено, ФАО, 1995)	comply with phytosanitary	résultant du nonrespect de la
1990; revised FAO, 1995)	regulations [FAO, 1990; revised FAO,	réglmentation phytosanitaire	[FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
1995/:			
39. Задержка (груза)	Կառացում /թնի/	Detention	Détenion

Официальное задержание груза в изолированных условиях по фитосанитарным причинам (см. карантин) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Բնի պաշտոնական կասեզում մեկուսացրած պայմաններում բուսասանիտարական պատճառներով /տես կարանտին/, ՊԳԿ 1990 վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999/:	Keeping a consignment in official custody or confinement for phytosanitary reasons (see quarantine) [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Maintien officiel d'un envoi, en dépôt en isolement, pour motif phytosanitaire (voir quarantaine) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
40. Законодательство	Օրենսդրություն	Legislation	Législation
Акт, закон, регламентация, директива, или другое административное постановление, обнародованное правительством (МСФМ № 3, 1996)	Ակտ, օրենք, կանոնակարգ, իրահանգ կամ այլ վարչական որոշում՝ հրապարակված կառավարության կողմից /ԲՄՄԸ Ն3 1996/:	Any act, law, regulation, guideline or other administrative order promulgated by a government [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Loi, décret, règlement, directive ou autre arrêté administratif promulgué par un gouvernement [NIMP Pub. N° 3, 1996]
41. Запрет	Արգելանք	Prohibition	Interdiction
Фитосанитарная регламентация , запрещающая импорт или передвижения указанного вредного организма или товара (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Բուսասանիտարական կանոնակարգ՝ ներկրման արգելման կամ նշված վնասակար օրգանիզմի կամ ապրանքի տեղափոխման վերաբերյալ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	A phytosanitary regulation forbidding the importation or movement of specified pests or commodities [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Règlement phytosanitaire interdisant l'importation ou la mise en circulation d' organismes nuisibles ou de marchandises déterminés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
42. Заражение	Վարակում	Infestation (of a commodity)	Infestation (d'une marchandise)
Присутствие в товаре живого организма , вредного для растения или растительного продукта . Заражение включает также инфицирование. (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Ապրանքում կենդանի օրգանիզմի առկայություն՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար: Վարակումը ներառում է նաև ախտահարումը /ԲՄԵՀ 1997, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/:	Presence in a commodity of a living pest of the plant or plant product concerned. Infestation includes infection [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]	Présence dans une marchandise d'un organisme vivant nuisible au végétal ou au produit végétal concerné. L' infestation comprend également l'infection [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
43. Засорение	Աղբատում	Contamination	Contamination
Присутствие в товаре , месте хранения, транспортном средстве или контейнере вредных организмов или других подкарантинных материалов , не представляющее собой заражение (смотри заражение) (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Ապրանքում, պահեստներում, փոխադրամիջոցներում կամ բնինարկներում վնասակար օրգանիզմի կամ որիշ ենթակարանտինային առարկաների առկայություն, որոնք իրենցից չեն ներկայացնում վարակում / տես վարակում/ / ԲՄԵՀ 1997, վերանայված է 1999/:	Presence in a commodity , storage place, conveyance or container, of pests or other regulated articles , not constituting an infestation (see infestation) [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]	Présence dans une marchandise , un lieu de stockage, un moyen de transport ou un conteneur, d' organismes nuisibles ou d'autres articles réglementés , sans qu'il y ait infestation (voir infestation) [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
44. Засоряющий вредный организм	Աղբատող վնասակար օրգանիզմ	Contaminating pest	Organisme nuisible contaminant
Вредный организм , распространяющийся с товаром и,	Ապրանքի հետ տարածվող վնասակար օրգանիզմ և բույսերի	A pest that is carried by a commodity and, in the case of plants and plant	Organisme nuisible véhiculé par une marchandise mais ne l'infestant

в случае растений или растительных продуктов , не способный заражать эти растения или растительные продукты (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	կամ բուսական արտադրանքի դեպքում՝ անընդունակ վարակելու այդ բույսներին կամ բուսական արտադրանքին /ԲՄՀՀ 1996, վերանայված է ԲՄՀՀ 1999/:	products , does not infest those plants or plant products [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	pas, s'il s'agit de végétaux et produits végétaux [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
45. Защищаемая зона	Պաշտպանվող գոտի	Protected area	Zone protégée
Регулируемая зона , которую НОКЗР определила как минимально необходимую для эффективной защиты зоны, подверженной опасности (ФАО, 1990; исключено ФАО, 1995; новая концепция КЭФМ, 1996)	Կարգավորող տարածք,որը ԲԿԲՊԱՀ-ը ստանդարտն է որպես նվազագույն անհրաժեշտ՝ փուանզի ենթարկված գոտու արդյունավետ պաշտպանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, նոր հայեցակարգը ԲՄՀՀ 1996/:	A regulated area that an NPPO has determined to be the minimum area necessary for the effective protection of an endangered area [FAO, 1990; omitted from FAO, 1995; new concept from CEPM, 1996]	Zone réglementée qu'une ONPV a déclarée comme étant la zone minimale nécessaire à la protection efficace d'une zone menacée [FAO, 1990; supprimé dans FAO, 1995; concept nouveau de la CEMP, 1996]
46. Зерно	Հացահատիկ	Grain	Grain
Категория товара для обозначения семян , предназначенных для переработки или употребления в пищу, а не для посева (см. семена) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Ասրանքի կարգ՝ սերմենիք տարրերանշման համար, որը նախատեսված է վերամշակման կամ օգտագործման որպես պարենի, բայց ոչ ցանքի համար (տես սերմենը) /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ԲՄՀՀ 2001/:	A commodity class for seeds intended for processing or consumption and not for planting (see seeds) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux graines destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation (voir semences) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
47. Зона	Գոտի	Area	Zone
Официально определённая страна, часть страны или несколько стран, или их часть (ФАО, 1990; пересмотрено на основе соглашения СПС ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Պաշտոնապես առանձնացված երկիր, երկիր մի մաս կամ մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՀՀ 1999/:	An officially defined country, part of a country or all or parts of several countries [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Totalité d'un pays, partie d'un pays, ou totalité ou parties de plusieurs pays, identifiées officiellement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce; précédemment aire]
48. Зона АФР	ԲՊԿ գոտի	PRA area	Zone PRA
Зона , для которой проводится анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995)	Գոտի,որի համար կատարվում է բուսասանիտարական փուանզի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995/:	Area in relation to which a Pest Risk Analysis is conducted [FAO, 1995]	Zone pour laquelle une analyse du risque phytosanitaire est effectuée [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone PRA]
49. Зона низкой численности вредного организма	Վնասակար օրգանիզմից պակաս վնասված գոտի	Area of low pest prevalence	Zone à faible prévalence d'organismes nuisibles

Зона (страна, часть страны или несколько стран или их часть), определённая компетентными органами, в которой конкретный вредный организм присутствует на низком уровне численности и является объектом мер по эффективному слежению, борьбе или ликвидации (МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	Գոտի (նրկիր, նրկիր մի մասը, մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը՝ առանձնացված իրավասու մարմինների կողմից, որում վնասակար օրգանիզմը գոյություն ունի սահմանափակ քանակով և հանդիսանում է արդյունավետ հսկողության, պայքարի կամ ոչնչացման օբյեկտ /ԲԿԲՊՄԿ 1997, ԲՄԵՀ 2005/	An area , whether all of a country, part of a country, or all or parts of several countries, as identified by the competent authorities, in which a specific pest occurs at low levels and which is subject to effective surveillance, control or eradication measures [IPPC, 1997]	Zone , qu'il s'agisse de la totalité d'un pays, d'une partie d'un pays ou de la totalité ou de parties de plusieurs pays, identifiée par les autorités compétentes, dans laquelle un organisme nuisible spécifique est présent à un niveau faible et qui fait l'objet de mesures efficaces de surveillance, de lutte ou d'éradication [CIPV, 1997]
50. Зона, подверженная опасности	Վտանգի ննջարկված գոտի /Վտանգված/	Endangered area	Zone menacée
Зона , в которой экологические факторы благоприятствуют акклиматизации вредного организма , присутствие которого в зоне приведёт к существенным экономическим потерям (ФАО, 1995)	Գոտի, որում էկոլոգիական գործոնները նպաստում են վնասակար օրգանիզմների կիմայավարժնեցմանը, որի արդյունավետ տվյալ գոտում կրերի էական տնտեսական կորուստների /ՊԳԿ 1995:/	An area where ecological factors favour the establishment of a pest whose presence in the area will result in economically important loss [FAO, 1995]	Zone où les facteurs écologiques sont favorables à l' établissement d'un organisme nuisible dont la présence entraînerait des pertes économiquement importantes [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]
51. Импортное разрешение	Ներկրման թուլտվություն	Import permit	Permis d'importation
Официальный документ, разрешающий импорт данного товара при соблюдении указанных фитосанитарных требований (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Պաշտոնական փաստաթուղթ, տվյալ ապրանքի ներկրման թուլլատվության՝ նշված բուսասանիտարական պահանջների պահպանմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995:/	Official document authorizing importation of a commodity in accordance with specified phytosanitary requirements [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Document officiel autorisant l'importation d'une marchandise conforme à des exigences phytosanitaires déterminées [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment autorisation d'importation]
52. Импортное разрешение (для агента биологической борьбы)	Ներկրման թուլտվություն / կենսաբանական պայքարի ագենտի համար/	Import permit (of a biological control agent)	Permis d'importation (d'un agent de lutte biologique)
Официальный документ, разрешающий импорт (агента биологической борьбы) при соблюдении указанных требований (МСФМ № 3, 1996)	Պաշտոնական փաստաթուղթ, ներկրման թուլլատվության՝ կենսաբանական պայքարի ագենտի համար, նշված պահանջների պահպանմամբ /ԲՄՍՎՀ N 3 1996:/	An official document authorizing importation (of a biological control agent) in accordance with specified requirements [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Document officiel autorisant l'importation (d'un agent de lutte biologique) conformément à des exigences déterminées [NIMP Pub. N° 3, 1996]
53. Инактивация	Ինակտիվացիա	Inactivation	Inactivation
Лишление микроорганизмов способности к развитию (МСФМ № 18, 2003)	Միկրոօրգանիզմներին զարգացման ունակությունից զրկում /ԲՄՍՎՀ N18 2003:/	Deprivation of ability of micro-organism to the growing	La privation des microrganismes de la capacité vers le développement (NIMP, N18, 2003)

		(ISPM,N18,2003)	
54. Инспектор	Տեսուչ	Inspector	Inspecteur
Лицо, уполномоченное Национальной организацией по карантину и защите растений выполнять её функции (ФАО, 1990)	Ազգային բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության կազմակերպության գործառույթները կատարող լիազորված անձ /ՊԳԿ 1990/:	Person authorized by a National Plant Protection Organization to discharge its functions [FAO, 1990]	Personne autorisée par une Organisation nationale de la protection des végétaux à remplir les fonctions de cette dernière [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
55. Интродукция	Ինտրոդուկցիա	Introduction	Introduction
Проникновение вредного организма, сопровождаемое его акклиматизацией (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Վնասակար օրգանիզմի ներթափանցում, որն ուղեկցվում է նրա կիմայավարժեցմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	The entry of a pest resulting in its establishment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Entrée d'un organisme nuisible, suivie de son établissement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]
56. Интродукция (агента биологической борьбы)	Ինտրոդուկցիա (կենսաբանական պայքարի ազնություն)	Introduction (of a biological control agent)	Introduction (d'un agent de lutte biologique)
Выпуск агента биологической борьбы в экосистему, в которой он ранее отсутствовал (см. акклиматизация) (МСФМ № 3, 1996)	Կենսաբանական պայքարի ազնություն բացթողումը էկոհամակարգ, որում նա մինչ այդ բացակայել է /տես կիմայավարժեցում/ /ԲՍՄՁ N3 1996/:	The release of a biological control agent into an ecosystem where it did not exist previously (see establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Lâcher d'un agent de lutte biologique dans un écosystème où il n'est pas encore présent (voir établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]
57. Ионизирующее излучение (радиация)	Իոնիզացված ճառագայթում /ռադիացիա/	Ionizing radiation	Rayonnements ionisants
Заряженные частицы и электромагнитные волны, которые в результате физических взаимодействий создают ионы в первичных или вторичных процессах (МСФМ № 18, 2003)	Լիցրավորված մասնիկներ և էլեկտրոմագնիսային ալիքներ, որոնք առաջնային կամ երկրորդային գործնարարություն ֆիզիկական փոխադրունեության արդյունքում ստեղծում են իոններ /ԲՍՄՁ N18 2003/:	Loaded particles and electromagnetic waves, which in the result of physical interaction, make ions in primary and secondary processes (ISPM, N18,2003)	Les particules chargées et les ondes électromagnétiques qui créent les ions dans les procès primaires ou secondaires au résultat des coopérations physiques (NIMP, N18, 2003)
58. Камерная сушка	Խցիկային չորացում	Kiln-drying	Séchage à l'étuve
Процесс, при котором древесина высушивается в закрытом помещении с помощью тепла и/или контроля влажности до достижения требуемого содержания воды (МСФМ № 15, 2002)	Գործնարար, որի ընթացքում փայտանյութը չորացվում է փակ տարածքում ջերմության օգնությամբ և կամ խոնավության վերահսկողությամբ՝ մինչև ջրի պահանջվող պարունակությանն հասնելը /ԲՍՄՁ N15 2002/:	A process in which wood is dried in a closed chamber using heat and/or humidity control to achieve a required moisture content [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Procédure selon laquelle le bois est séché dans une enceinte fermée en utilisant la chaleur et/ou le contrôle d'humidité pour atteindre un taux d'humidité requis [NIMP Pub. N° 15, 2002]
59. Карантин	Կարանտին	Quarantine	Quarantaine

Официальное задержание в закрытых карантинных условиях подкарантинных материалов для наблюдений и исследований или для последующего досмотра, анализа и/или обработки (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Կարանտին օբյեկտ հանդիսացող առարկաների պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետազա զննման, վերլուծության և ախտահանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՀՀ 1999 /:	Official confinement of regulated articles for observation and research or for further inspection, testing and/or treatment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEMP, 1999]	Confinement officiel d'articles réglementés, pour observation et recherche ou pour inspection, analyses et/ou traitements ultérieurs [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
60. Карантин (для агента биологической борьбы)	Կարանտին /կենսաբանական պայքարի ազնության համար/	Quarantine (of a biological control agent)	Quarantaine (d'un agent de lutte biologique)
Официальное задержание в закрытых карантинных условиях агентов биологической борьбы, подпадающих под фитосанитарные регламентации, для наблюдений и исследований, или для последующего досмотра и/или анализа (МСФМ № 3, 1996)	Կենսաբանական պայքարի ազնության պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ նյութակա բուսասանիտարական կանոնակարգման, դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետազա զննման և կամ վերլուծության համար /ԲՄՍԶ N3 1996/:	Official confinement of biological control agents subject to phytosanitary regulations for observation and research, or for further inspection and/or testing [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Détention officielle des agents de lutte biologique soumis à la réglementation phytosanitaire pour observation, recherche ou pour inspection et/ou analyses ultérieures [NIMP Pub. N° 3, 1996]
61. Карантин после ввоза	Կարանտին ներմուծումից հետո	Post-entry quarantine	Quarantaine post-entrée
Карантин, применяемый к грузу после его ввоза (ФАО, 1995)	Բնորդի հանդենակ կարանտինի կիրառում, նրա ներմուծումից հետո /ՊԳԿ 1995/:	Quarantine applied to a consignment after entry [FAO, 1995]	Quarantaine appliquée à un envoi après son entrée [FAO, 1995]
62. Карантин растений	Բույսերի կարանտին	Plant quarantine	Quarantaine végétale
Деятельность, направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов или на обеспечение официальной борьбы с ними (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	Գործունեություն, ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և կամ տարածման կանխարգելմանը կամ նրանց դեմ պաշտոնական պայքարի առանձինվաճառ վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	All activities designed to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to ensure their official control [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	L'ensemble des activités qui visent à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou à assurer une lutte officielle à leur encontre [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
63. Карантинная зона	Կարանտին գոտի	Quarantine area	Zone de quarantaine
Зона, в которой карантиенный вредный организм присутствует и с ним проводится официальная борьба (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Գոտի, որում կարանտին վնասակար օրգանիզմը առկա է և նրա դեմ տարփում է պաշտոնական պայքար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	An area within which a quarantine pest is present and is being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Zone à l'intérieur de laquelle un organisme de quarantaine est présent et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment aire de quarantaine]
64. Карантинная станция	Կարանտին կայան	Quarantine station	Station de quarantaine

Официальная станция содержания растений и растительных продуктов карантином (ФАО, пересмотрено ФАО, 1995)	для или под 1990;	Պաշտոնական կայան բույսերը կամ բուսական արտադրանքը կարանտին հսկողության տակ պահելու համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ, 1995/:	Official station for holding plants or plant products in quarantine [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly quarantine station or facility]	Centre officiel servant à la détention de végétaux ou produits végétaux soumis à la quarantaine [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment local de quarantaine]
65. Карантинный вредный организм		Կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Quarantine pest	Organisme de quarantaine
Вредный организм, имеющий потенциальное экономическое значение для зоны, подверженной опасности , в которой он пока отсутствует или присутствует, но ограниченно распространён и служит объектом официальной борьбы (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)		Կարանտին վնասակար օրգանիզմ կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	A pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC 1997]	Organisme nuisible qui a une importance potentielle pour l'économie de la zone menacée et qui n'est pas encore présent dans cette zone ou bien qui y est présent mais n'y est pas largement disséminé et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]
66. Картографирование дозы		Չափարանակի բարտեզավորում	Dose mapping	Cartographie de dose
Измерение распределения поглощённой дозы в операционной загрузке с помощью дозиметров , помещённых в определённые точки этой загрузки (МСФМ № 18, 2003)		Օպերացիոն բեռնվածությունում կանված չափարանակի բաշխման չափում դրագիմետրի օգնությամբ՝ տեղակայված տվյալ բեռնվածության որոշակի կետերում /ԲՍՍԶ N18 2003/:	Mesuring of distribution of absorbed dose in process load with the help of dosimetrées, placed in definite point of this load (ISPM, N18,2003)	La mesure de la distribution de la dose absorbée dans le chargement opérationnel avec l'aide de dosimètre, placé aux points définis de ce chargement (NIMP, N18, 2003)
67. Категоризация вредного организма		Վնասակար օրգանիզմի դասակարգում	Pest categorization	Catégorisation des organismes nuisibles
Процесс определения, имеет или нет вредный организм характеристики карантинного вредного организма или регулируемого некарантинного вредного организма (МСФМ № 11, 2001)		Գործընթաց, որի արդյունքում պարզվում է, թե ունի՞ արդյունքում վնասակար օրգանիզմը կարանտին վնասակար օրգանիզմի կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմի բնութագրերը /ԲՍՍԶ N11 2001/:	The process for determining whether a pest has or has not the characteristics of a quarantine pest or those of a regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 11, 2001]	Processus visant à déterminer si un organisme nuisible présente ou non les caractéristiques d'un organisme de quarantaine ou celles d'un organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 11, 2001]
68. Категория товара		Բնի կարգ	Commodity class	Catégorie de marchandise
Категория, в которую можно объединить сходные товары , на которые распространяются общие требования фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)		Կարգ, որում կարելի է միավորել նույնանման ապրանքները, որոնց վրա տարածվում են բուսասանիտարական կանոնակարգման ընդհանուր պահանջները /ՊԳԳ 1990/:	A category of similar commodities that can be considered together in phytosanitary regulations [FAO, 1990]	Groupe de marchandises similaires couvertes par une réglementation phytosanitaire commune [FAO, 1990]

69.	Классическая биологическая борьба	Դասական կենսաբանական պայքար	Classical biological control	Lutte biologique classique
	Намеренная интродукция и постоянная акклиматизация экзотического агента биологической борьбы с целью долгосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	Կենսաբանական պայքարի տարաշխարհիկ ազնութիւն աճի միտումնավոր կասեցում և մշտական կիմայավարժում՝ վնասակար օրգանիզմների դեմ երկարաժամկետ պայքարի նպատակով /ԲՍՄՇ Ն3 1996:/	The intentional introduction and permanent establishment of an exotic biological agent for long-term pest control [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Introduction intentionnelle et établissement permanent d'un agent exotique de lutte biologique dans un but de lutte à long terme [NIMP Pub. N° 3, 1996]
70.	Комиссия	Հանձնաժողով	Commission	Commission
	Комиссия по фитосанитарным мерам, основанная в соответствии со статьёй XI (МККЗР) (МККЗР, 1997)	Բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով՝ հիմնադրված XI հոդվածին համապատասխան /ԲԿԲՊՄ/ /ԲԿԲՊՄԼ 1997:/	The Commission on phytosanitary measures established under Article XI [IPPC, 1997]	La Commission des mesures phytosanitaires créée en vertu de l'article XI [CIPV, 1997]
71.	Конкурент	Մրցակից	Competitor	Compétiteur
	Организм, который конкурирует с вредным организмом за основные элементы среды (например, пищу, укрытия) (МСФМ № 3, 1996)	Օրգանիզմ, որը մրցակցում է վնասակար օրգանիզմի հետ միջավայրի հիմնական տարրերի համար /օրինակ, սնունդ, թարսուցներ/ /ԲՍՄՇ Ն3 1996:/	An organism which competes with pests for essential elements (e.g. food, shelter) in the environment [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Organisme qui concurrence les organismes nuisibles pour les éléments essentiels du milieu (par exemple, nourriture, abri) [NIMP Pub. N° 3, 1996]
72.	Контролируемая зона	Հսկող գոտի	Controlled area	Zone contrôlée
	Регулируемая зона, которую НОКЗР определила как минимально необходимую для предотвращения распространения вредного организма за пределы карантинной зоны (КЭФМ, 1996)	Կարգավորվող գոտի, որը ԲԿԲՊ ԱՀ առանձնացրել է որպես մինիմալ անհրաժեշտ վնասակար օրգանիզմի տարածման կանխարգելման համար՝ կարանտին գոտուց դուրս /ԲՍԵՀ 1996:/	A regulated area which an NPPO has determined to be the minimum area necessary to prevent spread of a pest from a quarantine area [CEPM, 1996]	Zone réglementée qu'une ONPV a déclarée comme étant la zone minimale nécessaire pour prévenir la dissémination d'un organisme nuisible à partir d'une zone de quarantaine [CEMP, 1996]
73.	Контрольное обследование	Վերահսկողական հետազոտում	Delimiting survey	Prospection de délimitation
	Обследование, проводимое с целью установления границ зоны, зараженной вредным организмом , или свободной от него (ФАО, 1990)	Վարակված գոտու հետազոտում՝ վնասակար օրգանիզմներով վարակված, կամ նրանցից ազատ սահմանները հաստատելու նպատակով /ՊԳԿ 1990:/	Survey conducted to establish the boundaries of an area considered to be infested by or free from a pest [FAO, 1990]	Prospection réalisée afin de définir les limites de la zone considérée comme infestée par un organisme nuisible ou comme en étant exempte [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment enquête/prospection sur

		l'étendue géographique]		
74.	Контрольный момент управления риском	Վտանգի կառավարման վերահսկողական պահ	Control point	Point de maîtrise du risque
	Этап системы, на котором специфические процедуры могут быть применены для достижения точного результата, который поддаётся измерению, наблюдению, управлению и корректировке (МСФМ № 14, 2002)	Համակարգնի փուլ, որում յուրահատուկ գործընթացները կարող են կիրառվել ճշգրիտ արդյունքի հասնելու համար, որը ենթակա է չափման, դիտարկման, կառավարման և ճշգրտման /ԲՍՄԸ N14 2002/:	A regulated area which an NPPO has determined to be the minimum area necessary to prevent spread of a pest from a quarantine area [CEPM, 1996]	Une étape dans un système où des procédures spécifiques peuvent être appliquées pour atteindre un résultat précis qui peut être mesuré, surveillé, maîtrisé et corrigé [NIMP Pub. N° 14, 2002]
75.	Крепёжная древесина	Ամրափայտանյոթ	Dunnage	Bois de calage
	Древесина, предназначенная для предохранения или крепежа товара, но не остаётся связанный с самим товаром (ФАО, 1990; пересмотрено МСФМ № 15, 2002)	Փայտանյոթ՝ նախատեսված ապրանքի պահպանման կամ ամրացման համար, որը չի մնում ապրանքի հետ անմիջապես կապված /ФА҆ 1990, վերանայված է ԲՍՄԸ N15 2002/:	Wood packaging material used to secure or support a commodity but which does not remain associated with the commodity [FAO, 1990; revised ISPM Pub. N° 15, 2002]	Matériau d'emballage en bois utilisé pour caler ou soutenir une marchandise mais qui ne reste pas associé avec la marchandise [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. N° 15, 2002]
76.	Круглая древесина	Կլոր փայտանյոթ	Round wood	Grume
	Древесина с корой или без коры, не распиленная продольно и сохраняющая естественную круглую поверхность (ФАО, 1990)	Փայտանյոթ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ երկայնակի չսղոցված և բնական կլոր մակերեսով /ФА҆ 1990/:	Wood not sawn longitudinally, carrying its natural rounded surface, with or without bark [FAO, 1990]	Bois non scié en longueur ou équarri, gardant sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
77.	КЭФМ	ԲՏԷԿ	ECPM	CEMP
	Комиссия эффективности по фитосанитарным мерам	Բուսասանիտարական միջոցառումների էֆեկտիվության հանձնաժողով:	Efficiency Commission for Phytosanitary Measures	Commission d'effectivité des mesures phytosanitaire
78.	Ликвидация	Վերացում	Eradication	Eradication
	Принятие фитосанитарных мер с целью уничтожения популяции вредного организма в данной зоне (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառում՝ տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների սննդատվության ոչնչացման նպատակով /ФА҆ 1990, վերանայված է ՊԳԱ 1995/:	Application of phytosanitary measures to eliminate a pest from an area [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly eradicate]	Application de mesures phytosanitaires afin d'éliminer un organisme nuisible d'une zone [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment éradiquer]
79.	Локализация (очага)	Տեղայնացում /օջախի/	Containment	Enrayement
	Принятие фитосанитарных мер внутри и вокруг зараженной зоны для предотвращения распространения вредного организма (ФАО, 1995)	Վարակված գոտու ներսում և նրա շուրջը բուսասանիտարական միջոցառումների ձեռնարկում՝ վնասակար օրգանիզմների տարածման կանխարգելման համար /ՊԳԱ 1995/:	Application of phytosanitary measures in and around an infested area to prevent spread of a pest [FAO, 1995]	Application de mesures phytosanitaires dans ou autour d'une zone infestée afin de prévenir la dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995]

80. Луковицы и клубни	Սոխուկներ և պայտաներ	Bulbs and tubers	Bulbes et tubercules
Категория товара, обозначающая спящие подземные органы растений, предназначаемые для посадки (включая клубнелуковицы и ризомы) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Ասլրանքի կարգ, որը նշանակում է բույսների ստորգետնյա քնած օրգաններ՝ նախատեսված տնկման համար /ներառյալ պայտասանդուկները և ռիզոմիները/ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001:/	A commodity class for dormant underground parts of plants intended for planting (includes corms and rhizomes)[FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant à des parties souterraines dormantes de végétaux destinées à la plantation (y compris les oignons et rhizomes) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
81. Маркировка	Նշառում	Mark	Marque
Международно признанная официальная печать или клеймо на подкарантинном материале, удостоверяющая его фитосанитарный статус (МСФМ № 15, 2002)	Ենթակարանտինային առարկաների վրա միջազգայնորեն ճանաչված պաշտոնական կնիք կամ դրոշմակնիք, որը հաստատում է նրա բուսասանիտարական կարգավիճակը /ԲՄՍԶ N15 2002/:	An official stamp or brand, internationally recognized, applied to a regulated article to attest its phytosanitary status [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Cachet ou estampille officiel, mondialement reconnu appliquée sur un article réglementé pour attester de la situation phytosanitaire de ce dernier [NIMP Pub. N° 15, 2002]
82. Международная конвенция по карантину и защите растений	Բույսների կարանտինի և բույսների պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր	International Plant Protection Convention	Convention Internationale pour la Protection des Végétaux
Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в Риме в 1951 году и дополненная впоследствии (ФАО, 1990)	Բույսների կարանտինի և բույսների պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. հրուտում և հետագայում լրացված ՊԳԿ-ի կողմից 1990թ., 2001, 2005/:	International Plant Protection Convention, as deposited with FAO in Rome in 1951 and as subsequently amended [FAO, 1990]	Convention internationale pour la protection des végétaux, déposée à la FAO (Rome) en 1951 et amendée depuis [FAO, 1990]
83. Международные стандарты	Միջազգային չափորոշիչներ	International standards	Normes internationales
Международные стандарты, разработанные в соответствии со статьёй X, параграфами 1 и 2 МККЗР (МККЗР, 1997)	Միջազգային չափորոշիչներ՝ մշակված ԲԿԲՊՄՀ-ի 10-րդ հոդվածի 1 և 2 պարագրաֆներին համապատասխան /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	International standards established in accordance with Article X paragraph 1 and 2 of the IPPC [IPPC, 1997]	Normes internationales établies conformément à l'article X paragraphes 1 et 2 [CIPV, 1997]
84. Международный стандарт по фитосанитарным мерам	Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ	International Standard for Phytosanitary Measures	Norme internationale en matière de mesures phytosanitaires
Международный стандарт, утвержденный Конференцией ФАО, Временной комиссией по фитосанитарным мерам, или Комиссией по фитосанитарным мерам, основанной в рамках МККЗР (КЭФМ, 1996;	Միջազգային չափորոշիչ, հաստատված ՊԳԿ-ի համաժողովով, բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողովով կամ բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողովով	An international standard adopted by the Conference of FAO, the Interim Commission on phytosanitary measures or the Commission on phytosanitary measures, established under the IPPC [CEPM, 1996; revised	Norme internationale adoptée par la Conférence de la FAO, la Commission intérimaire des mesures phytosanitaires ou la Commission des mesures

пересмотрено, КЭФМ, 1999)	հիմնադրված ԲԿԲՄՀ-ի շրջանակներում /ԲՍԵՆ 1996, վերանայված է ԲՍԵՆ 1999/:		CEPM, 1999]	phytosanitaires, établie par la CIPV [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
85. Место производства	Արտադրանքի տեղը		Place of production	Lieu de production
Хозяйство или комплекс полей , используемые как одна единица сельскохозяйственного производства. Место производства может включать в себя места, управляемые отдельно по фитосанитарным причинам (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Տնտեսություն կամ դաշտերի համալիր, որոնք օգտագործվում են որպես զյուղատնտեսական արտադրության մեջ միավոր: Արտադրանքի տեղը իր մեջ կարող է ընդգրկել հատվածներ, որոնք բուսասանիտարական պատճառներով կառավարվում են առանձին-առանձին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍԵՆ 1999/		Any premises or collection of fields operated as a single production or farming unit. This may include production sites which are separately managed for phytosanitary purposes [FAO, 1990; revised CEMP, 1999]	Tout lieu ou ensemble de champs exploités comme une seule unité de production agricole. Un lieu de production peut comprendre des sites de production conduits séparément pour des raisons phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
86. Микроорганизм	Միկրոօրգանիզմ		Micro-organism	Micro-organism
Простейшее, гриб, бактерия, вирус или другой микроскопический самовоспроизводящийся биологический объект (МСФМ № 3, 1996)	Յածրակարգեր, սունկ, բակտերիա, վիրուս կամ այլ մասրադիտակային ինքնավերարտադրվող կենսարանական մարմիններ /ԲՍՄԸ N3 1996/:		A protozoan, fungus, bacterium, virus or other microscopic self-replicating biotic entity [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Protozoaire, champignon, bactérie, virus ou autre entité biologique microscopique auto reproductive [NIMP Pub. N° 3, 1996]
87. Минимальная поглощённая доза	Մինիմալ կրանքած չափարաժին		Minimum absorbed dose	Dose minimale absorbée
Локализованная минимальная поглощённая доза в операционной загрузке (МСФМ № 18, 2003)	Որոշակի բնանվածությունում տեղայնացված մինիմալ կրանքած չափարաժին /ԲՍՄԸ N18 2003/:		Localized minimal absorbed dose in process load (ISPM, N18,2003)	La dose localisée minimale absorbée dans la charge opérationnelle (NIMP N18 2003)
88. МККЗР	ԲԿԲՄՀ		IPPC (International Plant Protection Convention)	CIPV (Convention Internationale pour la Protection des Végétaux)
Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в 1951 году в Риме и впоследствии дополненная (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001, 2005)	Բյունքի կարանտինի բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. հրապարակված և հետագայում լրացված /ՊԳԿ 1990, վերանայված ԲՍՄԸ 2001, 2005/:		International Plant Protection Convention , as deposited in 1951 with FAO in Rome and as subsequently amended [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Convention internationale pour la protection des végétaux , déposée en 1951 à la FAO (Rome) et amendée depuis [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]
89. Мониторинг	Մոնիթորինգ		Monitoring	Suivi
Официальный продолжительный процесс проверки фитосанитарной обстановки (КЭФМ, 1996)	Բուսասանիտարական իրավիճակի ստուգման պաշտոնական տևական գործնթաց /ԲՍԵՆ 1996/:		An official ongoing process to verify phytosanitary situations [CEPM, 1996]	Processus officiel , ayant pour objet la vérification des situations phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999; précédemment monitorage]
90. МСФМ	ԲՍՄԸ		ISPM	NIMP

Международный стандарт по фитосанитарным мерам (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ-ի կողմից 2001/:	International Standard for Phytosanitary Measures [CEPM, 1996; revised ICPM, 2001]	Norme internationale pour les mesures phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CIMP, 2001]
91. Наводняющий выпуск	Զանգվածային բացթողում	Inundative release	Lâcher inondatif
Выпуск в большом количестве членистоногого агента биологической борьбы после его размножения в массе с целью быстрого сокращения популяции вредного организма с необязательным длительным эффектом (МСФМ № 3, 1996)	Կենսարանական պայքարի հողվածուանի ագենտի մեծարանակ բացթողում նրա մասսայական բազմացումից հետո՝ վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության արագ կրծատման ոչ պարտադիր երկարատև արդյունքով /ԲՄՄՀ N3 1996/:	The release of overwhelming numbers of a mass-produced, invertebrate biological control agent in the expectation of achieving a rapid reduction of a pest population without necessarily achieving continuing impact [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Lâcher en très grand nombre d'un agent de lutte biologique invertébré, produit en masse, dans le but de réduire rapidement une population d'un organisme nuisible sans obtenir forcément un effet durable [NIMP Pub. N° 3, 1996]
92. Надзор	Վերահսկում	Surveillance	Surveillance
Официальный процесс сбора и регистрации данных о присутствии или отсутствии вредного организма в данной зоне с помощью обследований, мониторинга и других процедур (КЭФМ, 1996)	Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ տվյալների հավաքման և զրանցման պաշտոնական գործնթաց, հետազոտությունների, մոնիթորինգի և այլ գործնթացների օգնությամբ /ԲՄԵՀ 1996/:	An official process which collects and records data on pest occurrence or absence by survey, monitoring or other procedures [CEPM, 1996]	Procédé officiel qui consiste à collecter et à enregistrer des données sur la présence ou l'absence d' organismes nuisibles dans une zone donnée en utilisant la prospection , le suivi ou d'autres méthodes [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
93. Национальная организация по карантину и защите растений	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն	National Plant Protection Organization	Organisation nationale de protection des végétaux
Официальная служба, учреждённая государством для выполнения функций, обозначенных в МККЗР (ФАО, 1990)	Պետության կողմից հիմնադրված պաշտոնական ծառայություն՝ ԲԿԲՊՄՀ-ում նշված գործողությունների իրականացման համար /ՊԳԿ 1995/:	Official service established by a government to discharge the functions specified by the IPPC [FAO, 1990; formerly Plant Protection Organization (National)]	Service officiel institué par un gouvernement pour mettre en oeuvre les fonctions spécifiées par la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation nationale pour la protection des végétaux]
94. Некарантинный вредный организм	Ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Non-quarantine pest	Organisme non de quarantaine
Вредный организм, который не является карантинным вредным организмом для данной зоны (ФАО, 1995)	Վնասակար օրգանիզմ, որը տվյալ գոտու համար չի հանդիսանում կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ՊԳԿ 1995/:	Pest that is not a quarantine pest for an area [FAO, 1995]	Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine pour une zone donnée [FAO, 1995]
95. Необработанная древесина	Չմշակված փայտանյութ	Raw wood	Bois brut

Древесина, не прошедшая обработку (МСФМ № 15, 2002)	Փայտանյութ, որը չի անցել վերամշակում և մշակում /ԲՍՄԸ N15 2002/:	Wood which has not undergone processing or treatment [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Bois qui n'a subi aucune transformation ou traitement [NIMP Pub. N° 15, 2002]
96. НОКЗР	ԲԿՊՊԱԿ	NPPO (National Plant Protection Organization)	ONPV (Organisation nationale de protection des végétaux)
Национальная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1995; ВКФМ, 2001)	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1995, ԲՄԺՀ 2001/:	National Plant Protection Organization [FAO, 1990; ICPM, 2001]	Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
97. Облучение	Ճառագայթում	Irradiation	Irradiation
Обработка с помощью любого типа ионизирующего излучения (МСФМ № 18, 2003)	Մշակում ցանկացած տիպի իննիզագված ճառագայթման օգնությամբ /ԲՍՄԸ N18 2003/:	Treatment with the help of any type of ionizing radiation (ISPM, N18,2003)	Le traitement avec l'aide de n'importe quel type du rayonnement ionisant(NIMP, N18, 2003)
98. Обработка	Մշակում	Treatment	Traitement
Официально утверждённая процедура по уничтожению, инактивации или удалению вредных организмов, или по их стерилизации или девитализации (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МСФМ № 15, 2002; МСФМ № 18, 2003)	Պաշտոնական հաստատված գործընթաց վնասակար օրգանիզմների ոչնչացման, ինակտիվացման կամ հեռացման կամ նրանց ստերիլիզացման կամ ամլացման համար /ՊԳԿ 1990, վերայանված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՄԸ N15 2002, ԲՍՄԸ N 18 2003/:	Officially authorized procedure for the killing or removal of pests or rendering pests infertile [FAO, 1990, revised FAO, 1995; ISPM Pub. N° 15, 2002]	Procédure officielle autorisée pour la destruction ou l'élimination d'organismes nuisibles ou leur stérilisation [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. N° 15, 2002]
99. Обследование	Հետազոտություն	Survey	Prospection
Официальное мероприятие, проводимое в определённый ограниченный период времени с целью определения характеристик популяции вредного организма или определения видового состава организмов, присутствующих в данной зоне (ФАО, 1990; изменено КЭФМ, 1996)	Պաշտոնական միջոցառում անցկացված որոշակի սահմանափակ ժամանակահատվածում, վնասակար օրգանիզմների սերմնատվության բնութագրի որոշման կամ տվյալ գոտում օրգանիզմների կազմի որոշման նպատակով /ՊԳԿ 1990, փոփոխված ԲՄԺՀ 1996/:	An official procedure conducted over a defined period of time to determine the characteristics of a pest population or to determine which species occur in an area [FAO, 1990; revised CEMP, 1996]	Procédé officiel appliqué pendant un laps de temps limité, pour définir les caractéristiques d'une population d'organismes nuisibles ou déterminer quelles espèces sont présentes dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996; CEMP, 1999; précédemment enquête]
100. Обследование территории на выявление (вредного организма)	Տարածքի հետազոտություն հայտնաբերման համար (վնասակար օրգանիզմ)	Detection survey	Prospection de repérage
Обследование, проводимое в данной зоне с целью выявления присутствия в ней вредных организмов (ФАО, 1990;	Տվյալ գոտում անցկացվող հետազոտություն՝ վնասակար օրգանիզմների առկայության հայտնաբերման նպատակով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ	Survey conducted in an area to determine if pests are present [FAO, 1990, revised FAO, 1995]	Prospection réalisée dans une zone afin de déterminer si des organismes nuisibles y sont présents [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP,

пересмотрено ФАО, 1995)	1995/:			1999; прécédemment prospection sur la présence]
101. Ограничение	Սահմանափակում		Restriction	Restriction
Фитосанитарная регламентация, разрешающая импорт или передвижения указанных товаров при выполнении определённых требований (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Բուսասանիտարական կանոնակարգում՝ նշված թույլատրվող ապրանքների արտահանում կամ տեղաշարժ, որոշակի պահանջների կատարմամբ /ԲՄԵՀ 1996, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/:		A phytosanitary regulation allowing the importation or movement of specified commodities subject to specific requirements [CEPM, 1996, revised CEPM, 1999]	Réglementation phytosanitaire qui autorise l'importation ou la mise en circulation de marchandises déterminées, à condition que des exigences spécifiques soient respectées [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
102. Окорение	Կեղևազատում		Debarking	Ecorçage
Удаление коры с круглой древесины (окорение не обязательно означает, что древесина становится свободной от коры) (ФАО, 1990)	Կեղևի հենացումը կլոր փայտանյութից / կեղևազատումը բնավ ել չի նշանակում, որ փայտանյութը դառնում է կեղևից ազատ /ՊԳԿ 1990/:		Removal of bark from round wood (debarking does not necessarily make the wood bark-free) [FAO, 1990]	Enlèvement de l'écorce des grumes (le produit après écorçage n'est pas nécessairement exempt d'écorce) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
103. Операционная загрузка	Օպերատիվ բնոնվածություն		Process load	Charge opérationnelle
Некоторый объем материала со специфической загрузочной конфигурацией, обрабатываемый как отдельная единица (МСФМ № 18, 2003)	Ապրանքի որոշակի ծավալ յուրահատուկ ուրվագծային բնոնվածությամբ՝ որպես առանձին միավոր /ԲՄՍՀ N 18 2003/:		Some volume of material with specific configuration, treated as a separate measure (ISPM, N18,2003)	Un certain volume de la matière avec la configuration spécifique de chargement traitée comme particulier unité (NIMP N18 2003)
104. Орган	Օրգան		Authority	Autorité
Национальная организация по карантину и защите растений, или другой орган или лицо, официально уполномоченные правительством заниматься вопросами, ответственность за которые изложена в МСФМ № 3 (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն կամ այլ օրգան, կամ անձ, պաշտոնապես լիազորված կառավարության կողմից՝ գրաղվելու այն հարցերով, որոնց համար պատասխանատվությունը շարադրված է ԲՄՍՀ-ի N 3-ում /ԲՄՍՀ N3,1996, ԲՄԺՀ 2005/:	The National Plant Protection Organization , or other entity or person officially designated by the government to deal with matters arising from the responsibilities set forth in the Code [ISPM Pub. N° 3, 1996]	L' Organisation nationale de la protection des végétaux ou tout autre organisme ou personne officiellement désigné par le gouvernement pour assumer les responsabilités définies dans le Code [NIMP Pub. N° 3, 1996]	
105. Организм	Օրգանիզմ		Organism	Organisme

Биологическая единица, способная воспроизводиться и размножаться, позвоночные или беспозвоночные животные, растения или микроорганизмы (МСФМ № 3, 1996)	Կենսարանական միավոր, որն ընդունակ է վերարտադրվելու և բազմանալու, ողնաշարավոր կամ անօդաչափ կենդանիներ, բույսեր կամ միկրօրգանիզմներ / ԲՍՄՀ N 3 1996/:	Biotic entity capable of reproduction or replication, vertebrate or invertebrate animals, plants and micro-organisms [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Entité biologique capable de s'auto reproduire ou de se multiplier; animaux vertébrés ou invertébrés, végétaux et micro-organismes [NIMP Pub. N° 3, 1996]
106. Отказ	Անթում	Refusal	Refoulement
Запрещение ввоза груза или другого подкарантического материала в случае, когда он не отвечает требованиям фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Բնորի կամ այլ ենթակարանտինային առարկայի ներմուծման արգելում այն դեպքում, եթե այն չի համապատասխանում բուսասանիտարական կանոնակարգումներին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Forbidding entry of a consignment or other regulated article when it fails to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Refus d'importer un envoi ou autre article réglementé non conforme à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
107. Официальная борьба	Պաշտոնական պայքար	Official control	Lutte officielle
Активное применение обязательных фитосанитарных регламентаций , а также применение обязательных фитосанитарных процедур в целях ликвидации или локализации карантинных вредных организмов или для управления регулируемыми некарантинными вредными организмами (Приложение 1 к Глоссарию; ВКФМ, 2001)	Բուսասանիտարական կանոնակարգումների ակտիվ կիրառում, ինչպես նաև պարտադիր բուսասանիտարական ընթացակարգի կիրառում՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների տեղայնացման կամ ոչնչացման նպատակներով, կամ կարգավորվող ոչ կարանտին օրգանիզմների կառավարման համար /համեմատած 1 բացատրական բառարանին ԲՍՄՀ 2001/:	The active enforcement of mandatory phytosanitary regulations and the application of mandatory phytosanitary procedures with the objective of eradication or containment of quarantine pests or for the management of regulated non-quarantine pests (see Glossary Supplement N° 1) [ICPM, 2001]	Mise en application active des réglementations phytosanitaires à caractère obligatoire et application de procédures phytosanitaires à caractère obligatoire avec pour objectifs l' éradiation ou l' enrayement des organismes de quarantaine ou la lutte contre des organismes réglementés non de quarantaine . (Voir Glossaire - Supplément N° 1) [CIMP, 2001]
108. Официальный	Պաշտոնական	Official	Officiel
Устанавливаемый, уполномочиваемый или выполняемый Национальной организацией по карантину и защите растений (ФАО, 1990)	Սահմանվում, լիազորվում կամ կատարվում է բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից /ՊԳԿ 1990/:	Established, authorized or performed by a National Plant Protection Organization [FAO, 1990]	Etabli, autorisé ou réalisé par une Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
109. Оценка управления фитосанитарным риском (для карантинных вредных организмов)	Բուսասանիտարական վտանգի կառավարման գնահատական /կարանտին վնասակար օրգանիզմների համար/	Pest risk management (for quarantine pests)	Gestion du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)

	Оценка и выбор способов сокращения риска интродукции и распространения вредного организма (ФАО, 1995; МСФМ № 11, 2001)	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման վտանգի կրծատման միջոցների ընտրություն և գնահատական /ՊԳԿ 1995, ԲՄՄԸՆ/	Evaluation and selection of options to reduce the risk of introduction and spread of a pest [FAO, 1995; revised ISPM Pub. N° 11, 2001]	Évaluation et sélection des options permettant de réduire le risque d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. N° 11, 2001]
110.	Оценка фитосанитарного риска (для карантинных вредных организмов)	Բուսասանիտարական վտանգի գնահատական /կարանտին վնասակար օրգանիզմների համար/	Pest risk assessment (for quarantine pests)	Evaluation du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)
	Оценка вероятности интродукции и распространения вредного организма и связанных с ней потенциальных экономических последствий (ФАО, 1995; пересмотрено, МСФМ № 11, 2001)	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման հավանականության գնահատում և դրա հետ կապված պոտենցիալ տնտեսական հետևանքները /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՄԸՆ 2001/:	Evaluation of the probability of the introduction and spread of a pest and of the associated potential economic consequences [FAO, 1995; revised ISPM Pub. N° 11, 2001]	Évaluation de la probabilité d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible et des conséquences économiques potentielles qui y sont associées [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. N° 11, 2001]
111.	Очаг	Օջախ	Outbreak	Foyer
	Недавно выявленная изолированная популяция вредного организма , включая первичный очаг , или резкое значительное увеличение численности популяции акклиматизированного вредного организма в зоне (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2003)	Վնասակար օրգանիզմի վերջերս հայտնաբերված մեկուսացված սերնդատփություն, ներառյալ առաջնային օջախը, կամ գոտում վնասակար օրգանիզմի կիմայավարժած սերնդատփության կտրուկ, նշանակալի քանակի մեծացում /ՊԳԿ 1995, վերանայված ԲՄԺՀ 2003/:	An isolated pest population, recently detected and expected to survive for the immediate future [FAO, 1995]	Population isolée d'un organisme nuisible , récemment détectée, dont la persistance est attendue dans l'immédiat [FAO, 1995]
112.	Паразит	Մակարույծ	Parasite	Parasite
	Организм, живущий на или внутри большего по размеру организма и питающийся им (МСФМ № 3, 1996)	Զավերով ավելի մեծ օրգանիզմի վրա (կամ ներսում) ապրող և նրանով սնվող օրգանիզմ /ԲՄՄԸՆ 1996/:	An organism which lives on or in a larger organism , feeding upon it [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Organisme vivant dans ou sur un organisme de plus grande taille, en s'alimentant à ses dépens [NIMP Pub. N° 3, 1996]
113.	Паразитоид	Մակարուծանման	Parasitoid	Parasitoïde

Насекомое, являющееся паразитом только на ранних стадиях развития, убивающее своего хозяина в процессе своего развития и свободно живущее на взрослой стадии (МСФМ № 3, 1996)	Միջանք, որը միայն զարգացման վաղ շրջաններում է հանդիսանում մակաբույծ, իր զարգացման գործըթացում սպանում է տիրողը և հասուն ստաղիայում ապրում է ազատ /ԲՍՄՍՀ N 3 1996/:	An insect parasitic only in its immature stages, killing its host in the process of its development, and free living as an adult [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Arthropode parasite seulement aux stades immatures, qui détruit son hôte au cours de son développement et qui vit à l'état libre lorsqu'il est adulte [NIMP Pub. N° 3, 1996]
114. Партия	Խմբառանակ	Lot	Lot
Совокупность единиц одного товара , отличающихся однородностью своего состава, происхождения и т.п. и составляющих часть груза (КЭФМ, 1996; пересмотрено, КЭФМ, 1999)	Մեկ ապրանքի միավորների համակցություն, որոնք տարբերվում են իրենց կազմի համասնությամբ, ծագումով և այլն ու կազմում են բնի մաս /ԲՍՄԸ 1996, վերանայված է ԲՍՄԸ 1999/:	A number of units of a single commodity , identifiable by its homogeneity of composition, origin etc., forming part of a consignment [FAO, 1990]	Ensemble d'unités provenant d'une même marchandise , identifiable par son homogénéité de composition, d'origine, etc. et faisant partie d'un envoi [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
115. Патоген	Ախտածին	Pathogen	Pathogène
Микроорганизм , вызывающий болезнь (МСФМ № 3, 1996)	Հիվանդություն հարուցող միկրօրգանիզմ /ԲՍՄՍՀ N3 1996/:	Micro-organism causing disease [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Micro-organisme qui provoque une maladie [NIMP Pub. N° 3, 1996]
116. Первичный очаг	Առաջնային օջախ	Incursion	Incursion
Изолированная популяция вредного организма , недавно обнаруженная в данной зоне, ещё не акклиматизированная, но признаваемая способной выживать в ближайшем будущем (ВКФМ, 2003)	Վնասակար օրգանիզմի մեկուսացված սերնդատվություն՝ վերջերս հայտնաբերված տվյալ գոտում, դեռևս չկիմայափարժկված, սակայն մոտ ապագայի համար ճանաչված գոյատևելու ընդունակ /ԲՏՎԸ 2003/:	Isolated population of a pest, which was found out lately in this area, not yet established, but recognized able to survive in future (TCPM, 2003)	La population isolée de l'organisme nuisible récemment découvert dans la zone donnée, pas encore acclimaté, mais reconnu capable de survivre dans un proche avenir. (CTAP, 2003)
117. Переработанный древесный материал	Վերամշակված փայտանյոթ	Processed wood material	Matériaux en bois transformé
Продукт, составленный из древесины при использовании клея, тепла, давления, или комбинирования перечисленных методов (МСФМ № 15, 2002)	Ապրանք՝ կազմված փայտանյոթից՝ սոսնձի, ջերմության, ճնշման օգտագործմամբ կամ թվարկված մեթոդների համակցության կիրառմամբ /ԲՍՄՍՀ N15 2002/:	Products that are a composite of wood constructed using glue, heat and pressure, or any combination thereof [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Produits composite en bois fabriqués en utilisant la colle, la chaleur, la pression ou toute combinaison des méthodes précédentes [NIMP Pub. N° 15, 2002]
118. Пересадка	Տեղափոխում	Replanting	Replantation
См. Посадка и посев		See planting	Voir plantation
119. Перечень вредных организмов для товара	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ	Commodity pest list	Liste d'organismes nuisibles d'une marchandise
Список вредных организмов , встречающихся в данной зоне , которые могут переноситься с данным товаром (КЭФМ, 1996)	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք փարակում են բույսի տեսակը ընդարձակ կամ կոնկրետ գոտում /ԲՍՄԸ 1996/:	A list of pests occurring in an area which may be associated with a specific commodity [CEPM, 1996]	Liste des organismes nuisibles présents dans une zone et susceptibles d'être associés à une marchandise

				déterminée [CEMP, 1996; révisée CEPM, 1999]
120. Пиломатериалы	Աղոցանյութ	Sawn wood	Bois scié	
Древесина с корой или без коры, распиленная продольно, сохраняющая или не сохраняющая часть естественной круглой поверхности (ФАО, 1990)	Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ սղոցված երկայնաձիգ, որը պահպանում կամ չի պահպանում բնական կլոր մակերնի մասը /ՊԳԿ 1990/:	Wood sawn longitudinally, with or without its natural rounded surface with or without bark [FAO, 1990]	Bois scié en longueur ou équarri avec ou sans sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990]	
121. Поглощённая доза	Կլանված չափարանաակ	Absorbed dose	Dose absorbée	
Количество энергии облучения (в греях), поглощённой единицей массы обозначенной мишени (МСФМ № 18, 2003)	Ճառագայթման էներգիայի քանակը /գրեյներով/, տարրերակած թիրախի կլանված մասսայի միավորով /ԲՍՄՇ N18 2003/:	The quantity of energy of irradiation (in grays), absorbed by the unit of mass of marked target (ISPM, N19, 2003)	La quantité d'énergie de l'irradiation (aux grays), l'unité absorbée de la masse de la cible désignée (NIMP N18 2003)	
122. Подавление	Ճնշում	Suppression	Suppression	
Применение фитосанитарных мер в заражённой зоне для сокращения популяций вредного организма (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Վարակված գոտում բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառում վնասակար օրգանիզմների սերնդատփության կրճատման համար /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՍՄՇ 1999/:	The application of phytosanitary measures in an infested area to reduce pest populations [FAO, 1995; revised CEPM, 1999]	Application de mesures phytosanitaires dans une zone infestée en vue de réduire les populations d' organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]	
123. Подкарантинный материал	Ենթակարանտինային առարկա	Regulated article	Article réglementé	
Любое растение, растительный продукт, место складирования, упаковка, транспортное средство, контейнер, почва и любой другой организм, объект или материал, способный служить местом укрытия вредных организмов или способствовать их распространению, в отношении которого необходимо принятие фитосанитарных мер, особенно в тех случаях, когда дело касается международных перевозок (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Ցանկացած բույս, բուսական արտադրանք, պահպանման վայր, փաթեթանյութ, փոխադրամիջոց, բնունարկղ, հող և ցանկացած այլ օրգանիզմ, օբյեկտ կամ առարկա, որոնք ընունակ են ծառայելու որպես վնասակար օրգանիզմների պատսպարման տեղ, կամ նպաստելու նրանց տարածմանը և որոնց նկատմամբ անհրաժեշտ է բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառումը, հատկապն այն դեպքերում, եթե գործը վերաբերվում է միջազգային բնունափոյսադրումներին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՄՇ 1997/:	Any plant, plant product, storage place, packaging, conveyance, container, soil and any other organism, object or material capable of harbouring or spreading pests , deemed to require phytosanitary measures , particularly where international transportation is involved [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Tout végétal, produit végétal , lieu de stockage, emballage, moyen de transport, conteneur, terre et tout autre organisme, objet ou matériel susceptible de porter ou de disséminer des organismes nuisibles justifiant des mesures phytosanitaires , particulièrement pour tout ce qui concerne les transports internationaux [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]	
124. Подтверждение соответствия (груза)	Համապատասխանության հաստատում (բնի)	Clearance (of a consignment)	Agrement (d'un envoi)	

Проверка и подтверждение соответствия груза фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1995)	Բնի ստուգում և նրա բուսասանիտարական կանոնակարգումներին համապատասխանության հաստատում /ՊԳԿ 1995/:	Verification of compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1995]	Vérification de la conformité à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1995]
125. Поле	Դաշտ	Field	Champ
Участок земли с точно определенными границами внутри места производства , на котором товар выращен (ФАО, 1990)	Արտադրանքի տեղում հողի մի հատված, ճշգրիտ առանձնացված սահմաններով, որտեղ աճեցվել է տվյալ ապրանքը /ՊԳԿ 1990/:	A plot of land with defined boundaries within a place of production on which a commodity is grown [FAO, 1990]	Parcelle de terre, bien délimitée à l'intérieur d'un lieu de production , sur laquelle des végétaux destinés à constituer une marchandise sont cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
126. Популяционный мониторинг	Սերնդատվության մոնիթորինգ	Monitoring survey	Prospection de population
Продолжительные обследования для проверки характеристик популяции вредного организма (ФАО, 1995)		Ongoing survey to verify the characteristics of a pest population [FAO, 1995]	Les prospections longues pour le contrôle des caractéristiques de la population de l'organisme nuisible . (FAO, 1995)
127. Посадка и посев (включая пересадку)	Տնկում և ցանք /ներառյալ վերատնկումը/	Planting (including replanting)	Plantation (y compris replantation)
Операция по помещению растений в среду выращивания или по прививкам и аналогичные операции, направленные на обеспечение дальнейшего роста, размножения или расселения этих растений (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Անման միջավայրում բույսերի տեղափորման օպերացիա, կամ պատվաստման ու համանման օպերացիաներ՝ ուղղված այդ բույսերի հետագա աճին, բազմացմանը և տարածմանը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՌՀ 1999/:	Any operation for the placing of plants in a growing medium , or by grafting or similar operations, to ensure their subsequent growth, reproduction or propagation [FAO, 1990; revised CEPM,1999]	Toute opération de mise en place de végétaux dans un milieu de culture , ou de greffage ou autres opérations analogues, en vue d'assurer la croissance, la reproduction ou la multiplication ultérieure de ces végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment planter (et replanter)]
128. Посевной и посадочный материал	Ցանքային և տնկային նյութ	Plants for planting	Végétaux destinés à la plantation
Растения, предназначенные для посева, посадки , пересадки или для того, чтобы оставаться в земле (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Բույսեր՝ նախատեսված ցանքի, տնկման, վերատնկման /սածիլավորման/ կամ հողում մնալու համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Plants intended to remain planted , to be planted or replanted [FAO, 1990]	Végétaux destinés à rester en terre, à être plantés ou à être replantés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
129. Практически свободный*	Գործնականորեն ազատ	Practically free	Pratiquement exempt

Применяется к грузу, полю или месту производства, в которых отсутствуют вредные организмы (или конкретный вредный организм) в количествах, превышающих уровень, обеспечиваемый нормальной практикой выращивания и хранения при производстве и торговле данным товаром (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Կիրավում է բնի, դաշտի կամ արտադրանքի տեղի նկատմամբ, որոնցում բացակայում են վնասակար օրգանիզմները /կոնկրետ վնասակար օրգանիզմ/ այն քանակներում, որոնք զերազանցում են նորմալ աճը և պահպանում՝ տվյալ ապրանքի արտադրության և առևտի ժամանակ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Of a consignment, field, or place of production, without pests (or a specific pest) in numbers or quantities in excess of those that can be expected to result from, and be consistent with good cultural and handling practices employed in the production and marketing of the commodity [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	S'applique à un envoi, un champ ou un lieu de production, dépourvu d'organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombre ou en quantité supérieure à ce qui résulterait de l'application de bonnes pratiques culturales et de manipulation lors de la production et de la commercialisation de la marchandise [FAO, 1990 ; révisée FAO, 1995]
130. Предварительная проверка	Նախական ստուգում	Pre-clearance	Pré-agrément
Фитосанитарная сертификация и/или проверка, выполняемые в стране происхождения Национальной организацией по карантину и защите растений страны назначения или под её регулярным контролем (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Բուսասանիտարական հավասարագրում կամ ստուգում, որը կատարվում է ծագման երկրում՝ ներմուծող երկրի բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից կամ նրա կանոնավոր հսկողությամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Phytosanitary certification and/or clearance in the country of origin, performed by or under the regular supervision of the National Plant Protection Organization of the country of destination [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Certification phytosanitaire et/ou agrément dans le pays d'origine, réalisée par ou sous le contrôle régulier de l'Organisation nationale de la protection des végétaux du pays de destination [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
131. Предполагаемое использование	Ենթադրյալ օգտագործում	Intended use	Usage prévu
Объявленная цель, с которой растения, растительные продукты или другие подкарантинные материалы импортируются, производятся или используются (МСФМ № 16, 2002)	Հրապարակված նպատակ, որի հետ բույսերը, բուսական արտադրանքը և այլ ենթակարանտինային առարկաները արտահանվում են, արտադրվում են կամ օգտագործվում են /ԲՍՄՍՀ N16, 2002/:	Declared purpose for which plants, plant products, or other regulated articles are imported, produced, or used [ISPM Pub. N° 16, 2002]	Usage déclaré pour lequel des végétaux, produits végétaux ou d'autres articles réglementés sont importés, produits ou utilisés [NIMP Pub. N° 16, 2002]
132. Признать свободным	Ճանաչել ազատ	Find free	Trouver indemne
Досмотреть груз, обследовать поле или место производства и признать их свободными от конкретного вредного организма (ФАО, 1990)	Զննել բնը, հետազոտել դաշտը կամ արտադրանքի տեղը և ճանաչել դրանք ազատ՝ կոնկրետ վնասակար օրգանիզմից /ՊԳԿ 1990/:	To inspect a consignment, field or place of production and consider it to be free from a specific pest [FAO, 1990]	Inspecter un envoi, un champ ou un lieu de production et l'estimer exempt d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment trouver indemne]
133. Присутствие	Առկայություն	Occurrence	Présence

Присутствие в зоне вредного организма, официально признанного местным или интродуцированным, и официально не объявленного ликвидированным (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МСФМ № 17)	Գոտում վնասակար օրգանիզմի առկայություն՝ պաշտոնապես ճանաչված տեղական կամ ներթափանցված և այն պաշտոնապես ոչ պարտադիր վերացված /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՍՀ Ն17/:	The presence in an area of a pest officially reported to be indigenous or introduced and/or not officially reported to have been eradicated [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly occur]	Un organisme nuisible est dit présent dans une zone s'il est officiellement reconnu qu'il y est indigène ou introduit et/ou sans déclaration officielle de son éradication [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2002]
134. Продукт запаса	Մթնոլիքաշար	Stored product	Denrée stockée
Непереработанный растительный продукт , предназначенный для употребления в пищу или переработки, хранящийся в сухом виде (в основном, зерно и сушёные фрукты и овощи) (ФАО, 1990)	Չոր վիճակում պահպող, չվերամշակված բուսական արտադրանք՝ նախատեսված սննդի օգտագործման կամ վերամշակման համար /հիմնականում հացահատիկ, չոր մրգներ և բանջարեղին/ /ՊԳԿ 1990/:	Unmanufactured plant product intended for consumption or processing, stored in a dried form (this includes in particular grain and dried fruits and vegetables) [FAO, 1990]	Produit végétal non manufacturé destiné à la consommation ou à la transformation, entreposé à l'état sec (comprenant notamment les grains , les fruits et les légumes secs) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
135. Прозрачность	Թափանցիկություն	Transparency	Transparence
Принцип международной гласности в отношении фитосанитарных мер и их разумных оснований (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения СФМ ФТО)	Բուսասանիտարական միջոցառումների նկատմամբ միջազգային բազայության սկզբունք և նրա բանական հիմունքները /ՊԳԿ 1995, վերանայված ԲՍԵՀ 1999, ԲՏՎ համաձայնագրի հիման վրա/	The principle of making available, at the international level, phytosanitary measures and their rationale [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Principe de la mise à disposition internationale des mesures phytosanitaires et de leur justification [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
136. Промежуточная ситуация	Միջանկյալ իրադրություն	Transience	Situation transitoire
Присутствие вредного организма, акклиматизация которого не ожидается (МСФМ № 8, 1998)	Վնասակար օրգանիզմի առկայություն, որի կլիմայավարժումը չի սպասվում /ԲՍՍՀ Ն8 1998/:	Presence of a pest that is not expected to lead to establishment [ISPM Pub. N° 8, 1998]	Présence d'un organisme nuisible dont l' établissement n'est pas attendu [NIMP Pub. N° 8]
137. Промежуточный карантин	Միջանկյալ կարանտին	Intermediate quarantine	Quarantaine intermédiaire
Карантин в стране, не являющейся страной происхождения или назначения (КЭФМ, 1996)	Կարանտին երկրում՝ չհանդիսացող ծագման կամ նշանակման երկիր /ԲՏԵՀ 1996/:	Quarantine in a country other than the country of origin or destination [CEPM, 1996]	Quarantaine dans un pays autre que le pays d'origine ou de destination [CEMP, 1996]
138. Проникновение (вредного организма)	Ներթափանցում /վնասակար օրգանիզմի/	Entry (of a pest)	Entrée (d'un organisme nuisible)
Перемещение вредного организма в зону, в которой он ранее	Գոտում վնասակար օրգանիզմի տեղաշարժում, որում նու	Movement of a pest into an area where	Arrivée d'un organisme nuisible

отсутствовал или присутствовал, но был ограничено распространён и служил объектом официальной борьбы (ФАО, 1995)	նախկինում բազավայում էր կամ առկա էր, այն սահմանափակ տարածված էր և ծառայում էր պաշտոնական պայքարի օրենքում /ՊԳԿ 1995/:	it is not yet present, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1995]	dans une zone où il est absent ou présent mais non largement disséminé et faisant l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
139. Процедура проверки на соответствие (груза)	Համապատասխանության ստուգման ընթացակարգ /թիվ/	Compliance procedure (for a consignment)	Procédure de vérification de conformité (pour un envoi)
Официальная процедура по проверке соответствия груза действующим фитосанитарным требованиям (КЭФМ, 1999)	Բուսասանիտարական պահանջներին թիվի համապատասխանության ստուգման պաշտոնական ընթացակարգ /ԲՍՄԷՀ 1999/:	Official procedure used to verify that a consignment complies with stated phytosanitary requirements [CEPM, 1999]	Méthode officielle utilisée pour vérifier la conformité d'un envoi aux exigences phytosanitaires en vigueur [CEMP, 1999]
140. Пункт ввоза	Ներկրման կետ	Point of entry	Point d'entrée
Аэропорт, морской порт или наземный пункт на границе, официально предназначенный для импорта грузов и/или въезда пассажиров (ФАО, 1995)	Օդանավակայան, նավահանգիստ կամ ցամաքային սահմանային կետ՝ պաշտոնավես նախատեսված թիվների ներկրման և /կամ ուղևորների մուտքի համար /ՊԳԿ 1995/:	Airport, seaport or land border point officially designated for the importation of consignments , and/or entrance of passengers [FAO, 1995]	Aéroport, port maritime ou poste de frontière terrestre officiellement désigné pour l'importation d' envois , et/ou l'arrivée de passagers [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
141. Путь распространения	Տարածման ուղի	Pathway	Filière
Любое средство, с помощью которого возможно проникновение и/или распространение вредного организма (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	Ցանկացած միջոց, որի օգնությամբ հնարավոր է վնասակար օրգանիզմի ներթափանցումը և/ կամ տարածումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Any means that allows the entry or spread of a pest [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Tout moyen par lequel un organisme nuisible peut entrer ou se disséminer [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
142. Распространение	Տարածում	Spread	Dissémination
Увеличение географической распространённости вредного организма внутри зоны (ФАО, 1995)	Գոյուն ներսում վնասակար օրգանիզմի աշխարհագրական տարածվածության մեջացումը /ՊԳԿ 1995/:	Expansion of the geographical distribution of a pest within an area [FAO, 1995]	Extension de la distribution géographique d'un organisme nuisible à l'intérieur d'une zone [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
143. Растения	Բույսեր	Plants	Végétaux
Живые растения и их части, включая семена и генетический материал (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	Կենդանի բույսեր և նրանց մասերը, ներառյալ սերմերը և զենքայիկական նյութը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԲՊՄՀ 1997/:	Living plants and parts thereof, including seeds and germplasm [FAO, 1990; revised IPPC, 1997]	Plantes vivantes et parties de plantes vivantes, y compris les semences et le matériel génétique [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]
144. Растения in vitro	Բույսեր in vitro	Plants in vitro	Végétaux in vitro

Категория товара, обозначающая растения, выращиваемые в антисептической среде в закрытом контейнере (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002)	Ապրանքի կարգ՝ բույսերի նշանափորմամբ, աճեցված հակասնապոլիկ միջավայրում, փակ բնունարկողում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԺՀ 2002:/	A commodity class for plants growing in an aseptic medium in a closed container [FAO, 1990; revised CEPM, 1999; ICPM, 2002 formerly plants in tissue culture]	Catégorie de marchandise correspondant à des plantes cultivées sur milieu aseptique dans un récipient fermé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment végétaux en culture de tissus]
145. Растительные продукты	Բուսական արտադրանք	Plant products	Produits végétaux
Непереработанный материал растительного происхождения (включая зерно), а также переработанные продукты, которые по своей природе или по способу своей переработки могут создавать риск интродукции и распространения вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	Բուսական ծագման չվերամշակված նյութ /ներառյալ հացահատիկը/, ինչպես նաև վերամշակված մթերքները, որոնք իրենց բնույթով կամ վերամշակման նղանակով կարող են ստեղծել վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման կամ տարածման փունաց /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲԿԲՊՍՀ 1997:/	Unmanufactured material of plant origin (including grain) and those manufactured products that, by their nature or that of their processing, may create a risk for the introduction and spread of pests [FAO, 1990; revised IPPC, 1997; formerly plant product]	Produits non manufacturés d' origine végétale (y compris les grains), ainsi que les produits manufacturés qui, étant donné leur nature ou celle de leur transformation, peuvent constituer un risque d' introduction ou de dissémination des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment produit végétal]
146. Региональная организация по карантину и защите растений (РОКЗР)	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն	Regional Plant Protection Organization (RPPO)	Organisation régionale de protection des végétaux (ORPV)
Межправительственная организация с функциями, изложенными в статье IX МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Միջկառավարական կազմակերպություն ԲԿԲՊՍՀ 9-րդ հոդվածում շարադրված գործառնություններով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1999/	An intergovernmental organization with the functions laid down by Article IX of the IPPC [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; formerly plant protection organization (regional)]	Organisation intergouvernementale chargée des fonctions précisées dans l'article IX de la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation régionale pour la protection des végétaux]
147. Региональные стандарты	Տարածաշրջանային չափորոշիչներ	Regional Standards	Normes régionales
Стандарты, установленные региональной организацией по карантину и защите растений в качестве руководства членам этой организации (МККЗР, 1997)	Միջկառավարական կազմակերպություն ԲԿԲՊՍՀ 9-րդ հոդվածում շարադրված գործառնություններով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1999/	Standards established by a Regional Plant Protection Organization for the guidance of the members of that organization [IPPC, 1997]	Normes établies par une Organisation régionale de la protection des végétaux à l'intention de ses membres [CIPV, 1997]
148. Регулируемая зона	Կարգավորվող գոտի	Regulated area	Zone réglementée

<p>Зона, ввозимые в которую, провозимые через которую, и/или вывозимые из которой, растения, растительные продукты и другие подкарантинные материалы служат объектом фитосанитарных мер или процедуру с целью предотвращения интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов, или ограничения экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)</p>	<p>Գոտի, որտեղ ներկրվող, նրա տարածքով տեղափոխվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող այլ առարկաները ծառայում են բուսաանհատական միջոցառումների օբյեկտ կամ ընթացակարգ՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և/կամ տարածման կանխարգելման նպատակով կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից տնտեսական վնասի սահմանափակման համար /ԲՄԵՀ, 1996; վերանայված է ԲՄԵՀ, 1999; ԲՄԵՀ, 2001/:</p>	<p>An area into which, within which and/or from which plants, plant products and other regulated articles are subjected to phytosanitary regulations or procedures in order to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999; ICPM, 2001]</p>	<p>Zone vers laquelle, à l'intérieur de laquelle, et/ou à partir de laquelle la circulation de végétaux, de produits végétaux et autres articles réglementés est soumise à des réglementations ou procédures phytosanitaires afin de prévenir l'introduction et/ou la dissémination des organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique des organismes réglementés non de quarantaine [CEMP, 1996; révisée CEMP; 1999; CIMP, 2001]</p>
<p>149. Регулируемый вредный организм</p> <p>Карантинный вредный организм или регулируемый некарантинный вредный организм (МККЗР, 1997)</p>	<p>Կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ</p>	<p>Regulated pest</p>	<p>Organisme nuisible réglementé</p>
<p>150. Регулируемый некарантинный вредный организм</p>	<p>Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ</p>	<p>A quarantine pest or a regulated non-quarantine pest [IPPC, 1997]</p>	<p>Organisme de quarantaine ou organisme réglementé non de quarantaine [CIPV, 1997]</p>
<p>Некарантинный вредный организм, присутствие которого в посевном и посадочном материале оказывает экономически неприемлемое воздействие на предполагаемое использование этих растений и, вследствие этого, регулируется на территории импортирующей договаривающейся стороны (МККЗР, 1997)</p>	<p>Ոչ կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ, որի ներկայությունը ցանքանյութում և տնտեսապես անընդունելի ազդեցություն այդ բույսերի ներթադրվող օգտագործման վրա և որի հետևանքով այն կարգավորվում է ներկրող պայմանափորվող երկրի տարածքում /ԲՄԵՀ 1997/:</p>	<p>A non-quarantine pest whose presence in plants for planting affects the intended use of those plants with an economically unacceptable impact and which is therefore regulated within the territory of the importing contracting party [IPPC, 1997]</p>	<p>Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine, dont la présence dans les végétaux destinés à la plantation affecte l'usage prévu de ces végétaux, avec une incidence économique inacceptable et qui est donc réglementé sur le territoire de la partie contractante importatrice [CIPV, 1997]</p>
<p>151. Реэкспортный груз</p>	<p>Վերատարափառվող բնու</p>	<p>Re-exported consignment</p>	<p>Envoi ré-exporté</p>

Груз, импортируемый в страну, из которой он впоследствии экспортируется. Груз может храниться, разделяться на части, смешиваться с другими грузами или переупаковываться (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2002)	Բնո՞ւ ներկրվող այն նրկիրը, որից այն հետագայում արտահանվում է: Բնո՞ւ կարող է պահպանվել, բաժանվել մասնիքի, խառնվել այլ բնո՞ւների հետ կամ վերափաթեթավորվել /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԺՀ 2001, ԲՄԺՀ 2002/:	Consignment that has been imported into a country from which it is then exported. The consignment may be stored, split up, combined with other consignments or have its packaging changed (formerly country of re-export) [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999; ICPM, 2001; ICPM, 2002]	Envoi importé dans un pays à partir duquel il est ensuite exporté. L' envoi peut faire l'objet d'entreposage, de fractionnement, de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002]
152. РНКВО	ԿՌԱՎՈ	RNQP	ORNQ
Регулируемый некарантинный вредный организм (МСФМ № 16, 2002)	Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲՄՄԸ N16 2002/:	Regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 16, 2002]	Organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 16, 2002]
153. РОКЗР	ԲԿԲՊՏԿ	RPPO	ORPV
Региональная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/:	Regional Plant Protection Organization [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Organisation régionale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
154. Свежий	Թարմ	Fresh	Frais
Живой, не подвергавшийся сушке, промораживанию или другим консервирующими воздействиям (ФАО, 1990)	Կենդանի, չորացման, սառնցման չենթարկված կամ առանց այլ պահածոյացման ներզործության /ՊԳԿ 1990/:	Living; not dried, deep-frozen or otherwise conserved [FAO, 1990]	Vivant, n'ayant pas subi de séchage, de congélation ou tout autre procédé de conservation [FAO, 1990]
155. Свободная зона	Ազատ գոտի	Pest Free Area	Zone exempte
Зона, отсутствие в которой данного вредного организма научно доказано, и где при необходимости оно официально поддерживается (ФАО, 1995)	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որունք անհրաժեշտության դնարքում այն պաշտոնապես պահպանվում է նույն մակարդակում /ՊԳԿ 1995/:	An area in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained [FAO, 1995]	Zone dans laquelle l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue par l'application de mesures officielles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone indemne]
156. Свободное место производства	Արտադրական ազատ տնտեսման	Pest free place of production	Lieu de production exempt

Место производства , для которого отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени (МСФМ № 10, 1999)	Արտադրական տարածք, որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես, որոշակի ժամանակի ընթացքում, պահպանվում է նոյն մակարդակում /վիճակում/ /ԲՍՄՁ N10 1999/:	Place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period [ISPM Pub. № 10, 1999]	Lieu de production où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles [NIMP Pub. № 10, 1999]
157. Свободный от (о грузе, поле или месте производства)	Ազատ է (ընդ արտադրության դաշտ կամ տեղի)	Free from (of a consignment, field or place of production)	Exempt (s'applique à un envoi, champ ou un lieu de production)
Без вредных организмов (или конкретного вредного организма) в количествах, которые могут быть выявлены с применением фитосанитарных процедур (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Առանց վնասակար օրգանիզմների կամ առանց կրնտրեն վնասակար օրգանիզմի/, այն բանակություններով, որոնք կարող են բացահայտվել բուսասանիտարական ընթացակարգերի կիրառմամար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՁՀ 1999/:	Without pests (or a specific pest) in numbers or quantities that can be detected by the application of phytosanitary procedures [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombres ou en quantités détectables par des méthodes phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEPM, 1999; précédemment indemne]
158. Свободный участок производства	Արտադրության ազատ տեղամաս	Pest free production site	Site de production exempt
Определённая часть места производства , для которой отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени, и которая управляетя как отдельная единица, но таким же образом, как и свободное место производства (МСФМ № 10, 1999)	Արտադրական տեղի որոշակի մաս, որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես պահպանվում է որոշակի ժամանակի ընթացքում և որը կառավարվում է որպես առանձին միավոր, բայց այն նոյն կերպ, ինչպես և արտադրական ազատ տարածք /ԲՍՄՁ N10 1999/:	A defined portion of a place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period and that is managed as a pest free place of production [ISPM Pub. № 10, 1999]	Partie bien délimitée d'un lieu de production , où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles, et qui est gérée comme une unité distincte mais conduite de la même manière qu'un lieu de production exempt d'organismes nuisibles [NIMP Pub. № 10, 1999]
159. Секретарь	Քարտուղար	Secretary	Secrétaire
Секретарь Комиссии , назначаемый в соответствии со статьей XII (МККЗР) (МККЗР, 1997)	Հանձնաժողովի քարտուղար, որը նշանակվում է համաձայն 12-րդ հոդվածի /ԲԿԲՊՄՁՎ/ /ԲԿԲՊՄՁ 1997/:	Secretary of the Commission appointed pursuant to Article XII [IPPC, 1997]	Le Secrétaire de la Commission nommé conformément à l'article XII [CIPV, 1997]
160. Семена	Սերմոնք	Seeds	Semences

Категория товара , обозначающая семена, предназначенные для посева, а не для употребления в пищу или переработки (см. зерно) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Բնի կարգ՝ որպես սննդի և/կամ նախատեսված ցանքի համար, այլ ոչ սննդի կամ վերամշակման համար /ուն սննդի/ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՄՐՃ 2001/:		A commodity class for seeds for planting or intended for planting and not for consumption or processing (see grain) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux graines à semer ou destinées à la plantation et non à la consommation ou à la transformation (voir grain) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
161. Сертификат	Հավաստագիր		Certificate	Certificat
Официальный документ, характеризующий фитосанитарное состояние груза, подпадающего под действие фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)	Բնի բուսաբանիտարական վիճակը բնույթագրող պաշտոնական փաստաթուղթը, որը կարգավորվում է բուսաբանիտարական կանոնակարգումներով /ՊԳԿ 1990/:		An official document which attests to the phytosanitary status of any consignment affected by phytosanitary regulations [FAO, 1990]	Document officiel attestant l'état phytosanitaire d'un envoi soumis à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
162. СЗ	Ազ		PFA (Pest-Free Area)	ZE (Zone Exempt)
Свободная зона (ФАО, 1995; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	Ազատ գոտի /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԾ 2001/:		Pest Free Area [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]	Zone exempte d'organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PFA]
163. Сигнализация о вредном организме	Ախտազգում վնասակար օրգանիզմի մասին		Pest record	Signalement d'un organisme nuisible
Документ, дающий информацию о присутствии или отсутствии конкретного вредного организма в конкретном месте и в конкретное время в зоне (обычно в стране) при описанных обстоятельствах (КЭФМ, 1997)	Փաստաթուղթ, որը տալիս է տեղեկատվություն կրնկրեն տեղում և կրնկրեն ժամանակում, գոտում /սովորաբար երկրում/ վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացակայության մասին նկարագրված հանգամանքներում /ԲՄԾ 1997/ :		A document providing information concerning the presence or absence of a specific pest at a particular location at a certain time, within an area (usually a country) under described circumstances [CEPM, 1997]	Document fournissant des informations concernant la présence ou l'absence d'un organisme nuisible déterminé, à une époque et en un lieu précis, à l'intérieur d'une zone (généralement un pays) et dans des circonstances décrites [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
164. Системный подход	Համակարգված մուտեցում		Systems approach(es)	Approche(s) systémique(s)

Интегрирование различных мер управления фитосанитарным риском, по крайней мере две из которых действуют независимо, и которые совместно позволяют достичь необходимого уровня фитосанитарной защиты (МСФМ № 14, 2002)	Բուսասանիտարական վտանգի կառավարման զանազան միջոցների հնտեղրում, ծայրահեղ դեպքում որոնցից երկուսը գործում են անկախ և որոնք համատեղ թույլ են տալիս հասնելու բուսասանիտարական պաշտպանության անհրաժեշտ մակարդակի /ԲՍՄԸ N14 2002:/	The integration of different pest risk management measures, at least two of which act independently, and which cumulatively achieve the appropriate level of phytosanitary protection [ISPM Pub. N° 14, 2002]	L'intégration de diverses mesures de gestion du risque phytosanitaire, parmi lesquelles au moins deux agissent indépendamment et permettent collectivement d'atteindre le niveau de protection phytosanitaire approprié [NIMP Pub. N° 14, 2002]
165. Специфичность	Ցուրահատություն	Specificity	Spécificité
Мера количества хозяев агента биологической борьбы по шкале от исключительно специфичных агентов, способных развиваться только на одном виде или разновидности хозяина (монофаги), до общих агентов, имеющих множество хозяев в нескольких группах организмов (полифаги) (МСФМ № 3, 1996)	Կենսաբանական պայքարի ազենտի տերերի բանակի չափը սանդղակով սկսած բացառապես յուրահատուկ ազենտներից՝ ընդունակ բազմանալու տիրոջ միայն մի տեսակի կամ տարատեսակների /մոնոֆացի/ վրա, մինչև ընդհանուր ազենտները, որոնք ունեն բազմաթիվ տերեր օրգանիզմների մի բանի խմբերում /պոլիֆացեր/ /ԲՍՄԸ N3 1996/:	A measure of the host range of a biological control agent on a scale ranging from an extreme specialist only able to complete development on a single species or strain of its host (monophagous) to a generalist with many hosts ranging over several groups of organisms (polyphagous) [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Gamme des hôtes d'un agent de lutte biologique allant de l'agent hyper spécialisé qui se développe sur une seule espèce ou souche de son hôte (monophage), à l'agent généraliste avec un nombre d'hôtes élevé appartenant à plusieurs groupes d' organismes (polyphage) [NIMP Pub. N° 3, 1996]
166. Список вредных для растения организмов	Բույսերի համար վնասակար օրգանիզմների ցանկ	Host pest list	Liste d'organismes nuisibles à un hôte
Список вредных организмов , которые заражают вид растения вообще или в конкретной зоне (КЭФМ, 1990; КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք վարակում են բույսերի տեսակներ ընդհանրապես, կամ կոնկրետ տվյալ գոտում /ԲՍՄԸ 1990, ԲՍՄԸ 1996, վերանայված է ԲՍՄԸ 1999/:	A list of pests that infest a plant species, globally or in an area [CEPM, 1996; revised CEMP, 1999]	Liste des organismes nuisibles qui infestent une espèce végétale, globalement ou dans une zone déterminée [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
167. Список растений-хозяев	Տեր բույսերի ցանկ	Host range	Gamme de plantes hôtes
Список видов растений , на которых данный вредный организм способен развиваться в природных условиях (ФАО, 1990)	Բույսերի տեսակների ցանկ, որոնց վրա տվյալ վնասակար օրգանիզմը ընդունակ է զարգանալու բնական պայմաններում /ՊԳԿ 1990/:	Species of plants capable, under natural conditions, of sustaining a specific pest [FAO, 1990]	Espèces végétales susceptibles d'assurer, dans des conditions naturelles, la survie d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
168. СПСФМ	ԲՍՄԸ	AASPM	CAMP
Соглашение по применению санитарных и фитосанитарных мер.	Բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառման համաձայնագիր	Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures	Convention sur l'application des mesures phytosanitaire (CAMP)
169. Среда выращивания	Աճնուման միջավայր	Growing medium	Milieu de culture
Материал, в котором растут корни	Նյութ, որում աճում են բույսերի	Any material in which plant roots are	Toute matière dans laquelle poussent

растений , или предназначенный для этого (ФАО, 1990)	արմատները կամ նախատեսված է դրա համար /ՊԳԿ 1990/:		growing or intended for that purpose [FAO, 1990]	les racines de végétaux, ou qui est destiné à cet effet [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
170. Срезанные цветы и ветви	Կտրած ծաղիկներ և ճյուղներ		Cut flowers and branches	Fleurs coupées et rameaux
Категория товара , обозначающая свежесрезанные части растений , предназначенные не для посадки, а для декоративного использования (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Բնի կարգ՝ բույսերի թարմ կտրված մասեր, նախատեսված ոչ թե զանքի, այլ գեղազարդային օգտագործման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՁՀ 2001/:		A commodity class for fresh parts of plants intended for decorative use and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant à des parties de végétaux fraîchement coupées, destinées à la décoration et non à la plantation [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001; précédemment fleurs et branches coupées]
171. Стандарт	Զափորոշիչ		Standard	Norme
Документ, установленный в результате консенсуса и утвержденный признанной организацией, который даёт для общих и повторяющихся случаев правила, руководства или характеристики для действий или их результатов, обеспечивающие оптимальный уровень организованности в данном контексте (ФАО, 1995, на основе определения ISO/IEC GUIDE 2:1991)	Փաստաթուղթ՝ սահմանված փոխհամաձայնեցվածության արդյունքում և հաստատված նշված կազմակերպության կողմից, որը ընդհանուր և կրկնվող դեպքերի համար տալիս է դեկալիման կանոնները կամ գործողությունների բնութագիրը կամ նրանց արդյունքները, որոնք տվյալ ենթատերսուում ապահովում են կազմակերպվածության օպտիմալ մակարդակը: /ՊԳԿ 1995 iso/iec guide:1991 սահմանման հիման վրա/:		Document established by consensus and approved by a recognized body, that provides, for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for activities or their results, aimed at the achievement of the optimum degree of order in a given context [FAO, 1995; ISO/IEC GUIDE 2:1991 definition]	Document, établi par consensus et approuvé par un organisme reconnu, qui fournit, pour des usages communs et répétés, des règles, des lignes directrices ou des caractéristiques, pour des activités ou leurs résultats, garantissant un niveau d'ordre optimal dans un contexte donné [FAO, 1995; définition de ISO/IEC GUIDE 2:1991]
172. Статус вредного организма (в зоне)	Վնասակար օրգանիզմի կարգավիճակ /գոտում/		Pest status (in an area)	Situation d'un organisme nuisible (dans une zone)

Официальное признание присутствия или отсутствия в данное время вредного организма в зоне , включая при необходимости данные о его географическом распространении, использующее экспертое мнение, основанное на текущих и прошлых сигнализациях о вредном организме и другой информации (КЭФМ, 1997; пересмотрено, ВКФМ, 1998)	Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացակայության պաշտոնական ճանաչում, անհրաժեշտության դեպքում ներառյալ տվյալները նրա աշխարհագրական տարածվածության մասին, օգտագործելով փորձագիտական կարծիքները հիմնված ընթացիկ և նախկին ահազանգումների վրա վնասակար օրգանիզմի մասին և այլ տեղեկատվություն /ԲՄԷՀ 1997, վերանայված է ԲՄԺՀ 1998/:	Presence or absence, at the present time, of a pest in an area , including where appropriate its distribution, as officially determined using expert judgement on the basis of current and historical pest records and other information [CEPM, 1997; revised ICPM, 1998]	Constat officiel établi sur la présence ou l' absence actuelle d'un organisme nuisible dans une zone , y compris le cas échéant, sa répartition géographique évaluée par jugements d'experts à partir de signalements récents et anciens et d'autres informations pertinentes [CEMP, 1997; révisée CIMP, 1998]
173. Страна происхождения (груда растений)	Ծագման երկիրը /բուսական բնիքի/	Country of origin (of a consignment of plants)	Pays d'origine (d'un envoi de végétaux)
Страна, в которой растения были выращены (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Երկիր, որում աճեցված են բույսերը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 1996, ԲՄԷՀ 1999/:	Country where the plants were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Pays dans lequel les végétaux ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
174. Страна происхождения (груда растительных продуктов)	Ծագման երկիրը /բուսական արտադրանքի բնիքի/	Country of origin (of a consignment of plant products)	Pays d'origine (d'un envoi de produits végétaux)
Страна, в которой были выращены растения , из которых были получены данные растительные продукты (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Երկիր, որում աճեցվել են բույսերը, որոնցից ստացվել են տվյալ բուսական արտադրանքները /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԷՀ 1996, ԲՄԷՀ 1999/:	Country where the plants from which the plant products are derived were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Pays dans lequel les végétaux dont les produits végétaux sont issus ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
175. Страна происхождения (подкарантинных материалов, не являющихся растениями и растительными продуктами)	Ծագման երկիրը /ներթակարանտինային առարկաներ, որոնք չեն հանդիսանում բույսեր կամ բուսական արտադրանք/	Country of origin (of regulated articles other than plants and plant products)	Pays d'origine (d'articles réglementés autres que des végétaux et des produits végétaux)
Страна, в которой данные подкарантинные материалы впервые могли подвергнуться засорению вредными организмами (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Երկիր, որում տվյալ ենթակարանտինային առարկաները առաջին անգամ կարող են ներթակվել վնասակար օրգանիզմներով աղտոտվածության /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԷՀ 1996, ԲՄԷՀ 1999/:	Country where the regulated articles were first exposed to contamination by pests [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Pays dans lequel les articles réglementés ont pour la première fois été exposés à la contamination par des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
176. СФМ	ԲՄՀ	SPM	SMP
Система фитосанитарных мер.	Բուսասանիտարական միջոցառումների համակարգ	System of Phytosanitary Measure	Système des mesures phytosanitaire
177. Тепловая обработка	Ջերմային մշակում	Heat treatment	Traitemet thermique

Процесс, при котором товар нагревается до достижения минимальной температуры на минимальный период времени в соответствии с официально признанной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002)	Գործընթաց, որի ժամանակ ապրանքը տարացվում է մինչև նվազագույն շերմաստիճանին հասնելը նվազագույն ժամանակահատվածում՝ համապատասխան պաշտոնապես ճանաչված տեխնիկական յուրահատկություններին /ԲՍՄԴ N15 2002/:	The process in which a commodity is heated until it reaches a minimum temperature for a minimum period of time according to an officially recognized technical specification [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Procédure selon laquelle une marchandise est chauffée jusqu'à ce qu'elle atteigne une température minimale pour une période de temps minimum conformément à une spécification technique officiellement reconnue [NIMP Pub. N° 15, 2002]
178. Технически обоснованный	Տեխնիկապես հիմնափորփած	Technically justified	Techniquement justifié
Обоснованный с помощью выводов, полученных в результате соответствующего анализа фитосанитарного риска , или, если подходит, другого сравнимого изучения и оценки имеющейся научной информации (МККЗР, 1997)	Հիմնափորփած այն եզրակացությունների օգնությամբ, որոնք ստացվել են համապատասխան բուսասանիտարական վտանգի վերլուծության հիման վրա կամ եթե համընկնում է այլ համեմատական ուսումնափորթյան և առկա գիտական տեղեկատվության զարադարման հետ /ԲԱԲՊՄԾ 1997/:	Justified on the basis of conclusions reached by using an appropriate pest risk analysis or, where applicable, another comparable examination and evaluation of available scientific information [IPPC, 1997]	Justifié sur la base des conclusions d'une analyse appropriée du risque phytosanitaire ou, le cas échéant, d'autres examens ou évaluations comparables des données scientifiques disponibles [CIPV, 1997]
179. Товар	Ապրանք	Commodity	Marchandise
Тип растения, растительного продукта или другого предмета, перемещаемого в торговых или других целях (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների տեսակ, որոնք տեղափոխվում են առևտրային կամ այլ նպատակներով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/:	A type of plant, plant product , or other article being moved for trade or other purpose [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Type de végétal, de produit végétal ou autre article transporté lors d'échanges commerciaux ou pour d'autres raisons [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]
180. Транзит	Տարանցիկ	Transit	Transit
См. Транзитный груз	Sնւ: Տարանցիկ բնոր:	See consignment in transit	Voir envoi en transit
181. Транзитный груз	Տարանցիկ բնոր	Consignment in transit	Envoi en transit
Груз, который не импортируется в страну, а проходит через неё в другую страну, и подвергается официальным процедурам, которые обеспечивают, чтобы он оставался закрытым, не разделялся, не смешивался с другими грузами и не менял упаковку (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002; ВКФМ, 2005 в редакции)	Բնոր, որը չի ներկրվում երկիր, այլ անցնում է նրանով այլ երկիր և ենթարկվում է պաշտոնական ընթացակարգերի, որոնք ապահովում են, որ այն մնա փակ վիճակում, չբաժանվի, չխառնվի այլ բնուների հետ և չփոխի փայտեթավորումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՀՀ 1996, ԲՄՀՀ 1999, ԲՄԺՀ 2002, ԲՄԺՀ 2005 վերաստուգմամբ/:	A consignment that is not imported into a country but passes through it to another country, subject to official procedures which ensure that it remains enclosed, and is not split up, not combined with other consignments nor has its packaging changed [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM 1999; ICPM, 2002 formerly country of transit]	Un envoi qui n'est pas importé dans un pays mais traverse ce dernier à destination d'un autre et qui est soumis à des mesures officielles qui garantissent qu'il reste intact et ne fait pas l'objet de fractionnement, ni de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment pays de transit]
182. Требуемая реакция	Պահանջվող հակազդում	Required response	Réponse requise

Определённый уровень воздействия обработки (МСФМ № 18, 2003)	Վերամշակման ներգործության որոշակի մակարդակ /ԲՍՄՊ №18, 2003/:		Definite level of influence of treatment (ISPM, N18,2003)	Le niveau défini de l'influence du traitement (NIMP, N18, 2003)
183. ФАО	ՊԳԿ		FAO	FAO
Комиссия по Фитосанитарным Мерам в рамках Организации по продовольствию и сельскому хозяйству организаций Объединенных Наций (МККЗР 1997).	Միացյալ Ազգերի կազմակերպության բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով՝ Պարենի և զյուղատնտեսության կազմակերպության շրջանակներում /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:		Commission of phytosanitary measures in the organization of food-stuffs and agriculture of organization of the United Nations (IPPC 1997)	La commission des Mesures phytosanitaires dans le cadre de L'organisation selon l'alimentation et l'agronomie de l'organisation des Nations Unies (1997 CIPV /Convention Internationale pour la Protection des Végétaux /)
184. Фитосанитарная мера (принятая интерпретация)	Բուսասանիտարական միջոցառում /ընդունված ձևափոխություն/		Phytosanitary measure	Mesure phytosanitaire
Законодательство, регламентация или официальная процедура, направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов, или на ограничение экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (ФАО, 1995, пересмотрено МККЗР, 1997; ВКС, 2001) <i>Принятая интерпретация термина фитосанитарная мера принимает во внимание существующую связь между фитосанитарными мерами и регулируемыми некарантинными вредными организмами. Эта связь недостаточно отражена в определении, данном в статье II МККЗР (1997)</i>	Օրենսդրություն, կանոնակարգ կամ պաշտոնական ընթացակարգ՝ ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցմանը /ինտրոդուկցիային/ և կամ տարածմանը կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակմանը /ՊԳԿ, 1995; վերանայված է ԲԿԲՊՄՀ, 1997; ԶՃՀ 2001/:		Any legislation, regulation or official procedure having the purpose to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests , or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [FAO, 1995; revised IPPC, 1997; ISC, 2001]	Toute législation, réglementation ou méthode officielle ayant pour objet de prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique d'organismes réglementés non de quarantaine [FAO, 1995 révisée CIPV, 1997; CIN, 2001]
185. Фитосанитарная процедура	Բուսասանիտարական ընթացակարգ		Phytosanitary procedure	Méthode phytosanitaire

Официально предписываемый метод применения фитосанитарных регламентаций, включая проведение досмотра, анализа, надзора или обработок в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	Բուսասանիտարական կանոնակարգերի կիրառման պաշտոնապես նախատեսված մեթոդ, ներառյալ զննման, վերլուծության, վերահսկողության կամ մշակման կիրառումը կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների հանդեպ /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԵՀ, 1999, ԲՄԺՀ, 2001/:	Any officially prescribed method for implementing phytosanitary regulations including the performance of inspections, tests, surveillance or treatments in connection with regulated pests [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]	Toute méthode officielle prescrite pour appliquer des réglementations phytosanitaires, notamment la réalisation d'inspections, d'analyses, de surveillances ou de traitements relatifs aux organismes nuisibles réglementés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment méthode de quarantaine]
186. Фитосанитарная регламентация	Բուսասանիտարական կանոնակարգում	Phytosanitary regulation	Réglementation phytosanitaire
Официальное правило по предотвращению интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов или ограничению экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов, в частности - установление процедур по фитосанитарной сертификации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	Կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ կանխարգելման պաշտոնական կանոն կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակում, մասնավորապես բուսասանիտարական հավաստագրման ընթացակարգերի սահմանում: /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԵՀ, 1999, ԲՄԺՀ, 2001/:	Official rule to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests, or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests, including establishment of procedures for phytosanitary certification [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]	Ensemble de règlements officiels visant à prévenir l'introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine, ou à limiter les effets économiques des organismes réglementés non de quarantaine, notamment l'établissement de procédures pour la certification phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]
187. Фитосанитарная сертификация	Բուսասանիտարական հավաստագրում	Phytosanitary certification	Certification phytosanitaire
Применение фитосанитарных процедур, приводящее к выдаче фитосанитарного сертификата (ФАО, 1990)	Բուսասանիտարական ընթացակարգերի կիրառում, որը հանգեցնում է բուսասանիտարական հավաստագրի սրման /ՊԳԿ, 1990/:	Use of phytosanitary procedures leading to the issue of a Phytosanitary Certificate [FAO, 1990]	Utilisation de méthodes phytosanitaires permettant la délivrance d'un certificat phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
188. Фитосанитарное действие	Բուսասանիտարական գործողություն	Phytosanitary action	Action phytosanitaire

Официальная операция, такая, как досмотр, анализ, надзор или обработка, предпринятая для осуществления фитосанитарных регламентаций или процедур (ВКФМ, 2001)	Պաշտոնական գործողություններ, այնպիսիք, ինչպիսիք են զննումը, վերլուծությունը, վերահսկողությունը կամ մշակումը, որոնք ձեռնարկվել են բուսասանիտարական կանոնակարգումների իրազորման համար /ԲՄԸՃ, 2001/:	An official operation, such as inspection, testing, surveillance or treatment , undertaken to implement phytosanitary regulations or procedures [ICPM, 2001]	Toute opération officielle - inspection, analyse, surveillance ou traitement - entreprise pour appliquer des réglementations ou procédures phytosanitaires [CIMP, 2001]
189. Фитосанитарное законодательство	Բուսասանիտարական օրենսդրություն	Phytosanitary legislation	Législation phytosanitaire
Основные законы, наделяющие Национальную организацию по карантину и защите растений законными полномочиями, позволяющими ей разрабатывать фитосанитарные регламентации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության Ազգային կազմակերպությանը օրինական իրավասություններով օժտող իմաստական օրենքներ, որոնք նրան հնարավորություն են տալիս մշակելու բուսասանիտարական կանոնակարգումներ /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԸՃ, 1999/:	Basic laws granting legal authority to a National Plant Protection Organization from which phytosanitary regulations may be drafted [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Lois de base, attribuant à une Organisation nationale de la protection des végétaux l'autorité légale lui permettant de formuler des réglementations phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
190. Фитосанитарный сертификат	Բուսասանիտարական հավաստագիր	Phytosanitary certificate	Certificat phytosanitaire
Сертификат, подготовленный по форме, утверждённой МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Հավաստագիր պատրաստված ԲԿԲՊՍՃ-ի կողմից հաստատված ձևով /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ԲՄԸՃ, 1999/:	Certificate patterned after the model certificates of the IPPC [FAO, 1990]	Certificat conforme aux modèles préconisés par la CIPV [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
191. Фрукты и овощи	Մրգեր և բանջարեղեն	Fruits and vegetables	Fruits et légumes
Категория товара для обозначения свежих частей растений , предназначенных для употребления в пищу или переработки, а не для посадки (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Ապրանքի կարգ, բույսերի թարմ մասերի տարրերանշմամբ՝ նախատեսված սննդի կամ վերամշակման և ոչ թե տնկման համար: /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ԲՄԸՃ, 2001/:	A commodity class for fresh parts of plants intended for consumption or processing and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Catégorie de marchandises correspondant aux parties fraîches de plantes, destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
192. ФТО	ԲՏԿ	PTO	ORP
Фитосанитарная территориальная организация.	Բուսասանիտարական տարածքային կազմակերպություն	Phytosanitary Territorial Organization	Organisation régionale phytosanitaire
193. Фумигация	Ֆումիգացիա	Fumigation	Fumigation
Обработка химическим веществом, достигающим данного товара полностью или в основном в газообразном состоянии (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Քիմիական նյութով մշակում, երբ գործադրման ժամանակ թույնը վերածվում է զազագույքով կամ աէրազոլ վիճակի /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ՊԳԿ, 1995/:	Treatment with a chemical agent that reaches the commodity wholly or primarily in a gaseous state [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Traitemet utilisant un agent chimique qui atteint la marchandise entièrement ou en grande partie sous forme gazeuse [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
194. Химическая пропитка под	Քիմիական հագեցում ճնշման տակ	Chemical pressure impregnation	Imprégnation chimique sous

давлением			pression
Обработка древесины химическими консервантами под давлением в соответствии с официальной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002; ВКФМ, 2005)	Ճնշման տակ փայտանյութի մշակում քիմիական ախտանյութերով, պաշտոնական տեխնիկական դասակարգման համապատասխան /ԲՍՄԸ, №15, 2002; ԲՄԺՀ, 2005/:	Treatment of wood with a chemical preservative through a process of pressure in accordance with an officially recognized technical specification [ISPM Pub. N° 15, 2002]	Traitement du bois avec un agent de conservation chimique sous pression, en conformité avec des spécifications techniques officiellement reconnues [NIMP Pub. N°15, 2002]
195. Хищник	Գիշատիչ	Predator	Prédateur
Естественный враг, который охотится за другими животными организмами и питается ими, и убивает их более одного за время своей жизни (МСФМ № 3, 1996)	Բնական թշնամի, որը որսում է ուրիշ կենդանի օրգանիզմների, սնվում նրանցով և իր կյանքի ընթացքում սպառում է նրանց մեկից ավելի /ԲՍՄԸ, №3, 1996/:	A natural enemy that preys and feeds on other animal organisms , more than one of which are killed during its lifetime [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Auxiliaire qui s'empare d'autres organismes animaux et s'en nourrit, et qui en tue plus d'un au cours de sa vie [NIMP Pub. N° 3, 1996]
196. Эквивалентность	Համարժեքություն	Equivalence	Équivalence
Ситуация, при которой неидентичные фитосанитарные меры дают одинаковый результат (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных мер)	Իրավիճակ, որի դեպքում ոչ նույնական բուսասանիտարական միջոցառումները տալիս են նույնանման արդյունքներ /ՊԳԿ, 1995, վերանայված է ԲՄԺՀ, 1999; ԱՀԿ համաձայնագրի հիման վրա, սանիտարական և բուսասանիտարական կիրառման վերաբերյալ/:	The situation of phytosanitary measures which are not identical but have the same effect [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Caractéristique de mesures phytosanitaires qui ne sont pas identiques mais qui ont les mêmes effets [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
197. Экзотический	Տարաշխարիկ	Exotic	Exotique
Не местный для данной страны, экосистемы или экозоны (применяется к организмам , целенаправленно или случайно интродуцированным в результате человеческой деятельности). Поскольку Код рассматривает интродукцию агентов биологической борьбы из одной страны в другую, термин « экзотический » используется в нём для организмов , не местных для данной страны (МСФМ № 3, 1996)	Տվյալ երկիր համար ոչ տեղական, էկոհամակարգեր կամ էկոգոտիներ (կիրառվում է օրգանիզմների հանդիպ՝ նպատակատրողված կամ պատահարար ներթափանցված /ինտրոդուցված/ մարդու գործունեության արդյունքում): Քանի որ կողը քննարկում է կենսաբանական պայքարի ազնատների ներթափանցումը /ինտրոդուկցիան/ մի երկրից մյուսը, »Տարաշխարիկ« տերմինը նրանում օգտագործվում է այն օրգանիզմների դեպքում, որոնք ոչ տեղական են տվյալ երկրի համար: ԲՍՄԸ, №3, 1996/:	Not native to a particular country, ecosystem or ecoarea (applied to organisms intentionally or accidentally introduced as a result of human activities). As the Code is directed at the introduction of biological control agents from one country to another, the term "exotic" is used for organisms not native to a country [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Non originaire d'un pays, d'un écosystème ou d'une écozone particulière (terme utilisé pour des organismes dont l'introduction intentionnelle ou accidentelle résulte d'une activité humaine). Dans la mesure où le présent Code concerne l'introduction d'agents de lutte biologique d'un pays dans un autre, le terme " exotique " est utilisé pour qualifier des organismes qui ne sont pas originaires d'un pays [NIMP Pub. N° 3, 1996]
198. Экозона	Էկոզոնի	Ecoarea	Ecozone
Зона со сходной фауной, флорой и	Գոտի, համանման կենդանական,	An area with similar fauna, flora and	Zone présentant une faune, une flore

климатом и, соответственно, сходной ситуацией в отношении интродукции агентов биологической борьбы (МСФМ № 3, 1996)	բուսական աշխարհով ու կիմայով և համապատասխանաբար նոյնանման իրավիճակով կենսաբանական պայքարի ազնտների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ նկատմամբ: /ԲՍՄՁ, №3, 1996:/		climate and hence similar concerns about the introduction of biological control agents [ISPM Pub. N° 3, 1996]	et un climat suffisamment uniformes pour susciter les mêmes préoccupations en matière d'introduction d'agents de lutte biologique [NIMP Pub. N° 3, 1996]
199. Экосистема	Էկոհամակարգ		Ecosystem	Ecosystème
Комплекс организмов и окружающая их среда, взаимодействующие как определённая экологическая единица (природная или изменённая в результате человеческой деятельности, например агроэкосистема) независимо от политических границ (МСФМ № 3, 1996)	Օրգանիզմների ամբողջություն և նրանց շրջակա միջավայր, որոնք փոխներգործում են որպես որոշակի էկոլոգիական միավոր /բնական կամ փոփոխված մարդու գործունության արդյունքում, օրինակ ազգուհուամակարգը/, անկախ քաղաքական սահմաններից /ԲՍՄՁ, №3, 1996:/		A complex of organisms and their environment, interacting as a defined ecological unit (natural or modified by human activity, e.g. agroecosystem), irrespective of political boundaries [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Ensemble formé d' organismes et de leur milieu constituant une unité écologique définie (naturelle ou modifiée par l'homme, par exemple, un agro-écosystème), indépendamment des frontières politiques [NIMP Pub. N° 3, 1996]
200. Экстремная мера	Անհետաձգելի միջոցառում		Emergency measure	Mesures d'urgence
Фитосанитарная мера, установленная в чрезвычайном (экстремном) порядке в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации. Экстремная мера может быть, а может не быть временной мерой (ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2005).	Բուսասանիտարական միջոցառում սահմանված արտակարգ /անհետաձգելի/ կարգով նոր կամ անսպասելի բուսասանիտարական իրավիճակում: Անհետաձգելի միջոցառումը կարող է լինել կամ չլինել ժամանակավոր միջոցառում: /ԲՍԺՀ, 2001; ԲՍԺՀ, 2005/:		A phytosanitary regulation or procedure established as a matter of urgency in a new or unexpected phytosanitary situation. An emergency measure may or may not be a provisional measure [ICPM, 2001]	Réglementation ou procédure phytosanitaire adoptée de façon urgente lorsque la situation phytosanitaire est nouvelle ou imprévue. Une mesure d'urgence peut être provisoire mais ne l'est pas nécessairement [CIMP, 2001]
201. Экстремное действие	Անհետաձգելի գործողություն		Emergency action	Action d'urgence
Срочное фитосанитарное действие, предпринятое в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации (ВКФМ, 2001)	Անհապաղ բուսասանիտարական գործողություն՝ նախաձեռնված նոր կամ անսպասելի իրավիճակում /ԲՍԺՀ, 2001/:		A prompt phytosanitary action undertaken in a new or unexpected phytosanitary situation [ICPM, 2001]	Action phytosanitaire menée rapidement en cas de situation phytosanitaire nouvelle ou imprévue [CIMP, 2001]
202. Эффективность (обработки)	Արյունավետություն /մշակման/		Efficacy (treatment)	Efficacité (du traitement)
Определённый, измеряемый и воспроизводимый результат, достигаемый в результате предписанной обработки (МСФМ № 18, 2003)	Որշակի, չափող և վերարտադրվող արդյունք, հասանելի նախադեսված ախտահանման արյունքում /ԲՍՄՁ 2003/:		Definite, measurable and reproduced result, reaching in the result of the prescribed treatment (ISPM, N18, 2003)	Le résultat défini, mesuré et reproduit atteint à la suite de le traitement prescrit (NIMP N18 2003)

INDEX MULTILINGUE DE TERMES PHYTOSANITAIRES

	Français	Հայերեն	Русский	English
1.	Action d'urgence	Անհետաձգելի գործողություն	Экстренное действие	Emergency action
	Action phytosanitaire menée rapidement en cas de situation phytosanitaire nouvelle ou imprévue [CIMP, 2001]	Անհապաղ բուսասանիտարական գործողություն՝ նախաձեռնված նոր կամ անապահելի իրավիճակում /ԲՄԺՀ, 2001/:	Срочное фитосанитарное действие, предпринятое в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации (ВКФМ, 2001)	A prompt phytosanitary action undertaken in a new or unexpected phytosanitary situation [ICPM, 2001]
2.	Action phytosanitaire	Բուսասանիտարական գործողություն	Фитосанитарное действие	Phytosanitary action
	Toute opération officielle - inspection, analyse, surveillance ou traitement – entreprise pour appliquer des réglementations ou procédures phytosanitaires [CIMP, 2001]	Պաշտոնական գործողություններ, այնպիսիք, ինչպիսիք են զննումը, վերլուծությունը, վերահսկողությունը կամ մշակումը, որոնք ձեռնարկվել են բուսասանիտարական կանոնակարգումների իրագործման համար /ԲՄԺՀ, 2001/:	Официальная операция, такая, как досмотр, анализ, надзор или обработка , предпринятая для осуществления фитосанитарных регламентаций или процедур (ВКФМ, 2001)	An official operation, such as inspection, testing, surveillance or treatment , undertaken to implement phytosanitary regulations or procedures [ICPM, 2001]
3.	Agent de lutte biologique	Կենսաբանական պայրարի ագենտ	Агент биологической борьбы	Biological control agent
	Auxiliaire, antagoniste, compétiteur ou autre entité biologique capable de s'auto reproduire utilisé dans la lutte contre les organismes nuisibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Բնական թշնամի, ներփակներ, մրցակից կամ այլ հնդանավերաբարտրիդ օրգանիզմ, որն օգտագործվում է վնասակար օրգանիզմների դեմ պայրարում (ԲՄՍՎ Ն 3 1996) (ԲՄՍՎ):	Естественный враг, антигонист, конкурент или другой самовоспроизводящийся организм, используемый для борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	A natural enemy, antagonist or competitor, and other self-replicating biotic entity used for pest control [ISPM Pub. N° 3, 1996]
4.	Agrement (d'un envoi)	Համապատասխանության հաստատում (բնի)	Подтверждение соответствия (груза)	Clearance (of a consignment)
	Vérification de la conformité à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1995]	Բնի ստուգում և նրա բուսասանիտարական կանոնակարգումներին համապատասխանության հաստատում /ՊԳԿ 1995/:	Проверка и подтверждение соответствия груза фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1995)	Verification of compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1995]
5.	Analyse	Վերլուծություն	Анализ	Test
	Examen officiel, autre que visuel, permettant de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles , ou le cas échéant, de les identifier [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; ICPM, 2002 précédemment test]	Պաշտոնական, ոչ ակնադիտական ստուգում վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման կամ նոյնականացման նպատակով /ՊԳԿ, 1990/	Официальная не визуальная проверка, проводимая с целью выявления вредных организмов или их идентификации (ФАО, 1990)	Official examination, other than visual, to determine if pests are present or to identify pests [FAO, 1990]

6.	Analyse du risque phytosanitaire	Բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն	Анализ фитосанитарного риска	Pest Risk Analysis
	Processus consistant à évaluer les preuves biologiques ou autres données scientifiques ou économiques pour déterminer si un organisme nuisible doit être réglementé, et la sévérité des mesures phytosanitaires éventuelles à prendre à son égard [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]	Կենսաբանական կամ այլ գիտական ու տնտեսական տվյալների զնահատում վնասակար օրգանիզմի կարգավորման անհրաժեշտությունը որոշվուի և բուսասանիտարական միջոցառումները նրա դեմք խստացնելու նպատակով /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Процесс оценки биологических или других научных и экономических данных с целью определения необходимости регулирования вредного организма и строгости фитосанитарных мер против него (ФАО, 1995; пересмотрено, МККЗР, 1997)	The process of evaluating biological or other scientific and economic evidence to determine whether a pest should be regulated and the strength of any phytosanitary measures to be taken against it [FAO, 1995; revised IPPC, 1997]
7.	Antagoniste	Ներփակներ	Антагонист	Antagonist
	Organisme (le plus souvent pathogène) qui n'occasionne pas de dégâts importants mais dont la présence protège ses hôtes des dégâts d'autres organismes nuisibles [NIMP Pub. № 3, 1996]	Օրգանիզմ /սովորական պաթոզեն/, որը նշանակալի վասա չի պատճառում տեր բույսին, բայց տեր բույսի զաղութացումը նրա կողմից վերջինիս պաշտպանում է վնասակար օրգանիզմից սպասվող լորջ կորուստներից /ԲՍՄՆ 3, 1996/:	Организм (обычно патоген), который не причиняет хозяину значительного ущерба, но колонизация которым хозяина защищает последнего от серьёзного ущерба со стороны вредного организма (МСФМ № 3, 1996)	An organism (usually pathogen) which does no significant damage to the host but its colonization of the host protects the host from significant subsequent damage by a pest [ISPM Pub. № 3, 1996]
8.	Approche(s) systémique(s)	Համակարգված մուտեցում	Системный подход	Systems approach(es)
	L'intégration de diverses mesures de gestion du risque phytosanitaire , parmi lesquelles au moins deux agissent indépendamment et permettent collectivement d'atteindre le niveau de protection phytosanitaire approprié [NIMP Pub. № 14, 2002]	Բուսասանիտարական վտանգի կառավարման զանազան միջոցների ինտեգրում, ծայրահեռ դեպքում որոնցից երկուսը գործում են անկախ և որոնք համատեղ թույլ են տալիս հասնելու բուսասանիտարական պաշտպանության անհրաժեշտ մակարդակի /ԲՍՄՆ 14 2002/:	Интегрирование различных мер управления фитосанитарным риском , по крайней мере две из которых действуют независимо, и которые совместно позволяют достичь необходимого уровня фитосанитарной защиты (МСФМ № 14, 2002)	The integration of different pest risk management measures, at least two of which act independently, and which cumulatively achieve the appropriate level of phytosanitary protection [ISPM Pub. № 14, 2002]
9.	ARP	ԲՎՎ	АФР	PRA
	Analyse du risque phytosanitaire [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PRA]	Բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995 վերանայված է /ԲՍՄՆ, 2001/:	Анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Pest Risk Analysis [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]
10.	Article réglementé	Ենթակարաբնտինային առարկա	Подкарантинный материал	Regulated article
	Tout végétal, produit végétal, lieu de stockage, emballage, moyen de transport, conteneur, terre et tout autre organisme, objet ou matériel susceptible de porter ou de disséminer des organismes nuisibles justifiant des mesures phytosanitaires ,	Յանկացած բույս, բուսական արտադրանք, պահպանման վայր, փաթեթանյութ, փոխադրամիջոց, բնունարկ, հող և ցանկացած այլ օրգանիզմ, օբյեկտ կամ առարկա, որոնք ընունակ են ծառայելու որպես վնասակար	Любое растение, растительный продукт , место складирования, упаковка, транспортное средство, контейнер, почва и любой другой организм , объект или материал, способный служить	Any plant, plant product, storage place, packaging, conveyance, container, soil and any other organism , object or material capable of harbouring or spreading pests , deemed to require phytosanitary

	particulièrement pour tout ce qui concerne les transports internationaux [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]	պատսպարման տեղ, կամ նպաստելու նրանց տարածմանը և որոնց նվազմամբ անհրաժեշտ է բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառումը, հատկապես այն դեպքերում, երբ գործը վերաբերվում է միջազգային բնոնափոխադրումներին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄ 1997/:	местом укрытия вредных организмов или способствовать их распространению, в отношении которого необходимо принятие фитосанитарных мер , особенно в тех случаях, когда дело касается международных перевозок (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	measures , particularly where international transportation is involved [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]
11. Autorité	Օրգան	Орган	Authority	
L'Organisation nationale de la protection des végétaux ou tout autre organisme ou personne officiellement désigné par le gouvernement pour assumer les responsabilités définies dans le Code [NIMP Pub. № 3, 1996]	Բույսների կարանտինի և բույսների պաշտպանության ազգային կազմակերպություն կամ այլ օրգան, կամ անձ, պաշտպանական լիազորված կառավարության կողմից՝ գրադարձությամբ այն հարցերով, որինց համար պատասխանատվությունը շարադրված է ԲՍՍԶ-ի N 3-ում /ԲՍՍԶ N3, 1996, ԲՄԺՀ 2005/:	Национальная организация по карантину и защите растений, или другой орган или лицо, официально уполномоченные правительством заниматься вопросами, ответственность за которые изложена в МСФМ № 3 (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	The National Plant Protection Organization, or other entity or person officially designated by the government to deal with matters arising from the responsibilities set forth in the Code [ISPM Pub. № 3, 1996]	
12. Auxiliaire	Բնական թշնամի	Естественный враг	Natural enemy	
Organisme qui vit aux dépens d'un autre organisme et qui peut contribuer à limiter la population de son hôte, incluant les parasitoïdes , les parasites , les prédateurs et les pathogènes [NIMP Pub. № 3, 1996]	Օրգանիզմ, որն ապրում է ուրիշ օրգանիզմի հաշվին և որը կարող է օգնել իր տիրոջ սերնդատվության սահմանափակմանը: Այս հասկացության մեջ մտցված են մակարուծոփառները, մակարուծները, զիշատիչները և պաթոզենները /ԲՍՍԶ N3, 1996/:	Организм, который живёт за счёт другого организма , и который может помочь в ограничении популяции своего хозяина. В это понятие включены паразитоиды , паразиты , хищники и патогены (МСФМ № 3, 1996)	An organism that lives at the expense of another organism and which may help to limit the population of its host. This includes parasitoids , parasites , predators and pathogens [ISPM Pub. № 3, 1996]	
13. Bois	Փայտանյութ	Древесина	Wood	
Catégorie de marchandises correspondant aux grumes , bois scié , copeaux ou bois de calage , avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Ապրանքի խումբ, որն իրենից ներկայացնում է կլոր փայտանյութ, սղոցանյութեր, փայտային չիպսեր կամ ամրափայտանյութ՝ կեղևով կամ առանց կեղևի /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/	Категория товара, обозначающая круглую древесину , пиломатериалы , древесные чипсы или крепёжную древесину с корой или без коры (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for round wood, sawn wood, wood chips or dunnage, with or without bark [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	
14. Bois brut	Չմշակված փայտանյութ	Необработанная древесина	Raw wood	
Bois qui n'a subi aucune transformation ou	Փայտանյութ, որը չի անցել	Древесина, не прошедшая	Wood which has not undergone	

traitement [NIMP Pub. N° 15, 2002]	Վերամշակում և մշակում /ԲՄՄԸ Ն15 2002/:	переработку или обработку (МСФМ № 15, 2002)	processing or treatment [ISPM Pub. N° 15, 2002]
15. Bois de calage	Ամրափայտանյութ	Крепёжная древесина	Dunnage
Matériaux d'emballage en bois utilisé pour caler ou soutenir une marchandise mais qui ne reste pas associé avec la marchandise [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. N° 15, 2002]	Փայտանյութ՝ նախատեսված ապրանքի պահպանման կամ ամրացման համար, որը չի մնում ապրանքի հետ անսիջապիս կապված /ԲԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՄԸ Ն15 2002/:	Древесина, предназначенная для предохранения или крепежа товара , но не остаётся связанный с самим товаром (ФАО, 1990; пересмотрено МСФМ № 15, 2002)	Wood packaging material used to secure or support a commodity but which does not remain associated with the commodity [FAO, 1990; revised ISPM Pub. N° 15, 2002]
16. Bois exempt d'écorce	Փայտանյութ կեղևից ազատ	Древесина, свободная от коры	Bark-free wood
Bois duquel a été retiré toute trace d'écorce excepté l'aubier, l'écorce incluse dans les noeuds et celle coincée entre les anneaux de croissance annuelles [NIMP Pub. N° 15, 2002]	Փայտանյութ, որից ողջ կեղևը հեռացված է, բացառությամբ կամբիումի /ԲՄՄԸ Ն15 2002/	Древесина, с которой удалена вся кора, за исключением камбия, вросшей коры вокруг сучков и вдавлений коры между кольцами ежегодного прироста (МСФМ № 15, 2002)	Wood from which all bark excluding the vascular cambium, ingrown bark around knots, and bark pockets between rings of annual growth has been removed [ISPM Pub. N° 15, 2002]
17. Bois scié	Սղոցանյութ	Пиломатериалы	Sawn wood
Bois scié en longueur ou équarri avec ou sans sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990]	Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ սղոցված երկայնաձիգ, որը պահպանում կամ չի պահպանում բնական կլոր մակերնահ մասը /ՊԳԿ 1990/:	Древесина с корой или без коры, распиленная продольно, сохраняющая или не сохраняющая часть естественной круглой поверхности (ФАО, 1990)	Wood sawn longitudinally, with or without its natural rounded surface with or without bark [FAO, 1990]
18. Bulbes et tubercules	Սղխուկներ և պալարներ	Луковицы и клубни	Bulbs and tubers
Catégorie de marchandises correspondant à des parties souterraines dormantes de végétaux destinées à la plantation (y compris les oignons et rhizomes) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Ապրանքի կարգ, որը նշանակում է բույսերի ստորգետնյա բնած օրգաններ՝ նախատեսված տնկման համար /ներառյալ պալարասխուկները և ռիզոմները/ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/:	Категория товара , обозначающая спящие подземные органы растений , предназначаемые для посадки (включая клубнелуковицы и ризомы) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for dormant underground parts of plants intended for planting (includes corms and rhizomes)[FAO, 1990; revised ICPM, 2001]
19. CAMP	ԲՄՄԸ	СПСФМ	AASPM
Convention sur l'application des mesures phytosanitaire (CAMP)	Բուսասամիտարական միջոցառումների կիրառման համաձայնագիր	Соглашение по применению санитарных и фитосанитарных мер.	Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures
20. Cartographie de dose	Զափարանակի քարտեզավորում	Картографирование дозы	Dose mapping
La mesure de la distribution de la dose absorbée dans le chargement opérationnel avec l'aide de dosimètre, placé aux points	Օպերացիոն բերվածությունում կլանված չափարանակի բաշխման չափում դոզիմետրերի օգնությամբ՝ տեղակայված տվյալ բերվածության	Измерение распределения поглощённой дозы в операционной загрузке с помощью дозиметров ,	Mesuring of distribution of absorbed dose in process load with the help of dosimeters, placed in definite point

définis de ce chargement (NIMP, N18, 2003)	որոշակի կետերում /ԲՍՍԸ N18 2003/:	помещённых в определённые точки этой загрузки (МСФМ № 18, 2003)	of this load (ISPM, N18,2003)
21. Catégorie de marchandise	Քննի կարգ	Категория товара	Commodity class
Groupe de marchandises similaires couvertes par une réglementation phytosanitaire commune [FAO, 1990]	Կարգ, որում կարելի է միավորել նույնանման ապրանքները, որոնց վրա սարածվում են բուսասանիտարական կանոնակարգման ընդհանուր պահանջները /ՊԳԿ 1990/:	Категория, в которую можно объединить сходные товары , на которые распространяются общие требования фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)	A category of similar commodities that can be considered together in phytosanitary regulations [FAO, 1990]
22. Catégorisation des organismes nuisibles	Վնասակար օրգանիզմի դասակարգում	Категоризация вредного организма	Pest categorization
Processus visant à déterminer si un organisme nuisible présente ou non les caractéristiques d'un organisme de quarantaine ou celles d'un organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 11, 2001]	Գործընթաց, որի արդյունքում պարզվում է, թե ունի՞, արդյոք, վնասակար օրգանիզմը կարանտին վնասակար օրգանիզմի կամ կարգավորող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմի բնութագրները /ԲՍՍԸ N11 2001/:	Процесс определения, имеет или нет вредный организм характеристики карантинного вредного организма или регулируемого некарантинного вредного организма (МСФМ № 11, 2001)	The process for determining whether a pest has or has not the characteristics of a quarantine pest or those of a regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 11, 2001]
23. Certificat	Հայմաստագիր	Сертификат	Certificate
Document officiel attestant l'état phytosanitaire d'un envoi soumis à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	Քննի բուսասանիտարական վիճակը բնութագրող պաշտոնական փաստաթուղթ, որը կարգավորվում է բուսասանիտարական կանոնակարգումներով /ՊԳԿ 1990/:	Официальный документ, характеризующий фитосанитарное состояние груза , подпадающего под действие фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)	An official document which attests to the phytosanitary status of any consignment affected by phytosanitary regulations [FAO, 1990]
24. Certificat phytosanitaire	Բուսասանիտարական հավաստագիր	Фитосанитарный сертификат	Phytosanitary certificate
Certificat conforme aux modèles préconisés par la CIPV [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]	Հավաստագիր պատրաստված ԲԿԲՄԱՀ-ի կողմից հաստատված ձևով /ՊԳԿ, 1990; վերանայվածէ ԲՄԵՀ, 1999/:	Сертификат, подготовленный по форме, утверждённой МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Certificate patterned after the model certificates of the IPPC [FAO, 1990]
25. Certification phytosanitaire	Բուսասանիտարական հավաստագրում	Фитосанитарная сертификация	Phytosanitary certification
Utilisation de méthodes phytosanitaires permettant la délivrance d'un certificat phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	Բուսասանիտարական ընթացակարգների կիրառում, որը հանգեցնում է բուսասանիտարական հավաստագրի տրման /ՊԳԿ, 1999/:	Применение фитосанитарных процедур , приводящее к выдаче фитосанитарного сертификата (ФАО, 1990)	Use of phytosanitary procedures leading to the issue of a Phytosanitary Certificate [FAO, 1990]
26. Champ	Դաշտ	Поле	Field
Parcelle de terre, bien délimitée à l'intérieur	Արտադրանքի տեղում հողի մի	Участок земли с точно	A plot of land with defined boundaries

d'un lieu de production , sur laquelle des végétaux destinés à constituer une marchandise sont cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]	հաստված, ճշգրիտ առանձնացված սահմաններով, որտեղ աճեցվել է տվյալ ապրանքը /ՊԳԿ 1990/:	определенными границами внутри места производства , на котором товар выращен (ФАО, 1990)	within a place of production on which a commodity is grown [FAO, 1990]
27. Charge opérationnelle	Օպերատիվ բնոնվածություն	Операционная загрузка	Process load
Un certain volume de la matière avec la configuration spécifique de chargement traitée comme particulier unité (NIMP N18 2003)	Ապրանքի որոշակի ծավալ յուրահատուկ որվազային բնոնվածությամբ՝ որպես առանձին միավոր /ԲՍՄԸ Ն 18 2003/:	Некоторый объем материала со специфической загрузочной конфигурацией, обрабатываемый как отдельная единица (МСФМ № 18, 2003)	Some volume of material with specific configuration, treated as a separate measure (ISPM, N18,2003)
28. CIPV	ԲԿԲՊՄԿ	МККЗР	IPPC
Convention internationale pour la protection des végétaux , déposée en 1951 à la FAO (Rome) et amendée depuis [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]	Բյունի կարանտինի բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. համում և հետազայում լրացված /ՊԳԿ 1990, վերանայված ԲՄՇՀ 2001, 2005/:	Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в 1951 году в Риме и впоследствии дополненная (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001, 2005)	International Plant Protection Convention , as deposited in 1951 with FAO in Rome and as subsequently amended [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]
29. Commission	Հանձնաժողով	Комиссия	Commission
La Commission des mesures phytosanitaires créée en vertu de l'article XI [CIPV, 1997]	Բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով՝ հիմնադրված XI հոդվածին համապատասխան /ԲԿԲՊՄԿ/ /ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Комиссия по фитосанитарным мерам, основанная в соответствии со статьёй XI (МККЗР) (МККЗР, 1997)	The Commission on phytosanitary measures established under Article XI [IPPC, 1997]
30. Compétiteur	Մրցակից	Конкурент	Competitor
Organisme qui concurrence les organismes nuisibles pour les éléments essentiels du milieu (par exemple, nourriture, abri) [NIMP Pub. № 3, 1996]	Օրգանիզմ, որը մրցակցում է վնասակար օրգանիզմի հետ միջավայրի հիմնական տարրերի համար /օրինակ, սնունդ, թարսուղներ/ /ԲՍՄԸ Ն 3 1996/:	Организм, который конкурирует с вредным организмом за основные элементы среды (например, пищу, укрытия) (МСФМ № 3, 1996)	An organism which competes with pests for essential elements (e.g. food, shelter) in the environment [ISPM Pub. № 3, 1996]
31. Contamination	Աղբատում	Засорение	Contamination
Présence dans une marchandise , un lieu de stockage, un moyen de transport ou un conteneur, d' organismes nuisibles ou d'autres articles réglementés , sans qu'il y ait infestation (voir infestation) [CEPM, 1997; révisée CEMP, 1999]	Ապրանքում, պահեստներում, փոխադրամիջոցներում կամ բնոնարկներում վնասակար օրգանիզմի կամ ուրիշ ենթակարանտինային առարկաների առկայություն, որոնք իրենցից չեն ներկայացնում վարակում / տես վարակում / / ԲՄՇՀ 1997, վերանայված է 1999/:	Присутствие в товаре , месте хранения, транспортном средстве или контейнере вредных организмов или других подкарантинных материалов , не представляющее собой зарождение (смотри заражение) (КЭФМ, 1997; пересмотрено	Presence in a commodity , storage place, conveyance or container, of pests or other regulated articles , not constituting an infestation (see infestation) [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]

			КЭФМ, 1999)	
32.	Convention Internationale pour la Protection des Végétaux	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր	Международная конвенция по карантину и защите растений	International Plant Protection Convention
	Commission temporaire des mesures phytosanitaire	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. Հունում և հնուազյում լուսված ՊԳԿ-ի կողմից 1990թ, 2001, 2005/:	Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в Риме в 1951 году и дополненная впоследствии (ФАО, 1990)	International Plant Protection Convention, as deposited with FAO in Rome in 1951 and as subsequently amended [FAO, 1990]
33.	СТМР	ԲՄՁԿ	ВКФМ	TCPM
	Comité temporaire des normes	Բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Временная комиссия по фитосанитарным мерам	Temporary Commission for Phytosanitary Measures
34.	СТН	ԶԺԿ	ВКС	TCS
	Convention internationale pour la protection des végétaux, déposée à la FAO (Rome) en 1951 et amendée depuis [FAO, 1990]	Զափորշչիչների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Временная комиссия по стандартам	Temporary Commission for Standards
35.	Déclaration supplémentaire	Լրացուցիչ հայտարարագիր	Дополнительная декларация	Additional declaration
	Déclaration à faire figurer sur le certificat phytosanitaire lorsque cela est requis par le pays importateur; cette déclaration donne des renseignements précis et complémentaires sur l'état phytosanitaire de l' envoi [FAO, 1990]	Հնուում կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների վերաբերյալ լրացուցիչ ստեղծկատվություն, որը ներմուծվող կողմից պահանջով մտցվում է բուսասանիտարական հավաստագիր մեջ /ՊԳԿ 1990, ԲՄՁԿ 2005/ :	Заявление, требуемое импортирующей страной для включения в фитосанитарный сертификат , дающее дополнительную информацию о состоянии груза в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; ВКФМ, 2005)	A statement that is required by an importing country to be entered on a Phytosanitary Certificate and which provides specific additional information pertinent to the phytosanitary condition of a consignment [FAO, 1990]
36.	Denrée stockée	Մթնորի պաշար	Продукт запаса	Stored product
	Produit végétal non manufacturé destiné à la consommation ou à la transformation, entreposé à l'état sec (comprenant notamment les grains , les fruits et les légumes secs) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	.Ծոր վիճակում պահվող, չվերամշակված բուսական արտադրանք՝ նախատեսված սննդի օգտագործման կամ վերամշակման համար /հիմնականում հացահատիկ, չոր մրգեր և բանջարեղին/ /ՊԳԿ 1990/:	Непереработанный растительный продукт , предназначенный для употребления в пищу или переработки, хранящийся в сухом виде (в основном, зерно и сушёные фрукты и овощи) (ФАО, 1990)	Unmanufactured plant product intended for consumption or processing, stored in a dried form (this includes in particular grain and dried fruits and vegetables) [FAO, 1990]
37.	Détention	Կառնցում /թնիք/	Задержка (груза)	Detention
	Maintien officiel d'un envoi , en dépôt en	Բնիքի պաշտոնական կառնցում	Официальное задержание	Keeping a consignment in official

isolement, pour motif phytosanitaire (voir quarantine) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	մեկուսացրած պայմաններում բուսասանիտարական պատճառներով /տնև կարանտին/, /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999/:	груза в изолированных условиях по фитосанитарным причинам (см. карантин) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	custody or confinement for phytosanitary reasons (see quarantine) [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]
38. Dévitalisation	Դեմիտալիզացիա	Девитализация	Devitalization
Procédure rendant les végétaux ou produits végétaux incapables de germer, de se développer ou de se reproduire [CIMP, 2001]	Բույսերի կամ բուսական արտադրանքի ծլոնակության, աճի կամ հնտագա բազմացման անընդունակ դարձնելու գործընթաց /ԲՄԵՀ 2001/	Процедура, делающая растения или растительные продукты неспособными к прорастанию, росту или будущему размножению (ВКФМ, 2001)	A procedure rendering plants or plant products incapable of germination, growth or further reproduction [ICPM, 2001]
39. Dissémination	Տարածում	Распространение	Spread
Extension de la distribution géographique d'un organisme nuisible à l'intérieur d'une zone [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]	Գույնու ներսում վնասակար օրգանիզմի աշխարհագրական տարածվածության մեծացումը /ՊԳԿ 1995/:	Увеличение географической распространённости вредного организма внутри зоны (ФАО, 1995)	Expansion of the geographical distribution of a pest within an area [FAO, 1995]
40. Dose absorbée	Կլանված չափարանակ	Поглощённая доза	Absorbed dose
La quantité d'énergie de l'irradiation (aux grays), l'unité absorbée de la masse de la cible désignée (NIMP N18 2003)	Ճառագայթման էներգիայի քանակը /գրեյներով/, տարբերակված թիրախի կլանված մասսայի միավորով /ԲՄՄՀ Ն18 2003/:	Количество энергии облучения (в греях), поглощённой единицей массы обозначенной мишени (МСФМ № 18, 2003)	The quantity of energy of irradiation (in grays), absorbed by the unit of mass of marked target (ISPM, N19, 2003)
41. Dose minimale absorbée	Մինիմալ կլանված չափարաժին	Минимальная поглощённая доза	Minimum absorbed dose
La dose localisée minimale absorbée dans la charge opérationnelle (NIMP N18 2003)	Որոշակի բնուվածությունում տեղայնացված մինիմալ կլանված չափարաժին /ԲՄՄՀ Ն18 2003/:	Локализованная минимальная поглощённая доза в операционной загрузке (МСФМ № 18, 2003)	Localized minimal absorbed dose in process load (ISPM, N18,2003)
42. Dosimètre	Դոզимետի	Дозиметр	Dosimeter
Etant iradi, l'installation manifeste les changements des qualités, qui il est quantitativement possible d'estimer et utiliser pour la caractéristique de la dose absorbée dans la matière analysée avec l'aide des outils et la technique correspondants analytiques (NIMP N18 2003)	Ճառագայթված վիճակում որակական փոփոխություններ ցուցաբերող սարքավորում, որը հնարավորություն է ընձեռում քանակավեն զնահատել և օգտագործել վերլուծվող սյուլթում կլանված չափարանակի բնութագրի համար՝ համապատասխան անալիտիկ սարքերի և տեխնիկայի օգնությամբ /ԲՄՄՀ Ն18, 2003/	Устройство, которое, будучи облучённым, проявляет изменения своих качеств, которые возможно количественно оценить и использовать для характеристики поглощённой дозы в анализируемом материале с помощью соответствующих аналитических инструментов и техник (МСФМ № 18, 2003)	Apparatus, which being initiated, shows changes of its qualities, which can be evaluated quantitatively and used for the characteristic of absorbed dose in analyzed material with the help of corresponding analytical instruments and equipments (ISPM, N18, 2003)

43. Dosimétrie	Դոզաչափություն	Дозиметрия	Dosimetry
Le système utilisé pour la définition de la dose absorbée comprenant les dosimétries, les outils de mesure et, liés à eux, les standards référentiels et les procédures selon l'utilisation du système (NIMP N18 2003)	Օգտագործվող կլանված չսփարանակի համակարգ՝ բաղկացած դոզաչափներից, չափիչ գործիքներից և նրանց հետ կապված տեխնիկական չափորոշիչներից և ընթացակարգներից՝ համակարգի օգտագործմամբ /ԲՄՄՀ 2003/	Система, используемая для определения поглощённой дозы , состоящая из дозиметров , измерительных инструментов и связанных с ними справочных стандартов и процедур по использованию системы (МСФМ № 18, 2003)	A sistem, used for the definition of absorbed dose, consisting of dosimeteres, of measuring instruments and, connected with them, inquiries standards and procedures for the use of a sistem (ISPM, N18, 2003)
44. Ecorçage	Կեղևագատում	Окорение	Debarking
Enlèvement de l'écorce des grumes (le produit après écorçage n'est pas nécessairement exempt d'écorce) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	Կեղևի հեռացումը կլոր փայտանյութից / կեղևագատումը բնավ է չի նշանակում, որ փայտանյութը դադում է կեղևից ազատ /ՊԳԿ 1990/:	Удаление коры с круглой древесины (окорение не обязательно означает, что древесина становится свободной от коры) (ФАО, 1990)	Removal of bark from round wood (debarking does not necessarily make the wood bark-free) [FAO, 1990]
45. Ecosystème	Էկոհամակարգ	Экосистема	Ecosystem
Ensemble formé d' organismes et de leur milieu constituant une unité écologique définie (naturelle ou modifiée par l'homme, par exemple, un agro- écosystème), indépendamment des frontières politiques [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Օրգանիզմների ամբողջություն և նրանց շրջակա միջավայր, որոնք փոխներգործում են որպես որոշակի էկոլոգիական միավոր /քնական կամ փոփլխաված մարդու գործունության արդյունքում, օրինակ ազգության կամ անկախ քաղաքական սահմաններից /ԲՄՄՀ, №3, 1996/:	Комплекс организмов и окружающая их среда, взаимодействующие как определённая экологическая единица (природная или изменённая в результате человеческой деятельности, например агроэкосистема) независимо от политических границ (МСФМ № 3, 1996)	A complex of organisms and their environment, interacting as a defined ecological unit (natural or modified by human activity, e.g. agroecosystem), irrespective of political boundaries [ISPM Pub. № 3, 1996]
46. Ecozone	Էկոզոնի	Экозона	Ecoarea
Zone présentant une faune, une flore et un climat suffisamment uniformes pour susciter les mêmes préoccupations en matière d'introduction d'agents de lutte biologique [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Գոտի, համանման կենդանական, բուսական աշխարհով ու կիմայով և համապատասխանաբար նույնանման իրավիճակով՝ կենսաբանական պայքարի ազենտների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ նկատմամբ: /ԲՄՄՀ, №3, 1996/:	Зона со сходной фауной, флорой и климатом и, соответственно, сходной ситуацией в отношении интродукции агентов биологической борьбы (МСФМ № 3, 1996)	An area with similar fauna, flora and climate and hence similar concerns about the introduction of biological control agents [ISPM Pub. № 3, 1996]
47. ECPM	ԲՄՀ	КЭФМ	ECPM
Commission d'effectivité des mesures phytosanitaire	Բուսասամիտարական միջոցառումների էֆեկտիվության հանձնաժողով:	Комиссия эффективности по фитосанитарным мерам	Efficiency Commission for Phytosanitary Measures
48. Efficacité (du traitement)	Արդյունավետություն /մշակման/	Эффективность (обработки)	Efficacy (treatment)

Le résultat défini, mesuré et reproduit atteint à la suite de le traitement prescrit (NIMP N18 2003)	Որոշակի, չափվող և վերարտադրվող արդյունք, հասանելի նախատեսված ախտահանման արդյունքում /ԲՄՄՀ 2003:/	Определённый, измеряемый и воспроизводимый результат, достигаемый в результате предписанной обработки (МСФМ № 18, 2003)	Definite, measurable and reproduced result, reaching in the result of the prescribed treatment (ISPM, N18, 2003)
49. Enrayement	Տնդայնացում /օջախի/	Локализация (очага)	Containment
Application de mesures phytosanitaires dans ou autour d'une zone infestée afin de prévenir la dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995]	Վարակված գոտու ներսում և նրա շուրջը բուսասանիտարական միջոցառումների ձեռնարկում՝ վնասակար օրգանիզմների տարածման կանխարգնման համար /ՊԳԿ 1995/:	Принятие фитосанитарных мер внутри и вокруг зараженной зоны для предотвращения распространения вредного организма (ФАО, 1995)	Application of phytosanitary measures in and around an infested area to prevent spread of a pest [FAO, 1995]
50. Entrée (d'un envoi)	Ներկրում	Ввоз	Entry (of a consignment)
Arrivée, par un point d'entrée , dans une zone [FAO, 1995]	Բնի անցումը գոտի ներմուծման կետով /ՊԳԿ 1995/	Прохождение груза через пункт ввоза в зону (ФАО, 1995)	Movement through a point of entry into an area [FAO, 1995]
51. Entrée (d'un organisme nuisible)	Ներթափանցում /վնասակար օրգանիզմի/	Проникновение (вредного организма)	Entry (of a pest)
Arrivée d'un organisme nuisible dans une zone où il est absent ou présent mais non largement disséminé et faisant l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]	Գոտում վնասակար օրգանիզմի տեղաշարժում, որում նա նախկինում բացակայում էր կամ առկա էր, այն սահմանափակ տարածված էր և ծառայում էր պաշտոնական պայքարի օրնիւթ /ՊԳԿ 1995/:	Перемещение вредного организма в зону , в которой он ранее отсутствовал или присутствовал, но был ограниченно распространён и служил объектом официальной борьбы (ФАО, 1995)	Movement of a pest into an area where it is not yet present, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1995]
52. Envoi	Քնն	Груз	Consignment
Ensemble de végétaux , de produits végétaux et/ou d'autres articles expédiés d'un pays à un autre et couvert, si nécessaire, par un seul certificat phytosanitaire (un envoi peut être composé de plusieurs marchandises ou lots) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների մի երկրից մյուս տեղափոխող որոշակի բանակություն, որն ուղղված է /անհրաժեշտության դեպքում/ մեկ բուսասանիտարական հավաստագրով/ Քննը կարող է կազմված լինել մեկ կամ ավելի ապրանքներից կամ խմբանակներից /ՊԳԿ 1990, վերայանված է ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՄՀ 2001/	Некоторое количество растений, растительных продуктов и/или других материалов, передвигающихся из одной страны в другую и сопровождаемых (при необходимости) одним фитосанитарным сертификатом (груз может быть составлен из одного или более товаров или партий) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A quantity of plants, plant products and/or other articles being moved from one country to another and covered, when required, by a single phytosanitary certificate (a consignment may be composed of one or more commodities or lots) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]

53. Envoi en transit	Տարանցիկ քնն	Транзитный груз	Consignment in transit
Un envoi qui n'est pas importé dans un pays mais traverse ce dernier à destination d'un autre et qui est soumis à des mesures officielles qui garantissent qu'il reste intact et ne fait pas l'objet de fractionnement, ni de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment pays de transit]	Քնն, որը չի ներկրվում նրկիր, այլ անցնում է նրանով այլ նրկիր և ենթարկվում է պաշտոնական ընթացակարգերի, որոնք ապահովում են, որ այն մնա փակ վիճակում, չբաժանվի, չսառնվի այլ բնուների հետ և չփոխի փաթեթավորումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԺՀ 2002, ԲՄԺՀ 2005 վերաստուգմամբ/:	Груз, который не импортируется в страну, а проходит через неё в другую страну, и подвергается официальным процедурам, которые обеспечивают, чтобы он оставался закрытым, не разделялся, не смешивался с другими грузами и не менял упаковку (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002; ВКФМ, 2005 в редакции)	A consignment that is not imported into a country but passes through it to another country, subject to official procedures which ensure that it remains enclosed, and is not split up, not combined with other consignments nor has its packaging changed [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM 1999; ICPM, 2002 formerly country of transit]
54. Envoi ré-exporté	Վերատարածանվող քնն	Реэкспортный груз	Re-exported consignment
Envoy importé dans un pays à partir duquel il est ensuite exporté. L' envoy peut faire l'objet d'entreposage, de fractionnement, de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002]	Քնն՝ ներկրվող այն նրկիրը, որից այն հետագայում արտահանվում է: Բնոր կարող է պահպանվել, բաժանվել մասների, խառնվել այլ բնուների հետ կամ վերափաթեթավորվել /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԺՀ 2001, ԲՄԺՀ 2002/:	Груз, импортируемый в страну, из которой он впоследствии экспортируется. Груз может храниться, разделяться на части, смешиваться с другими грузами или переупаковываться (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2002)	Consignment that has been imported into a country from which it is then exported. The consignment may be stored, split up, combined with other consignments or have its packaging changed (formerly country of re-export) [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999; ICPM, 2001; ICPM, 2002]
55. Equivalence	Համարժեություն	Эквивалентность	Equivalence
Caractéristique de mesures phytosanitaires qui ne sont pas identiques mais qui ont les mêmes effets [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]	Իրավիճակ, որի դեպքում ոչ նույնական բուսասանիտարական միջոցառումները տախս են նույնանման արդյունքները /ՊԳԿ, 1995, վերանայված է ԲՄԵՀ, 1999; ԱՆԿ համաձայնագրի հիման վրա, սանիտարական և բուսասանիտարական կիրառման վերաբերյալ/:	Ситуация, при которой неидентичные фитосанитарные меры дают одинаковый результат (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных мер)	The situation of phytosanitary measures which are not identical but have the same effect [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]
56. Eradication	Վերացում	Ликвидация	Eradication
Application de mesures phytosanitaires afin d'éliminer un organisme nuisible d'une zone [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment éradiquer]	Բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառում՝ տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների սերնդատփոյթյան ոչնչացման նպատակով /ՊԳԿ 1990, վերանայված	Принятие фитосанитарных мер с целью уничтожения популяции вредного организма в данной зоне (ФАО, 1990; пересмотрено	Application of phytosanitary measures to eliminate a pest from an area [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly eradicate]

		Է.ՊԿ 1995/;	ФАО, 1995)	
57.	Etablissement	Կլիմայավարժում	Акклиматизация	Establishment
	Perpétuation, dans un avenir prévisible, d'un organisme nuisible dans une zone après son entrée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment établi]	Գոսում վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության հիմնավորումը երկարատև ժամկետով կանխատեսվող ապագայում, նրա ներթափանցումից հետո: (ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ-ի կողմից 1995թ., ԲԿԲՊՄԿ 1997:	Обоснование на длительный период времени в обозримом будущем популяции вредного организма в зоне после его проникновения в неё (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	Perpetuation, for the foreseeable future, of a pest within an area after entry [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997; formerly established]
58.	Etablissement (d'un agent de lutte biologique)	Կլիմայավարժում (կմնաբանական պայքարի ազնուի)	Акклиматизация (агента биологической борьбы)	Establishment (of a biological control agent)
	Persistance, dans un avenir prévisible, d'un agent de lutte biologique dans une zone dans laquelle il est entré [NIMP Pub. № 3, 1996]	Կմնաբանական պայքարի ազնուի սերնդատվության երկարաժամկետ հիմնավորումը կանխատեսվող ժամանակահատվածում տվյալ տարածք նրա ներթափանցումից հետո (ԲՄՄԸ Ն 3 1996)	Обоснование популяции агента биологической борьбы в зоне после его ввоза в неё на длительный период времени в обозримом будущем (МСФМ № 3, 1996)	The perpetuation, for the foreseeable future, of a biological control agent within an area after entry [ISPM Pub. №3, 1996]
59.	Evaluation du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)	Բուսասամնիտարական վտանգի գնահատական /կարանտին վնասակար օրգանիզմների համար/	Оценка фитосанитарного риска (для карантинных вредных организмов)	Pest risk assessment (for quarantine pests)
	Évaluation de la probabilité d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible et des conséquences économiques potentielles qui y sont associées [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. № 11, 2001]	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման հավանականության գնահատում և դրա հետ կապված պոտենցիալ սննդական հետևանքները /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՄԸ Ն 11 2001/:	Оценка вероятности интродукции и распространения вредного организма и связанных с ней потенциальных экономических последствий (ФАО, 1995; пересмотрено, МСФМ № 11, 2001)	Evaluation of the probability of the introduction and spread of a pest and of the associated potential economic consequences [FAO, 1995; revised ISPM Pub. № 11, 2001]
60.	Exempt (s'applique à un envoi, champ ou un lieu de production)	Ազատ է (բնու արտադրության դաշտ կամ տեղ)	Свободный от (о грузе, поле или месте производства)	Free from (of a consignment, field or place of production)
	Dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombres ou en quantités détectables par des méthodes phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEPM, 1999; précédemment indemne]	Առանց վնասակար օրգանիզմների կամ առանց կոնտրեստ վնասակար օրգանիզմի/, այն բանակություններով, որոնք կարող են բացահայտվել բուսասամնիտարական ընթացակարգների կիրառմամարք /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՃՀ 1999/:	Без вредных организмов (или конкретного вредного организма) в количествах, которые могут быть выявлены с применением фитосанитарных процедур (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Without pests (or a specific pest) in numbers or quantities that can be detected by the application of phytosanitary procedures [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]
61.	Exotique	Տարաշխարհիկ	Экзотический	Exotic

<p>Non originaire d'un pays, d'un écosystème ou d'une écozone particulière (terme utilisé pour des organismes dont l'introduction intentionnelle ou accidentelle résulte d'une activité humaine). Dans la mesure où le présent Code concerne l'introduction d'agents de lutte biologique d'un pays dans un autre, le terme "exotique" est utilisé pour qualifier des organismes qui ne sont pas originaires d'un pays [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Տվյալ երկրի համար ոչ տնդական, էկրիամակարգեր կամ էկոզուիներ (կիրառվում է օրգանիզմների հանդեպ՝ նպատակաւորված կամ պատահաբար ներթափանցված /ինտրոդուցված/ մարդու գործունեության արդյունքում): Քանի որ կողը քննարկում է կենսաբանական պայքարի ազենտների ներթափանցումը /ինտրոդուկցիան/ մի երկրից մյուսը, »Տարաշարիկի« տերմինը նրանում օգտագործվում է այն օրգանիզմների դեպքում, որոնք ոչ տնդական են տվյալ երկրի համար: ԲՍՄԸ, №3, 1996:/:</p>	<p>Не местный для данной страны, экосистемы или экозоны (применяется к организмам, целенаправленно или случайно интродуцированным в результате человеческой деятельности). Поскольку Код рассматривает интродукцию агентов биологической борьбы из одной страны в другую, термин «экзотический» используется в нём для организмов, не местных для данной страны (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Not native to a particular country, ecosystem or ecoarea (applied to organisms intentionally or accidentally introduced as a result of human activities). As the Code is directed at the introduction of biological control agents from one country to another, the term "exotic" is used for organisms not native to a country [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>
<p>62. FAO</p> <p>La commission des Mesures phytosanitaires dans le cadre de L'organisation selon l'alimentation et l'agronomie de l'organisation des Nations Unies (1997 CIPV /Convention International pour la Protection des Végétaux /)</p>	<p>ՊԳԿ</p> <p>Միազգային Ազգերի կազմակերպության Բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով Պարենի և զյուղատնտեսության կազմակերպության շրջանակներում /ԲԿԲՊՄՀ 1997:/</p>	<p>ՓԱՕ</p> <p>Комиссия по Фитосанитарным Мерам в рамках Организации по продовольствию и сельскому хозяйству организации Объединенных Наций (МККЗР 1997).</p>	<p>FAO</p> <p>Commission of phytosanitary measures in the organization of food-staffs and agriculture of organization of the United Nations (IPPC 1997)</p>
<p>63. Filière</p> <p>Tout moyen par lequel un organisme nuisible peut entrer ou se disséminer [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]</p>	<p>Տարածման ուղի</p> <p>Ցանկացած միջոց, որի օգնությամբ հնարավոր է վնասակար օրգանիզմի ներթափանցումը և/կամ տարածումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995:/</p>	<p>Путь распространения</p> <p>Любое средство, с помощью которого возможно проникновение и/или распространение вредного организма (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)</p>	<p>Pathway</p> <p>Any means that allows the entry or spread of a pest [FAO, 1990; revised FAO, 1995]</p>
<p>64. Fleurs coupées et rameaux</p> <p>Catégorie de marchandises correspondant à des parties de végétaux fraîchement coupées, destinées à la décoration et non à la plantation [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001; précédemment fleurs et branches coupées]</p>	<p>Կտրած ծաղիկներ և ճյուղեր</p> <p>Բնի կարգ՝ բույսերի թարմ կտրված մասեր, նախատեսված ոչ թե ցանքի, այլ զննագործակին օգտագործման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՃՀ 2001:/</p>	<p>Срезанные цветы и ветви</p> <p>Категория товара, обозначающая свежесрезанные части растений, предназначенные не для посадки, а для декоративного использования (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)</p>	<p>Cut flowers and branches</p> <p>A commodity class for fresh parts of plants intended for decorative use and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]</p>
<p>65. Foyer</p> <p>Population isolée d'un organisme nuisible,</p>	<p>Օջախ</p> <p>Վնասակար օրգանիզմի վերջերս</p>	<p>Очаг</p> <p>Недавно выявленная</p>	<p>Outbreak</p> <p>An isolated pest population, recently</p>

	récemment détectée, dont la persistance est attendue dans l'immédiat [FAO, 1995]	հայտնաբերված սերնդատփություն, առաջնային օջախը, կամ զուում վնասակար օրգանիզմի կլիմայափառման սերնդատփության կտրուկ, նշանակալի քանակի մեծացում /ՊԳԿ 1995, վերանայված ԲՄԺՀ 2003/:	изолированная популяция вредного организма , включая первичный очаг , или резкое значительное увеличение численности популяции акклиматизированного вредного организма в зоне (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2003)	detected and expected to survive for the immediate future [FAO, 1995]
66.	Frais	Թարմ	Свежий	Fresh
	Vivant, n'ayant pas subi de séchage, de congélation ou tout autre procédé de conservation [FAO, 1990]	Կենդանի, չորացման, սառեցման չնյաթարկված կամ առանց այլ պահածոյացման ներզործության /ՊԳԿ 1990/:	Живой, не подвергавшийся сушке, промораживанию или другим консервирующими воздействиям (ФАО, 1990)	Living; not dried, deep-frozen or otherwise conserved [FAO, 1990]
67.	Fruits et légumes	Մրգն և բանջարեղին	Фрукты и овощи	Fruits and vegetables
	Catégorie de marchandises correspondant aux parties fraîches de plantes, destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Ապրանքի կարգ, բույսերի թարմ մասերի տարրերանշմամբ՝ նախատեսված սննդի կամ վերամշակման և ոչ թե տնկման համար: /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ԲՄԺՀ, 2001/:	Категория товара для обозначения свежих частей растений , предназначенных для употребления в пищу или переработки, а не для посадки (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for fresh parts of plants intended for consumption or processing and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]
68.	Fumigation	Ֆումիգացիա	Фумигация	Fumigation
	Traitemet utilisant un agent chimique qui atteint la marchandise entièrement ou en grande partie sous forme gazeuse [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	Քիմիական նյութով մշակում, եռք գործադրման ժամանակ թույնը վերածվում է զազագոլորշու կամ աւքազով վիճակի /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ՊԳԿ, 1995/:	Обработка химическим веществом, достигающим данного товара полностью или в основном в газообразном состоянии (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Treatment with a chemical agent that reaches the commodity wholly or primarily in a gaseous state [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
69.	Gamme de plantes hôtes	Տեր բույսերի ցանկ	Список растений-хозяев	Host range
	Espèces végétales susceptibles d'assurer, dans des conditions naturelles, la survie d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]	Բույսերի տեսակների ցանկ, որոնց վրա տվյալ վնասակար օրգանիզմը ընդունակ է զարգանալու բնական պայմաններում /ՊԳԿ 1990/:	Список видов растений , на которых данный вредный организм способен развиваться в природных условиях (ФАО, 1990)	Species of plants capable, under natural conditions, of sustaining a specific pest [FAO, 1990]
70.	Gestion du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)	Բուսասամիտարական վտանգի կառավարման գնահատական կարանտինի վնասակար օրգանիզմների համար/	Оценка управления фитосанитарным риском (для карантинных вредных организмов)	Pest risk management (for quarantine pests)
	Évaluation et sélection des options permettant de réduire le risque	Վնասակար օրգանիզմների ներխափանցման և տարածման	Оценка и выбор способов сокращения риска	Evaluation and selection of options to reduce the risk of introduction and

d'introduction et de dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. № 11, 2001]	վատանգի կրծառման միջոցների ընտրություն և զնահատական /ՊԳԿ 1995, ԲՄՄԸ Զ	интродукции и распространения вредного организма (ФАО, 1995; МСФМ № 11, 2001)	spread of a pest [FAO, 1995; revised ISPM Pub. № 11, 2001]
71. Grain	Հացահատիկ	Зерно	Grain
Catégorie de marchandises correspondant aux graines destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation (voir semenes) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Ապրանքի կարգ՝ սննդի տարրերանշման համար, որը նախատեսված է վերամշակման կամ օտպագործման որպես պարենի, բայց ոչ զանքի համար (տես սննդի) /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ԲՄՄԸ 2001/:	Категория товара для обозначения семян, предназначенных для переработки или употребления в пищу, а не для посева (см. семена) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for seeds intended for processing or consumption and not for planting (see seeds) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]
72. Gray (Gy)	Գրեյ /Գր/	Грей (Гр)	Gray (Gy)
L'unité de la dose absorbée, quand 1 Gy est équivalent à l'absorption de 1 joule pour 1 kg (1Gy = 1joule/kg) (NIMP, N18, 2003)	Կլանման չափաբանակի միավոր, երբ 1Գր էքվիվալենտ (համարժեք) կամ հավասար է կլանման մեկ կիլոգրամին 1 ջոուլ /1Գր = 1 Ջոուլ/կգ /ԲՄՄԸ, N 18, 2003/:	Единица поглощённой дозы, когда 1Гр эквивалентен поглощению 1 джоуля на килограмм (1Гр = 1 Дж/кг) (МСФМ № 18, 2003)	Measure of absorbed dose, 1 Gy is equivalent to the absorption of 1 jole for a kilogramme (1 Gy=1j/kg) (ISPM, N18, 2003)
73. Grume	Կլոր փայտանյութ	Круглая древесина	Round wood
Bois non scié en longueur ou équarri, gardant sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ երկայնակի չսղոցված և բնական կլոր մակերնասվ /ՊԳԿ 1990/:	Древесина с корой или без коры, не распиленная продольно и сохраняющая естественную круглую поверхность (ФАО, 1990)	Wood not sawn longitudinally, carrying its natural rounded surface, with or without bark [FAO, 1990]
74. Harmonisation	Ներդաշնակում	Гармонизация	Harmonization
Développement, reconnaissance et application par différents pays de mesures phytosanitaires basées sur des normes communes [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de	Տարբեր երկրների կողմից բուսասանիտարական միջոցառումների մշակում, ճանաչում և կիրառում հիմնված ընդհանուր չափորոշիչների վրա /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՄԸ 1999, ԱՄԿ հետ համաձայնագրի հիման վրա բուսասանիտարական	Разработка, признание и применение разными странами фитосанитарных мер, основанных на общих стандартах (ФАО, 1995, пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и	The establishment, recognition and application by different countries of phytosanitary measures based on common standards [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement

l'Organisation mondiale du commerce]		միջոցառումների կիրառման գործում/	фитосанитарных мер)	on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]
75.	Imprégnation chimique sous pression	Զիմիական հագնեցում ճնշման տակ	Химическая пропитка под давлением	Chemical pressure impregnation
Traitement du bois avec un agent de conservation chimique sous pression, en conformité avec des spécifications techniques officiellement reconnues [NIMP Pub. N°15, 2002]		Ճնշման տակ փայտանյոթի մշակում քիմիական ախտանյութերով, պաշտոնական տեխնիկական դասակարգման համապատասխան /ԲՄՍՀ, №15, 2002; ԲՄԺՀ, 2005/:	Обработка древесины химическими консервантами под давлением в соответствии с официальной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002; ВКФМ, 2005)	Treatment of wood with a chemical preservative through a process of pressure in accordance with an officially recognized technical specification [ISPM Pub. N° 15, 2002]
76.	Inactivation	Ինակտիվացիա	Инактивация	Inactivation
La privation des microorganismes de la capacité vers le développement (NIMP, N18, 2003)		Միկրոօրգանիզմներին զարգացման ունակությունից զրկում /ԲՄՍՀ N18 2003/:	Лишение микроорганизмов способности к развитию (МСФМ № 18, 2003)	Deprivation of ability of microorganism to the growing (ISPM,N18,2003)
77.	Incursion	Առաջնային օջախ	Первичный очаг	Incursion
La population isolée de l'organisme nuisible récemment découvert dans la zone donnée, pas encore acclimaté, mais reconnu capable de survivre dans un proche avenir. (CTAP, 2003)		Վնասկար օրգանիզմի մեկուսացված սերնդատիւթյուն՝ վերջին հայտնաբերված տվյալ գոտում, դեռևս չկիխայափարժված, սակայն մոտ ապագայի համար ճանաչված գոյատևելու ընդունակ /ԲՄԺՀ 2003/:	Изолированная популяция вредного организма , недавно обнаруженная в данной зоне , ещё не акклиматизированная, но признаваемая способной выживать в ближайшем будущем (ВКФМ, 2003)	Isolated population of a pest, which was found out lately in this area, not yet established, but recognized able to survive in future (TCPM, 2003)
78.	Infestation (d'une marchandise)	Վարակում	Зарождение	Infestation (of a commodity)
Présence dans une marchandise d'un organisme vivant nuisible au végétal ou au produit végétal concerné. L'infestation comprend également l'infection [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]		Ապրանքում կենդանի օրգանիզմի ավայություն՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար: Վարակումը ներառում է նաև ախտահարումը /ԲՄԺՀ 1997, վերանայված է ԲՄԺՀ 1999/:	Присутствие в товаре живого организма , вредного для растения или растительного продукта . Зарождение включает также инфицирование. (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Presence in a commodity of a living pest of the plant or plant product concerned. Infestation includes infection [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]
79.	Inspecteur	Տնօրիչ	Инспектор	Inspector
Personne autorisée par une Organisation nationale de la protection des végétaux à remplir les fonctions de cette dernière [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]		Ազգային բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության կազմակերպության գործառույթները կատարող լիազորված անձ /ՊԳԿ 1990/:	Лицо, уполномоченное Национальной организацией по карантину и защите растений выполнять её функции (ФАО, 1990)	Person authorized by a National Plant Protection Organization to discharge its functions [FAO, 1990]
80.	Inspection	Զննում	Досмотр	Inspection
Examen visuel officiel de végétaux, de		Բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող այլ առարկաների	Официальное визуальное обследование растений ,	Official visual examination of plants ,

produits végétaux ou d'autres articles réglementés afin de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles et/ou de s'assurer du respect de la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]	պաշտոնական ակնադիտական զնում առկա կամ բացակայող վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման համար կամ բուսասանիտարական կանոնակարգի պահպանման համար / ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	растительных продуктов или других подкарантинных материалов для выявления присутствия или отсутствия вредных организмов и/или для проверки соблюдения фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	plant products or other regulated articles to determine if pests are present and/or to determine compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly inspect]
81. Interception (d'un envoi)	Արգելում (բնոր)	Задержание (груза)	Interception (of a consignment)
Refoulement ou entrée conditionnelle d'un envoi importé résultant du nonrespect de la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	Ներկրվող բնորի բացթողման մերժում կամ նրա ներկրման վրա հատուկ պայմանների սահմանում՝ բուսասանիտարական կանոնակարգմանը անհամապատասխանության պատճառով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Отказ пропустить импортируемый груз или наложение особых условий на его ввоз в связи с его несоответствием фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	The refusal or controlled entry of an imported consignment due to failure to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
82. Interception (d'un organisme nuisible)	Հայտնաբերում /վնասակար օրգանիզմ/	Выявление (вредного организма)	Interception (of a pest)
Découverte d'un organisme nuisible lors de l' inspection ou de l' analyse d'un envoi importé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996]	Արտահանվող բնորի զննման կամ վերլուծության ընթացքում վնասակար օրգանիզմի հայտնաբերումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍԵՀ 1996/	Выявление вредного организма в ходе досмотра или анализа импортируемого груза (ФАО, 1990; пересмотрено, КЭФМ, 1996)	The detection of a pest during inspection or testing of an imported consignment [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]
83. Interdiction	Արգելանք	Запрет	Prohibition
Règlement phytosanitaire interdisant l'importation ou la mise en circulation d' organismes nuisibles ou de marchandises déterminés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	Բուսասանիտարական կանոնակարգ՝ ներկրման արգելման կամ նշված վնասակար օրգանիզմի կամ ապրանքի տնդափոխման վերաբերյալ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Фитосанитарная регламентация , запрещающая импорт или передвижения указанного вредного организма или товара (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	A phytosanitary regulation forbidding the importation or movement of specified pests or commodities [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
84. Introduction	Ինտրոդուկցիա	Интродукция	Introduction
Entrée d'un organisme nuisible , suivie de son établissement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]	Վնասակար օրգանիզմի ներթափանցում, որն ուղևորվում է նրա կլիմայավարժեցմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Проникновение вредного организма , сопровождаемое его акклиматизацией (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	The entry of a pest resulting in its establishment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]
85. Introduction (d'un agent de lutte biologique)	Ինտրոდուկցիա /կենսաբանական պայքարի ագենտի/	Интродукция (агента биологической борьбы)	Introduction (of a biological control agent)

Lâcher d'un agent de lutte biologique dans un écosystème où il n'est pas encore présent (voir établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ազենտի բացթողումը էկոհամակարգ, որում նա մինչ այդ բազավային է /ուն կլիմայավարժեցում/ /ԲՍՄԱ Ն3 1996/:	Выпуск агента биологической борьбы в экосистему, в которой он ранее отсутствовал (см. акклиматизация) (МСФМ № 3, 1996)	The release of a biological control agent into an ecosystem where it did not exist previously (see establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]
86. Irradiation	Ճառագայթում	Облучение	Irradiation
Le traitement avec l'aide de n'importe quel type du rayonnement ionisant(NIMP, N18, 2003)	Մշակում ցանկացած տիպի իոնիզացիած ճառագայթման օգնությամբ /ԲՍՄԱ Ն18 2003/:	Обработка с помощью любого типа ионизирующего излучения (МСФМ № 18, 2003)	Treatment with the help of any type of ionizing radiation (ISPM, N18,2003)
87. Lâcher (dans l'environnement)	Բաց թողում /շրջակա միջավայր/	Выпуск (в окружающую среду)	Release (into the environment)
Libération intentionnelle d'un organisme dans l'environnement (voir introduction et établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Օրգանիզմի մտածված բաց թողումը շրջակա միջավայր /ԲՍՄԱ Ն3, 1996/	Намеренный выпуск организма в окружающую среду (МСФМ № 3, 1996)	Intentional liberation of an organism into the environment (see introduction and establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]
88. Lâcher inondatif	Զանգվածային բացթողում	Наводняющий выпуск	Inundative release
Lâcher en très grand nombre d'un agent de lutte biologique invertébré, produit en masse, dans le but de réduire rapidement une population d'un organisme nuisible sans obtenir forcément un effet durable [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի հոդվածուտանի ազենտի մեծաբանակ բացթողում նրա մասսայական բազմացումից հետո՝ վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության արագ կրծանման ոչ պարտադիր երկարատև արդյունքով /ԲՍՄԱ Ն3 1996/:	Выпуск в большом количестве членистоногого агента биологической борьбы после его размножения в массе с целью быстрого сокращения популяции вредного организма с необязательным длительным эффектом (МСФМ № 3, 1996)	The release of overwhelming numbers of a mass-produced, invertebrate biological control agent in the expectation of achieving a rapid reduction of a pest population without necessarily achieving continuing impact [ISPM Pub. N° 3, 1996]
89. Législation	Օրենսդրություն	Законодательство	Legislation
Loi, décret, règlement, directive ou autre arrêté administratif promulgué par un gouvernement [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Ակտ, օրենք, կանոնակարգ, հրահանգ կամ այլ վարչական որոշում հրապարակված կառավարության կողմից /ԲՍՄԱ Ն3 1996/:	Акт, закон, регламентация, директива, или другое административное постановление, обнародованное правительством (МСФМ № 3, 1996)	Any act, law, regulation, guideline or other administrative order promulgated by a government [ISPM Pub. N° 3, 1996]
90. Législation phytosanitaire	Բուսաբանիտարական օրենսդրություն	Фитосанитарное законодательство	Phytosanitary legislation
Lois de base, attribuant à une Organisation nationale de la protection des végétaux l'autorité légale lui permettant de formuler des réglementations	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության Ազգային կազմակերպությանը օրինական իրավասություններով օժտող հիմնական օրենքներ, որոնք նրան	Основные законы, наделяющие Национальную организацию по карантину и защите растений законными полномочиями, позволяющими	Basic laws granting legal authority to a National Plant Protection Organization from which phytosanitary regulations may be

phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	հնարավորություն են տալիս մշակնության բուսասանիտարական կանոնակարգումներ /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԷՀ, 1999/:	е́й разрабатывать фитосанитарные регламентации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	drafted [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
91. Libération (d'un envoi) Autorisation d'entrée après agrément [FAO, 1995]	Բաց թողում /քննի/	Выпуск (груза) Разрешение на ввоз груза после подтверждения его соответствия (ФАО, 1995)	Release (of a consignment) Authorization for entry after clearance [FAO, 1995]
92. Lieu de production Tout lieu ou ensemble de champs exploités comme une seule unité de production agricole. Un lieu de production peut comprendre des sites de production conduits séparément pour des raisons phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	Արտադրանքի տեղը	Место производства Хозяйство или комплекс полей, используемые как одна единица сельскохозяйственного производства. Место производства может включать в себя места, управляемые отдельно по фитосанитарным причинам (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Place of production Any premises or collection of fields operated as a single production or farming unit. This may include production sites which are separately managed for phytosanitary purposes [FAO, 1990; revised CEPM, 1999]
93. Lieu de production exempt Lieu de production où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles [NIMP Pub. N° 10, 1999]	Արտադրական ազատ տեղամաս	Свободное место производства Место производства, для которого отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени (МСФМ № 10, 1999)	Pest free place of production Place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period [ISPM Pub. N° 10, 1999]
94. Liste d'organismes nuisibles à un hôte Liste des organismes nuisibles qui infestent une espèce végétale, globalement ou dans une zone déterminée [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]	Բույսերի համար վնասակար օրգանիզմների ցանկ	Список вредных для растения организмов Список вредных организмов, которые заражают вид растения вообще или в конкретной зоне (КЭФМ, 1990; КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Host pest list Place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period [ISPM Pub. N° 10, 1999]

95.	Liste d'organismes nuisibles d'une marchandise	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ տարրանքի համար	Перечень вредных организмов для товара	Commodity pest list
	Liste des organismes nuisibles présents dans une zone et susceptibles d'être associés à une marchandise déterminée [CEMP, 1996; révisée CEPM, 1999]	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք վարակում են բույսի տնտեսակը ընդարձակ կամ կոնկրետ գոտում /ԲՄՌՀ 1996/:	Список вредных организмов , встречающихся в данной зоне , которые могут переноситься с данным товаром (КЭФМ, 1996)	A list of pests occurring in an area which may be associated with a specific commodity [CEPM, 1996]
96.	Lot	Խմբաքանակ	Партия	Lot
	Ensemble d'unités provenant d'une même marchandise , identifiable par son homogénéité de composition, d'origine, etc. et faisant partie d'un envoi [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]	Մեկ ապրանքի միավորների համակցություն, որոնք տարրերվում են իրենց կազմի համանությամբ, ծագումով և այլն ու կազմում են բնի մաս /ԲՄՌՀ 1996, վերանայված է ԲՄՌՀ 1999/:	Совокупность единиц одного товара , отличающихся однородностью своего состава, происхождения и т.п. и составляющих часть груда (КЭФМ, 1996; пересмотрено, КЭФМ, 1999)	A number of units of a single commodity , identifiable by its homogeneity of composition, origin etc., forming part of a consignment [FAO, 1990]
97.	Lutte biologique	Կենսաբանական պայքար (Կենսամեջող)	Биологическая борьба (биометод)	Biological control (biocontrol)
	Stratégie de lutte contre les organismes nuisibles qui fait appel aux auxiliaires, antagonistes ou compétiteurs et autres entités biologiques auto reproductibles [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարի ռազմավարություն՝ կիրառելով կենդանի բնական թշնամիներ, ներհակներ (անտարգոնիստներ), մրցակիցներ կամ այլ ինքնավերարտադրվող օրգանիզմներ /ԲՄՄՀ Ն3, 1996/:	Стратегия борьбы с вредными организмами , использующая живых естественных врагов, антагонистов, конкурентов или другие самовоспроизводящиеся организмы (МСФМ № 3, 1996)	Pest control strategy making use of living natural enemies, antagonists or competitors and other self-replicating biotic entities [ISPM Pub. N° 3, 1996]
98.	Lutte biologique classique	Դաստիարակական պայքար	Классическая биологическая борьба	Classical biological control
	Introduction intentionnelle et établissement permanent d'un agent exotique de lutte biologique dans un but de lutte à long terme [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի տարաշխարհիկ ազենտի աճի միտումնավոր կասեցում և մշտական կլիմայավարժում՝ վնասակար օրգանիզմների դեմ երկարաժամկետ պայքարի նպատակով /ԲՄՄՀ Ն3 1996/:	Намеренная интродукция и постоянная акклиматизация экзотического агента биологической борьбы с целью долгосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	The intentional introduction and permanent establishment of an exotic biological agent for long-term pest control [ISPM Pub. N° 3, 1996]
99.	Lutte contre un organisme nuisible	Պայքար (Վնասակար օրգանիզմների դեմ)	Борьба (с вредным организмом)	Control (of a pest)
	Suppression, enravement ou éradication de la population d'un organisme nuisible [FAO, 1995]	Վնասակար օրգանիզմների սերնդատփության ճնշում, տնտեսագում կամ վերացում /ՊԳԿ 1995/:	Подавление, локализация или ликвидация популяции вредного организма (ФАО, 1995)	Suppression, containment or eradication of a pest population [FAO, 1995]
100.	Lutte officielle	Պաշտոնական պայքար	Официальная борьба	Official control

Mise en application active des réglementations phytosanitaires à caractère obligatoire et application de procédures phytosanitaires à caractère obligatoire avec pour objectifs l' éradiation ou l' enrayement des organismes de quarantaine ou la lutte contre des organismes réglementés non de quarantaine. (Voir Glossaire - Supplément N° 1) [CIMP, 2001]	Բուսասանիտարական կանոնակարգումների ակտիվ կիրառում, ինչպես նաև պարտադիր բուսասանիտարական ընթացակարգի կիրառում՝ կարանտին վճարակար օրգանիզմների տեղայնացման կամ ոչնչացման նպատակներով, կամ կարգավորող ոչ կարանտին օրգանիզմների կառավարման համար /հավելված 1 բացատրական բառարանին ԲՄՁՀ 2001/:	Активное применение обязательных фитосанитарных регламентаций , а также применение обязательных фитосанитарных процедур в целях ликвидации или локализации карантинных вредных организмов или для управления регулируемыми некарантинными вредными организмами (Приложение 1 к Глоссарию; ВКФМ, 2001)	The active enforcement of mandatory phytosanitary regulations and the application of mandatory phytosanitary procedures with the objective of eradication or containment of quarantine pests or for the management of regulated non-quarantine pests (see Glossary Supplement № 1) [ICPM, 2001]
101. Marchandise	Ապրանք	Товар	Commodity
Type de végétal, de produit végétal ou autre article transporté lors d'échanges commerciaux ou pour d'autres raisons [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների տեսակ, որոնք տեղափոխվում են առևտրային կամ այլ նպատակներով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՁՀ 2001/:	Тип растения, растительного продукта или другого предмета, перемещаемого в торговых или других целях (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A type of plant, plant product , or other article being moved for trade or other purpose [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]
102. Marque	Նշառում	Маркировка	Mark
Cachet ou estampille officiel, mondialement reconnu appliqué sur un article réglementé pour attester de la situation phytosanitaire de ce dernier [NIMP Pub. N° 15, 2002]	Ենթակարանտինային առարկաների վրա միջազգայնորեն ճանաչված պաշտոնական կնիք կամ դրոշմակնիք, որը հաստատում է նրա բուսասանիտարական կարգավիճակը /ԲՄՄՍ 15 2002/:	Международно признанная официальная печать или клеймо на подкарантинном материале , удостоверяющая его фитосанитарный статус (МСФМ № 15, 2002)	An official stamp or brand, internationally recognized, applied to a regulated article to attest its phytosanitary status [ISPM Pub. № 15, 2002]
103. Matériau d'emballage en bois	Փաթեթավորման փայտանյութ	Древесные упаковочные материалы	Wood packaging material
Bois ou produit en bois (excepté les produits en papier) utilisés pour soutenir, protéger ou contenir une marchandise (y compris bois de calage) [NIMP Pub. N° 15, 2002]	Փայտանյութ կամ փայտանյութային արտադրանք՝ /բացառությամբ թղթի արտադրանքի/, որն օգտագործվում է ապրանքի հենապահման, պաշտպանման և փաթեթավորման համար (ներառյալ ամրափայտանյութը) / ԲՄՄՍ, N 15, 2002/:	Древесина или древесные изделия (за исключением бумажных изделий), используемые для поддержки, защиты или упаковки товара (включая крепежную древесину) (МСФМ № 15, 2002)	Wood or wood products (excluding paper products) used in supporting, protecting or carrying a commodity (includes dunnage) [ISPM Pub. N° 15, 2002]
104. Matériaux en bois transformé	Վերամշակված փայտանյութ	Переработанный древесный материал	Processed wood material
Produits composite en bois fabriqués en utilisant la colle, la chaleur, la pression ou	Ապրանք՝ կազմված փայտանյութից՝ սոսնձի, ջերմության, ճնշման	Продукт, составленный из древесины при использовании	Products that are a composite of wood constructed using glue, heat and

toute combinaison des méthodes précédentes [NIMP Pub. № 15, 2002]		օգտագործմամբ կամ թվարկված մեթոդների համակցույթան կիրառմամբ /ԲՄՄԸ N15 2002/:	клея, тепла, давления, или комбинирования перечисленных методов (МСФМ № 15, 2002)	pressure, or any combination thereof [ISPM Pub. № 15, 2002]
105. Matériel génétique		գենետիկական նյութ	Генетический материал	Germplasm
Végétaux destinés à être utilisés dans des programmes de sélection et d'amélioration, ou de conservation [FAO, 1990]		Բույսեր, նախատեսված օգտագործելու նոր արտերի աճնյուղն, բարեկավման կամ պահպանման համար /ՊԳԿ 1990/	Растения , предназначенные для использования в программах по выведению, улучшению или сохранению сортов (ФАО, 1990)	Plants intended for use in breeding or conservation programmes [FAO, 1990]
106. Mesure phytosanitaire		Բուսասանիտարական միջոցառում /ընդունված ձևավորություն/	Фитосанитарная мера (принятая интерпретация)	Phytosanitary measure
Toute législation, réglementation ou méthode officielle ayant pour objet de prévenir l'introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique d'organismes réglementés non de quarantaine [FAO, 1995 révisée CIPV, 1997; CIN, 2001]		Օրենսդրություն, կանոնակարգ կամ պաշտոնական ընթացակարգ՝ ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցմանը /ինտրոդուկցիային/ և կամ տարածմանը, կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից սպասավոր սննդական վնասի սահմանափակմանը /ՊԳԿ, 1995; վերանյափած է ԲԿԲՊՍ, 1997; ԶՃՀ 2001/:	Законодательство, регламентация или официальная процедура, направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов , или на ограничение экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (ФАО, 1995, пересмотрено МККЗР, 1997; ВКС, 2001) Принятая интерпретация термина фитосанитарная мера принимает во внимание существующую связь между фитосанитарными мерами и регулируемыми некарантинными вредными организмами. Эта связь недостаточно отражена в определении, данном в статье II МККЗР (1997)	Any legislation, regulation or official procedure having the purpose to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests , or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [FAO, 1995; revised IPPC, 1997; ISC, 2001]
107. Mesure provisoire		Ժամանակավոր միջոցառում	Временная мера	Provisional measure
Réglementation ou procédure phytosanitaire instaurée sans justification technique complète, faute d'informations		Բուսասանիտարական կանոնակարգում կամ ընթացակարգ՝ մտցված առանց լրիվ տեխնիկական	Фитосанитарная регламентация или процедура, введенная без полного	A phytosanitary regulation or procedure established without full technical justification owing to

	suffisantes à ce moment là. Une mesure provisoire est assujettie à un examen périodique et à une justification technique complète dès que possible [CIMP, 2001]	հիմնավորման, ժամանակավոր համարթեք տեղեկատվության անբավարպության կապակցությամբ: Ժամանակավոր միջոցառումը պահանջում է պարբերական վերանայում և տեսնիկական լրիվ հիմնավորում՝ հնարավորինս կարճ ժամկետներում /ԲՄԾՀ, 2001:/:	технического обоснования в связи с временной нехваткой адекватной информации. Временная мера требует периодического пересмотра и полного технического обоснования в возможно кратчайшие сроки (ВКФМ, 2001)	current lack of adequate information. A provisional measure is subjected to periodic review and full technical justification as soon as possible [ICPM, 2001]
108.	Mesures d'urgence	Անհետաձգելի միջոցառում	Экстремная мера	Emergency measure
	Réglementation ou procédure phytosanitaire adoptée de façon urgente lorsque la situation phytosanitaire est nouvelle ou imprévue. Une mesure d'urgence peut être provisoire mais ne l'est pas nécessairement [CIMP, 2001]	Բուսասանիտարական միջոցառում՝ սահմանված արտակարգ անհետաձգելի/ կարգով նոր կամ անսպասելի բուսասանիտարական իրավիճակում: Անհետաձգելի միջոցառումը կարող է լինել կամ չլինել ժամանակավոր միջոցառում: /ԲՄԾՀ, 2001; ԲՄԾՀ, 2005:/	Фитосанитарная мера , установленная в чрезвычайном (экстренном) порядке в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации. Экстремная мера может быть, а может не быть временной мерой (ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2005).	A phytosanitary regulation or procedure established as a matter of urgency in a new or unexpected phytosanitary situation. An emergency measure may or may not be a provisional measure [ICPM, 2001]
109.	Mesures phytosanitaires harmonisées	Ներդաշնակնեցված բուսասանիտարական միջոցառումներ	Гармонизированные фитосанитарные меры	Harmonized phytosanitary measures
	Mesures phytosanitaires mises en place par des parties contractantes sur la base de normes internationales [CIPV, 1997]	Բուսասանիտարական միջոցառումներ՝ ընդունված ԲԿԲՊՍԿ պայմանագրով կողմերի միջև և հիմնված միջազգային չափորոշիչների վրա /ԲԿԲՊՍԿ 1997/	Фитосанитарные меры , принятые договаривающимися сторонами МККЗР и основанные на международных стандартах (МККЗР, 1997)	Phytosanitary measures established by contracting parties to the IPPC , based on international standards [IPPC, 1997]
110.	Méthode phytosanitaire	Բուսասանիտարական ընթացակարգ	Фитосанитарная процедура	Phytosanitary procedure
	Toute méthode officielle prescrite pour appliquer des réglementations phytosanitaires, notamment la réalisation d'inspections, d'analyses, de surveillances ou de traitements relatifs aux organismes nuisibles réglementés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment méthode de quarantaine]	Բուսասանիտարական կանոնակարգների կիրառման պաշտոնապես նախատեսված մեթոդ, ներառյալ զննման, վերլուծության, վերահսկողության կամ մշակման կիրառումը կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների հանդեպ /ՓԳԱ, 1990; վերանայված է, ՊԳԱ, 1995; ԲՄԾՀ, 1999, ԲՄԾՀ, 2001:/	Официально предписываемый метод применения фитосанитарных регламентаций , включая проведение досмотра, анализа, надзора или обработок в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	Any officially prescribed method for implementing phytosanitary regulations including the performance of inspections, tests, surveillance or treatments in connection with regulated pests [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]
111.	Micro-organism	Միկրոօրգանիզմ	Микроорганизм	Micro-organism

	Protozoaire, champignon, bactérie, virus ou autre entité biologique microscopique auto reproductive [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Ցածրակարգեր, սունկ, բակտերիա, վիրուս կամ այլ մանրադիտակային ինքնավերարտադրվող կենսարանական մարմիններ /ԲՄՄԶ № 3 1996/:	Простейшее, гриб, бактерия, вирус или другой микроскопический самовоспроизводящийся биологический объект (МСФМ № 3, 1996)	A protozoan, fungus, bacterium, virus or other microscopic self-replicating biotic entity [ISPM Pub. N° 3, 1996]
112.	Milieu de culture	Աճնայման միջավայր	Среда выращивания	Growing medium
	Toute matière dans laquelle poussent les racines de végétaux , ou qui est destiné à cet effet [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]	Նյութ, որում աճում են բույսերի արմատները կամ նախատեսված է դրա համար /ՊԳԿ 1990/:	Материал, в котором растут корни растений , или предназначенный для этого (ФАО, 1990)	Any material in which plant roots are growing or intended for that purpose [FAO, 1990]
113.	NIMP	ԲՄՄԶ	МСФМ	ISPM
	Norme internationale pour les mesures phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CIMP, 2001]	Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՃՀ-ի կողմից 2001/:	Международный стандарт по фитосанитарным мерам (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	International Standard for Phytosanitary Measures [CEPM, 1996; revised ICPM, 2001]
114.	Norme	Չափորոշիչ	Стандарт	Standard
	Document, établi par consensus et approuvé par un organisme reconnu, qui fournit, pour des usages communs et répétés, des règles, des lignes directrices ou des caractéristiques, pour des activités ou leurs résultats, garantissant un niveau d'ordre optimal dans un contexte donné [FAO, 1995; définition de ISO/IEC GUIDE 2:1991]	Փաստաթուղթ՝ սահմանված վիճակամացանեցվածության արդյունքում և հաստատված նշված կազմակերպության կողմից, որը ընդհանուր և կրկնվող դեպքերի համար տպախ է դեկավարման կանոնները կամ գործողությունների բնութագիրը կամ նրանց արդյունները, որոնք տվյալ ենթատերսում ապահովում են կազմակերպվածության օպտիմալ մակարդակը: /ՊԳԿ 1995 iso/iec guide:1991 սահմանման հիման վրա/:	Документ, установленный в результате консенсуса и утвержденный признанной организацией, который даёт для общих и повторяющихся случаев правила, руководства или характеристики для действий или их результатов, обеспечивающие оптимальный уровень организованности в данном контексте (ФАО, 1995, на основе определения ISO/IEC GUIDE 2:1991)	Document established by consensus and approved by a recognized body, that provides, for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for activities or their results, aimed at the achievement of the optimum degree of order in a given context [FAO, 1995; ISO/IEC GUIDE 2:1991 definition]
115.	Norme internationale en matière de mesures phytosanitaires	Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ	Международный стандарт по фитосанитарным мерам	International Standard for Phytosanitary Measures
	Norme internationale adoptée par la Conférence de la FAO, la Commission intérimaire des mesures phytosanitaires ou la Commission des mesures phytosanitaires, établie par la CIPV [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]	Միջազգային չափորոշիչ, հաստատված ՊԳԿ-ի համաժողովով, բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողովով կամ բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողովով՝ հիմնադրված	Международный стандарт , утвержденный Конференцией ФАО, Временной комиссией по фитосанитарным мерам , или Комиссией по фитосанитарным мерам , основанной в рамках МККЗР (КЭФМ, 1996; пересмотрено,	An international standard adopted by the Conference of FAO, the Interim Commission on phytosanitary measures or the Commission on phytosanitary measures , established under the IPPC [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]

	Հրանակներում /ԲՄՀՀ 1996, վերանայված է ԲՄՀՀ 1999/:	КЭФМ, 1999)	
116. Normes internationales	Միջազգային չափորոշիչներ	Международные стандарты	International standards
Normes internationales établies conformément à l'article X paragraphes 1 et 2 [CIPV, 1997]	Միջազգային չափորոշիչներ՝ մշակված ԲԿԲՊՍՀ-ի 10-րդ հոդվածի 1 և 2 պարագրաֆներին համապատասխան /ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	Международные стандарты , разработанные в соответствии со статьёй X, параграфами 1 и 2 МККЗР (МККЗР, 1997)	International standards established in accordance with Article X paragraph 1 and 2 of the IPPC [IPPC, 1997]
117. Normes régionales	Տարածաշրջանային չափորոշիչներ	Региональные стандарты	Regional Standards
Normes établies par une Organisation régionale de la protection des végétaux à l'intention de ses membres [CIPV, 1997]	Չափորոշիչներ՝ սահմանված բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպության կողմից՝ տրված այդ կազմակերպության անդամներին դեկազրման համար /ԲԿԲՊՍՀ 1997/:	Стандарты, установленные региональной организацией по карантину и защите растений в качестве руководства членам этой организации (МККЗР, 1997)	Standards established by a Regional Plant Protection Organization for the guidance of the members of that organization [IPPC, 1997]
118. OEPO	ԲԿԲՊԵԿ	ЕОКЗР	EPPO
ORGANISATION EUROPEENNE ET MEDITERRANEENNE POUR LA PROTECTION DES PLANTES	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության Եվропական և միջերկրածովյան կազմակերպություն:	Европейская и средземноморская организация по карантину и защите растений.	European and Mediterranean Plant Protection Organization
119. Officiel	Պաշտոնական	Официальный	Official
Etabli, autorisé ou réalisé par une Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	Սահմանվում, լիազորվում կամ կատարվում է բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից /ՊԳԿ 1990/:	Устанавливаемый, уполномочиваемый или выполняемый Национальной организацией по карантину и защите растений (ФАО, 1990)	Established, authorized or performed by a National Plant Protection Organization [FAO, 1990]
120. ONPV	ԲԿԲՊԱԿ	НОКЗР	NPPO
Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1995, ԲՄՀՀ 2001/:	Национальная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1995; ВКФМ, 2001)	National Plant Protection Organization [FAO, 1990; ICPM, 2001]
121. Organisation nationale de protection des végétaux	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն	Национальная организация по карантину и защите растений	National Plant Protection Organization
Service officiel institué par un gouvernement pour mettre en oeuvre les fonctions spécifiées par la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation nationale	Պետության կողմից հիմնադրված պաշտոնական ծառայություն՝ ԲԿԲՊՍՀ-ում նշված գործողությունների իրականացման համար /ՊԳԿ 1995/:	Официальная служба, учреждённая государством для выполнения функций, обозначенных в МККЗР (ФАО, 1990)	Official service established by a government to discharge the functions specified by the IPPC [FAO, 1990; formerly Plant Protection Organization (National)]

pour la protection des végétaux]				
122.	Organisation régionale de protection des végétaux	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն	Региональная организация по карантину и защите растений	Regional Plant Protection Organization
	Organisation intergouvernementale chargée des fonctions précisées dans l'article IX de la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation régionale pour la protection des végétaux]	Միջկառավարական կազմակերպություն ԲԿՊՄԸ 9-րդ հոդվածում շարադրված գործառնություններով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՀՀ 1999/	Межправительственная организация с функциями, изложенными в статье IX МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	An intergovernmental organization with the functions laid down by Article IX of the IPPC [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; formerly plant protection organization (regional)]
123.	Organisme	Օրգանիզմ	Организм	Organism
	Entité biologique capable de s'auto reproduire ou de se multiplier; animaux vertébrés ou invertébrés, végétaux et micro-organismes [NIMP Pub. № 3, 1996]	Կենսաբանական միավոր, որն ընդունակ է վերարտադրվելու և բազմանալու, ողնաշարավոր կամ անողնաշար կենդանիներ, բույսեր կամ միկրոօրգանիզմներ / ԲՄՀՀ N 3 1996/:	Биологическая единица, способная воспроизводиться и размножаться, позвоночные или беспозвоночные животные, растения или микроорганизмы (МСФМ № 3, 1996)	Biotic entity capable of reproduction or replication, vertebrate or invertebrate animals, plants and micro-organisms [ISPM Pub. № 3, 1996]
124.	Organisme de quarantaine	Կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Карантинный вредный организм	Quarantine pest
	Organisme nuisible qui a une importance potentielle pour l'économie de la zone menacée et qui n'est pas encore présent dans cette zone ou bien qui y est présent mais n'y est pas largement disséminé et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]	Վտանգի նպարկված գոտու համար պոտենցիալ տնտեսական նշանակություն ունեցող վնասակար օրգանիզմ, որում նա դեռ բացակայում է կամ առկա է, բայց սահմանափակ տարածված է և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օբյեկտ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿՊՄԸ 1997/:	Вредный организм , имеющий потенциальное экономическое значение для зоны, подверженной опасности , в которой он пока отсутствует или присутствует, но ограниченно распространён и служит объектом официальной борьбы (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	A pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC 1997]
125.	Organisme non de quarantaine	Ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Некарантинный вредный организм	Non-quarantine pest
	Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine pour une zone donnée [FAO, 1995]	Վնասակար օրգանիզմ, որը տվյալ գոտու համար չի հանդիսանում կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ՊԳԿ 1995/:	Вредный организм , который не является карантинным вредным организмом для данной зоны (ФАО, 1995)	Pest that is not a quarantine pest for an area [FAO, 1995]
126.	Organisme nuisible	Վնասակար օրգանիզմ	Вредный организм	Pest
	Toute espèce, souche ou biotype de végétal, d'animal ou d'agent pathogène	Բույսերի ցանկացած տեսակ, տարատեսակ կամ կենսատիպ,	Любой вид, разновидность или биотип растений, животных	Any species, strain or biotype of plant, animal or pathogenic agent injurious

	nuisible pour les végétaux ou produits végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]	Կենդանիներ կամ պայմողենային ագենտներ՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար /ՊԳԿ 1990, վերանցված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/	или патогенных агентов, вредный для растений или растительных продуктов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	to plants or plant products [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]
127.	Organisme nuisible contaminant	Աղբառող վնասակար օրգանիզմ	Засоряющий вредный организм	Contaminating pest
	Organisme nuisible véhiculé par une marchandise mais ne l'infestant pas, s'il s'agit de végétaux et produits végétaux [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]	Ապրանքի հետ տարածվող վնասակար օրգանիզմ և բույսերի կամ բուսական արտադրանքի դեպքում՝ անընդունակ վարակելու այդ բույսերին կամ բուսական արտադրանքին /ԲՍԵՀ 1996, վերանցված է ԲՍԵՀ 1999/:	Вредный организм, распространяющийся с товаром и, в случае растений или растительных продуктов, не способный заражать эти растения или растительные продукты (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	A pest that is carried by a commodity and, in the case of plants and plant products , does not infest those plants or plant products [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]
128.	Organisme nuisible réglementé	Կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ	Регулируемый вредный организм	Regulated pest
	Organisme de quarantaine ou organisme réglementé non de quarantaine [CIPV, 1997]	Կարանտին վնասակար օրգանիզմ կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Карантинный вредный организм или регулируемый некарантинный вредный организм (МККЗР, 1997)	A quarantine pest or a regulated non-quarantine pest [IPPC, 1997]
129.	Organisme réglementé non de quarantaine	Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Регулируемый некарантинный вредный организм	Regulated non-quarantine pest
	Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine, dont la présence dans les végétaux destinés à la plantation affecte l'usage prévu de ces végétaux, avec une incidence économique inacceptable et qui est donc réglementé sur le territoire de la partie contractante importatrice [CIPV, 1997]	Ոչ կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ, որի ներկայությունը ցանքանյութում և տնկանյութում թողնում է տնտեսապես անընդունելի ազդեցություն՝ այդ բույսերի ենթադրվող օգտագործման վրա և որի հետևանքով այն կարգավորվում է ներկրող պայմանավորվող երկրի տարածում /ԲԿԲՊՄԿ 1997/:	Некарантинный вредный организм, присутствие которого в посевном и посадочном материале оказывает экономически неприемлемое воздействие на предполагаемое использование этих растений и, вследствие этого, регулируется на территории импортирующей договаривающейся стороны (МККЗР, 1997)	A non-quarantine pest whose presence in plants for planting affects the intended use of those plants with an economically unacceptable impact and which is therefore regulated within the territory of the importing contracting party [IPPC, 1997]
130.	ORNQ	ԿՈՎՔՕ	РНҚВО	RNQP
	Organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 16, 2002]	Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲՍՄՆ 16 2002/:	Регулируемый некарантинный вредный организм (МСФМ № 16, 2002)	Regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 16, 2002]
131.	ORP	ԹՏԿ	ФТО	PTO

Organisation régionale phytosanitaire	Բուսասանիտարական տարածքային կազմակերպություն	Фитосанитарная территориальная организация.	Phytosanitary Territorial Organization
132. ORPV	ԱԿԲՊՏԿ	РОКЗР	RPPO
Organisation régionale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԾՀ 2001/:	Региональная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Regional Plant Protection Organization [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]
133. Parasite	Մակարույծ	Паразит	Parasite
Organisme vivant dans ou sur un organisme de plus grande taille, en s'alimentant à ses dépens [NIMP Pub. № 3, 1996]	Զավերով ավելի մեծ օրգանիզմի վրա (կամ ներսում) ապրող և նրանով սնվող օրգանիզմ /ԲՄՍՀ Ն 3 1996/:	Организм, живущий на или внутри большего по размеру организма и питающийся им (МСФМ № 3, 1996)	An organism which lives on or in a larger organism, feeding upon it [ISPM Pub. № 3, 1996]
134. Parasitoïde	Մակարուծանման	Паразитоид	Parasitoid
Arthropode parasite seulement aux stades immatures, qui détruit son hôte au cours de son développement et qui vit à l'état libre lorsqu'il est adulte [NIMP Pub. № 3, 1996]	Միջատ, որը միայն զարգացման վաղ շրջաններում է հանդիսանում մակարույծ, իր զարգացման գործըացում սպանում է տիրոջ և հասուն ստադիայում ապրում է ազատ /ԲՄՍՀ Ն 3 1996/:	Насекомое, являющееся паразитом только на ранних стадиях развития, убивающее своего хозяина в процессе своего развития и свободно живущее на взрослой стадии (МСФМ № 3, 1996)	An insect parasitic only in its immature stages, killing its host in the process of its development, and free living as an adult [ISPM Pub. № 3, 1996]
135. Pathogène	Ախտածին	Патоген	Pathogen
Micro-organisme qui provoque une maladie [NIMP Pub. № 3, 1996]	Հիվանդություն հարուցող միկրոօրգանիզմ /ԲՄՍՀ Ն 3 1996/:	Микроорганизм, вызывающий болезнь (МСФМ № 3, 1996)	Micro-organism causing disease [ISPM Pub. № 3, 1996]
136. Pays d'origine (d'articles réglementés autres que des végétaux et des produits végétaux)	Մագման երկիրը /Նորակարանտինային առարկաներ, որոնք չեն հանդիսանում բույսեր և բուսական արտադրանք/	Страна происхождения (подкарантинных материалов, не являющихся растениями и растительными продуктами)	Country of origin (of regulated articles other than plants and plant products)
Pays dans lequel les articles réglementés ont pour la première fois été exposés à la contamination par des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]	Երկիր, որում տվյալ նորակարանտինային առարկաները առաջին անգամ կարող էին ենթարկվել վնասակար օրգանիզմներով աղոտուվածության /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԾՀ 1996, ԲՄԾՀ 1999/:	Страна, в которой данные подкарантинные материалы впервые могли подвернуться засорению вредными организмами (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Country where the regulated articles were first exposed to contamination by pests [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]
137. Pays d'origine (d'un envoi de produits végétaux)	Մագման երկիրը /բուսական արտադրանքի բնիք/	Страна происхождения (груза растительных продуктов)	Country of origin (of a consignment of plant products)
Pays dans lequel les végétaux dont les produits végétaux sont issus ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996;	Երկիր, որում աճեցվել են բույսերը, որոնցից ստացվել են տվյալ բուսական արտադրանքները	Страна, в которой были выращены растения, из которых были получены	Country where the plants from which the plant products are derived were grown [FAO, 1990; revised CEPM,

CEMP, 1999]		/ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՇՀ 1996, ԲՄՇՀ 1999/:	данные растительные продукты (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	1996; CEPM, 1999]
138.	Pays d'origine (d'un envoi de végétaux)	Ծագման ներկիրը /բուսական բնիք/	Страна происхождения (груда растений)	Country of origin (of a consignment of plants)
	Pays dans lequel les végétaux ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]	Երկիր, որում աճեցված են բույսերը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՇՀ 1996, ԲՄՇՀ 1999/:	Страна, в которой растения были выращены (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Country where the plants were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]
139.	Période de végétation (d'une espèce végétale)	Վեգետացիոն շրջան (բույսերի տարատևակի համար)	Вегетационный период (для вида растения)	Growing period (of a plant species)
	Période de l'année pendant laquelle les végétaux ont une croissance active, dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]	Վեգետացիոն շրջանի ընթացքում աճման ակտիվ ժամանակաշրջան /ԲՄՇՀ 2003/	Период активного роста в течение вегетационного сезона (ВКФМ, 2003)	Period of active growing during growing season (TCPM, 2003)
140.	Permis d'importation	Ներկրման թուլտվություն	Импортное разрешение	Import permit
	Document officiel autorisant l'importation d'une marchandise conforme à des exigences phytosanitaires déterminées [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment autorisation d'importation]	Պաշտոնական փաստաթուղթ, տվյալ ապրանքի ներկրման թուլյատվության՝ նշված բուսասանիտարական պահանջների պահպանմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Официальный документ, разрешающий импорт данного товара при соблюдении указанных фитосанитарных требований (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Official document authorizing importation of a commodity in accordance with specified phytosanitary requirements [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
141.	Permis d'importation (d'un agent de lutte biologique)	Ներկրման թուլտվություն /կենսաբանական պայքարի ազենտի համար/	Импортное разрешение (для агента биологической борьбы)	Import permit (of a biological control agent)
	Document officiel autorisant l'importation (d'un agent de lutte biologique) conformément à des exigences déterminées [NIMP Pub. № 3, 1996]	Պաշտոնական փաստաթուղթ, ներկրման թուլյատվության՝ կենսաբանական պայքարի ազենտի համար, նշված պահանջների պահպանմամբ /ԲՄՄՀ Ն 3 1996/:	Официальный документ, разрешающий импорт (агента биологической борьбы) при соблюдении указанных требований (МСФМ № 3, 1996)	An official document authorizing importation (of a biological control agent) in accordance with specified requirements [ISPM Pub. № 3, 1996]
142.	Pesticide biologique (biopesticide)	Կենսաբանական պենսիդիդ (կենսապենսիդիդ)	Биологический пестицид (биопестицид)	Biological pesticide (biopesticide)
	Terme générique sans définition particulière, mais généralement appliqué au un agent de lutte biologique , le plus souvent un pathogène , formulés et appliqués d'une manière analogue à un pesticide chimique et normalement utilisé	Կենսաբանական պայքարի ազենտներ, կամ միկրոկենսաբանական ազենտներ, ինչպիսիք են մասսայական բամանված կամ բազմացված մակարուծությները, զիշտիչները կամ բնության մեջ հանդիպող	Агент биологической борьбы , или макробиологический агент, такой, как паразитоид или хищник, или встречающаяся в природе биологическая субстанция, разведённые или размноженные в масце,	A generic term, not specifically definable, but generally applied to a biological control agent, usually a pathogen, formulated and applied in a manner similar to a chemical pesticide, and normally used for the

	pour réduire rapidement une population d' organismes nuisibles pour une lutte à court terme [NIMP Pub. N° 3, 1996]	կենսաբանական սուրստանցիաները՝ պատրաստված և կիրառվող քիմիական պենսիդիդների օրինակով և սովորաբար օգտագործվող վսասակար օրգանիզմների դեմ կարճաժամկետ պայքարում՝ նրանց սերնդատվության արագացված կրծատման համար /ԲՄՄԸ N3 1996, ԲՄՄԸ 2005/	подготавливаемые и применяемые сходным образом с химическими пестицидами, и обычно используемые для быстрого сокращения численности популяций вредных организмов для краткосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	rapid reduction of a pest population for short-term pest control [ISPM Pub. N° 3, 1996]
143.	Plantation (y compris replantation)	Տնկում և ցանք /ներառյալ վերաբանկումը/	Посадка и посев (включая пересадку)	Planting (including replanting)
	Toute opération de mise en place de végétaux dans un milieu de culture , ou de greffage ou autres opérations analogues, en vue d'assurer la croissance, la reproduction ou la multiplication ultérieure de ces végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment planter (et replanter)]	Աճման միջավայրում բույսերի տեսակիրման օպերացիա, կամ պատվաստման ու համանման օպերացիաներ՝ ուղղված այդ բույսերի հետագա աճին, բազմացմանը և տարածմանը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/:	Операция по помещению растений в среду выращивания или по прививкам и аналогичные операции, направленные на обеспечение дальнейшего роста, размножения или расселения этих растений (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Any operation for the placing of plants in a growing medium , or by grafting or similar operations, to ensure their subsequent growth, reproduction or propagation [FAO, 1990; revised CEPM,1999]
144.	Point de maîtrise du risque	Վտանգի կառավարման վերահսկողական պահ	Контрольный момент управления риском	Control point
	Une étape dans un système où des procédures spécifiques peuvent être appliquées pour atteindre un résultat précis qui peut être mesuré, surveillé, maîtrisé et corrigé [NIMP Pub. N° 14, 2002]	Կամակարգերի փուլ, որում յուրահատուկ գործընթացները կարող են կիրավել ճշգրիտ արդյունքի հասնելու համար, որը ենթակա է չափման, դիտարկման, կառավարման և ճշգրտման /ԲՄՄԸ N14 2002/:	Этап системы, на котором специфические процедуры могут быть применены для достижения точного результата, который поддаётся измерению, наблюдению, управлению и корректировке (МСФМ № 14, 2002)	A step in a system where specific procedures can be applied to achieve a defined effect and can be measured, monitored, controlled and corrected [ISPM Pub. N° 14, 2002]
145.	Point d'entrée	Ներկրման կետ	Пункт ввоза	Point of entry
	Aéroport, port maritime ou poste de frontière terrestre officiellement désigné pour l'importation d' envois , et/ou l'arrivée de passagers [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]	Օդանավակայսան, նավահանգիստ կամ ջամարային սահմանային կետ՝ պաշտոնապես նախատեսված բնուների ներկրման և կամ ուղարկման մուտքի համար /ՊԳԿ 1995/:	Аэропорт, морской порт или наземный пункт на границе, официально предназначенный для импорта грузов и/или въезда пассажиров (ФАО, 1995)	Airport, seaport or land border point официально designated for the importation of consignments , and/or entrance of passengers [FAO, 1995]
146.	Pratiquement exempt	Գործնականորեն ազատ	Практически свободный*	Practically free
	S'applique à un envoi , un champ ou un lieu	Կիրառվում է բնոյի, դաշտի կամ	Применяется к грузу , полю или	Of a consignment , field , or place of

de production , dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombre ou en quantité supérieure à ce qui résulterait de l'application de bonnes pratiques culturelles et de manipulation lors de la production et de la commercialisation de la marchandise [FAO, 1990 ; révisée FAO, 1995]	արտադրանքի տեղի նկատմամբ, որոնցում բացակայում են վնասակար օրգանիզմները /կոնքը վնասակար օրգանիզմ/՝ այն բանակներում, որոնք գերազանցում են նորմալ աճը և պահպանում՝ տվյալ ապրանքի արտադրության և առևտի ժամանակ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995:/	месту производства , в которых отсутствуют вредные организмы (или конкретный вредный организм) в количествах, превышающих уровень, обеспечиваемый нормальной практикой выращивания и хранения при производстве и торговле данным товаром (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	production , without pests (or a specific pest) in numbers or quantities in excess of those that can be expected to result from, and be consistent with good cultural and handling practices employed in the production and marketing of the commodity [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
147. Pré-agrément	Նախնական ստուգում	Предварительная проверка	Pre-clearance
Certification phytosanitaire et/ou agrément dans le pays d'origine , réalisée par ou sous le contrôle régulier de l' Organisation nationale de la protection des végétaux du pays de destination [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]	Բուսասանիտարական հավաստագրում կամ ստուգում, որը կատարվում է ծագման երկրում՝ ներմուծող երկրի բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից կամ նրա կանոնավոր հսկողությամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995:/	Фитосанитарная сертификация и/или проверка, выполняемые в стране происхождения Национальной организацией по карантину и защите растений страны назначения или под её регулярным контролем (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Phytosanitary certification and/or clearance in the country of origin , performed by or under the regular supervision of the National Plant Protection Organization of the country of destination [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
148. Prédateur	Գիշատիչ	Хищник	Predator
Auxiliaire qui s'empare d'autres organismes animaux et s'en nourrit, et qui en tue plus d'un au cours de sa vie [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Բնական թշնամի, որը որսում է ուրիշ կենդանի օրգանիզմների, սնվում նրանցով և իր կյանքի ընթացքում սպանում է նրանց մեջից ավելի /ԲՍՄԸ, №3, 1996:/	Естественный враг , который охотится за другими животными организмами и питается ими, и убивает их более одного за время своей жизни (МСФМ № 3, 1996)	A natural enemy that preys and feeds on other animal organisms , more than one of which are killed during its lifetime [ISPM Pub. N° 3, 1996]
149. Présence	Ամփայություն	Присутствие	Occurrence
Un organisme nuisible est dit présent dans une zone s'il est officiellement reconnu qu'il y est indigène ou introduit et/ou sans déclaration officielle de son éradication [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2002]	Գոյություն վնասակար օրգանիզմի առկայություն՝ պաշտոնապես ճանաչված տեղական կամ ներթափանցված և այն պաշտոնապես ոչ պարտի վերացված /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՄԸ № 17/:	Присутствие в зоне вредного организма , официально признанного местным или интродуцированным , и официально не объявленного ликвидированным (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МСФМ № 17)	The presence in an area of a pest officially reported to be indigenous or introduced and/or not officially reported to have been eradicated [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly occur]
150. Présent naturellement	Բնական տակա	Естественно присутствующий	Naturally occurring
Se dit d'un composant d'un écosystème ou d'une sélection issue d'une population	Էկոհամակարգի բաղադրամաս կամ բնական սերնդատվությունից	Говорится о компоненте экосистемы или выборке из	A component of an ecosystem or a selection from a wild population, not

	naturelle, qui n'a pas été modifiée par des moyens artificiels [NIMP Pub. № 3, 1996]	ընտրություն՝ չփոփոխված արհեստական միջոցներով /ԲՄՄԸ N3, 1996/:	природной популяции, не изменённой искусственными способами (МСФМ № 3, 1996)	altered by artificial means [ISPM Pub. № 3, 1996]
151.	Procédure de vérification de conformité (pour un envoi)	Համապատասխանության ասուզման ընթացակարգ /բնիք/	Процедура проверки на соответствие (груза)	Compliance procedure (for a consignment)
	Méthode officielle utilisée pour vérifier la conformité d'un envoi aux exigences phytosanitaires en vigueur [CEMP, 1999]	Բուսականիտարական պահանջներին բնիքի համապատասխանության ստուգման պաշտոնական ընթացակարգ /ԲՄՄԸ 1999/:	Официальная процедура по проверке соответствия груза действующим фитосанитарным требованиям (КЭФМ, 1999)	Official procedure used to verify that a consignment complies with stated phytosanitary requirements [CEPM, 1999]
152.	Produits végétaux	Բուսական արտադրանք	Растительные продукты	Plant products
	Produits non manufacturés d'origine végétale (y compris les grains), ainsi que les produits manufacturés qui, étant donné leur nature ou celle de leur transformation, peuvent constituer un risque d'introduction ou de dissémination des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment produit végétal]	Բուսական ծագման չվերամշակված նյութ /ներայալ հացահատիկի/, հաշված նաև վերամշակված մթերքները, որոնք իրենց բնույթով կամ վերամշակման նղանակով կարող են ստեղծել վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման կամ տարածման վտանգ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲԿԲՊՄԸ 1997/:	Непереработанный материал растительного происхождения (включая зерно), а также переработанные продукты, которые по своей природе или по способу своей переработки могут создавать риск интродукции и распространения вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	Unmanufactured material of plant origin (including grain) and those manufactured products that, by their nature or that of their processing, may create a risk for the introduction and spread of pests [FAO, 1990; revised IPPC, 1997; formerly plant product]
153.	Prospection	Հետազոտություն	Обследование	Survey
	Procédé officiel appliqué pendant un laps de temps limité, pour définir les caractéristiques d'une population d' organismes nuisibles ou déterminer quelles espèces sont présentes dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996; CEMP, 1999; précédemment enquête]	Պաշտոնական միջոցառում՝ անցկացված որոշակի սահմանափակ ժամանակահատվածում, վնասակար օրգանիզմների սերնդատվության բնույթագրի որոշման կամ տվյալ գոտում օրգանիզմների կազմի որոշման նպատակով /ՊԳԿ 1990, փոփոխված ԲՄՄԸ 1996/:	Официальное мероприятие, проводимое в определённый ограниченный период времени с целью определения характеристик популяции вредного организма или определения видового состава организмов , присутствующих в данной зоне (ФАО, 1990; изменено КЭФМ, 1996)	An official procedure conducted over a defined period of time to determine the characteristics of a pest population or to determine which species occur in an area [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]
154.	Prospection de délimitation	Վերահսկողական հետազոտում	Контрольное обследование	Delimiting survey
	Prospection réalisée afin de définir les limites de la zone considérée comme infestée par un organisme nuisible ou comme en étant exempte [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment enquête/prospection sur l'étendue géographique]	.Վարակված գոտու հետազոտում՝ վնասակար օրգանիզմներով վարակված, կամ նրանցից ազատ սահմանները հաստատելու նպատակով /ՊԳԿ 1990/:	Обследование, проводимое с целью установления границ зоны, зараженной вредным организмом , или свободной от него (ФАО, 1990)	Survey conducted to establish the boundaries of an area considered to be infested by or free from a pest [FAO, 1990]

155.	Prospection de population	Մերնդատվության մոնիթորինգ	Популяционный мониторинг	Monitoring survey
	Les prospections longues pour le contrôle des caractéristiques de la population de l'organisme nuisible . (FAO, 1995)		Продолжительные обследования для проверки характеристик популяции вредного организма (ФАО, 1995)	Ongoing survey to verify the characteristics of a pest population [FAO, 1995]
156.	Prospection de repérage	Տարածքի հետազոտություն հայտնաբերման համար (վնասակար օրգանիզմ)	Обследование территории на выявление (вредного организма)	Detection survey
	Prospection réalisée dans une zone afin de déterminer si des organismes nuisibles y sont présents [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment prospection sur la présence]	Տվյալ գոտում անցկացվող հետազոտություն՝ վնասակար օրգանիզմների առկայության հայտնաբերման նպատակով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Обследование , проводимое в данной зоне с целью выявления присутствия в ней вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Survey conducted in an area to determine if pests are present [FAO, 1990, revised FAO, 1995]
157.	Quarantaine	Կարանտին	Карантин	Quarantine
	Confinement officiel d'articles réglementés , pour observation et recherche ou pour inspection, analyses et/ou traitements ultérieurs [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]	Կարանտին օրյեկտ հանդիսացող առարկաների պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետազագ զննման, վերլուծության և ախտահանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՀՀ 1999 /:	Официальное задержание в закрытых карантинных условиях подкарантинных материалов для наблюдений и исследований или для последующего досмотра, анализа и/или обработки (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Official confinement of regulated articles for observation and research or for further inspection, testing and/or treatment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]
158.	Quarantaine (d'un agent de lutte biologique)	Կարանտին /կենսաբանական պայքարի ազնտի համար/	Карантин (для агента биологической борьбы)	Quarantine (of a biological control agent)
	Détention officielle des agents de lutte biologique soumis à la réglementation phytosanitaire pour observation, recherche ou pour inspection et/ou analyses ultérieures [NIMP Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ազնտի պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում ենթակա բուսասանիտարական կանոնակարգման, դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետազագ զննման և կամ վերլուծության համար /ԲՍՄԸ Ն3 1996/:	Официальное задержание в закрытых карантинных условиях агентов биологической борьбы , подпадающих под фитосанитарные регламентации , для наблюдений и исследований, или для последующего досмотра и/или анализа (МСФМ № 3, 1996)	Official confinement of biological control agents subject to phytosanitary regulations for observation and research, or for further inspection and/or testing [ISPM Pub. N° 3, 1996]
159.	Quarantaine intermédiaire	Միջանկյալ կարանտին	Промежуточный карантин	Intermediate quarantine
	Quarantaine dans un pays autre que le pays d'origine ou de destination	Կարանտին երկրում՝ չհանդիսացող ծագման կամ նշանակման երկիր	Карантин в стране, не являющейся страной	Quarantine in a country other than

[CEMP, 1996]		/ԲՄԸՀ 1996/:	происхождения или назначения (КЭФМ, 1996)	the country of origin or destination [CEPM, 1996]
160. Quarantaine post-entrée Quarantaine appliquée à un envoi après son entrée [FAO, 1995]		Կարանտին ներմուծումից հետո	Карантин после ввоза	Post-entry quarantine Quarantine applied to a consignment after entry [FAO, 1995]
161. Quarantaine végétale L'ensemble des activités qui visent à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou à assurer une lutte officielle à leur encontre [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]		Բույսերի կարանտին	Карантин растений	Plant quarantine All activities designed to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to ensure their official control [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
162. Rayonnements ionisants Les particules chargées et les ondes électromagnétiques qui créent les ions dans les procès primaires ou secondaires au résultat des coopérations physiques (NIMP, N18, 2003)		Իոնիզացված ճառագայթում /ռադիացիում/	Ионизирующее излучение (радиация)	Ionizing radiation Loaded particles and electromagnetic waves, which in the result of physical interaction, make ions in primary and secondary processes (ISPM, N18,2003)
163. Refoulement Refus d'importer un envoi ou autre article réglementé non conforme à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]		Մերժում	Отказ	Refusal Forbidding entry of a consignment or other regulated article when it fails to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]
164. Réglementation phytosanitaire Ensemble de règlements officiels visant à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine, ou à limiter les effets économiques des organismes réglementés non de quarantaine , notamment		Բուսաբանիտարական կանոնակարգում	Фитосанитарная регламентация	Phytosanitary regulation Official rule to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests , or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests , including establishment of procedures for

l'établissement de procédures pour la certification phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]	սահմանափակում, մասնավորապես բուսասանիտարական հավաստագրման ընթացակարգերի սահմանում: /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԸՆ, 1999, ԲՄԺՀ, 2001/:	некарантинных вредных организмов , в частности - установление процедур по фитосанитарной сертификации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	phytosanitary certification [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEMP, 1999; ICPM, 2001]
165. Replantation	Վերատնկում	Пересадка	Replanting
Voir plantation	Տես: Տնկում և ցանք:	См. Посадка и посев	See planting
166. Réponse requise	Պահանջվող հակազդում	Требуемая реакция	Required response
Le niveau défini de l'influence du traitement (NIMP, N18, 2003)	Վերամշակման ներգործության որոշակի մակարդակ /ԲՄՍՀ №18, 2003/:	Определённый уровень воздействия обработки (МСФМ № 18, 2003)	Definite level of influence of treatment (ISPM, N18,2003)
167. Restriction	Սահմանափակում	Ограничение	Restriction
Réglementation phytosanitaire qui autorise l'importation ou la mise en circulation de marchandises déterminées, à condition que des exigences spécifiques soient respectées [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]	Բուսասանիտարական կանոնակարգում՝ նշված թույլատրվող ապրանքների արտահանում կամ տեղաշարժ, որոշակի պահանջների կատարմամբ /ԲՄԸՆ 1996, վերանայված է ԲՄԸՆ 1999/:	Фитосанитарная регламентация , разрешающая импорт или передвижения указанных товаров при выполнении определённых требований (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	A phytosanitary regulation allowing the importation or movement of specified commodities subject to specific requirements [CEPM, 1996, revised CEPМ, 1999]
168. Saison de végétation	Վեգետացիոն ժամանակաշրջան	Вегетационный сезон	Growing season
La période ou les périodes de l'année dans lequel les végétaux grandissent activement dans la zone donnée, le lieu de production ou le terrain de la production (FAO, 1990, reconstruit TCPM, 2003)	Տարվա ժամանակահատված կամ ժամանակահատվածներ, որում թույսերը առավել ակտիվ են աճում տվյալ գոտում, արտադրամասում կամ արտադրության տեղամասում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԺՀ 2003/	Период или периоды года, в который растения активно растут в данной зоне, месте производства или участке производства (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2003)	Period of the year when plants will actively grow in an area [FAO, 1990]
169. Séchage à l'étuve	Խցիկային չորացում	Камерная сушка	Kiln-drying
Procédure selon laquelle le bois est séché dans une enceinte fermée en utilisant la chaleur et/ou le contrôle d'humidité pour atteindre un taux d'humidité requis [NIMP Pub. N° 15, 2002]	Գործնյաց, որի ընթացքում փայտանյութը չորացվում է փակ տարածքում ջերմության օգնությամբ և կամ խոնավության վերահսկողությամաբ՝ մինչև ջրի պահանջվող պարունակության հասնելը /ԲՄՍՀ N15 2002/:	Процесс, при котором древесина высушивается в закрытом помещении с помощью тепла и/или контроля влажности до достижения требуемого содержания воды (МСФМ № 15, 2002)	A process in which wood is dried in a closed chamber using heat and/or humidity control to achieve a required moisture content [ISPM Pub. N° 15, 2002]
170. Secrétaire	Զարտուղար	Секретарь	Secretary
Le Secrétaire de la Commission nommé conformément à l'article XII [CIPV, 1997]	Հանձնաժողովի քարտուղար, որը նշանակվում է համաձայն 12-րդ հոդվածի /ԲԿԲՊՄՀ / ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	Секретарь Комиссии , назначаемый в соответствии со статьей XII (МККЗР) (МККЗР,	Secretary of the Commission appointed pursuant to Article XII

			1997)	[IPPC, 1997]
171. Semences	Սերմեր	Семена		Seeds
Catégorie de marchandises correspondant aux graines à semer ou destinées à la plantation et non à la consommation ou à la transformation (voir grain) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]	Բնի կարգ՝ որպէս սերմեր /սերմ/ նախատնաված ցանքի համար, այլ ոչ սննդի կամ վերամշակման համար /ուն սերմեր/ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՄԲԺՀ 2001/:	Категория товара, обозначающая семена, предназначенные для посева, а не для употребления в пищу или переработки (см. зерно) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	A commodity class for seeds for planting or intended for planting and not for consumption or processing (see grain) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	
172. Signalement d'un organisme nuisible	Ահազանգում վնասակար օրգանիզմի մասին	Сигнализация о вредном организме		Pest record
Document fournissant des informations concernant la présence ou l'absence d'un organisme nuisible déterminé, à une époque et en un lieu précis, à l'intérieur d'une zone (généralement un pays) et dans des circonstances décrites [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]	Փաստաթուղթ, որը տալիս է տեղեկատվություն կրնկրեն տեղում և կրնկրեն ժամանակում, գոտում /սփրաբար երկրում/ վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացակայության մասին նկարագրված հանգամանքներում /ԲՄԵՀ 1997/:	Документ, дающий информацию о присутствии или отсутствии конкретного вредного организма в конкретном месте и в конкретное время в зоне (обычно в стране) при описанных обстоятельствах (КЭФМ, 1997)	A document providing information concerning the presence or absence of a specific pest at a particular location at a certain time, within an area (usually a country) under described circumstances [CEPM, 1997]	
173. Site de production exempt	Արտադրական ազատ տնտեսություն	Свободный участок производства		Pest free production site
Partie bien délimitée d'un lieu de production , où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles, et qui est gérée comme une unité distincte mais conduite de la même manière qu'un lieu de production exempt d'organismes nuisibles [NIMP Pub. № 10, 1999]	Արտադրական տնի որոշակի մաս, որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնական պահպանվում է որոշակի ժամանակի ընթացքում և որը կառավարվում է որպէս առանձին միավոր, բայց այն նույն կերպ, ինչպես և արտադրական ազատ տարածքը /ԲՄՄՀ N10 1999/:	Определённая часть места производства , для которой отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени, и которая управляется как отдельная единица, но таким же образом, как и свободное место производства (МСФМ № 10, 1999)	A defined portion of a place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period and that is managed as a separate unit in the same way as a pest free place of production [ISPM Pub. № 10, 1999]	
174. Situation d'un organisme nuisible (dans une zone)	Վնասակար օրգանիզմի կարգավիճակ /գոտում/	Статус вредного организма (в зоне)		Pest status (in an area)
Constat officiel établi sur la présence ou l'absence actuelle d'un organisme nuisible dans une zone , y compris le cas échéant, sa répartition géographique évaluée par jugements d'experts à partir de	Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացակայության պաշտոնական ճանաչում, անհրաժեշտության դեպքում, ներառյալ տվյալները նրա	Официальное признание присутствия или отсутствия в данное время вредного организма в зоне , включая при необходимости данные о его	Presence or absence, at the present time, of a pest in an area , including where appropriate its distribution, as officially determined using expert	

	signalements récents et anciens et d'autres informations pertinentes [CEMP, 1997; révisée CIMP, 1998]	աշխարհագրական տարածվածության մասին, օգտագործելով փորձագիտական կարծիքները՝ հիմնած ընթացիկ և նախկին ահազանգումների վրա վնասակար օրգանիզմի մասին և այլ տեղեկատվություն /ԲՄՀՀ 1997, վերանայված է ԲՄՀՀ 1998/:	географическом распространении, использующее экспертное мнение, основанное на текущих и прошлых сигнализациях о вредном организме и другой информации (КЭФМ, 1997; пересмотрено, ВКФМ, 1998)	judgement on the basis of current and historical pest records and other information [CEPM, 1997; revised ICPM, 1998]
175. Situation transitoire	Միջանկյալ իրադրություն		Промежуточная ситуация	Transience
Présence d'un organisme nuisible dont l' établissement n'est pas attendu [NIMP Pub. № 8]	Վնասակար օրգանիզմի առկայություն, որի կլիմայավարժումը չի սպասվում /ԲՄՀՀ N8 1998/:		Присутствие вредного организма, акклиматизация которого не ожидается (МСФМ № 8, 1998)	Presence of a pest that is not expected to lead to establishment [ISPM Pub. № 8, 1998]
176. SMP	ԲՄՀՀ		СФМ	SPM
Système des mesures phytosanitaire	Բուսասանիտարական միջոցառումների համակարգ		Система фитосанитарных мер.	System of Phytosanitary Measure
177. Spécificité	Յուրահատուկություն		Специфичность	Specificity
Gamme des hôtes d'un agent de lutte biologique allant de l'agent hyper spécialisé qui se développe sur une seule espèce ou souche de son hôte (monophage), à l'agent généraliste avec un nombre d'hôtes élevé appartenant à plusieurs groupes d' organismes (polyphage) [NIMP Pub. № 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ազենտի տերերի քանակի չափը սանդղակով՝ սկսած բացառապես յուրահատուկ ազենտներից՝ ընդունակ բազմանալու տիրոջ միայն մի տեսակի կամ տարատեսակների /մոնոֆագի/ վրա, մինչև ընդհանուր ազենտները, որոնք ունեն բազմաթիվ տերեր օրգանիզմների մի քանի խմբերում /պոլիֆագի/ /ԲՄՀՀ N3 1996/:		Мера количества хозяев агента биологической борьбы по шкале от исключительно специфичных агентов, способных развиваться только на одном виде или разновидности хозяина (монофаги), до общих агентов, имеющих множество хозяев в нескольких группах организмов (полифаги) (МСФМ № 3, 1996)	A measure of the host range of a biological control agent on a scale ranging from an extreme specialist only able to complete development on a single species or strain of its host (monophagous) to a generalist with many hosts ranging over several groups of organisms (polyphagous) [ISPM Pub. № 3, 1996]
178. Station de quarantaine	Կարանտին կայան		Карантинная станция	Quarantine station
Centre officiel servant à la détention de végétaux ou produits végétaux soumis à la quarantaine [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment local de quarantaine]	Պաշտոնական կայան բույսերը կամ բուսական արտադրանքը կարանտին հակողության տակ պահելու համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ, 1995/:		Официальная станция для содержания растений или растительных продуктов под карантином (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Official station for holding plants or plant products in quarantine [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly quarantine station or facility]
179. Suivi	Մոնիթորինգ		Мониторинг	Monitoring
Processus officiel , ayant pour objet la vérification des situations phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999; précédemment monitorage]	Բուսասանիտարական իրավիճակի ստուգման պաշտոնական տևական գործընթաց /ԲՄՀՀ 1996/:		Официальный продолжительный процесс проверки фитосанитарной обстановки (КЭФМ, 1996)	An official ongoing process to verify phytosanitary situations [CEPM, 1996]

180.	Suppression	Ճնշում	Подавление	Suppression
	Application de mesures phytosanitaires dans une zone infestée en vue de réduire les populations d' organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]	Վարակված գոտում բուսասանիտարական միջոցառումների վնասակար օրգանիզմների սերնդատփության կրծատման համար /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՌՀ 1999/:	Применение фитосанитарных мер в заражённой зоне для сокращения популяций вредного организма (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999)	The application of phytosanitary measures in an infested area to reduce pest populations [FAO, 1995; revised CEPM, 1999]
181.	Surveillance	Վերահսկում	Надзор	Surveillance
	Procédé officiel qui consiste à collecter et à enregistrer des données sur la présence ou l' absence d' organismes nuisibles dans une zone donnée en utilisant la prospection , le suivi ou d'autres méthodes [CEPM, 1996; révisée CEMP, 1999]	Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ տվյալների հավաքման և գրանցման պաշտոնական գործընթաց, հետազոտությունների, մոնիթորինգի և այլ գործընթացների օգնությամբ /ԲՄՌՀ 1996/:	Официальный процесс сбора и регистрации данных о присутствии или отсутствии вредного организма в данной зоне с помощью обследований, мониторинга и других процедур (КЭФМ, 1996)	An official process which collects and records data on pest occurrence or absence by survey, monitoring or other procedures [CEPM, 1996]
182.	Techniquement justifié	Տեխնիկապես հիմնավորված	Технически обоснованный	Technically justified
	Justifié sur la base des conclusions d'une analyse appropriée du risque phytosanitaire ou, le cas échéant, d'autres examens ou évaluations comparables des données scientifiques disponibles [CIPV, 1997]	Հիմնավորված այն եզրակացությունների օգնությամբ, որոնք ստացվել են համապատասխան բուսասանիտարական վտանգի վերլուծության հիման վրա կամ եթե համընկում է այլ համեմատական ուսումնավորության և առկա զիտական տեղեկատփության զնահատման հետ /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	Обоснованный с помощью выводов, полученных в результате соответствующего анализа фитосанитарного риска , или, если подходит, другого сравнимого изучения и оценки имеющейся научной информации (МККЗР, 1997)	Justified on the basis of conclusions reached by using an appropriate pest risk analysis or, where applicable, another comparable examination and evaluation of available scientific information [IPPC, 1997]
183.	Traitement	Մշակում	Обработка	Treatment
	Procédure officielle autorisée pour la destruction ou l'élimination d' organismes nuisibles ou leur stérilisation [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. N° 15, 2002]	Պաշտոնական հաստատված գործընթաց վնասակար օրգանիզմների ոչնչացման, հնակտիվացման կամ հեռացման կամ նրանց ստերիլիզացման կամ ամլացման համար /ՊԳԿ 1990, վերայանված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՄՀ 2002, ԲՄՄՀ 2003/:	Официально утверждённая процедура по уничтожению, инактивации или удалению вредных организмов , или по их стерилизации или девитализации (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МСФМ № 15, 2002; МСФМ № 18, 2003)	Officially authorized procedure for the killing or removal of pests or rendering pests infertile [FAO, 1990, revised FAO, 1995; ISPM Pub. N° 15, 2002]
184.	Traitement thermique	Չերմային մշակում	Тепловая обработка	Heat treatment
	Procédure selon laquelle une marchandise est chauffée jusqu'à ce qu'elle atteigne une température minimale pour une période de temps minimum	Գործընթաց, որի ժամանակ ապրանքը տարացում է մինչև նախագույն ջերմաստիճանին հասնելը նվազագույն	Процесс, при котором товар нагревается до достижения минимальной температуры на минимальный период времени в	The process in which a commodity is heated until it reaches a minimum temperature for a minimum period of

conformément à une spécification technique officiellement reconnue [NIMP Pub. N° 15, 2002]	ժամանակահատվածում՝ համապատասխան պաշտոնապես ճանաչված տեխնիկական յուրահատկություններին /ԲՄՄՀ Ն15 2002/:		соответствии с официально признанной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002)	time according to an officially recognized technical specification [ISPM Pub. N° 15, 2002]
185. Transit	Տարանցիկ		Транзит	Transit
Voir envoi en transit	Տես: Տարանցիկ բեռ:		См. Транзитный груз	See consignment in transit
186. Transparency	Թափանցիկություն		Прозрачность	Transparency
Principe de la mise à disposition internationale des mesures phytosanitaires et de leur justification [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]	Բուսասանիտարական միջոցառումների նկատմամբ միջազգային բացալուսության սկզբունքը և նրա բանական հիմունքները /ՊԳԿ 1995, վերանայված ԲՄՄՀ 1999, ԲՄՄՀ համաձայնագրի հիման վրա/		Принцип международной прозрачности в отношении фитосанитарных мер и их разумных оснований (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения СФМ ФТО)	The principle of making available, at the international level, phytosanitary measures and their rationale [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]
187. Trouver indemne	Ճանաչել ազատ		Признать свободным	Find free
Inspecter un envoi , un champ ou un lieu de production et l'estimer exempt d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment trouver indemne]	Զննել բենոր, հետազոտել դաշտը կամ արտադրանքի տեղը և ճանաչել դրանք ազատ՝ կոնկրետ վնասակար օրգանիզմից /ՊԳԿ 1990/:		Досмотреть груз, обследовать поле или место производства и признать их свободными от конкретного вредного организма (ФАО, 1990)	To inspect a consignment , field or place of production and consider it to be free from a specific pest [FAO, 1990]
188. Usage prévu	Ենթադրյալ օգտագործում		Предполагаемое использование	Intended use
Usage déclaré pour lequel des végétaux, produits végétaux ou d'autres articles réglementés sont importés, produits ou utilisés [NIMP Pub. N° 16, 2002]	Հրապարակված նպատակ, որի հետ բույսերը, բուսական արտադրանքը և այլ ենթակարանախնային առարկաները արտահանվում են, արտադրվում են կամ օգտագործվում են /ԲՄՄՀ Ն16, 2002/:		Объявленная цель, с которой растения, растительные продукты или другие подкарантинные материалы импортируются, производятся или используются (МСФМ № 16, 2002)	Declared purpose for which plants, plant products , or other regulated articles are imported, produced, or used [ISPM Pub. N° 16, 2002]
189. Végétaux	Բույսեր		Растения	Plants
Plantes vivantes et parties de plantes vivantes, y compris les semences et le matériel génétique [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]	Կենդանի բույսեր և նրանց մասերը, ներառյալ սերմերը և գենետիկական նյութը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԲՊՄՀ 1997/:		Живые растения и их части, включая семена и генетический материал (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	Living plants and parts thereof, including seeds and germplasm [FAO, 1990; revised IPPC, 1997]
190. Végétaux destinés à la plantation	Ցանքային և տնկային նյութ		Посевной и посадочный материал	Plants for planting
Végétaux destinés à rester en terre, à être plantés ou à être replantés [FAO,	Բույսեր՝ նախատեսված ցանքի, տնկման, վերատնկման / սածիլավորման/ կամ հողում մնալու		Растения , предназначенные для посева, посадки ,	Plants intended to remain planted, to be planted or replanted [FAO, 1990]

1990; révisée FAO, 1995]	համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	пересадки или для того, чтобы оставаться в земле (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	
191. Végétaux in vitro	Բույսեր in vitro	Растения in vitro	Plants in vitro
Catégorie de marchandise correspondant à des plantes cultivées sur milieu aseptique dans un récipient fermé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment végétaux en culture de tissus]	Ապրանքի կարգ՝ բույսերի նշանափորմամբ, աճեցված հակասենպիղի միջավայրում, փակ բնոնարկում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԺՀ 2002/:	Категория товара, обозначающая растения, выращиваемые в антисептичной среде в закрытом контейнере (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002)	A commodity class for plants growing in an aseptic medium in a closed container [FAO, 1990; revised CEPM, 1999; ICPM, 2002 formerly plants in tissue culture]
192. ZE	Ազ	C3	PFA
Zone exempte d'organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PFA]	Ազատ գոտի /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԺՀ 2001/:	Свободная зона (ФАО, 1995; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	Pest Free Area [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]
193. Zone	Գոտի	Зона	Area
Totalité d'un pays, partie d'un pays, ou totalité ou parties de plusieurs pays, identifiées officiellement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce; précédemment aire]	Պաշտոնապես առանձնացված երկիր, երկրի մի մաս կամ մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1999/:	Официально определённая страна, часть страны или несколько стран, или их часть (ФАО, 1990; пересмотрено на основе соглашения СПС ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	An officially defined country, part of a country or all or parts of several countries [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]
194. Zone à faible prévalence d'organismes nuisibles	Վնասակար օրգանիզմից պակաս վնասված գոտի	Зона низкой численности вредного организма	Area of low pest prevalence
Zone , qu'il s'agisse de la totalité d'un pays, d'une partie d'un pays ou de la totalité ou de parties de plusieurs pays, identifiée par les autorités compétentes, dans laquelle un organisme nuisible spécifique est présent à un niveau faible et qui fait l'objet de mesures efficaces de surveillance , de lutte ou d' éradiation [CIPV, 1997]	Գոտի (երկիր, երկրի մի մասը, մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը)՝ առանձնացված իրավասու մարմինների կողմից, որում վնասակար օրգանիզմը գոյություն ունի սահմանափակ քանակով և հանդիսանում է արդյունավետ հսկողության, պայքարի կամ չշնչացման օբյեկտ /ԲԿԲՊՄԿ 1997, ԲՄԵՀ 2005/	Зона (страна, часть страны или несколько стран или их часть), определённая компетентными органами, в которой вредный организм присутствует на низком уровне численности и является объектом мер по эффективному слежению, борьбе или ликвидации (МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	An area , whether all of a country, part of a country, or all or parts of several countries, as identified by the competent authorities, in which a specific pest occurs at low levels and which is subject to effective surveillance, control or eradication measures [IPPC, 1997]
195. Zone contrôlée	Հսկող գոտի	Контролируемая зона	Controlled area
Zone réglementée qu'une ONPV a	Կարգափորկող գոտի, որը ԲԿԲՊ ԱԿ առանձնացրել է որպես մինիմալ	Регулируемая зона , которую	A regulated area which an NPPO

déclarée comme étant la zone minimale nécessaire pour prévenir la dissémination d'un organisme nuisible à partir d'une zone de quarantaine [CEMP, 1996]	անհրաժեշտ վնասակար օրգանիզմի տարածման կանխարգելման համար՝ կարանտին գոտու դուրս /ԲՍԵՀ 1996/:	НОКЗР определила как минимально необходимую для предотвращения распространения вредного организма за пределы карантинной зоны (КЭФМ, 1996)	has determined to be the minimum area necessary to prevent spread of a pest from a quarantine area [CEPM, 1996]
196. Zone de quarantaine	Կարանտին գոտի	Карантинная зона	Quarantine area
Zone à l'intérieur de laquelle un organisme de quarantaine est présent et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment aire de quarantaine]	Գոտի, որում կարանտին վնասակար օրգանիզմը առկա է և նրա դեմ տարփում է պաշտոնական պայքար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Зона, в которой карантинный вредный организм присутствует и с ним проводится официальная борьба (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	A pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC 1997]
197. Zone exempte	Ազատ գոտի	Свободная зона	Pest Free Area
Zone dans laquelle l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue par l'application de mesures officielles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone indemne]	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմը բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես պահպանվում է նույն մակարդակում /ՊԳԿ 1995/:	Зона, отсутствие в которой данного вредного организма научно доказано, и где при необходимости оно официально поддерживается (ФАО, 1995)	An area in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained [FAO, 1995]
198. Zone menacée	Վտանգի նախարկված գոտի /Վտանգված/	Зона, подверженная опасности	Endangered area
Zone où les facteurs écologiques sont favorables à l'établissement d'un organisme nuisible dont la présence entraînerait des pertes économiquement importantes [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]	Գոտի, որում էկոլոգիական գործուները նպաստում են վնասակար օրգանիզմների կլիմայավարժեցմանը, որի արկայությունը տվյալ գոտում կրերի էական տնտեսական կորուստների /ՊԳԿ 1995/:	Зона, в которой экологические факторы благоприятствуют акклиматизации вредного организма , присутствие которого в данной зоне приведёт к существенным экономическим потерям (ФАО, 1995)	An area where ecological factors favour the establishment of a pest whose presence in the area will result in economically important loss [FAO, 1995]
199. Zone PRA	ԲՎՎ գոտի	Зона АФР	PRA area
Zone pour laquelle une analyse du risque phytosanitaire est effectuée [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone PRA]	Գոտի, որի համար կատարվում է բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995/:	Зона, для которой проводится анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995)	Area in relation to which a Pest Risk Analysis is conducted [FAO, 1995]
200. Zone protégée	Պաշտպանվող գոտի	Защищаемая зона	Protected area
Zone réglementée qu'une ONPV a	Կարգավորող տարածք,որը ԲԿԲՊԱԿ-ը առանձնացրել է որպես	Регулируемая зона, которую	A regulated area that an NPPO has

déclarée comme étant la zone minimale nécessaire à la protection efficace d'une zone menacée [FAO, 1990; supprimé dans FAO, 1995; concept nouveau de la CEMP, 1996]	նվազագույն անհրաժեշտ՝ վտանգի ենթարկված գոտու արդյունավետ պաշտպանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, նոր հայեցակարգը ԲՄԵՀ 1996:/	НОКЗР определила как минимально необходимую для эффективной защиты зоны, подверженной опасности (ФАО, 1990; исключено ФАО, 1995; новая концепция КЭФМ, 1996)	determined to be the minimum area necessary for the effective protection of an endangered area [FAO, 1990; omitted from FAO, 1995; new concept from CEPM, 1996]
201. Zone réglementée Zone vers laquelle, à l'intérieur de laquelle, et/ou à partir de laquelle la circulation de végétaux , de produits végétaux et autres articles réglementés est soumise à des réglementations ou procédures phytosanitaires afin de prévenir l' introduction et/ou la dissémination des organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique des organismes réglementés non de quarantaine [CEPM, 1996; révisée CEMP; 1999; CIMP, 2001]	Վարգավորվող գոտի Գոտի, որտեղ ներկրվող, նրա տարածով տեղափոխող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող այլ առարկաները ծառայում են բուսասանհտարական միջոցառումների օրինակ կամ ընթացակարպ՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և/կամ տարածման կանխարգելման նպատակով կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից տանտեսական վնասի սահմանափակման համար /ԲՄԵՀ, 1996; վերանայված է ԲՄԵՀ, 1999; ԲՄԵՀ, 2001:/	Регулируемая зона Зона, ввозимые в которую, провозимые через которую, и/или вывозимые из которой, растения, растительные продукты и другие подкарантинные материалы служат объектом фитосанитарных мер или процедур с целью предотвращения интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов , или ограничения экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	An area into which, within which and/or from which plants, plant products and other regulated articles are subjected to phytosanitary regulations or procedures in order to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999; ICPM, 2001]
202. Zone tampon Zone qui entoure ou est adjacente à une zone ou un lieu de production infesté , ou à une zone, un lieu ou un site de production exempt d'organismes nuisibles et dans laquelle un organisme nuisible déterminé est peu ou pas présent et fait l'objet de lutte officielle pour prévenir sa dissémination [NIMP Pub. N° 10, 1999]	Բուֆերային գոտի Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմը բացակայում է կամ առկա է սերնդատվության ցածր թվաքանակի պայմաններում և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օրինակ, այն շրջապատում է վարակված գոտին կամ արտադրամասը կամ ազատ գոտին, տեսդը կամ արտադրամասը, կամ վնասակար օրգանիզմի ցածր թվաքանակի գոտին կամ նրան հարող տարածքը, որում բուսասանհտարական միջոցառումները կիրառվում են տվյալ	Буферная зона Зона, в которой данный вредный организм отсутствует или присутствует при низкой численности популяции и служит объектом официальной борьбы , окружающая зараженную зону или место производства , или свободную зону, место или участок производства , или зону низкой численности вредного организма , или прилегающая к ним, и в	An area in which a specific pest does not occur or occurs at a low level and is officially controlled , that either encloses or is adjacent to an infested area , an infested place of production , a pest free area , a pest free place of production or a pest free production site , and in which phytosanitary measures are taken to prevent spread of the pest [ISPM Pub. N° 10, 1999]

	վնասակար օրգանիզմի կանխարգելման համար: /ԲՍՌԱ Ն10, 1999, ԲՄՁՀ 2005/:		которой фитосанитарные меры принимаются для предотвращения распространения данного организма (МСФМ № 10, 1999; ВКФМ, 2005)	
--	---	--	---	--

MULTILINGUAL INDEX OF PHYTOSANITARY TERMS

	English	Հայերեն	Русский	Français
1	AASPM Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures	ԲՈՒՄԿ Բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառման համաձայնագիր	СПСФМ Соглашение по применению санитарных и фитосанитарных мер.	CAMP Convention sur l'application des mesures phytosanitaire (CAMP)
2	Absorbed dose The quantity of energy of irradiation (in grays), absorbed by the unit of mass of marked target (ISPM, N19, 2003)	Կլանված չափարանակ Ճառագայթման էներգիայի քանակը /գրեյներով/, տարրերակված թիրախի կլանված մասսայի միավորով /ԲՍՍՉ N18 2003/:	Поглощённая доза Количество энергии облучения (в греях), поглощённой единицей массы обозначенной мишени (МСФМ № 18, 2003)	Dose absorbée La quantité d'énergie de l'irradiation (aux grays), l'unité absorbée de la masse de la cible désignée (NIMP N18 2003)
3	Additional declaration A statement that is required by an importing country to be entered on a Phytosanitary Certificate and which provides specific additional information pertinent to the phytosanitary condition of a consignment [FAO, 1990]	Լրացույշչ հայտարարություն Բնորում կարգավորվող վնասակար օրգանիզմների վերաբերյալ լրացույշչ տեղեկատվություն, որը ներմուծվող կողմից պահանջվ մտցվում է բուսասանիտարական հավաստագիր մեջ /ՊԳԿ 1990, ԲՍՃՀ 2005/ :	Дополнительная декларация Заявление, требуемое импортирующей страной для включения в фитосанитарный сертификат , дающее дополнительную информацию о состоянии груза в отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; ВКФМ, 2005)	Déclaration supplémentaire Déclaration à faire figurer sur le certificat phytosanitaire lorsque cela est requis par le pays importateur; cette déclaration donne des renseignements précis et complémentaires sur l'état phytosanitaire de l' envoi [FAO, 1990]
4	Antagonist An organism (usually pathogen) which does no significant damage to the host but its colonization of the host protects the host from significant subsequent damage by a pest [ISPM Pub. № 3, 1996]	Ներհակներ Օրգանիզմ /սովորական պաթոգեն/, որը նշանակալի վնաս չի պատճառում տեր բույսին, բայց տեր բույսի զաղութացումը նրա կողմից վերջինիս պաշտպանում է վնասակար օրգանիզմից սպասվող լորջ կորուստներից /ԲՍՍՉ N 3, 1996/:	Антагонист Организм (обычно патоген), который не причиняет хозяину значительного ущерба, но колонизация которым хозяина защищает последнего от серьёзного ущерба со стороны вредного организма (ФАО, 1990; ВКФМ № 3, 1996)	Antagoniste Organisme (le plus souvent pathogène) qui n'occasionne pas de dégâts importants mais dont la présence protège ses hôtes des dégâts d'autres organismes nuisibles [NIMP Pub. № 3, 1996]
5	Area An officially defined country, part of a country or all or parts of several countries [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and	Գույք Պաշտոնապես առանձնագիր երկիր, երկիր մի մաս կամ մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍԵՀ 1999/:	Зона Официально определённая страна, часть страны или несколько стран, или их часть (ФАО, 1990; пересмотрено на основе соглашения СПС ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Zone Totalité d'un pays, partie d'un pays, ou totalité ou parties de plusieurs pays, identifiées officiellement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures

Phytosanitary Measures]				sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce; précédemment aire]
6	Area of low pest prevalence	Վնասակար օրգանիզմից պակաս վնասված գոտի	Зона низкой численности вредного организма	Zone à faible prévalence d'organismes nuisibles
An area , whether all of a country, part of a country, or all or parts of several countries, as identified by the competent authorities, in which a specific pest occurs at low levels and which is subject to effective surveillance, control or eradication measures [IPPC, 1997]		Գոտի (նրկիր, երկիր մի մասը, մի քանի երկիր կամ նրանց մի մասը՝ առանձնացված իրավասու մարմինների կողմից, որում վնասակար օրգանիզմը գոյություն ունի սահմանափակ քանակով և հանդիսանում է արդյունավետ հսկողության, պայքարի կամ ոչնչացման օբյեկտ /ԲԿԲՊՍԿ 1997, ԲՄԵՀ 2005/	Зона (страна, часть страны или несколько стран или их часть), определённая компетентными органами, в которой конкретный вредный организм присутствует на низком уровне численности и является объектом мер по эффективному слежению, борьбе или ликвидации (МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	Zone, qu'il s'agisse de la totalité d'un pays, d'une partie d'un pays ou de la totalité ou de parties de plusieurs pays, identifiée par les autorités compétentes, dans laquelle un organisme nuisible spécifique est présent à un niveau faible et qui fait l'objet de mesures efficaces de surveillance, de lutte ou d'éradication [CIPV, 1997]
7	Authority	Օրգան	Орган	Autorité
The National Plant Protection Organization , or other entity or person officially designated by the government to deal with matters arising from the responsibilities set forth in the Code [ISPM Pub. № 3, 1996]		Բնոյսների կարանտինի և բույսների պաշտպանության ազգային կազմակերպություն կամ այլ օրգան, կամ անձ, պաշտոնապես լիազորված կառավարության կողմից՝ գրադարձությամբ այն հարցերով, որոնց համար պատասխանատվությունը շարադրված է ԲՄՄԸ Հ Ն 3-ում /ԲՄՄԸ Հ Ն 3, 1996, ԲՄԵՀ 2005/:	Национальная организация по карантину и защите растений, или другой орган или лицо, официально уполномоченные правительством заниматься вопросами, ответственность за которые изложена в МСФМ № 3 (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)	L'Organisation nationale de la protection des végétaux ou tout autre organisme ou personne officiellement désigné par le gouvernement pour assumer les responsabilités définies dans le Code [NIMP Pub. № 3, 1996]
8	Bark-free wood	Փայտանյութ կեղևից ազատ	Древесина, свободная от коры	Bois exempt d'écorce
Wood from which all bark excluding the vascular cambium, ingrown bark around knots, and bark pockets between rings of annual growth has been removed [ISPM Pub. № 15, 2002]		Փայտանյութ, որից ողջ կեղևը հեռացված է, բացառությամբ կամբիումի /ԲՄՄԸ Հ Ն 15 2002/	Древесина, с которой удалена вся кора, за исключением камбия, вросшей коры вокруг сучков и вдавлений коры между кольцами ежегодного прироста (МСФМ № 15, 2002)	Bois duquel a été retiré toute trace d'écorce excepté l'aubier, l'écorce incluse dans les noeuds et celle coincée entre les anneaux de croissance annuelles [NIMP Pub. № 15, 2002]
9	Biological control (biocontrol)	Կենսաբանական պայքար (կենսամթեոր)	Биологическая борьба (биометод)	Lutte biologique
Pest control strategy making use of living natural enemies, antagonists or competitors and other self-replicating biotic entities [ISPM Pub. № 3, 1996]		Վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարի ուղմակարություն՝ կիրառելով կենդանի բնական թշնամիներ, ներփակներ (անտառագոնիստներ), մրցակիցներ կամ այլ հնքնավերաբուժադրվող օրգանիզմներ /ԲՄՄԸ Հ Ն 3, 1996/:	Стратегия борьбы с вредными организмами , использующая живых естественных врагов, антагонистов , конкурентов или другие самовоспроизводящиеся организмы (МСФМ № 3, 1996)	Stratégie de lutte contre les organismes nuisibles qui fait appel aux auxiliaires, antagonistes ou compétiteurs et autres entités biologiques auto

			reproductibles [NIMP Pub. № 3, 1996]
10	Biological control agent	Կենսաբանական պայքարի ագենտ	Агент биологической борьбы
	A natural enemy, antagonist or competitor, and other self-replicating biotic entity used for pest control [ISPM Pub. № 3, 1996]	Բնական թշնամի, ներփակներ, մրցակից կամ այլ ինքնավերարտադրվող օրգանիզմ, որն օգտագործվում է վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարում (ԲՍՄԸ N 3 1996) (ԲՍՄԸ):	Естественный враг, антагонист, конкурент или другой самовоспроизводящийся организм, используемый для борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)
11	Biological pesticide (biopesticide)	Կենսաբանական պենսիցիդ (կենսապենսիցիդ)	Биологический пестицид (биопестицид)
	A generic term, not specifically definable, but generally applied to a biological control agent, usually a pathogen, formulated and applied in a manner similar to a chemical pesticide, and normally used for the rapid reduction of a pest population for short-term pest control [ISPM Pub. № 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ագենտներ, կամ միկրոկենսաբանական ագենտներ, ինչպիսիք են մասայական բաժանված կամ բազմացված մակարունիղները, զիշտիչները կամ բնության մեջ հանդիպող կենսաբանական սուրստանցիաներ՝ պատրաստված և կիրառվող քիմիական պենսիցիդների օրինակով և սովորաբար օգտագործվող վնասակար օրգանիզմների դեմ կարճաժամկետ պայքարում՝ նրանց սերնդատվության արագացված կրծատման համար /ԲՍՄԸ N3 1996, ԲՍՄԸ 2005/	Агент биологической борьбы , или макробиологический агент, такой, как паразитоид или хищник, или встречающаяся в природе биологическая субстанция, разведённые или размноженные в массе, подготавливаемые и применяемые сходным образом с химическими пестицидами, и обычно используемые для быстрого сокращения численности популяций вредных организмов для краткосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996; ВКФМ, 2005)
12	Buffer zone	Բուֆերային գոտի	Буферная зона
	An area in which a specific pest does not occur or occurs at a low level and is officially controlled , that either encloses or is adjacent to an infested area , an infested place of production , a pest free area , a pest free place of production or a pest free production site , and in which phytosanitary measures are taken to prevent spread of the pest [ISPM Pub.	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմը բացակայում է կամ առկա է սերնդատվության ցածր թվաքանակի պայմաններում և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օբյեկտ, այն շրջապատում է վարակված գոտին կամ արտադրամասը կամ ազատ գոտին, տեսլով կամ արտադրամասը, կամ վնասակար օրգանիզմի ցածր թվաքանակի	Зона , в которой данный вредный организм отсутствует или присутствует при низкой численности популяции и служит объектом официальной борьбы , окружающая зараженную зону или место производства , или свободную зону , место или участок производства , или зону низкой численности вредного

№ 10, 1999]	գոտին կամ նրան հարող տարածքը, որում բուսասանիտարական միջոցառումները կիրառվում են տվյալ վնասակար օրգանիզմի կանխարգելման համար: /ԲՍՄԸ N10, 1999, ԲՄԸ 2005/:	организма, или прилегающая к ним, и в которой фитосанитарные меры принимаются для предотвращения распространения данного организма (МСФМ № 10, 1999; ВКФМ, 2005)	1999]
13 Bulbs and tubers	Սնդուկներ և պալարներ	Луковицы и клубни	Bulbes et tubercules
A commodity class for dormant underground parts of plants intended for planting (includes corms and rhizomes)[FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Ապրանքի կարգ, որը նշանակում է բույսերի ստորգետնյա քնած օրգաններ՝ նախատեսված տնկման համար /ներառյալ պալարաստյուկները և դիզումիները/ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԸ 2001/:	Категория товара, обозначающая спящие подземные органы растений, предназначаемые для посадки (включая клубнелуковицы и ризомы) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Catégorie de marchandises correspondant à des parties souterraines dormantes de végétaux destinées à la plantation (y compris les oignons et rhizomes) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
14 Certificate	Հավաստագիր	Сертификат	Certificat
An official document which attests to the phytosanitary status of any consignment affected by phytosanitary regulations [FAO, 1990]	Բնորի բուսասանիտարական վիճակը բնութագրող պաշտոնական փաստաթուղթը, որը կարգավորվում է բուսասանիտարական կանոնակարգումներով /ՊԳԿ 1990/:	Официальный документ, характеризующий фитосанитарное состояние груза, подпадающего под действие фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)	Document officiel attestant l'état phytosanitaire d'un envoi soumis à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
15 Chemical pressure impregnation	Քիմիական հագեցում ճնշման տակ	Химическая пропитка под давлением	Imprégnation chimique sous pression
Treatment of wood with a chemical preservative through a process of pressure in accordance with an officially recognized technical specification [ISPM Pub. № 15, 2002]	Ճնշման տակ փայտանյութի մշակում քիմիական ախտանիւթերով, պաշտոնական տեխնիկական դասակարգման համապատասխան /ԲՍՄԸ, №15, 2002; ԲՄԸ, 2005/:	Обработка древесины химическими консервантами под давлением в соответствии с официальной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002; ВКФМ, 2005)	Traitement du bois avec un agent de conservation chimique sous pression, en conformité avec des spécifications techniques officiellement reconnues [NIMP Pub. №15, 2002]
16 Classical biological control	Դաստիարական կենսաբանական պայքար	Классическая биологическая борьба	Lutte biologique classique
The intentional introduction and permanent establishment of an exotic biological agent for long-term pest control [ISPM Pub. № 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի տարաշարիկ ազնուի աճի միտումնավոր կանցքում և մշտական կլիմայավարժում վնասակար օրգանիզմների դեմ երկարաժամկետ պայքարի նպատակով /ԲՍՄԸ N3 1996/:	Намеренная интродукция и постоянная акклиматизация экзотического агента биологической борьбы с целью долгосрочной борьбы с вредными организмами (МСФМ № 3, 1996)	Introduction intentionnelle et établissement permanent d'un agent exotique de lutte biologique dans un but de lutte à long terme [NIMP Pub. № 3, 1996]
17 Clearance (of a consignment)	Համապատասխանության հաստատում (բնորի)	Подтверждение соответствия (груза)	Agrément (d'un envoi)

Verification of compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1995]	Բնի սառություն և նրա բուսասանիտարական կանոնակարգումներին համապատասխանության հաստատում /ՊԳԿ 1995/:	Проверка и подтверждение соответствия груза фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1995)	Vérification de la conformité à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1995]
18 Commission	Հանձնաժողով	Комиссия	Commission
The Commission on phytosanitary measures established under Article XI [IPPC, 1997]	Բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով՝ հիմնադրված XI հոդվածին համապատասխան /ԲԿԲՊՄՎ/ /ԲԿԲՊՄՎ 1997/:	Комиссия по фитосанитарным мерам, основанная в соответствии со статьёй XI (МККЗР) (МККЗР, 1997)	La Commission des mesures phytosanitaires créée en vertu de l'article XI [CIPV, 1997]
19 Commodity	Ապրանք	Товар	Marchandise
A type of plant, plant product , or other article being moved for trade or other purpose [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների տեսակ, որոնք տեղափոխվում են առևտրային կամ այլ նպատակներով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՁՀ 2001/:	Тип растения, растительного продукта или другого предмета, перемещаемого в торговых или других целях (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Type de végétal, de produit végétal ou autre article transporté lors d'échanges commerciaux ou pour d'autres raisons [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]
20 Commodity class	Բնի կարգ	Категория товара	Catégorie de marchandise
A category of similar commodities that can be considered together in phytosanitary regulations [FAO, 1990]	Կարգ, որում կարելի է միավորել նույնանման ապրանքները, որոնց վրա տարածվում են բուսասանիտարական կանոնակարգման ընդհանուր պահանջները /ՊԳԿ 1990/:	Категория, в которую можно объединить сходные товары, на которые распространяются общие требования фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990)	Groupe de marchandises similaires couvertes par une réglementation phytosanitaire commune [FAO, 1990]
21 Commodity pest list	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ ապրանքի համար	Перечень вредных организмов для товара	Liste d'organismes nuisibles d'une marchandise
A list of pests occurring in an area which may be associated with a specific commodity [CEPM, 1996]	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք վարակում են բույսի տեսակը ընդարձակ կամ կոնկրետ գոտում /ԲՄՁՀ 1996/:	Список вредных организмов, встречающихся в данной зоне, которые могут переноситься с данным товаром (КЭФМ, 1996)	Liste des organismes nuisibles présents dans une zone et susceptibles d'être associés à une marchandise déterminée [CEMP, 1996; révisée CEPM, 1999]
22 Competitor	Մրցակից	Конкурент	Compétiteur
An organism which competes with pests for essential elements (e.g. food, shelter) in the environment [ISPM Pub. № 3, 1996]	Օրգանիզմ, որը մրցակցում է վնասակար օրգանիզմի հետ միջավայրի հիմնական տարրերի համար /օրինակ, սնունդ, թարսողներ/ /ԲՄՁՀ № 3 1996/:	Организм, который конкурирует с вредным организмом за основные элементы среды (например, пищу, укрытия) (МСФМ № 3, 1996)	Organisme qui concurrence les organismes nuisibles pour les éléments essentiels du milieu (par exemple, nourriture, abri) [NIMP Pub. № 3, 1996]

23	Compliance procedure (for a consignment)	Համապատասխանության ստուգման ընթացակարգ /քնի/	Процедура проверки на соответствие (груза)	Procédure de vérification de conformité (pour un envoi)
	Official procedure used to verify that a consignment complies with stated phytosanitary requirements [CEPM, 1999]	Բուսասանիտարական պահանջներին բնիփ համապատասխանության ստուգման պաշտոնական ընթացակարգ /ԲՄԵՀ 1999/:	Официальная процедура по проверке соответствия груза действующим фитосанитарным требованиям (КЭФМ, 1999)	Méthode officielle utilisée pour vérifier la conformité d'un envoi aux exigences phytosanitaires en vigueur [CEMP, 1999]
24	Consignment	Քնի	Груз	Envoi
	A quantity of plants, plant products and/or other articles being moved from one country to another and covered, when required, by a single phytosanitary certificate (a consignment may be composed of one or more commodities or lots) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Բույսերի, բուսական արտադրանքի կամ այլ առարկաների մի երկրից մյուսը տնտեսավոլող որոշակի քանակություն, որն ուղղված է /անհրաժեշտության դեպքում/ մեկ բուսասանիտարական հավաստագրով/ Քնիը կարող է կազմված լինել մեկ կամ ավելի ապրանքներից կամ խմբաքննությունից /ՊԳԿ 1990, վերայանված է ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԵՀ 2001/	Некоторое количество растений, растительных продуктов и/или других материалов, передвигающихся из одной страны в другую и сопровождаемых (при необходимости) одним фитосанитарным сертификатом (груз может быть составлен из одного или более товаров или партий) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Ensemble de végétaux , de produits végétaux et/ou d'autres articles expédiés d'un pays à un autre et couvert, si nécessaire, par un seul certificat phytosanitaire (un envoi peut être composé de plusieurs marchandises ou lots) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]
25	Consignment in transit	Տարածյալ քնի	Транзитный груз	Envoi en transit
	A consignment that is not imported into a country but passes through it to another country, subject to official procedures which ensure that it remains enclosed, and is not split up, not combined with other consignments nor has its packaging changed [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM 1999; ICPM, 2002 formerly country of transit]	Քնի, որը չի ներկրվում երկիր, այլ անցնում է նրանով այլ երկիր և ենթարկվում է պաշտոնական ընթացակարգերի, որոնք պահպանում են, որ այն մնա փակ վիճակում, չբաժանվի, չսարսփի այլ բնունիքի հետ և չփոխի փաթեթավորումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1996, ԲՄԵՀ 1999, ԲՄԵՀ 2002, ԲՄԵՀ 2005 վերաստուգմամբ/:	Груз, который не импортируется в страну, а проходит через неё в другую страну, и подвергается официальным процедурам, которые обеспечивают, чтобы он оставался закрытым, не разделялся, не смешивался с другими грузами и не менял упаковку (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002; ВКФМ, 2005 в редакции)	Un envoi qui n'est pas importé dans un pays mais traverse ce dernier à destination d'un autre et qui est soumis à des mesures officielles qui garantissent qu'il reste intact et ne fait pas l'objet de fractionnement, ni de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment pays de transit]
26	Containment	Տնտեսացում /օջախի/	Локализация (очага)	Enrayement
	Application of phytosanitary measures in and around an infested area to prevent spread of a pest [FAO, 1995]	Վարակված զուտու ներսում և նրա շուրջը բուսասանիտարական միջոցառումների ձևնարկում՝ վնասակար օրգանիզմների տարածման կանխարգնման համար /ՊԳԿ 1995/:	Принятие фитосанитарных мер внутри и вокруг зараженной зоны для предотвращения распространения вредного организма (ФАО, 1995)	Application de mesures phytosanitaires dans ou autour d'une zone infestée afin de prévenir la dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995]
27	Contaminating pest	Աղբաղող վնասակար օրգանիզմ	Засоряющий вредный организм	Organisme nuisible contaminant

A pest that is carried by a commodity and, in the case of plants and plant products , does not infest those plants or plant products [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Ապրանքի հետ տարածվող վնասակար օրգանիզմ և բույսերի կամ բուսական արտադրանքի դեպքում անընդունակ վարակնություն այդ բույսերին կամ բուսական արտադրանքին /ԲՄԷՀ 1996, վերանայված է ԲՄԷՀ 1999:/	Вредный организм, распространяющийся с товаром и, в случае растений или растительных продуктов, не способный заражать эти растения или растительные продукты (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Organisme nuisible véhiculé par une marchandise mais ne l'infestant pas, s'il s'agit de végétaux et produits végétaux [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
28 Contamination	Աղբառում	Засорение	Contamination
Presence in a commodity , storage place, conveyance or container, of pests or other regulated articles , not constituting an infestation (see infestation) [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]	Ապրանքում, պահեստներում, փոխադրամիջոցներում կամ բենձարկղներում վնասակար օրգանիզմի կամ ուրիշ ննջակարանտիճային առարկաների առկայություն, որոնք իրենցից չեն ներկայացնում վարակում / տես վարակում / ԲՄԷՀ 1997, վերանայված է 1999:/	Присутствие в товаре , месте хранения, транспортном средстве или контейнере вредных организмов или других подкарантинных материалов , не представляющее собой заражение (смотри заражение) (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Présence dans une marchandise , un lieu de stockage, un moyen de transport ou un conteneur, d' organismes nuisibles ou d'autres articles réglementés , sans qu'il y ait infestation (voir infestation) [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
29 Control (of a pest)	Պայքար (վնասակար օրգանիզմների դեմ)	Борьба (с вредным организмом)	Lutte contre un organisme nuisible
Suppression, containment or eradication of a pest population [FAO, 1995]	Վնասակար օրգանիզմների սննդաստվայրացնում, տնդայնացնում կամ վերացնում /ՊԳԿ 1995:/	Подавление, локализация или ликвидация популяции вредного организма (ФАО, 1995)	Suppression, enragement ou éradication de la population d'un organisme nuisible [FAO, 1995]
30 Control point	Վտանգի կառավարման վերահսկողական պահ	Контрольный момент управления риском	Point de maîtrise du risque
A step in a system where specific procedures can be applied to achieve a defined effect and can be measured, monitored, controlled and corrected [ISPM Pub. N° 14, 2002]	Համակարգերի փուլ, որում յուրահատուկ գործընթացները կարող են կիրառվել ճշգրիտ արդյունքի հասնելու համար, որը ննջակա է չափման, դիտարկման, կառավարման և ճշգրտման /ԲՄՍՍ 14 2002:/	Этап системы, на котором специфические процедуры могут быть применены для достижения точного результата, который поддается измерению, наблюдению, управлению и корректировке (МСФМ № 14, 2002)	Une étape dans un système où des procédures spécifiques peuvent être appliquées pour atteindre un résultat précis qui peut être mesuré, surveillé, maîtrisé et corrigé [NIMP Pub. N° 14, 2002]
31 Controlled area	Հսկող գոտի	Контролируемая зона	Zone contrôlée
A regulated area which an NPPO has determined to be the minimum area necessary to prevent spread of a pest from a quarantine area [CEPM, 1996]	Կարգափող գոտի, որը ԲԿԲՊ ԱԿ առանձնացրել է որպես մինիմալ անհրաժեշտ վնասակար օրգանիզմի տարածման կանխարգելման համար՝ կարանտին գոտուց դուրս /ԲՄԷՀ 1996:/	Регулируемая зона, которую определила как минимально необходимую для предотвращения распространения вредного организма за пределы карантинной зоны (КЭФМ, 1996)	Zone réglementée qu'une ONPV a déclarée comme étant la zone minimale nécessaire pour prévenir la dissémination d'un organisme nuisible à partir d'une zone de quarantaine [CEMP, 1996]

32	Country of origin (of a consignment of plant products)	Ծագման երկիր /բուսական արտադրանքի թնիք/	Страна происхождения (груда растительных продуктов)	Pays d'origine (d'un envoi de produits végétaux)
	Country where the plants from which the plant products are derived were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Երկիր, որում աճեցվել են բույսերը, որոնցից ստացվել են տվյալ բուսական արտադրանքները /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԸՆ 1996, ԲՄԸՆ 1999/:	Страна, в которой были выращены растения , из которых были получены данные растительные продукты (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Pays dans lequel les végétaux dont les produits végétaux sont issus ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
33	Country of origin (of a consignment of plants)	Ծագման երկիր /բուսական թնիք/	Страна происхождения (груда растений)	Pays d'origine (d'un envoi de végétaux)
	Country where the plants were grown [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Երկիր, որում աճեցված են բույսերը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԸՆ 1996, ԲՄԸՆ 1999/:	Страна, в которой растения были выращены (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Pays dans lequel les végétaux ont été cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
34	Country of origin (of regulated articles other than plants and plant products)	Ծագման երկիր /Ենթակարանափնյախնաժանական առարկաներ, որոնք չեն հանդիսանում բույսեր և բուսական արտադրանք/	Страна происхождения (подкарантинных материалов, не являющихся растениями и растительными продуктами)	Pays d'origine (d'articles réglementés autres que des végétaux et des produits végétaux)
	Country where the regulated articles were first exposed to contamination by pests [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999]	Երկիր, որում տվյալ ենթակարանափնյախնաժանական առարկաները առաջին անգամ կարող էին ենթարկվել վնասակար օրգանիզմներով աղտոտվածության /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԸՆ 1996, ԲՄԸՆ 1999/:	Страна, в которой данные подкарантинные материалы впервые могли подвергнуться засорению вредными организмами (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)	Pays dans lequel les articles réglementés ont pour la première fois été exposés à la contamination par des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999]
35	Cut flowers and branches	Կտրած ծաղիկներ և ճյուղներ	Срезанные цветы и ветви	Fleurs coupées et rameaux
	A commodity class for fresh parts of plants intended for decorative use and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Բնիք կարգ՝ բույսերի թարմ կտրված մասեր, նախատեսված ոչ թե զանքի, այլ զեղազարդախնաժանական օգտագործման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԸՆ 2001/:	Категория товара, обозначающая свежесрезанные части растений , предназначенные не для посадки, а для декоративного использования (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Catégorie de marchandises correspondant à des parties de végétaux fraîchement coupées, destinées à la décoration et non à la plantation [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001; précédemment fleurs et branches coupées]
36	Debarking	Կեղևագառում	Окорение	Ecorçage
	Removal of bark from round wood (debarking does not necessarily make the wood bark-free) [FAO, 1990]	Կեղևի հեռացումը կյոր փայտանյութից / կեղևագառումը բնավ էլ չի նշանակում, որ փայտանյութը դառնում է կեղևից	Удаление коры с круглой древесины (окорение не обязательно означает, что древесина становится свободной	Enlèvement de l'écorce des grumes (le produit après écorçage n'est pas nécessairement exempt d'écorce) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995;

	ազատ /ՊԳԿ 1990/:	от коры) (ФАО, 1990)	CEMP, 1999]
37 Delimiting survey	Վերահսկողական հնտագոտում	Контрольное обследование	Prospection de délimitation
	Survey conducted to establish the boundaries of an area considered to be infested by or free from a pest [FAO, 1990]	.Վարակված գոտու հնտագոտում՝ վնասակար օրգանիզմներով վարակված, կամ նրանցից ազատ սահմանները հաստատելու նպատակով /ՊԳԿ 1990/:	Обследование , проводимое с целью установления границ зоны, зараженной вредным организмом , или свободной от него (ФАО, 1990)
38 Detection survey	Տարածքի հնտագոտություն հայտնաբերման համար (վնասակար օրգանիզմ)	Обследование территории на выявление (вредного организма)	Prospection de repérage
	Survey conducted in an area to determine if pests are present [FAO, 1990, revised FAO, 1995]	Տվյալ գոտում անցկացվող հնտագոտություն՝ վնասակար օրգանիզմների առկայության հայտնաբերման նպատակով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Обследование , проводимое в данной зоне с целью выявления присутствия в ней вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)
39 Detention	Կասեցում /թնդի/	Задержка (груza)	Détention
	Keeping a consignment in official custody or confinement for phytosanitary reasons (see quarantine) [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Թնդի պաշտոնական կասեցում մեկուսացրած պայմաններում թուսանիտարական պատճառներով /ուն կարանտին/, /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՌՀ 1996, ԲՄՌՀ 1999/:	Официальное задержание груза в изолированных условиях по фитосанитарным причинам (см. карантин) (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999)
40 Devitalization	Դեմիտալիզացիա	Девитализация	Dévitalisation
	A procedure rendering plants or plant products incapable of germination, growth or further reproduction [ICPM, 2001]	Բույսերի կամ բուսական արտադրանքի ծլունակության, աճի կամ հնտագա բազմացման անընդունակ դարձնելու գործընթաց /ԲՄԺՀ 2001/	Процедура, делающая растения или растительные продукты неспособными к прорастанию, росту или будущему размножению (ВКФМ, 2001)
41 Dose mapping	Զափարանակի քարտեզավորում	Картографирование дозы	Cartographie de dose
	Mesuring of distribution of absorbed dose in process load with the help of dosimeters, placed in definite point of	Օպերացիոն բենվածությունում կլանված չափանակի քաշխման չափում դոզիմետրների օգնությամբ՝ տեղակայված տվյալ	Измерение распределения поглощённой дозы в операционной загрузке с помощью дозиметров ,

this load (ISPM, N18,2003)	բնունվածության որոշակի կետերում /ԲՍՄԸ N18 2003/:	помещённых в определённые точки этой загрузки (МСФМ № 18, 2003)	dosimètre, placé aux points définis de ce chargement (NIMP, N18, 2003)
42 Dosimeter	Դոզաչափ	Дозиметр	Dosimètre
Apparatus, which being initiated, shows changes of its qualities, which can be evaluated quantitatively and used for the characteristic of absorbed dose in analyzed material with the help of corresponding analytical instruments and equipments (ISPM, N18, 2003)	Ճառագայթված վիճակում որակական փոփոխություններ ցուցաբերող սարքավորում, որը հնարավորություն է ընձեռում քանակավան զնահատել և օգտագործել վերլուծվող նյութում կլասված չափարանակի բնութագրի համար՝ համապատասխան անալիտիկ սարքերի և տեխնիկայի օգնությամբ /ԲՍՄԸ N18, 2003/	Устройство, которое, будучи облучённым, проявляет изменения своих качеств, которые возможно количественно оценить и использовать для характеристики поглощённой дозы в анализируемом материале с помощью соответствующих аналитических инструментов и техник (МСФМ № 18, 2003)	Etant irradié, l'installation manifeste les changements des qualités, qui il est quantitativement possible d'estimer et utiliser pour la caractéristique de la dose absorbée dans la matière analysée avec l'aide des outils et la technique correspondants analytiques (NIMP N18 2003)
43 Dosimetry	Դոզաչափություն	Дозиметрия	Dosimétrie
A sistem, used for the definition of absorbed dose, consisting of dosimeteres, of measuring instruments and, connected with them, inquiries standards and procedures for the use of a sistem (ISPM, N18, 2003)	Օգտագործվող կլասված չափարանակի համակարգ՝ բաղկացած դոզաչափերից, չափիչ գործիքներից և նրանց հետ կապված տեխնիկական չափորոշչներից և ընթացակարգերից՝ համակարգի օգտագործմամբ /ԲՍՄԸ N18 2003/	Система, используемая для определения поглощённой дозы , состоящая из дозиметров , измерительных инструментов и связанных с ними справочных стандартов и процедур по использованию системы (МСФМ № 18, 2003)	Etant irradié, l'installation manifeste les changements des qualités, qui il est quantitativement possible d'estimer et utiliser pour la caractéristique de la dose absorbée dans la matière analysée avec l'aide des outils et la technique correspondants analytiques (NIMP N18 2003)
44 Dunnage	Ամրափայտանյութ	Крепёжная древесина	Bois de calage
Wood packaging material used to secure or support a commodity but which does not remain associated with the commodity [FAO, 1990; revised ISPM Pub. N° 15, 2002]	Փայտանյութ՝ նախատեսված ապրանքի պահպանման կամ ամրացման համար, որը չի մնում ապրանքի հետ անմիջապես կապված /ԲԳՀ 1990, վերանայված է ԲՍՄԸ N15 2002/:	Древесина, предназначенная для предохранения или крепежа товара , но не остается связанной с самим товаром (ФАО, 1990; пересмотрено МСФМ № 15, 2002)	Matériau d'emballage en bois utilisé pour caler ou soutenir une marchandise mais qui ne reste pas associé avec la marchandise [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. N° 15, 2002]
45 Ecoarea	Էկոզոնի	Экозона	Ecozone
An area with similar fauna, flora and climate and hence similar concerns about the introduction of biological control agents [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Գոտի, համանման կենդանական, բուսական աշխարհով ու կիմայով և համապատասխանաբար նույնանման իրավիճակով՝ կենսաբանական պայքարի ազենտների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ նկատմամբ: /ԲՍՄԸ, №3, 1996/:	Зона со сходной фауной, флорой и климатом и, соответственно, сходной ситуацией в отношении интродукции агентов биологической борьбы (МСФМ № 3, 1996)	Zone présentant une faune, une flore et un climat suffisamment uniformes pour susciter les mêmes préoccupations en matière d'introduction d'agents de lutte biologique [NIMP Pub. № 3, 1996]

46	Ecosystem	Էկոհամակարգ	Экосистема	Ecosysteme
	A complex of organisms and their environment, interacting as a defined ecological unit (natural or modified by human activity, e.g. agroecosystem), irrespective of political boundaries [ISPM Pub. № 3, 1996]	Օրգանիզմների ամբողջություն և նրանց շրջակա միջավայր, որոնք փոխներգործում են որպես որոշակի էկոլոգիական միավոր /բնական կամ փոփոխված մարդու գործունեության արդյունքում, օրինակ ագրոէկոհամակարգը/, անկախ քաղաքական սահմաններից /ԲՍՄԸ, №3, 1996/:	Комплекс организмов и окружающая их среда, взаимодействующие как определённая экологическая единица (природная или изменённая в результате человеческой деятельности, например агроэкосистема) независимо от политических границ (МСФМ № 3, 1996)	Ensemble formé d' organismes et de leur milieu constituant une unité écologique définie (naturelle ou modifiée par l'homme, par exemple, un agro-écosystème), indépendamment des frontières politiques [NIMP Pub. № 3, 1996]
47	ECPM	ԲՄԷՀ	ԿԷՓՄ	CEPM
	Efficiency Commission for Phytosanitary Measures	Բուսասանիտարական միջոցառումների էֆեկտիվության հանձնաժողով:	Комиссия эффективности по фитосанитарным мерам	Commission d'effectivité des mesures phytosanitaire
48	Efficacy (treatment)	Արդյունավետություն /մշակման/	Эффективность (обработки)	Efficacité (du traitement)
	Definite, measurable and reproduced result, reaching in the result of the prescribed treatment (ISPM, N18, 2003)	Որոշակի, չափող և վերարտադրվող արդյունք, հասանելի նախատեսված ախտահանման արդյունքում /ԲՍՄԸ 2003/:	Определённый, измеряемый и воспроизводимый результат, достигаемый в результате предписанной обработки (МСФМ № 18, 2003)	Le résultat défini, mesuré et reproduit atteint à la suite de le traitement prescrit (NIMP N18 2003)
49	Emergency action	Անհետաձգելի գործողություն	Экстренное действие	Action d'urgence
	A prompt phytosanitary action undertaken in a new or unexpected phytosanitary situation [ICPM, 2001]	Անհապաղ բուսասանիտարական գործողություն՝ նպաստած նորվանի կամ անսպասելի իրավիճակում /ԲՄԺՀ, 2001/:	Срочное фитосанитарное действие , предпринятое в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации (ВКФМ, 2001)	Action phytosanitaire menée rapidement en cas de situation phytosanitaire nouvelle ou imprévue [CIMP, 2001]
50	Emergency measure	Անհետաձգելի միջոցառում	Экстренная мера	Mesures d'urgence
	A phytosanitary regulation or procedure established as a matter of urgency in a new or unexpected phytosanitary situation. An emergency measure may or may not be a provisional measure [ICPM, 2001]	Բուսասանիտարական միջոցառում՝ սահմանված արտակարգ /անհետաձգելի/ կարգով նոր կամ անսպասելի բուսասանիտարական իրավիճակում: Անհետաձգելի միջոցառումը կարող է լինել կամ չլինել ժամանակավոր միջոցառում: /ԲՄԺՀ, 2001; ԲՄԺՀ, 2005/:	Фитосанитарная мера , установленная в чрезвычайном (экстренном) порядке в новой или неожиданной фитосанитарной ситуации. Экстренная мера может быть, а может не быть временной мерой (ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2005).	Réglementation ou procédure phytosanitaire adoptée de façon urgente lorsque la situation phytosanitaire est nouvelle ou imprévue. Une mesure d'urgence peut être provisoire mais ne l'est pas nécessairement [CIMP, 2001]
51	Endangered area	Վտանգի ննդարկված գոտի /վտանգված/	Зона, подверженная опасности	Zone menacée
	An area where ecological factors favour the establishment of a pest whose	Գոտի, որում էկոլոգիական գործոնները նպաստում են	Зона, в которой экологические факторы благоприятствуют	Zone où les facteurs écologiques sont favorables à l'établissement

	presence in the area will result in economically important loss [FAO, 1995]	վնասակար օրգանիզմների կյանքափառմանը, որի առկայությունը տվյալ գոտում կբնի էական տնտեսական կորուստների /ՊԳԿ 1995:/	акклиматизации вредного организма , присутствие которого в данной зоне приведёт к существенным экономическим потерям (ФАО, 1995)	d'un organisme nuisible dont la présence entraînerait des pertes économiquement importantes [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]
52	Entry (of a consignment)	Ներկրում	Ввоз	Entrée (d'un envoi)
	Movement through a point of entry into an area [FAO, 1995]	Բնդի անցումը գոտի ներմուծման կետով /ՊԳԿ 1995/	Прохождение груза через пункт ввоза в зону (ФАО, 1995)	Arrivée, par un point d'entrée , dans une zone [FAO, 1995]
53	Entry (of a pest)	Ներթափանցում /վնասակար օրգանիզմի/	Проникновение (вредного организма)	Entrée (d'un organisme nuisible)
	Movement of a pest into an area where it is not yet present, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1995]	Գոտում վնասակար օրգանիզմի տեղաշարժում, որում նա նախկինում բացակայում էր կամ առկա էր, այն սահմանափակ տարածված էր և ծառայում էր պաշտոնական պայքարի օբյեկտ /ՊԳԿ 1995:/	Перемещение вредного организма в зону , в которой он ранее отсутствовал или присутствовал, но был ограниченно распространён и служил объектом официальной борьбы (ФАО, 1995)	Arrivée d'un organisme nuisible dans une zone où il est absent ou présent mais non largement disséminé et faisant l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
54	EPPO	ԲԿԲՊԵԿ	ЕОКЗР	OEPP
	European and Mediterranean Plant Protection Organization	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության նվորպական և միջերկրածովյան կազմակերպություն:	Европейская и средземноморская организация по карантину и защите растений.	ORGANISATION EUROPÉENNE ET MEDITERRANÉENNE POUR LA PROTECTION DES PLANTES
55	Equivalence	Համարժելություն	Эквивалентность	Equivalence
	The situation of phytosanitary measures which are not identical but have the same effect [FAO, 1995; revised CEM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Իրավիճակ, որի դեպքում ոչ նույնական բուսասանիտարական միջոցառումները տալիս են նույնանման արդյունքներ /ՊԳԿ, 1995, վերանայված է ԲՄՌ, 1999; ԱՀԿ համաձայնագրի հիման վրա, սանիտարական և բուսասանիտարական կիրառման վերաբերյալ/:	Ситуация, при которой неидентичные фитосанитарные меры дают одинаковый результат (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных мер)	Caractéristique de mesures phytosanitaires qui ne sont pas identiques mais qui ont les mêmes effets [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
56	Eradication	Վերացում	Ликвидация	Eradication
	Application of phytosanitary measures to eliminate a pest from an area [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly eradicate]	Բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառում՝ տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների սնընդատվության ոչնչացման նպատակով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/;	Принятие фитосанитарных мер с целью уничтожения популяции вредного организма в данной зоне (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Application de mesures phytosanitaires afin d'éliminer un organisme nuisible d'une zone [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment éradiquer]

57	Establishment	Կիմայավարժում	Акклиматизация	Etablissement
	Perpetuation, for the foreseeable future, of a pest within an area after entry [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997; formerly established]	Գոտում վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության հիմնավորումը երկարատև ժամկետով կանխատեսվող պապայում, նրա ներթափանցումից հետո: (ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ-ի կողմից 1995թ., ԲԿԲՊՄԿ 1997:	Обоснование на длительный период времени в обозримом будущем популяции вредного организма в зоне после его проникновения в неё (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997; ВКФМ, 2005)	Perpétuation, dans un avenir prévisible, d'un organisme nuisible dans une zone après son entrée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment établi]
58	Establishment (of a biological control agent)	Կիմայավարժում (Վեճաբանական պայքարի ազենտի)	Акклиматизация (агента биологической борьбы)	Etablissement (d'un agent de lutte biologique)
	The perpetuation, for the foreseeable future, of a biological control agent within an area after entry [ISPM Pub. №3, 1996]	Վեճաբանական պայքարի ազենտի սերնդատվության երկարաժամկետ հիմնավորումը կանխատեսվող ժամանակահատվածում տվյալ տարածք նրա ներթափանցումից հետո (ԲՍՍԶ Ն 3 1996)	Обоснование популяции агента биологической борьбы в зоне после его ввоза в неё на длительный период времени в обозримом будущем (МСФМ № 3, 1996)	Persistante, dans un avenir prévisible, d'un agent de lutte biologique dans une zone dans laquelle il est entré [NIMP Pub. № 3, 1996]
59	Exotic	Տարաշխարիկ	Экзотический	Exotique
	Not native to a particular country, ecosystem or ecoarea (applied to organisms intentionally or accidentally introduced as a result of human activities). As the Code is directed at the introduction of biological control agents from one country to another, the term " exotic " is used for organisms not native to a country [ISPM Pub. № 3, 1996]	Տվյալ երկրի համար ոչ տեղական, էկոհամակարգեր կամ էկոզոններ (կիրառվում է օրգանիզմների հանդեպ՝ նպատակառությամբ) կամ պատահաբար ներթափանցված /ինտրոդուցված/ մարդու գործունեության արդյունքում): Քանի որ կողը քննարկում է կենսաբանական պայքարի ազենտների ներթափանցումը /ինտրոդուկցիան/ մի երկից մյուսը, «Տարաշխարիկ» տերմինը նրանում օգտագործվում է այն օրգանիզմների դեպքում, որոնք ոչ տեղական են տվյալ երկրի համար: ԲՍՍԶ, №3, 1996:/	Не местный для данной страны, экосистемы или экозоны (применяется к организмам , целенаправленно или случайно интродуцированным в результате человеческой деятельности). Поскольку Код рассматривает интродукцию агентов биологической борьбы из одной страны в другую, термин «экзотический» используется в нём для организмов , не местных для данной страны (МСФМ № 3, 1996)	Non originaire d'un pays, d'un écosystème ou d'une écozone particulière (terme utilisé pour des organismes dont l'introduction intentionnelle ou accidentelle résulte d'une activité humaine). Dans la mesure où le présent Code concerne l'introduction d'agents de lutte biologique d'un pays dans un autre, le terme " exotique " est utilisé pour qualifier des organismes qui ne sont pas originaires d'un pays [NIMP Pub. № 3, 1996]
60	FAO	ՖՈ	ФАО	FAO
	Commission of phytosanitary measures in the organization of food-stuffs and agriculture of organization of the United Nations (IPPC 1997)	Միացյալ Ազգերի Կազմակերպության Բուսասանիտարական միջոցառումների հանձնաժողով Պարենի և զյուղատնտեսության կազմակերպության շրջանակներում /ԲԿԲՊՄԿ 1997:/	Комиссия по Фитосанитарным Мерам в рамках Организации по продовольствию и сельскому хозяйству организаций Объединенных Наций (МККЗР 1997).	La commission des Mesures phytosanitaires dans le cadre de L'organisation selon l'alimentation et l'agronomie de l'organisation des Nations Unies (1997 CIPV /Convention International pour la

			Protection des Végétaux /
61	Field	Դաշտ	Поле
A plot of land with defined boundaries within a place of production on which a commodity is grown [FAO, 1990]	Արտադրանքի տեղում հողի մի հատված, ճշգրիտ առանձնազգված սահմաններով, որտեղ աճեցվու է տվյալ ապրանքը /ՊԳԿ 1990/:	Участок земли с точно определенными границами внутри места производства , на котором товар выращен (ФАО, 1990)	Parcelle de terre, bien délimitée à l'intérieur d'un lieu de production , sur laquelle des végétaux destinés à constituer une marchandise sont cultivés [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
62	Find free	Ճանաչել ազատ	Признать свободным
To inspect a consignment , field or place of production and consider it to be free from a specific pest [FAO, 1990]	Զննել բնոր, հնտազոտել դաշտը կամ արտադրանքի տեղը և ճանաչել դրանք ազատ՝ կոնկրետ վնասակար օրգանիզմից /ՊԳԿ 1990/:	Досмотреть груз, обследовать поле или место производства и признать их свободными от конкретного вредного организма (ФАО, 1990)	Inspecter un envoi, un champ ou un lieu de production et l'estimer exempt d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment trouver indemne]
63	Free from (of a consignment, field or place of production)	Ազատ է (թիվ արտադրության դաշտ կամ տեղ)	Свободный от (о грузе, поле или месте производства)
Without pests (or a specific pest) in numbers or quantities that can be detected by the application of phytosanitary procedures [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Առանց վնասակար օրգանիզմների կամ առանց կոնտրենտ վնասակար օրգանիզմի/, այն քանակություններով, որոնք կարող են բացահայտվել բուսասանիտարական ընթացակարգերի կիրառմամար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԾՀ 1999/:	Без вредных организмов (или конкретного вредного организма) в количествах, которые могут быть выявлены с применением фитосанитарных процедур (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombres ou en quantités détectables par des méthodes phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEPM, 1999; précédemment indemne]
64	Fresh	Թարմ	Свежий
Living; not dried, deep-frozen or otherwise conserved [FAO, 1990]	Կենդանի, չորացման, սառնցման չենթարկված կամ առանց այլ պահաժողացման ներգործության /ՊԳԿ 1990/:	Живой, не подвергавшийся сушке, промораживанию или другим консервирующими воздействиям (ФАО, 1990)	Vivant, n'ayant pas subi de séchage, de congélation ou tout autre procédé de conservation [FAO, 1990]
65	Fruits and vegetables	Մրգեր և բանջարենքներ	Фрукты и овощи
A commodity class for fresh parts of plants intended for consumption or processing and not for planting [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Ապրանքի կարգ, բույսերի թարմ մասերի տարրերանշմամբ՝ նախատեսված սննդի կամ վերամշակման և ոչ թե տնկման համար: /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ԲՄԾՀ, 2001/:	Категория товара для обозначения свежих частей растений , предназначенных для употребления в пищу или переработки, а не для посадки (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Catégorie de marchandises correspondant aux parties fraîches de plantes, destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]

66 Fumigation	Ֆումիգացիա	Фумигация	Fumigation
Treatment with a chemical agent that reaches the commodity wholly or primarily in a gaseous state [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Քիմիական նյութով մշակում, երբ գործադրման ժամանակ թույնը վերածվում է զազագործող կամ աւրազող վիճակի /ՊԳԿ, 1990; վերանայված ՊԳԿ, 1995/:	Обработка химическим веществом, достигающим данного товара полностью или в основном в газообразном состоянии (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Traitement utilisant un agent chimique qui atteint la marchandise entièrement ou en grande partie sous forme gazeuse [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
67 Germplasm	գենետիկական նյութ	Генетический материал	Matériel génétique
Plants intended for use in breeding or conservation programmes [FAO, 1990]	Բույսեր, նախատեսված օգտագործելու նոր սորտերի աճեցման, բարելավման կամ պահպանման համար /ՊԳԿ 1990/	Растения, предназначенные для использования в программах по выведению, улучшению или сохранению сортов (ФАО, 1990)	Végétaux destinés à être utilisés dans des programmes de sélection et d'amélioration, ou de conservation [FAO, 1990]
68 Grain	Հացահատիկ	Зерно	Grain
A commodity class for seeds intended for processing or consumption and not for planting (see seeds) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Ապրանքի կարգ՝ սերմերի տարրերանշման համար, որը նախատեսված է վերամշակման կամ օգտագործման որպես պարենի, բայց ոչ ցանքի համար (տես սերմեր) /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ԲՄՆՀ 2001/:	Категория товара для обозначения семян , предназначенных для переработки или употребления в пищу, а не для посева (см. семена) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Catégorie de marchandises correspondant aux graines destinées à la consommation ou à la transformation et non à la plantation (voir semences) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
69 Gray (Gy)	Գրեյ /Գր/	Грей (Гр)	Gray (Gy)
Measure of absorbed dose, 1 Gy is equivalent to the absorption of 1 jole for a kilogramme (1 Gy=1j/kg) (ISPM, N18, 2003)	Կլանման չափարանակի միավոր, երբ 1Գր էրվիվալենտ (համարժեր) կամ հավասար է կլանման մեկ կիլոգրամին 1 ջուլ 1/Գր = 1 Ջուլ/կգ /ԲՄՆՀ, N 18, 2003/:	Единица поглощённой дозы , когда 1Гр эквивалентен поглощению 1 джоуля на килограмм (1Гр = 1 Дж/кг) (МСФМ № 18, 2003)	L'unité de la dose absorbée, quand 1 Gy est équivalent à l'absorption de 1 joule pour 1 kg (1Gy = 1joule/kg) (NIMP, N18, 2003)
70 Growing medium	Աճեցման միջավայր	Среда выращивания	Milieu de culture
Any material in which plant roots are growing or intended for that purpose [FAO, 1990]	Նյութ, որում աճում են բույսերի արմատները կամ նախատեսված է դրա համար /ՊԳԿ 1990/:	Материал, в котором растут корни растений , или предназначенный для этого (ФАО, 1990)	Toute matière dans laquelle poussent les racines de végétaux , ou qui est destiné à cet effet [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
71 Growing period (of a plant species)	Վեգետացիոն շրջան (բույսերի տարատեսակի համար)	Вегетационный период (для вида растения)	Période de végétation (d'une espèce végétale)
Period of active growing during growing season (TCPM, 2003)	Վեգետացիոն շրջանի ընթացքում աճման ակտիվ ժամանակաշրջան /ԲՄՆՀ 2003/	Период активного роста в течение вегетационного сезона (ВКФМ, 2003)	Période de l'année pendant laquelle les végétaux ont une croissance active, dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
72 Growing season	Վեգետացիոն ժամանակաշրջան	Вегетационный сезон	Saison de végétation
Period of the year when plants will actively grow in an area [FAO, 1990]	Տարվա ժամանակահատված կամ ժամանակահատվածներ, որում բույսերը առավել ակտիվ են աճում	Период или периоды года, в который растения активно растут в данной зоне, месте производства	La période ou les périodes de l'année dans lequel les végétaux grandissent activement dans la zone donnée, le

		տվյալ գրտում, արտադրամասում կամ արտադրության տեղամասում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՇՀ 2003/	или участке производства (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2003)	lieu de production ou le terrain de la production (FAO, 1990, reconcidéré TCPM, 2003)
73	Harmonization	Ներդաշնակում	Гармонизация	Harmonisation
	The establishment, recognition and application by different countries of phytosanitary measures based on common standards [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Տարբեր երկրների կողմից բուսասանիտարական միջոցառումների մշակում, ճանաչում և կիրառում հիմնված ընդհանուր չափորոշիչների վրա /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՇՀ 1999, ԱՄԿ հետ համաձայնագրի հիման վրա բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառման գործում/	Разработка, признание и применение разными странами фитосанитарных мер , основанных на общих стандартах (ФАО, 1995, пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения ВТО по применению санитарных и фитосанитарных мер)	Développement, reconnaissance et application par différents pays de mesures phytosanitaires basées sur des normes communes [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
74	Harmonized phytosanitary measures	Ներդաշնակեցված բուսասանիտարական միջոցառումներ	Гармонизированные фитосанитарные меры	Mesures phytosanitaires harmonisées
	Phytosanitary measures established by contracting parties to the IPPC, based on international standards [IPPC, 1997]	Բուսասանիտարական միջոցառումներ՝ ընդունված ԲԿԲՊՄԿ պայմանագրով կողմերի միջև և հիմնված միջազգային չափորոշիչների վրա /ԲԿԲՊՄԿ 1997/	Фитосанитарные меры , принятые договаривающимися сторонами МККЗР и основанные на международных стандартах (МККЗР, 1997)	Mesures phytosanitaires mises en place par des parties contractantes sur la base de normes internationales [CIPV, 1997]
75	Heat treatment	Ջնրմային մշակում	Тепловая обработка	Traitement thermique
	The process in which a commodity is heated until it reaches a minimum temperature for a minimum period of time according to an officially recognized technical specification [ISPM Pub. № 15, 2002]	Գործոքացած, որի ժամանակ արդարներ տարացվում է մինչև նվազագույն ջերմաստիճանին հասնելը նվազագույն ժամանակահատվածում՝ համապատասխան պաշտոնապես ճանաչված տեխնիկական յուրահատկություններին /ԲՄՄՊ N15 2002/:	Процесс, при котором товар нагревается до достижения минимальной температуры на минимальный период времени в соответствии с официально признанной технической спецификацией (МСФМ № 15, 2002)	Procédure selon laquelle une marchandise est chauffée jusqu'à ce qu'elle atteigne une température minimale pour une période de temps minimum conformément à une spécification technique officiellement reconnue [NIMP Pub. № 15, 2002]
76	Host pest list	Բույսերի համար վնասակար օրգանիզմների ցանկ	Список вредных для растения организмов	Liste d'organismes nuisibles à un hôte
	A list of pests that infest a plant species, globally or in an area [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Վնասակար օրգանիզմների ցանկ, որոնք վարակում են բույսերի տեսակներ ընդհանրապես, կամ կոնկրետ տվյալ գրտում /ԲՄՇՀ	Список вредных организмов , которые заражают вид растения вообще или в конкретной зоне (КЭФМ, 1990; КЭФМ, 1996;	Liste des organismes nuisibles qui infestent une espèce végétale, globalement ou dans une zone déterminée [CEMP, 1996; révisée

	1990, ԲՄՀՀ 1996, վերանայված է ԲՄՀՀ 1999:/		пересмотрено КЭФМ, 1999)	CEMP, 1999]
77 Host range	Տեր բույսերի ցանկ		Список растений-хозяев	Gamme de plantes hôtes
Species of plants capable, under natural conditions, of sustaining a specific pest [FAO, 1990]	Բույսերի տնակների ցանկ, որոնց վրա տվյալ վնասակար օրգանիզմը ընդունակ է զարգանալու բնական պայմաններում /ՊԳԿ 1990:/		Список видов растений , на которых данный вредный организм способен развиваться в природных условиях (ФАО, 1990)	Espèces végétales susceptibles d'assurer, dans des conditions naturelles, la survie d'un organisme nuisible déterminé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
78 Import permit	Ներկրման թույլտվություն		Импортное разрешение	Permis d'importation
Official document authorizing importation of a commodity in accordance with specified phytosanitary requirements [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Պաշտոնական փաստաթույլթ, տվյալ ապրանքի ներկրման թույլտվության՝ նշված բուսասանիտարական պահանջների պահպանմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995:/		Официальный документ, разрешающий импорт данного товара при соблюдении указанных фитосанитарных требований (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Document officiel autorisant l'importation d'une marchandise conforme à des exigences phytosanitaires déterminées [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment autorisation d'importation]
79 Import permit (of a biological control agent)	Ներկրման թույլտվություն / կենսաբանական պայքարի ազենտի համար/		Импортное разрешение (для агента биологической борьбы)	Permis d'importation (d'un agent de lutte biologique)
An official document authorizing importation (of a biological control agent) in accordance with specified requirements [ISPM Pub. № 3, 1996]	Պաշտոնական փաստաթույլթ, ներկրման թույլտվության՝ կենսաբանական պայքարի ազենտի համար/, նշված պահանջների պահպանմամբ /ԲՄՍԱԾ N 3 1996:/		Официальный документ, разрешающий импорт (агента биологической борьбы) при соблюдении указанных требований (МСФМ № 3, 1996)	Document officiel autorisant l'importation (d'un agent de lutte biologique) conformément à des exigences déterminées [NIMP Pub. N° 3, 1996]
80 Inactivation	Ինակտիվացիա		Инактивация	Inactivation
Deprivation of ability of micro-organism to the growing (ISPM,N18,2003)	Միկրոօրգանիզմներին զարգացման ունակությունից զրկում /ԲՄՍԱԾ N18 2003:/		Лишение микроорганизмов способности к развитию (МСФМ № 18, 2003)	La privation des microrganismes de la capacité vers le développement (NIMP, N18, 2003)
81 Incursion	Առաջնային օջախ		Первичный очаг	Incursion
Isolated population of a pest, which was found out lately in this area, not yet established, but recognized able to survive in future (TCPM, 2003)	Վնասակար օրգանիզմի մենուսացված սերնդատվություն՝ վերջներս հայտնաբերված տվյալ գրտում, դեռևս չկիմայավարժված, սակայն մոտ ապագայի համար ճանաչված գոյաւունելու ընդունակ /ԲՄԺՀ 2003:/		Изолированная популяция вредного организма , недавно обнаруженная в данной зоне , еще не акклиматизированная, но признаваемая способной выживать в ближайшем будущем (ВКФМ, 2003)	La population isolée de l'organisme nuisible récemment découvert dans la zone donnée, pas encore acclimaté, mais reconnu capable de survivre dans un proche avenir. (CTAP, 2003)
82 Infestation (of a commodity)	Վարակում		Заражение	Infestation (d'une marchandise)
Presence in a commodity of a living pest	Ապրանքում կենդանի օրգանիզմի		Присутствие в товаре живого	Présence dans une marchandise d'un

of the plant or plant product concerned. Infestation includes infection [CEPM, 1997; revised CEPM, 1999]	առկայություն՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար: Վարակումը ներառում է նաև ախտահարումը /ԲՄԵՀ 1997, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/:	организма, вредного для растения или растительного продукта. Заражение включает также инфицирование. (КЭФМ, 1997; пересмотрено КЭФМ, 1999)	organisme vivant nuisible au végétal ou au produit végétal concerné. L' infestation comprend également l'infection [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]
83 Inspection	Զննում	Досмотр	Inspection
Official visual examination of plants, plant products or other regulated articles to determine if pests are present and/or to determine compliance with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly inspect]	Բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող այլ առարկաների պաշտոնական ակնադիտական զննում՝ առկա կամ բացակայող վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման համար կամ բուսասանիտարական կանոնակարգի պահպանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Официальное обследование растительных продуктов или других материалов для выявления присутствия или отсутствия вредных организмов и/или для проверки соблюдения фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Examen visuel officiel de végétaux, de produits végétaux ou d'autres articles réglementés afin de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles et/ou de s'assurer du respect de la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
84 Inspector	Տնօւուչ	Инспектор	Inspecteur
Person authorized by a National Plant Protection Organization to discharge its functions [FAO, 1990]	Ազգային բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության կազմակերպության գործառույթները կատարող լիազորված անձ /ՊԳԿ 1990/:	Лицо, уполномоченное Национальной организацией по карантину и защите растений выполнять её функции (ФАО, 1990)	Personne autorisée par une Organisation nationale de la protection des végétaux à remplir les fonctions de cette dernière [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
85 Intended use	Ենթադրյալ օգտագործում	Предполагаемое использование	Usage prévu
Declared purpose for which plants, plant products , or other regulated articles are imported, produced, or used [ISPM Pub. N° 16, 2002]	Նրապարակված նպատակ, որի հենտ բույսերը, բուսական արտադրանքը և այլ ենթակարանտինային առարկաները արտահանվում են, արտադրվում են կամ օգտագործվում են /ԲՄՍՄ 16, 2002/:	Объявленная цель, с которой растения, растительные продукты или другие подкарантинные материалы импортируются, производятся или используются (МСФМ № 16, 2002)	Usage déclaré pour lequel des végétaux, produits végétaux ou d'autres articles réglementés sont importés, produits ou utilisés [NIMP Pub. N° 16, 2002]
86 Interception (of a consignment)	Արգելում (բենի)	Задержание (груза)	Interception (d'un envoi)
The refusal or controlled entry of an imported consignment due to failure to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Ներկրվող բենի բացըողման մերժում կամ նրա ներկրման վրա հասուն պայմանների սահմանում՝ բուսասանիտարական կանոնակարգման անհամապատասխանության	Отказ пропустить импортируемый груз или наложение особых условий на его ввоз в связи с его несоответствием фитосанитарным регламентациям (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	Refoulement ou entrée conditionnelle d'un envoi importé résultant du nonrespect de la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]

87	Interception (of a pest)	Ապահովող /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:		
88	Intermediate quarantine	Հայտնաբերում /վնասակար օրգանիզմի/	Выявление (вредного организма)	Interception (d'un organisme nuisible)
	The detection of a pest during inspection or testing of an imported consignment [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]	Արտահանվող քննի զննման կամ վերլուծության ընթացքում վնասակար օրգանիզմի հայտնաբերումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԷՀ 1996/	Выявление вредного организма в ходе досмотра или анализа импортируемого груза (ФАО, 1990; пересмотрено, КЭФМ, 1996)	Découverte d'un organisme nuisible lors de l' inspection ou de l' analyse d'un envoi importé [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996]
89	International Plant Protection Convention	Բույսերի կարանտին և բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր	Международная конвенция по карантину и защите растений	Convention Internationale pour la Protection des Végétaux
	An international standard adopted by the Conference of FAO, the Interim Commission on phytosanitary measures or the Commission on phytosanitary measures , established under the IPPC [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999]	Բույսերի կարանտին և բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. հռոմում և հնտապայում լրացված ՊԳԿ-ի կողմից 1990թ, 2001, 2005/:	Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в Риме в 1951 году и дополненная впоследствии (ФАО, 1990)	Convention internationale pour la protection des végétaux, déposée à la FAO (Rome) en 1951 et amendée depuis [FAO, 1990]
90	International Standard for Phytosanitary Measures	Բուսաբանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ	Международный стандарт по фитосанитарным мерам	Norme internationale en matière de mesures phytosanitaires
	International standards established in accordance with Article X paragraph 1 and 2 of the IPPC [IPPC, 1997]	Միջազգային չափորոշիչ, հաստատված ՊԳԿ-ի համաժողովով, բուսաբանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողովով կամ բուսաբանիտարական միջոցառումների հանձնաժողովով՝ հիմնադրված ԲԿԲՊՄՀ-ի շրջանակներում /ԲՄԷՀ 1996, վերանայված է ԲՄԷՀ 1999/:	Международный стандарт, утвержденный Конференцией ФАО, Временной комиссией по фитосанитарным мерам, или Комиссией по фитосанитарным мерам, основанной в рамках МККЗР (КЭФМ, 1996; пересмотрено, КЭФМ, 1999)	Norme internationale adoptée par la Conférence de la FAO, la Commission intérimaire des mesures phytosanitaires ou la Commission des mesures phytosanitaires , établie par la CIPV [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
91	International standards	Միջազգային չափորոշիչներ	Международные стандарты	Normes internationales
	International standards established in accordance with Article X paragraph 1	Միջազգային չափորոշիչներ՝ մշակված ԲԿԲՊՄՀ-ի 10-րդ	Международные стандарты , разработанные в соответствии со	Normes internationales établies conformément à l'article X

and 2 of the IPPC [IPPC, 1997]	հողվածի 1 և 2 պարագրաֆներին համապատասխան /ԲԿԲՊՄՀ 1997:/	статьёй X, параграфами 1 и 2 МККЗР (МККЗР, 1997)	paragraphes 1 et 2 [CIPV, 1997]
92 Introduction	Ինտրոդուկցիա	Интродукция	Introduction
The entry of a pest resulting in its establishment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Վնասակար օրգանիզմի ներթափանցում, որն ուղղվում է նրա կլիմայավարժեցմամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄՀ 1997:/	Проникновение вредного организма, сопровождаемое его акклиматизацией (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Entrée d'un organisme nuisible, suivie de son établissement [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]
93 Introduction (of a biological control agent)	Ինտրոդուկցիա /կենսաբանական պայքարի ազենտի/	Интродукция (агента биологической борьбы)	Introduction (d'un agent de lutte biologique)
The release of a biological control agent into an ecosystem where it did not exist previously (see establishment) [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ազենտի բացըռողումը կլիմաբանակար, որում նա մինչ այդ բացակայել է /տես կլիմայավարժեցում/ /ԲՍՍՀ Ն3 1996:/	Выпуск агента биологической борьбы в экосистему, в которой он ранее отсутствовал (см. акклиматизация) (МСФМ № 3, 1996)	Lâcher d'un agent de lutte biologique dans un écosystème où il n'est pas encore présent (voir établissement) [NIMP Pub. N° 3, 1996]
94 Inundative release	Չանգվածային բացըռում	Наводняющий выпуск	Lâcher inondatif
The release of overwhelming numbers of a mass-produced, invertebrate biological control agent in the expectation of achieving a rapid reduction of a pest population without necessarily achieving continuing impact [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի հողվածուանի ազենտի մեծարանակ բացըռորում նրա մասսայական բազմացումից հետո՝ վնասակար օրգանիզմի սերնդատվության արագ կրճատման ոչ պարտադիր ներկարածու արդյունքով /ԲՍՍՀ Ն3 1996:/	Выпуск в большом количестве членистоногого агента биологической борьбы после его размножения в массе с целью быстрого сокращения популяции вредного организма с необязательным длительным эффектом (МСФМ № 3, 1996)	Lâcher en très grand nombre d'un agent de lutte biologique invertébré, produit en masse, dans le but de réduire rapidement une population d'un organisme nuisible sans obtenir forcément un effet durable [NIMP Pub. N° 3, 1996]
95 Ionizing radiation	Իոնիզացված ճառագայթում /ռայիշացիա/	Ионизирующее излучение (радиация)	Rayonnements ionisants
Loaded particles and electromagnetic waves, which in the result of physical interaction, make ions in primary and secondary processes (ISPM, N18,2003)	Լիցրավորված մասնիկներ և էլեկտրոմագնիսային ալիքներ, որոնք առաջնային կամ երկրորդային գործնական փոխազդունեության արդյունքում ստեղծում են իոններ /ԲՍՍՀ Ն18 2003:/	Заряженные частицы и электромагнитные волны, которые в результате физических взаимодействий создают ионы в первичных или вторичных процессах (МСФМ № 18, 2003)	Les particules chargées et les ondes électromagnétiques qui créent les ions dans les procès primaires ou secondaires au résultat des coopérations physiques (NIMP, N18, 2003)
96 IPPC	ԲԿԲՊՄՀ	МККЗР	CIPV
International Plant Protection Convention , as deposited in 1951 with FAO in Rome and as subsequently amended [FAO, 1990; revised ICPM,	Բյունի կարանտինի բույսերի պաշտպանության միջազգային համաձայնագիր՝ հիմնադրված ՊԳԿ-ի կողմից 1951թ. հռոմում և հետազոտությամբ /ՊԳԿ 1990,	Международная конвенция по карантину и защите растений, основанная ФАО в 1951 году в Риме и впоследствии дополненная (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ,	Convention internationale pour la protection des végétaux, déposée en 1951 à la FAO (Rome) et amendée depuis [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2001]

2001]	վերանայված ԲՄՁՀ 2001, 2005/:	2001, 2005)	
97 Irradiation	Ճառագայթում	Облучение	Irradiation
Treatment with the help of any type of ionizing radiation (ISPM, N18,2003)	Մշակում ցանկացած տիպի իոնիզացիաված ճառագայթուման օգնությամբ /ԲՍՍՀ N18 2003/:	Обработка с помощью любого типа ионизирующего излучения (МСФМ № 18, 2003)	Le traitement avec l'aide de n'importe quel type du rayonnement ionisant(NIMP, N18, 2003)
98 ISPM	ԲՍՍՀ	МСФМ	NIMP
International Standard for Phytosanitary Measures [CEPM, 1996; revised ICPM, 2001]	Բուսասանիտարական միջոցառումների միջազգային չափորոշիչ՝ ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՁՀ-ի կողմից 2001/:	Международный стандарт по фитосанитарным мерам (ФАО, 1990; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	Norme internationale pour les mesures phytosanitaires [CEMP, 1996; révisée CIMP, 2001]
99 Kiln-drying	Խցիկային չորացում	Камерная сушка	Séchage à l'étuve
A process in which wood is dried in a closed chamber using heat and/or humidity control to achieve a required moisture content [ISPM Pub. № 15, 2002]	Գործընթաց, որի ընթացքում փայտանյութը չորացվում է փակ տարածում՝ ջերմության օգնությամբ և կամ խոնավության վերահսկողությամաբ՝ մինչև ջրի պահանջվող պարունակությանն հասնելը /ԲՍՍՀ N15 2002/:	Процесс, при котором древесина высушивается в закрытом помещении с помощью тепла и/или контроля влажности до достижения требуемого содержания воды (МСФМ № 15, 2002)	Procédure selon laquelle le bois est séché dans une enceinte fermée en utilisant la chaleur et/ou le contrôle d'humidité pour atteindre un taux d'humidité requis [NIMP Pub. № 15, 2002]
100 Legislation	Օրենսդրություն	Законодательство	Législation
Any act, law, regulation, guideline or other administrative order promulgated by a government [ISPM Pub. № 3, 1996]	Ակտ, օրենք, կանոնակարգ, հրահանգ կամ այլ վարչական որոշում հրապարակված կառավարության կողմից /ԲՍՍՀ N3 1996/:	Акт, закон, регламентация, директива, или другое административное постановление, обнародованное правительством (МСФМ № 3, 1996)	Loi, décret, règlement, directive ou autre arrêté administratif promulgué par un gouvernement [NIMP Pub. № 3, 1996]
101 Lot	Խմբաքանակ	Партия	Lot
A number of units of a single commodity , identifiable by its homogeneity of composition, origin etc., forming part of a consignment [FAO, 1990]	Մեկ ապրանքի միավորների համակցություն, որոնք տարրերվում են իրենց կազմի համանությամբ, ծագումով և այլն ու կազմում են բնի մաս /ԲՄՁՀ 1996, վերանայված է ԲՄՁՀ 1999/:	Совокупность единиц одного товара, отличающихся однородностью своего состава, происхождения и т.п. и составляющих часть груза (КЭФМ, 1996; пересмотрено, КЭФМ, 1999)	Ensemble d'unités provenant d'une même merchandise, identifiable par son homogénéité de composition, d'origine, etc. et faisant partie d'un envoi [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
102 Mark	Նշառում	Маркировка	Marque
An official stamp or brand, internationally recognized, applied to a regulated article to attest its phytosanitary status [ISPM Pub. № 15, 2002]	Ենթակարանտինային առարկաների վրա միջազգայնորեն ճանաչված պատոնական կնիք կամ դրումակնիք, որը հաստատում է նրա բուսասանիտարական կարգավիճակը /ԲՍՍՀ N15 2002/:	Международно признанная официальная печать или клеймо на подкарантинном материале, удостоверяющая его фитосанитарный статус (МСФМ № 15, 2002)	Cachet ou estampille officiel, mondialement reconnu appliquée sur un article réglementé pour attester de la situation phytosanitaire de ce dernier [NIMP

			Pub. № 15, 2002]
103	Micro-organism	Միկրոօրգանիզմ	Микроорганизм
	A protozoan, fungus, bacterium, virus or other microscopic self-replicating biotic entity [ISPM Pub. № 3, 1996]	Յածրակարգեր, սունկ, բակտերիա, վիրուս կամ այլ մանրադիտակային ինքնավերարտադրվող կենսաբանական մարմիններ /ԲՍՄԸ N3 1996/:	Простейшее, гриб, бактерия, вирус или другой микроскопический самовоспроизводящийся биологический объект (МСФМ № 3, 1996)
104	Minimum absorbed dose	Մինիմալ կլանված չափարաժին	Минимальная поглощённая доза
	Localized minimal absorbed dose in process load (ISPM, N18,2003)	Որոշակի բնանվածությունում տեղայնացված մինիմալ կլանված չափարաժին /ԲՍՄԸ N18 2003/:	Локализованная минимальная поглощённая доза в операционной загрузке (МСФМ № 18, 2003)
105	Monitoring	Մոնիթորինգ	Мониторинг
	An official ongoing process to verify phytosanitary situations [CEPM, 1996]	Բուսասանիտարական իրավիճակի ստուգման պաշտոնական տևական գործընթաց /ԲՍԷԿ 1996/:	Официальный продолжительный процесс проверки фитосанитарной обстановки (КЭФМ, 1996)
106	Monitoring survey	Մերժատվության մոնիթորինգ	Популяционный мониторинг
	Ongoing survey to verify the characteristics of a pest population [FAO, 1995]		Продолжительные обследования для проверки характеристик популяции вредного организма (ФАО, 1995)
107	National Plant Protection Organization	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն	Национальная организация по карантину и защите растений
	Official service established by a government to discharge the functions specified by the IPPC [FAO, 1990; formerly Plant Protection Organization (National)]	Պետության կողմից հիմնադրված պաշտոնական ծառայություն՝ ԲԿԲՊԱԿ-ում նշված գործողությունների իրականացման համար /ՊԳԿ 1995/:	Официальная служба, учреждённая государством для выполнения функций, обозначенных в МККЗР (ФАО, 1990)
108	Natural enemy	Բնական թշնամի	Естественный враг
	An organism that lives at the expense of another organism and which may help to limit the population of its host. This includes parasitoids , parasites , predators and pathogens [ISPM Pub.	Օրգանիզմ, որն ապրում է ուրիշ օրգանիզմի հաշվին և որը կարող է օգնել իր տիրոջ մերժատվության սահմանափակմանը: Այս հակացության մեջ մտցված են մակարությունները,	Организм, который живёт за счёт другого организма, и который может помочь в ограничении популяции своего хозяина. В это понятие включены паразитоиды, паразиты, хищники и патогены

Nº 3, 1996]		մակարույծները, գիշատիչները և պաթոգենները /ԲՍՄՆ N3, 1996:/	(МСФМ № 3, 1996)	parasites, les prédateurs et les pathogènes [NIMP Pub. Nº 3, 1996]
109	Naturally occurring	Բնական առկա	Естественно присутствующий	Présent naturellement
A component of an ecosystem or a selection from a wild population, not altered by artificial means [ISPM Pub. Nº 3, 1996]		Էղոհամակարգի բաղադրամաս կամ բնական սերնդատվույթունից ընտրություն՝ չփոփոխված արհեստական միջոցներով /ԲՍՄՆ N3, 1996:/	Говорится о компоненте экосистемы или выборке из природной популяции, не изменённой искусственными способами (МСФМ № 3, 1996)	Se dit d'un composant d'un écosystème ou d'une sélection issue d'une population naturelle, qui n'a pas été modifiée par des moyens artificiels [NIMP Pub. Nº 3, 1996]
110	Non-quarantine pest	Ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Некарантинный вредный организм	Organisme non de quarantaine
Pest that is not a quarantine pest for an area [FAO, 1995]		Վնասակար օրգանիզմ, որը տվյալ գոտու համար չի հանդիսանում կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ՊԳԿ 1995/:	Вредный организм, который не является карантинным вредным организмом для данной зоны (ФАО, 1995)	Organisme nuisible qui n'est pas un organisme de quarantaine pour une zone donnée [FAO, 1995]
111	NPPO	ԲԿՊՊԱԿ	НОКЗР	ONPV
National Plant Protection Organization [FAO, 1990; ICPM, 2001]		Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1995, ԲՄԾՀ 2001:/	Национальная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1995; ВКФМ, 2001)	Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
112	Occurrence	Առկայություն	Присутствие	Présence
The presence in an area of a pest officially reported to be indigenous or introduced and/or not officially reported to have been eradicated [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly occur]		Գոտում վնասակար օրգանիզմի առկայություն՝ պաշտոնապես ճանաչված տեղական կամ ներափանցված և այն պաշտոնապես ոչ պարտադիր վերացված /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՄՆ N17/:	Присутствие в зоне вредного организма , официально признанного местным или интродуцированным , и официально не объявленного ликвидированным (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МСФМ № 17)	Un organisme nuisible est dit présent dans une zone s'il est officiellement reconnu qu'il y est indigène ou introduit et/ou sans déclaration officielle de son éradication [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIMP, 2002]
113	Official	Պաշտոնական	Официальный	Officiel
National Plant Protection Organization [FAO, 1990]		Սահմանվում, լիազորվում կամ կատարվում է բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից /ՊԳԿ 1990/:	Устанавливаемый, уполномачиваемый или выполняемый Национальной организацией по карантину и защите растений (ФАО, 1990)	Etabli, autorisé ou réalisé par une Organisation nationale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
114	Official control	Պաշտոնական պայքար	Официальная борьба	Lutte officielle
The active enforcement of mandatory phytosanitary regulations and the application of mandatory phytosanitary		Բուսասանիտարական կանոնակարգումների ակտիվ կիրառում, ինչպես նաև պարտադիր բուսասանիտարական	Активное применение обязательных фитосанитарных регламентаций , а также применение обязательных	Mise en application active des réglementations phytosanitaires à caractère

<p>procedures with the objective of eradication or containment of quarantine pests or for the management of regulated non-quarantine pests (see Glossary Supplement N° 1) [ICPM, 2001]</p>	<p>լնթացակարգի կարանտինի օրգանիզմների կամ ոչ կարանտին օրգանիզմների համար /հավելված 1 բացարական ԲՄՄՀ 2001/:</p>	<p>фитосанитарных процедур в целях ликвидации или локализации карантинных вредных организмов или для управления регулируемыми некарантинными вредными организмами (Приложение 1 к Глоссарию; ВКФМ, 2001)</p>	<p>obligatoire et application de procédures phytosanitaires à caractère obligatoire avec pour objectifs l'éradication ou l'enrayement des organismes de quarantaine ou la lutte contre des organismes réglementés non de quarantaine. (Voir Glossaire - Supplément N° 1) [CIMP, 2001]</p>
<p>115 Organism</p> <p>Biotic entity capable of reproduction or replication, vertebrate or invertebrate animals, plants and micro-organisms [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Կենսաբանական միավոր, որն ընդունակ է վերարտադրվելու և բազմանալու, ողնաշարավոր կամ անողնաշար կենդանիներ, բույսեր կամ միկրօրգանիզմներ / ԲՄՄՀ N 3 1996/:</p>	<p>Организм</p> <p>Биологическая единица, способная воспроизводиться и размножаться, позвоночные или беспозвоночные животные, растения или микроорганизмы (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Organisme</p> <p>Entité biologique capable de s'auto reproduire ou de se multiplier; animaux vertébrés ou invertébrés, végétaux et micro-organismes [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>
<p>116 Outbreak</p> <p>An isolated pest population, recently detected and expected to survive for the immediate future [FAO, 1995]</p>	<p>Վնասակար օրգանիզմի վիրջնը հայտնաբերված մեկուսացված սերնդատվություն, ներառյալ առաջնային օջախը, կամ զոտում վնասակար օրգանիզմի կլիմայավարժած սերնդատվության կտրուկ, նշանակալի քանակի մեծացում /ՊԳՆ 1995, վերանայված ԲՄՄՀ 2003/:</p>	<p>Очаг</p> <p>Недавно выявленная изолированная популяция вредного организма, включая первичный очаг, или резкое значительное увеличение численности популяции акклиматизированного вредного организма в зоне (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2003)</p>	<p>Foyer</p> <p>Population isolée d'un organisme nuisible, récemment détectée, dont la persistance est attendue dans l'immédiat [FAO, 1995]</p>
<p>117 Parasite</p> <p>An organism which lives on or in a larger organism, feeding upon it [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Զափերով ավելի մեծ օրգանիզմի վրա (կամ ներսում) ապրող և նրանով սնվող օրգանիզմ /ԲՄՄՀ N3 1996/:</p>	<p>Паразит</p> <p>Организм, живущий на или внутри большего по размеру организма и питающийся им (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Parasite</p> <p>Organisme vivant dans ou sur un organisme de plus grande taille, en s'alimentant à ses dépens [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>
<p>118 Parasitoid</p> <p>An insect parasitic only in its immature stages, killing its host in the process of its development, and free living as an adult [ISPM Pub. N° 3, 1996]</p>	<p>Միջատ, որը միայն զարգացման վաղ շրջաններում է հանդիսանում մակարով, իր զարգացման գործըացում սպասում է տիրոջը և հասուն ստադիայում ապրում է ազատ /ԲՄՄՀ N 3 1996/:</p>	<p>Паразитоид</p> <p>Насекомое, являющееся паразитом только на ранних стадиях развития, убивающее своего хозяина в процессе своего развития и свободно живущее на взрослой стадии (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Parasitoïde</p> <p>Arthropode parasite seulement aux stades immatures, qui détruit son hôte au cours de son développement et qui vit à l'état libre lorsqu'il est adulte [NIMP Pub. N° 3, 1996]</p>

119	Pathogen	Ախտածին	Патоген	Pathogène
	Micro-organism causing disease [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Հիվանդություն հարուցող միկրոօրգանիզմ /ԲՍՄՁ N3 1996/:	Микроорганизм, вызывающий болезнь (МСФМ № 3, 1996)	Micro-organisme qui provoque une maladie [NIMP Pub. N° 3, 1996]
120	Pathway	Տարածման ուղի	Путь распространения	Filière
	Any means that allows the entry or spread of a pest [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Յանկացած միջոց, որի օգնությամբ հնարավոր է վնասակար օրգանիզմի ներթափանցումը և/ կամ տարածումը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Любое средство, с помощью которого возможно проникновение и/или распространение вредного организма (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	Tout moyen par lequel un organisme nuisible peut entrer ou se disséminer [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
121	Pest	Վնասակար օրգանիզմ	Вредный организм	Organisme nuisible
	Any species, strain or biotype of plant, animal or pathogenic agent injurious to plants or plant products [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Բույսերի ցանկացած տեսակ, տարատեսակ կամ կենսատիպ, կենդանիներ կամ պայթող ենային ազննաներ՝ վնասակար բույսերի և բուսական արտադրանքի համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄԿ 1997/	Любой вид, разновидность или биотип растений, животных или патогенных агентов, вредный для растений или растительных продуктов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Toute espèce, souche ou biotype de végétal, d'animal ou d'agent pathogène nuisible pour les végétaux ou produits végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]
122	Pest categorization	Վնասակար օրգանիզմի դասակարգում	Категоризация вредного организма	Catégorisation des organismes nuisibles
	The process for determining whether a pest has or has not the characteristics of a quarantine pest or those of a regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. N° 11, 2001]	Գործընթաց, որի արդյունքում պարզվում է, թե ո՞նչ, արդյոք, վնասակար օրգանիզմը կարանտին վնասակար օրգանիզմի կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմի բնութագրին /ԲՍՄՁ N11 2001/:	Процесс определения, имеет или нет вредный организм характеристики карантина вредного организма или регулируемого некарантинного вредного организма (МСФМ № 11, 2001)	Processus visant à déterminer si un organisme nuisible présente ou non les caractéristiques d'un organisme de quarantaine ou celles d'un organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. N° 11, 2001]
123	Pest Free Area	Ազատ գոտի	Свободная зона	Zone exempte
	An area in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained [FAO, 1995]	Գոտի, որում տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես պահպանվում է նույն մակարդակում /ՊԳԿ 1995/:	Зона, отсутствие в которой данного вредного организма научно доказано, и где при необходимости оно официально поддерживается (ФАО, 1995)	Zone dans laquelle l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue par l'application de mesures officielles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone indemne]
124	Pest free place of production	Արտադրական ազատ տեղամաս	Свободное место производства	Lieu de production exempt
	Place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where	Արտադրական տեղի որոշակի մաս, որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի	Место производства , для которого отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в	Lieu de production où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été

	appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period [ISPM Pub. № 10, 1999]	բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես պահպանվում է որոշակի ժամանակի ընթացքում և որը կառավարվում է որպես առանձին միավոր, բայց այն նույն կերպ, ինչպես և արտադրական ազատ տարածքը /ԲՄՄԸ N10 1999/:	случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени (МСФМ № 10, 1999)	prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles [NIMP Pub. № 10, 1999]
125 Pest free production site	Արտադրական ազատ տեղամաս	Արտադրական տեղի որոշակի մաս, որի համար տվյալ վնասակար օրգանիզմի բացակայությունը գիտականորեն ապացուցված է և որտեղ անհրաժեշտության դեպքում այն պաշտոնապես պահպանվում է որոշակի ժամանակի ընթացքում և որը կառավարվում է որպես առանձին միավոր, բայց այն նույն կերպ, ինչպես և արտադրական ազատ տարածքը /ԲՄՄԸ N10 1999/:	Свободный участок производства	Site de production exempt
A defined portion of a place of production in which a specific pest does not occur as demonstrated by scientific evidence and in which, where appropriate, this condition is being officially maintained for a defined period and that is managed as a separate unit in the same way as a pest free place of production [ISPM Pub. № 10, 1999]		Определённая часть места производства , для которой отсутствие данного вредного организма научно доказано, и где в случае необходимости оно официально поддерживается в течение определённого периода времени, и которая управляется как отдельная единица, но таким же образом, как и свободное место производства (МСФМ № 10, 1999)	Partie bien délimitée d'un lieu de production , où l'absence d'un organisme nuisible déterminé a été prouvée scientifiquement et où, au besoin, elle est maintenue pour une durée définie, par l'application de mesures officielles, et qui est gérée comme une unité distincte mais conduite de la même manière qu'un lieu de production exempt d'organismes nuisibles [NIMP Pub. № 10, 1999]	
126 Pest record	Ահազանգում վնասակար օրգանիզմի մասին	Փաստաթուղթ, որը տալիս է տեղեկատվություն կոնկրետ տեղում և կոնկրետ ժամանակում, զոտում /սովորաբար ներկրում/ վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացակայության մասին նկարագրված հանգամանքներում /ԲՄԷՀ 1997/ :	Сигнализация о вредном организме	Signalement d'un organisme nuisible
A document providing information concerning the presence or absence of a specific pest at a particular location at a certain time, within an area (usually a country) under described circumstances [CEPM, 1997]		Документ, дающий информацию о присутствии или отсутствии конкретного вредного организма в конкретном месте и в конкретное время в зоне (обычно в стране) при описанных обстоятельствах (КЭФМ, 1997)	Document fournissant des informations concernant la présence ou l'absence d'un organisme nuisible déterminé, à une époque et en un lieu précis, à l'intérieur d'une zone (généralement un pays) et dans des circonstances décrites [CEMP, 1997; révisée CEMP, 1999]	
127 Pest Risk Analysis	Բուսաբանիտարական վտանգի վերլուծություն		Анализ фитосанитарного риска	Analyse du risque phytosanitaire
The process of evaluating biological or other scientific and economic evidence to	կենսաբանական կամ այլ գիտական ու տնտեսական		Процесс оценки биологических или других научных и экономических	Processus consistant à évaluer les preuves biologiques ou autres

	determine whether a pest should be regulated and the strength of any phytosanitary measures to be taken against it [FAO, 1995; revised IPPC, 1997]	տվյալների գնահատում վնասակար օրգանիզմի կարգավորման անհրաժեշտությունը որոշելու և բուսասանիտարական միջոցառումները նրա դեմք խստացնելու նպատակով / ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲԿՊՄՎ 1997/:	данных с целью определения необходимости регулирования вредного организма и строгости фитосанитарных мер против него (ФАО, 1995; пересмотрено, МККЗР, 1997)	donnees scientifiques ou économiques pour déterminer si un organisme nuisible doit être réglementé, et la sévérité des mesures phytosanitaires éventuelles à prendre à son égard [FAO, 1995; révisée CIPV, 1997]
128	Pest risk assessment (for quarantine pests)	Բուսասանիտարական վտանգի գնահատումական /կարտանին վնասակար օրգանիզմների համար/	Оценка фитосанитарного риска (для карантинных вредных организмов)	Evaluation du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)
	Evaluation of the probability of the introduction and spread of a pest and of the associated potential economic consequences [FAO, 1995; revised ISPM Pub. N° 11, 2001]	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման հավանականության գնահատում և դրա հետ կապված պոտենցիալ տնտեսական հետևանքները /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄՄՊ 11 2001/:	Оценка вероятности интродукции и распространения вредного организма и связанных с ней потенциальных экономических последствий (ФАО, 1995; пересмотрено, МСФМ № 11, 2001)	Évaluation de la probabilité d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible et des conséquences économiques potentielles qui y sont associées [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. N° 11, 2001]
129	Pest risk management (for quarantine pests)	Բուսասանիտարական վտանգի կառավարման գնահատումական /կարտանին վնասակար օրգանիզմների համար/	Оценка управления фитосанитарным риском (для карантинных вредных организмов)	Gestion du risque phytosanitaire (pour les organismes de quarantaine)
	Evaluation and selection of options to reduce the risk of introduction and spread of a pest [FAO, 1995; revised ISPM Pub. N° 11, 2001]	Վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և տարածման վտանգի կրճատման միջոցների ընտրություն և գնահատական /ՊԳԿ 1995, ԲՄՄՊ	Оценка и выбор способов сокращения риска интродукции и распространения вредного организма (ФАО, 1995; МСФМ № 11, 2001)	Évaluation et sélection des options permettant de réduire le risque d' introduction et de dissémination d'un organisme nuisible [FAO, 1995; révisée NIMP Pub. N° 11, 2001]
130	Pest status (in an area)	Վնասակար օրգանիզմի կարգավիճակ /գոտում/	Статус вредного организма (в зоне)	Situation d'un organisme nuisible (dans une zone)

Presence or absence, at the present time, of a pest in an area , including where appropriate its distribution, as officially determined using expert judgement on the basis of current and historical pest records and other information [CEPM, 1997; revised ICPM, 1998]	Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմի առկայության կամ բացակայության պաշտոնական ճանաչում, անհրաժեշտության դեպքում ներառյալ տվյալները նրա աշխարհագրական տարածվածության մասին, օգտագործելով փորձագիտական կարծիքները հիմնված ընթացիկ և նախկին ահազանգումների վրա վնասակար օրգանիզմի մասին և այլ տեղեկատվություն /ԲՍԵԿ 1997, վերանայված է ԲՄԸՀ 1998/:	Официальное признание присутствия или отсутствия в данное время вредного организма в зоне , включая при необходимости данные о его географическом распространении, использующее экспертное мнение, основанное на текущих и прошлых сигнализациях о вредном организме и другой информации (КЭФМ, 1997; пересмотрено, ВКФМ, 1998)	Constat officiel établi sur la présence ou l'absence actuelle d'un organisme nuisible dans une zone , y compris le cas échéant, sa répartition géographique évaluée par jugements d'experts à partir de signalements récents et anciens et d'autres informations pertinentes [CEMP, 1997; révisée CIMP, 1998]
131 PFA Pest Free Area [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]	Ազ Ազատ գոտի /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԸՀ 2001/:	С3 Свободная зона (ФАО, 1995; пересмотрено, ВКФМ, 2001)	ZE Zone exempte d'organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PFA]
132 Phytosanitary action An official operation, such as inspection, testing, surveillance or treatment , undertaken to implement phytosanitary regulations or procedures [ICPM, 2001]	Բուսաբանիտարական գործողություն Ազատ գոտի /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԸՀ 2001/:	Фитосанитарное действие Официальная операция , такая, как досмотр, анализ, надзор или обработка , предпринятая для осуществления фитосанитарных регламентаций или процедур (ВКФМ, 2001)	Toute opération officielle - inspection, analyse, surveillance ou traitement – entreprise pour appliquer des réglementations ou procédures phytosanitaires [CIMP, 2001]
133 Phytosanitary certificate Certificate patterned after the model certificates of the IPPC [FAO, 1990]	Բուսաբանիտարական հավաստագիր Հավաստագիր պատրաստված ԲԿԲՊՄՀ-ի կողմից հաստատված ձևով /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է ԲՄԸՀ, 1999/:	Фитосанитарный сертификат Сертификат , подготовленный по форме, утвержденной МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Certificat phytosanitaire Certificat conforme aux modèles préconisés par la CIPV [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999]
134 Phytosanitary certification Use of phytosanitary procedures leading to the issue of a Phytosanitary Certificate [FAO, 1990]	Բուսաբանիտարական հավաստագրում Բուսաբանիտարական ընթացակարգների կիրառում, որը հանգեցնում է բուսաբանիտարական հավաստագրի տրման /ՊԳԿ, 1990/:	Фитосанитарная сертификация Применение фитосанитарных процедур , приводящее к выдаче фитосанитарного сертификата (ФАО, 1990)	Utilisation de méthodes phytosanitaires permettant la délivrance d'un certificat phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]

135	Phytosanitary legislation	Բուսաբանիտարական օրենսդրություն	Фитосанитарное законодательство	Législation phytosanitaire
	Basic laws granting legal authority to a National Plant Protection Organization from which phytosanitary regulations may be drafted [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Բույսերի կարանտինի և բույսերի պաշտպանության Ազգային կազմակերպությանը օրինական իրավասություններով օժտող հիմնական օրենքներ, որոնք նրան հնարավորություն են տալիս մշակելու բուսաբանիտարական կանոնակարգումներ /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄՀՀ, 1999/:	Основные законы, наделяющие Национальную организацию по карантину и защите растений законными полномочиями, позволяющими ей разрабатывать фитосанитарные регламентации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Lois de base, attribuant à une Organisation nationale de la protection des végétaux l'autorité légale lui permettant de formuler des réglementations phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
136	Phytosanitary measure	Բուսաբանիտարական միջոցառում /ընդունված ձևափոխություն/	Фитосанитарная мера (принятая интерпретация)	Mesure phytosanitaire
	Any legislation, regulation or official procedure having the purpose to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests, or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [FAO, 1995; revised IPPC, 1997; ISC, 2001]	Օրենսդրություն, կանոնակարգ կամ պաշտոնական ընթացակարգ՝ ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցմանը /ինտրոդուկցիային/ և կամ տարածմանը, կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմներից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակմանը /ՊԳԿ, 1995; վերանայված է ԲԿԲՊՍՀ, 1997; ԶՃՀ 2001/:	Законодательство, регламентация или официальная процедура, направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов , или на ограничение экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов (ФАО, 1995, пересмотрено МККЗР, 1997; ВКС, 2001) <i>Принятая интерпретация термина фитосанитарная мера принимает во внимание существующую связь между фитосанитарными мерами и регулируемыми некарантинными вредными организмами. Эта связь недостаточно отражена в определении, данном в статье II МККЗР (1997)</i>	Toute législation, réglementation ou méthode officielle ayant pour objet de prévenir l'introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique d'organismes réglementés non de quarantaine [FAO, 1995 révisée CIPV, 1997; CIN, 2001]
137	Phytosanitary procedure	Բուսաբանիտարական ընթացակարգ	Фитосанитарная процедура	Méthode phytosanitaire
	Any officially prescribed method for implementing phytosanitary regulations including the performance of inspections, tests, surveillance or	Բուսաբանիտարական կանոնակարգերի կիրառման պաշտոնապես նախատեսված միջոց, ներառյալ զննման, վերլուծության, վերահսկողության	Официально предписываемый метод применения фитосанитарных регламентаций , включая проведение досмотр, анализа, надзора или обработок в	Toute méthode officielle prescrite pour appliquer des réglementations phytosanitaires , notamment la réalisation d'inspections,

	treatments in connection with regulated pests [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]	կամ մշակման վիրառումը կարգափրկող վնասակար օրգանիզմների հանդեպ /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԵՀ, 1999, ԲՄԺՀ, 2001/:	отношении регулируемых вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	d'analyses, de surveillances ou de traitements relatifs aux organismes nuisibles réglementés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment méthode de quarantaine]
138	Phytosanitary regulation	Բուսաբանիտարական կանոնադրում	Фитосанитарная регламентация	Réglementation phytosanitaire
	Official rule to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests , or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests , including establishment of procedures for phytosanitary certification [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; ICPM, 2001]	Կարանտինի վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման /ինտրոդուկցիայի/ կանխարգելման պաշտոնական կանոն կամ կարգափրկող ոչ կարանտինի վնասակար օրգանիզմներից սպասվող տնտեսական վնասի սահմանափակում, մասնավորապես բուսաբանիտարական հավաստագրման ընթացակարգերի սահմանում: /ՊԳԿ, 1990; վերանայված է, ՊԳԿ, 1995; ԲՄԵՀ, 1999, ԲՄԺՀ, 2001/:	Официальное правило по предотвращению интродукции и/или распространения карантических вредных организмов или ограничению экономического ущерба от регулируемых некарантинных вредных организмов , в частности - установление процедур по фитосанитарной сертификации (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО; 1995; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	Ensemble de règlements officiels visant à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine , ou à limiter les effets économiques des organismes réglementés non de quarantaine , notamment l'établissement de procédures pour la certification phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; CIMP, 2001]
139	Place of production	Արտադրանքի տեղը	Место производства	Lieu de production
	Any premises or collection of fields operated as a single production or farming unit. This may include production sites which are separately managed for phytosanitary purposes [FAO, 1990; revised CEPM, 1999]	Տնտեսություն կամ դաշտերի համալիր, որոնք օգտագործվում են որպես օլուղատնտեսական արտադրության մեջ միավոր: Արտադրանքի տեղը իր մեջ կարող է ընդգրկել հատկաներ, որոնք բուսաբանիտարական պատճառներով կառավարվում են առանձին-առանձին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/	Хозяйство или комплекс полей , используемые как одна единица сельскохозяйственного производства. Место производства может включать в себя места, управляемые отдельно по фитосанитарным причинам (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Tout lieu ou ensemble de champs exploités comme une seule unité de production agricole. Un lieu de production peut comprendre des sites de production conduits séparément pour des raisons phytosanitaires [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
140	Plant products	Բուսական արտադրանք	Растительные продукты	Produits végétaux
	Unmanufactured material of plant origin (including grain) and those manufactured products that, by their nature or that of their processing, may create a risk for the introduction and spread of pests [FAO, 1990; revised IPPC, 1997; formerly plant	Բուսական ծագման չվերամշակված նյութ /ներառյալ հացահատիկը/, ինչպես նաև վերամշակված միենքները, որոնք իրենց բնույթով կամ վերամշակման եղանակով կարող են ստեղծել վնասակար	Непереработанный материал растительного происхождения (включая зерно), а также переработанные продукты, которые по своей природе или по способу своей переработки могут создавать	Produits non manufacturés d'origine végétale (y compris les grains), ainsi que les produits manufacturés qui, étant donné leur nature ou celle de leur transformation, peuvent constituer un risque d' introduction

product]	օրգանիզմների ներթափանցման կամ տարածման վտանգ՝ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԲՊՍՀ 1997/:	риск интродукции и распространения вредных организмов (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	ou de dissémination des organismes nuisibles [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997; précédemment produit végétal]
141 Plant quarantine	Բույսերի կարանտին	Карантин растений	Quarantaine végétale
All activities designed to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to ensure their official control [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Գործունեություն, ուղղված կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և կամ տարածման կանխարգելմանը կամ նրանց դեմ պաշտոնական պայքարի առահնվանը՝ /ՊԳԿ 1990 վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Деятельность, направленная на предотвращение интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов или на обеспечение официальной борьбы с ними (ФАО, 1990; пересмотрено, ФАО, 1995)	L'ensemble des activités qui visent à prévenir l' introduction et/ou la dissémination d'organismes de quarantaine ou à assurer une lutte officielle à leur encontre [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
142 Planting (including replanting)	Տնկում և ցանք /ներառյալ վերափուլում/	Посадка и посев (включая пересадку)	Plantation (y compris replantation)
Any operation for the placing of plants in a growing medium , or by grafting or similar operations, to ensure their subsequent growth, reproduction or propagation [FAO, 1990; revised CEPM, 1999]	Ամման միջավայրում բույսերի տեղափորման օպերացիա, կամ պատվաստման ու համանման օպերացիաներ՝ ուղղված այդ բույսերի հետագա աճին, բազմացմանը և տարածմանը՝ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԲՊՍՀ 1999/:	Операция по помещению растений в среду выращивания или по прививкам и аналогичные операции, направленные на обеспечение дальнейшего роста, размножения или расселения этих растений (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Toute opération de mise en place de végétaux dans un milieu de culture , ou de greffage ou autres opérations analogues, en vue d'assurer la croissance, la reproduction ou la multiplication ultérieure de ces végétaux [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment planter (et replanter)]
143 Plants	Բույսեր	Растения	Végétaux
Living plants and parts thereof, including seeds and germplasm [FAO, 1990; revised IPPC, 1997]	Կենդանի բույսեր և նրանց մասերը, ներառյալ սերմերը և զեննտիկական նյութը՝ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄԲՊՍՀ 1997/:	Живые растения и их части, включая семена и генетический материал (ФАО, 1990; пересмотрено МККЗР, 1997)	Plantes vivantes et parties de plantes vivantes, y compris les semences et le matériel génétique [FAO, 1990; révisée CIPV, 1997]
144 Plants for planting	Ցանքային և տնկային նյութ	Посевной и посадочный материал	Végétaux destinés à la plantation
Plants intended to remain planted , to be planted or replanted [FAO, 1990]	Բույսեր՝ նախատեսված ցանքի, տնկման, վերատնկման / սածիլավորման/ կամ հողում մնալու համար՝ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Растения, предназначенные для посева, посадки, пересадки или для того, чтобы оставаться в земле (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Végétaux destinés à rester en terre, à être plantés ou à être replantés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
145 Plants in vitro	Բույսեր in vitro	Растения in vitro	Végétaux in vitro
A commodity class for plants growing in an aseptic medium in a closed container	Ապրանքի կարգ՝ բույսերի նշանավորմամբ, աճնցված հակասեատիկ միջավայրում, փակ	Категория товара, обозначающая растения , выращиваемые в антисептической среде в закрытом	Catégorie de marchandise correspondant à des plantes cultivées

[FAO, 1990; revised CEPM, 1999; ICPM, 2002 formerly plants in tissue culture]	բնունարկում /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՇՀ 1999, ԲՄԺՀ 2002/:	контейнере (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2002)	sur milieu aseptique dans un récipient fermé [FAO, 1990; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2002 précédemment végétaux en culture de tissus]
146 Point of entry	Ներկրման կետ	Пункт ввоза	Point d'entrée
Airport, seaport or land border point officially designated for the importation of consignments , and/or entrance of passengers [FAO, 1995]	Օդանավակայան, նավահանգիստ կամ ջամարքային սահմանային կետ՝ պաշտոնապես նախատենաված բնոների ներկրման և կամ ուղևորների մուտքի համար /ՊԳԿ 1995/:	Аэропорт, морской порт или наземный пункт на границе, официально предназначенный для импорта грузов и/или въезда пассажиров (ФАО, 1995)	Aéroport, port maritime ou poste de frontière terrestre officiellement désigné pour l'importation d' envois , et/ou l'arrivée de passagers [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
147 Post-entry quarantine	Կարանտինի ներմուծումից հետո	Карантин после ввоза	Quarantaine post-entrée
Quarantine applied to a consignment after entry [FAO, 1995]	Բնորի հանդիպ կարանտինի կիրառում, նրա ներմուծումից հետո /ՊԳԿ 1995/:	Карантин, применяемый к грузу после его ввоза (ФАО, 1995)	Quarantaine appliquée à un envoi après son entrée [FAO, 1995]
148 PRA	ԲՎԱ	АФР	ARP
Pest Risk Analysis [FAO, 1995; revised ICPM, 2001]	Բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995 վերանայված է /ԲՄԺՀ, 2001/:	Анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Analyse du risque phytosanitaire [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; CIMP, 2001; précédemment PRA]
149 PRA area	ԲՎԱ գոտի	Зона АФР	Zone ARP
Area in relation to which a Pest Risk Analysis is conducted [FAO, 1995]	Գոտի,որի համար կատարվում է բուսասանիտարական վտանգի վերլուծություն /ՊԳԿ 1995/:	Зона, для которой проводится анализ фитосанитарного риска (ФАО, 1995)	Zone pour laquelle une analyse du risque phytosanitaire est effectuée [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; précédemment zone PRA]
150 Practically free	Գործնականորեն ազատ	Практически свободный*	Pratiquement exempt
Of a consignment , field , or place of production , without pests (or a specific pest) in numbers or quantities in excess of those that can be expected to result from, and be consistent with good cultural and handling practices employed in the production and marketing of the commodity [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Կիրառվում է բնորի, դաշտի կամ արտադրանքի տեղի նկատմամբ, որոնցում բացակայում են վնասակար օրգանիզմները /կոնկրետ վնասակար օրգանիզմ/ այն բանակներում, որոնք զերազանցում են նորմալ աճը և պահպանում՝ տվյալ ապրանքի արտադրության և առևտի ժամանակ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Применяется к грузу , полю или месту производства , в которых отсутствуют вредные организмы (или конкретный вредный организм) в количествах, превышающих уровень, обеспечиваемый нормальной практикой выращивания и хранения при производстве и торговле данным товаром (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	S'applique à un envoi , un champ ou un lieu de production , dépourvu d' organismes nuisibles (ou d'un organisme nuisible déterminé) en nombre ou en quantité supérieure à ce qui résulterait de l'application de bonnes pratiques culturales et de manipulation lors de la production et de la commercialisation de la marchandise [FAO, 1990 ; révisée FAO, 1995]
151 Pre-clearance	Նախնական ստուգում	Предварительная проверка	Pré-agréement
Phytosanitary certification and/or	Բուսասանիտարական	Фитосанитарная сертификация	Certification phytosanitaire et/ou

<p>clearance in the country of origin, performed by or under the regular supervision of the National Plant Protection Organization of the country of destination [FAO, 1990; revised FAO, 1995]</p>	<p>հավաստագրում կամ ստուգում, որը կատարվում է ծագման երկրում՝ ներմուծող երկրի բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության ազգային կազմակերպության կողմից կամ նրա կանոնավոր հսկողությամբ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:</p>	<p>и/или проверка, выполняемые в стране происхождения Национальной организацией по карантину и защите растений страны назначения или под её регулярным контролем (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)</p>	<p>agrément dans le pays d'origine, réalisée par ou sous le contrôle régulier de l'Organisation nationale de la protection des végétaux du pays de destination [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]</p>
<p>152 Predator</p> <p>A natural enemy that preys and feeds on other animal organisms, more than one of which are killed during its lifetime [ISPM Pub. № 3, 1996]</p>	<p>Գիշտիք</p> <p>Բնական թշնամի, որը որսում է ուրիշ կենդանի օրգանիզմների, սնվում նրանցով և իր կանքի ընթացքում սպանում է նրանց մենակից ավելի /ԲՄՄԸ Հ 3, 1996/:</p>	<p>Хищник</p> <p>Естественный враг, который охотится за другими животными организмами и питается ими, и убивает их более одного за время своей жизни (МСФМ № 3, 1996)</p>	<p>Prédateur</p> <p>Auxiliaire qui s'empare d'autres organismes animaux et s'en nourrit, et qui en tue plus d'un au cours de sa vie [NIMP Pub. № 3, 1996]</p>
<p>153 Process load</p> <p>Some volume of material with specific configuration, treated as a separate measure (ISPM, N18,2003)</p>	<p>Օպերատորի բնոնվածություն</p> <p>Ապրանքի որոշակի ծավալ յուրահատուկ ուրվագծային բնոնվածությամբ՝ որպես առանձին միավոր /ԲՄՄԸ Հ 18 2003/:</p>	<p>Операционная загрузка</p> <p>Некоторый объем материала со специфической загрузочной конфигурацией, обрабатываемый как отдельная единица (МСФМ № 18, 2003)</p>	<p>Charge opérationnelle</p> <p>Un certain volume de la matière avec la configuration spécifique de chargement traitée comme particulier unité (NIMP N18 2003)</p>
<p>154 Processed wood material</p> <p>Products that are a composite of wood constructed using glue, heat and pressure, or any combination thereof [ISPM Pub. № 15, 2002]</p>	<p>Վերամշակված փայտանյոթ</p> <p>Ապրանք՝ կազմված փայտանյոթից՝ սունձի, ջերմության, ճնշման օգտագործմամբ կամ թվարկված մեթոդների համակցության կիրառմամբ /ԲՄՄԸ Հ 15 2002/:</p>	<p>Переработанный древесный материал</p> <p>Продукт, составленный из древесины при использовании клея, тепла, давления, или комбинирования перечисленных методов (МСФМ № 15, 2002)</p>	<p>Matériaux en bois transformé</p> <p>Produits composite en bois fabriqués en utilisant la colle, la chaleur, la pression ou toute combinaison des méthodes précédentes [NIMP Pub. № 15, 2002]</p>
<p>155 Prohibition</p> <p>A phytosanitary regulation forbidding the importation or movement of specified pests or commodities [FAO, 1990; revised FAO, 1995]</p>	<p>Արգելանք</p> <p>Բուսասանիտարական կանոնակարգ՝ ներկրման արգելման կամ նշված վնասակար օրգանիզմի կամ ապրանքի տեղափոխման վերաբերյալ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:</p>	<p>Запрет</p> <p>Фитосанитарная регламентация, запрещающая импорт или передвижения указанного вредного организма или товара (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)</p>	<p>Interdiction</p> <p>Règlement phytosanitaire interdisant l'importation ou la mise en circulation d'organismes nuisibles ou de marchandises déterminés [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]</p>
<p>156 Protected area</p> <p>A regulated area that an NPPO has determined to be the minimum area necessary for the effective protection of</p>	<p>Պաշտպանվող գոտի</p> <p>Կարգափորդ տարածք, որը ԲԿԲՊԱԿ-ը առանձնացրել է որպես նվազագույն անհրաժեշտ՝ վտանգի ներթարկված գոտու</p>	<p>Защищаемая зона</p> <p>Регулируемая зона, которую НОКЗР определила как минимально необходимую для эффективной защиты зоны,</p>	<p>Zone protégée</p> <p>Zone réglementée qu'une ONPV a déclarée comme étant la zone minimale nécessaire à la protection efficace</p>

	an endangered area [FAO, 1990; omitted from FAO, 1995; new concept from CEPM, 1996]	արդյունավետ պաշտպանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, նոր հայեցակարգը ԲՄՇՀ 1996:/	подверженной опасности (ФАО, 1990; исключено ФАО, 1995; новая концепция КЭФМ, 1996)	d'une zone menacée [FAO, 1990; supprimé dans FAO, 1995; concept nouveau de la CEMP, 1996]
157	Provisional measure	Ժամանակավոր միջոցառում	Временная мера	Mesure provisoire
	A phytosanitary regulation or procedure established without full technical justification owing to current lack of adequate information. A provisional measure is subjected to periodic review and full technical justification as soon as possible [ICPM, 2001]	Բուսասանիտարական կանոնակարգում կամ լնդացակարգ՝ մտցված առանց լրիվ տեխնիկական հիմնավորման, ժամանակավոր համարժեք տեղեկատվության անբավարարության կապակցությամբ: Ժամանակավոր միջոցառումը պահանջում է պարբերական վերանայում և տեխնիկական լրիվ հիմնավորում՝ հնարավորինս կարճ ժամկետներում /ԲՄՇՀ, 2001/:	Фитосанитарная регламентация или процедура, введенная без полного технического обоснования в связи с временной нехваткой адекватной информации. Временная мера требует периодического пересмотра и полного технического обоснования в возможно кратчайшие сроки (ВКФМ, 2001)	Réglementation ou procédure phytosanitaire instaurée sans justification technique complète, faute d'informations suffisantes à ce moment là. Une mesure provisoire est assujettie à un examen périodique et à une justification technique complète dès que possible [CIMP, 2001]
158	PTO	ԲՏԿ	ФТО	ОРР
	Phytosanitary Territorial Organization	Բուսասանիտարական տարածքային կազմակերպություն	Фитосанитарная территориальная организация.	Organisation régionale phytosanitaire
159	Quarantine	Կարանտին	Карантин	Quarantaine
	Official confinement of regulated articles for observation and research or for further inspection, testing and/or treatment [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999]	Կարանտին օբյեկտ հանդիսացող առարկաների պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետագա զննման, վերլուծության և ախտահանման համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄՇՀ 1999 /:	Официальное задержание в закрытых карантинных условиях под карантинными материалами для наблюдений и исследований или для последующего досмотра, анализа и/или обработки (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Confinement officiel d'articles réglementés, pour observation et recherche ou pour inspection, analyses et/ou traitements ultérieurs [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999]
160	Quarantine (of a biological control agent)	Կարանտին /Կենսաբանական պայքարի ագենտի համար/	Карантин (для агента биологической борьбы)	Quarantaine (d'un agent de lutte biologique)
	Official confinement of biological control agents subject to phytosanitary regulations for observation and research, or for further inspection and/or testing [ISPM Pub. N° 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ագենտի պաշտոնական կասեցում փակ կարանտին պայմաններում՝ ենթակա բուսասանիտարական կանոնակարգման, դիտարկման և հետազոտման համար կամ հետագա զննման և կամ վերլուծության համար /ԲՄՇՀ N3 1996/:	Официальное задержание в закрытых карантинных условиях агентов биологической борьбы , подпадающих под фитосанитарные регламентации , для наблюдений и исследований, или для последующего досмотра и/или анализа (МСФМ № 3, 1996)	Détention officielle des agents de lutte biologique soumis à la réglementation phytosanitaire pour observation, recherche ou pour inspection et/ou analyses ultérieures [NIMP Pub. N° 3, 1996]

161 Quarantine area	Կարանտինի գոտի	Карантинная зона	Zone de quarantaine
An area within which a quarantine pest is present and is being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Գոտի, որում կարանտին վնասակար օրգանիզմը առկա է և նրա դեմք տարփում է պաշտոնական պայքարը /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Зона, в которой карантинный вредный организм присутствует и с ним проводится официальная борьба (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Zone à l'intérieur de laquelle un organisme de quarantaine est présent et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment aire de quarantaine]
162 Quarantine pest	Կարանտինի վնասակար օրգանիզմ	Карантинный вредный организм	Organisme de quarantaine
A pest of potential economic importance to the area endangered thereby and not yet present there, or present but not widely distributed and being officially controlled [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC 1997]	Վտանգի ննջարկված զոտու համար պոտենցիալ տնտեսական նշանակություն ունեցող վնասակար օրգանիզմ, որում նա դեռ բացակայում է կամ առկա է, բայց սահմանափակ տարածված է և հանդիսանում է պաշտոնական պայքարի օբյեկտ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՍ 1997/:	Вредный организм, имеющий потенциальное экономическое значение для зоны, подверженной опасности , в которой он пока отсутствует или присутствует, но ограниченно распространён и служит объектом официальной борьбы (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)	Organisme nuisible qui a une importance potentielle pour l'économie de la zone menacée et qui n'est pas encore présent dans cette zone ou bien qui y est présent mais n'y est pas largement disséminé et fait l'objet d'une lutte officielle [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CIPV, 1997]
163 Quarantine station	Կարանտինի կայան	Карантинная станция	Station de quarantaine
Official station for holding plants or plant products in quarantine [FAO, 1990; revised FAO, 1995; formerly quarantine station or facility]	Պաշտոնական կայան բույսերը կամ բուսական արտադրանքը կարանտին հակողության տակ պահելու համար /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ, 1995/:	Официальная станция для содержания растений или растительных продуктов под карантином (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Centre officiel servant à la détention de végétaux ou produits végétaux soumis à la quarantaine [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; précédemment local de quarantaine]
164 Raw wood	Դմշակված փայտանյութ	Необработанная древесина	Bois brut
Wood which has not undergone processing or treatment [ISPM Pub. № 15, 2002]	Փայտանյութ, որը չի անցել վերամշակում և մշակում /ԲՄՄԸ N15 2002/:	Древесина, не прошедшая переработку или обработку (МСФМ № 15, 2002)	Bois qui n'a subi aucune transformation ou traitement [NIMP Pub. № 15, 2002]
165 Re-exported consignment	Վերատրասհանվող բնու	Реэкспортный груз	Envoi ré-exporté
Consignments that has been imported into a country from which it is then exported. The consignment may be stored, split up, combined with other consignments or have its packaging changed (formerly country of re-export) [FAO, 1990; revised CEPM, 1996; CEPM, 1999; ICPM, 2001; ICPM, 2002]	Բնու՝ ներկրվող այն երկիրը, որից այն հետագայում արտահանվում է: Բնոր կարող է պահպանվել, բաժանվել մասերի, խառնվել այլ բերների հետ կամ վերափաթեթավորվել /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՄԸ 1996, ԲՄՄԸ 1999, ԲՄՄԸ 2001, ԲՄՄԸ 2002/:	Груз, импортируемый в страну, из которой он впоследствии экспортируется. Груз может храниться, разделяться на части, смешиваться с другими грузами или переупаковываться (ФАО, 1990; пересмотрено КЭФМ, 1996; КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001; ВКФМ, 2002)	Envoi importé dans un pays à partir duquel il est ensuite exporté. L' envoi peut faire l'objet d'entreposage, de fractionnement, de groupage avec d'autres envois ou de renouvellement de son emballage [FAO, 1990; révisée CEMP, 1996; CEMP, 1999; CIMP, 2002]
166 Refusal	Մերժում	Отказ	Refoulement

	Forbidding entry of a consignment or other regulated article when it fails to comply with phytosanitary regulations [FAO, 1990; revised FAO, 1995]	Բնորդի կամ այլ ենթակարանտինային առարկայի ներմուծման արգելում այն դեպքում, եթե այն չի համապատասխանում բուսաբանիտարական կանոնակարգումներին /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995/:	Запрещение ввоза груза или другого подкарантического материала в случае, когда он не отвечает требованиям фитосанитарных регламентаций (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995)	Refus d'importer un envoi ou autre article réglementé non conforme à la réglementation phytosanitaire [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
167	Regional Plant Protection Organization	Բոյսերի կարանտինի և բոյսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն	Региональная организация по карантину и защите растений	Organisation régionale de protection des végétaux
	An intergovernmental organization with the functions laid down by Article IX of the IPPC [FAO, 1990; revised FAO, 1995; CEPM, 1999; formerly plant protection organization (regional)]	Միջկառավարական կազմակերպություն ԲԿԲՊՄՀ 9-րդ հոդվածում շարադրված գործառնություններով /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲՄԵՀ 1999/	Межправительственная организация с функциями, изложенными в статье IX МККЗР (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; КЭФМ, 1999)	Organisation intergouvernementale chargée des fonctions précisées dans l'article IX de la CIPV [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; précédemment Organisation régionale pour la protection des végétaux]
168	Regional Standards	Տարածաշրջանային չափորոշիչներ	Региональные стандарты	Normes régionales
	Standards established by a Regional Plant Protection Organization for the guidance of the members of that organization [IPPC, 1997]	Չափորոշիչներ՝ սահմանված բոյսերի կարանտինի բոյսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպության կողմից՝ սրբած այդ կազմակերպության անդամներին դեկարման համար /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	Стандарты, установленные региональной организацией по карантину и защите растений в качестве руководства членам этой организации (МККЗР, 1997)	Normes établies par une Organisation régionale de la protection des végétaux à l'intention de ses membres [CIPV, 1997]
169	Regulated area	Կարգավորվող գոտի	Регулируемая зона	Zone réglementée
	An area into which, within which and/or from which plants, plant products and other regulated articles are subjected to phytosanitary regulations or procedures in order to prevent the introduction and/or spread of quarantine pests or to limit the economic impact of regulated non-quarantine pests [CEPM, 1996; revised CEPM, 1999; ICPM, 2001]	Գոտի, որտեղ ներկրվող, նրա տարածող տնտեսությունները բոյսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող այլ առարկաները ծառայում են բուսաբանիտարական միջոցառումների օբյեկտ կամ ընթացակարգ՝ կարանտին վնասակար օրգանիզմների ներթափանցման և/կամ տարածման կանխարգելման նպատակով կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար	Зона, ввозимые в которую, провозимые через которую, и/или вывозимые из которой, растения, растительные продукты и другие подкарантические материалы служат объектом фитосанитарных мер или процедур с целью предотвращения интродукции и/или распространения карантинных вредных организмов , или ограничения экономического ущерба от регулируемых некарантинных	Zone vers laquelle, à l'intérieur de laquelle, et/ou à partir de laquelle la circulation de végétaux , de produits végétaux et autres articles réglementés est soumise à des réglementations ou procédures phytosanitaires afin de prévenir l' introduction et/ou la dissémination des organismes de quarantaine ou de limiter l'incidence économique des

	օրգանիզմներից տնտեսական վնասի սահմանափակման համար /ԲՍԵՀ, 1996; վերանայված է ԲՍԵՀ, 1999; ԲՍԵՀ, 2001/:	вредных организмов (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999; ВКФМ, 2001)	organismes réglementés non de quarantaine [CEMP, 1996; révisée CEMP; 1999; CIMP, 2001]
170 Regulated article	Ենթակարանտինային առարկա	Подкарантинный материал	Article réglementé
	Any plant, plant product, storage place, packaging, conveyance, container, soil and any other organism, object or material capable of harbouring or spreading pests , deemed to require phytosanitary measures , particularly where international transportation is involved [FAO, 1990; revised FAO, 1995; IPPC, 1997]	Յանկացած բույս, բուսական արտադրանք, պահպանման վայր, փաթեթանյութ, փլխաղրամիջոց, բենարկո, հող և ցանկացած այլ օրգանիզմ, օբյեկտ կամ առարկա, որոնք ընունակ են ծառայելու որպես վնասակար օրգանիզմների պատսպարման տեղ, կամ նպաստելու նրանց տարածմանը և որոնց նկատմամբ անհրաժեշտ է բուսասանիտարական միջոցառումների կիրառում, հատկապես այս դեպքերում, եթե գործը վերաբերվում է միջազգային բենափոխադրումներին՝ ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՊԳԿ 1995, ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	Любое растение, растительный продукт, место складирования, упаковка, транспортное средство, контейнер, почва и любой другой организм, объект или материал, способный служить местом укрытия вредных организмов или способствовать их распространению , в отношении которого необходимо принятие фитосанитарных мер , особенно в тех случаях, когда дело касается международных перевозок (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МККЗР, 1997)
171 Regulated non-quarantine pest	Կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ	Регулируемый некарантинный вредный организм	Organisme réglementé non de quarantaine
	A non-quarantine pest whose presence in plants for planting affects the intended use of those plants with an economically unacceptable impact and which is therefore regulated within the territory of the importing contracting party [IPPC, 1997]	Ոչ կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ, որի ներկայությունը զանրանյութում և տնկանյութում թողնում է տնտեսապես անընդունելի ազդեցություն այդ բույսերի ներթափուղության վրա և որի հետևանքով այս կարգավորվում է ներկրող պայմանափորվող ներկրի տարածում /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	Некарантинный вредный организм , присутствие которого в посевном и посадочном материале оказывает экономически неприемлемое воздействие на предполагаемое использование этих растений и, вследствие этого, регулируется на территории импортирующей договаривающейся стороны (МККЗР, 1997)
172 Regulated pest	Կարգավորվող վնասակար օրգանիզմ	Регулируемый вредный организм	Organisme nuisible réglementé
	A quarantine pest or a regulated non-quarantine pest [IPPC, 1997]	Կարանտին վնասակար օրգանիզմ կամ կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲԿԲՊՄՀ 1997/:	Карантинный вредный организм или регулируемый некарантинный вредный организм (МККЗР, 1997)

173 Release (into the environment)	Բաց թողում /շրջակա միջավայր/	Выпуск (в окружающую среду)	Lâcher (dans l'environnement)
Intentional liberation of an organism into the environment (see introduction and establishment) [ISPM Pub. № 3, 1996]	Օրգանիզմի մտածված բաց թողումը շրջակա միջավայր /ԲՍՍԸ №3, 1996/	Намеренный выпуск организма в окружающую среду (МСФМ № 3, 1996)	Libération intentionnelle d'un organisme dans l'environnement (voir introduction et établissement) [NIMP Pub. № 3, 1996]
174 Release (of a consignment)	Բաց թողում /թերթի/	Выпуск (груза)	Libération (d'un envoi)
Authorization for entry after clearance [FAO, 1995]	Բնդի ներկրման թույլատվություն՝ նրա համապատասխանությունը հաստատելու հետո/ ՊԳԿ 1995/	Разрешение на ввоз груза после подтверждения его соответствия (ФАО, 1995)	Autorisation d'entrée après agrément [FAO, 1995]
175 Replanting	Վերատնկում	Пересадка	Replantation
See planting	Տես: Տնկում և ցանք:	См. Посадка и посев	Voir plantation
176 Required response	Պահանջվող հակազդում	Требуемая реакция	Réponse requise
Definite level of influence of treatment (ISPM, N18,2003)	Վերամշակման ներգործության որոշակի մակարդակ /ԲՍՍԸ №18, 2003/:	Определённый уровень воздействия обработки (МСФМ № 18, 2003)	Le niveau défini de l'influence du traitement (NIMP, N18, 2003)
177 Restriction	Սահմանափակում	Ограничение	Restriction
A phytosanitary regulation allowing the importation or movement of specified commodities subject to specific requirements [CEPM, 1996, revised CEPM, 1999]	Բուսասանիտարական կանոնակարգում՝ նշված թույլատրվող ապրանքների արտահանում կամ տեղաշարժ, որոշակի պահանջների կատարմամբ /ԲՍԵՀ 1996, վերանայված է ԲՍԵՀ 1999/:	Фитосанитарная регламентация , разрешающая импорт или передвижения указанных товаров при выполнении определенных требований (КЭФМ, 1996; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Réglementation phytosanitaire qui autorise l'importation ou la mise en circulation de marchandises déterminées, à condition que des exigences spécifiques soient respectées [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]
178 RNQP	ԿՈԿՁՕ	РНКВО	ORNQ
Regulated non-quarantine pest [ISPM Pub. № 16, 2002]	Կարգավիրվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմ /ԲՍՍԸ №16 2002/:	Регулируемый некарантинный вредный организм (МСФМ № 16, 2002)	Organisme réglementé non de quarantaine [NIMP Pub. № 16, 2002]
179 Round wood	Կլոր փայտանյութ	Круглая древесина	Grume
Wood not sawn longitudinally, carrying its natural rounded surface, with or without bark [FAO, 1990]	Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ նրկայնակի չաղոցված և բնական կլոր մակերեսով /ՊԳԿ 1990/:	Древесина с корой или без коры, не распиленная продольно и сохраняющая естественную круглую поверхность (ФАО, 1990)	Bois non scié en longueur ou équarri, gardant sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
180 RPPO	ԲԿԲՊՏԿ	РОКЗР	ORPV
Regional Plant Protection Organization [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Բույսերի կարանտինի բույսերի պաշտպանության տարածաշրջանային կազմակերպություն /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՍԵՀ 2001/:	Региональная организация по карантину и защите растений (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Organisation régionale de la protection des végétaux [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]

181 Sawn wood	Աղողանյութ	Пиломатериалы	Bois scié
Wood sawn longitudinally, with or without its natural rounded surface with or without bark [FAO, 1990]	Փայտանյութ կեղևով կամ առանց կեղևի՝ սղոցված երկայնաձիգ, որը պահպանում կամ չի պահպանում բնական կլոր մակերեսի մասը /ՊԳԿ 1990/:	Древесина с корой или без коры, распиленная продольно, сохраняющая или не сохраняющая часть естественной круглой поверхности (ФАО, 1990)	Bois scié en longueur ou équarri avec ou sans sa surface ronde naturelle, avec ou sans écorce [FAO, 1990]
182 Secretary	Քարտուղար	Секретарь	Secrétaire
Secretary of the Commission appointed pursuant to Article XII [IPPC, 1997]	Հանձնաժողովի քարտուղար, որը նշանակվում է համաձայն 12-րդ հոդվածի /ԲԿԲՊՄՎ/ / ԲԿԲՊՄՎ 1997/:	Секретарь Комиссии, назначаемый в соответствии со статьей XII (МККЗР) (МККЗР, 1997)	Le Secrétaire de la Commission nommé conformément à l'article XII [CIPV, 1997]
183 Seeds	Սերմեր	Семена	Semences
A commodity class for seeds for planting or intended for planting and not for consumption or processing (see grain) [FAO, 1990; revised ICPM, 2001]	Բնիդի կարգ՝ որպես սերմեր /սերմ/՝ նախատեսված զանքի համար, այլ ոչ սննդի կամ վերամշակման համար /ունի սերմեր/ /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ՄԲԺՀ 2001/:	Категория товара, обозначающая семена, предназначенные для посева, а не для употребления в пищу или переработки (см. зерно) (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	Catégorie de marchandises correspondant aux graines à semer ou destinées à la plantation et non à la consommation ou à la transformation (voir grain) [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
184 Specificity	Յուրահատկություն	Специфичность	Spécificité
A measure of the host range of a biological control agent on a scale ranging from an extreme specialist only able to complete development on a single species or strain of its host (monophagous) to a generalist with many hosts ranging over several groups of organisms (polyphagous) [ISPM Pub. № 3, 1996]	Կենսաբանական պայքարի ազենտի տերերի քանակի չափը սանդրակով՝ սկսած բացառապես յուրահատուկ ազենտներից՝ ընդունակ քազմանալու տիրոջ միայն մի տեսակի կամ տարատեսակների /մոնոֆագի/ վրա, մինչև ընդհանուր ազենտները, որոնք ունեն քազմաթիվ տերեր օրգանիզմների մի քանի խմբերում /պոլիֆազեր/ /ԲՄՄՎ Ն3 1996/:	Мера количества хозяев агента биологической борьбы по шкале от исключительно специфичных агентов, способных развиваться только на одном виде или разновидности хозяина (монофаги), до общих агентов, имеющих множество хозяев в нескольких группах организмов (полифаги) (МСФМ № 3, 1996)	Gamme des hôtes d'un agent de lutte biologique allant de l'agent hyper spécialisé qui se développe sur une seule espèce ou souche de son hôte (monophage), à l'agent généraliste avec un nombre d'hôtes élevé appartenant à plusieurs groupes d'organismes (polyphage) [NIMP Pub. № 3, 1996]
185 SPM	ԲՄՎ	СФМ	SMP
System of Phytosanitary Measure	Բուսասանիտարական միջոցառումների համակարգ	Система фитосанитарных мер.	Système des mesures phytosanitaire
186 Spread	Տարածում	Распространение	Dissémination
Expansion of the geographical distribution of a pest within an area [FAO, 1995]	Գոտու ներառում վնասակար օրգանիզմի աշխարհագրական տարածվածության մեծացումը /ՊԳԿ 1995/:	Увеличение географической распространённости вредного организма внутри зоны (ФАО, 1995)	Extension de la distribution géographique d'un organisme nuisible à l'intérieur d'une zone [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
187 Standard	Զարգուցիչ	Стандарт	Norme

Document established by consensus and approved by a recognized body, that provides, for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for activities or their results, aimed at the achievement of the optimum degree of order in a given context [FAO, 1995; ISO/IEC GUIDE 2:1991 definition]	Փաստաթույթ՝ սահմանված փոխամաճայնեցվածության արդյունքում և հաստատված նշված կազմակերպության կողմից, որը ընդհանուր և կրկնվող դեպքերի համար տալիս է դեկավարման կանոնները կամ գործողությունների բնութագիրը կամ նրանց արդյունքները, որոնք տվյալ ենթատերսում ապահովում են կազմակերպվածության օպտիմալ մակարդակը: /ՊԳԿ 1995 iso/iec guide:1991 սահմանման հիման վրա/:	Документ, установленный в результате консенсуса и утвержденный признанной организацией, который даёт для общих и повторяющихся случаев правила, руководства или характеристики для действий или их результатов, обеспечивающие оптимальный уровень организованности в данном контексте (ФАО, 1995, на основе определения ISO/IEC GUIDE 2:1991)	Document, établi par consensus et approuvé par un organisme reconnu, qui fournit, pour des usages communs et répétés, des règles, des lignes directrices ou des caractéristiques, pour des activités ou leurs résultats, garantissant un niveau d'ordre optimal dans un contexte donné [FAO, 1995; définition de ISO/IEC GUIDE 2:1991]
188 Stored product	Մթերքի պաշար	Продукт запаса	Denrée stockée
Unmanufactured plant product intended for consumption or processing, stored in a dried form (this includes in particular grain and dried fruits and vegetables) [FAO, 1990]	.Չոր վիճակում պահվող, չվերամշակված բուսական արտադրանք՝ նախատեսված սննդի օգտագործման կամ վերամշակման համար /հիմնականում հացահատիկ, չոր մրգեր և բանջարեղեն/ /ՊԳԿ 1990/:	Непереработанный растительный продукт , предназначенный для употребления в пищу или переработки, хранящийся в сухом виде (в основном, зерно и сушёные фрукты и овощи) (ФАО, 1990)	Produit végétal non manufacturé destiné à la consommation ou à la transformation, entreposé à l'état sec (comprenant notamment les grains , les fruits et les légumes secs) [FAO, 1990; révisée FAO, 1995]
189 Suppression	Ճնշում	Подавление	Suppression
The application of phytosanitary measures in an infested area to reduce pest populations [FAO, 1995; revised CEPM, 1999]	Վարակված գոտում բուսական միջոցառումների կիրառում վնասակար օրգանիզմների սննդառարկության կրծատման համար /ՊԳԿ 1995, վերանայված է ԲՄԵՀ 1999/:	Применение фитосанитарных мер в заражённой зоне для сокращения популяций вредного организма (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999)	Application de mesures phytosanitaires dans une zone infestée en vue de réduire les populations d' organismes nuisibles [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999]
190 Surveillance	Վերահսկում	Надзор	Surveillance
An official process which collects and records data on pest occurrence or absence by survey , monitoring or other procedures [CEPM, 1996]	Տվյալ գոտում վնասակար օրգանիզմների առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ տվյալների հավաքման և գրանցման պաշտոնական գործընթաց, հետազոտությունների, մոնիթորինգի և այլ գործընթացների օգնությամբ /ԲՄԵՀ 1996/:	Официальный процесс сбора и регистрации данных о присутствии или отсутствии вредного организма в данной зоне с помощью обследований, мониторинга и других процедур (КЭФМ, 1996)	Procédé officiel qui consiste à collecter et à enregistrer des données sur la présence ou l' absence d' organismes nuisibles dans une zone donnée en utilisant la prospection , le suivi ou d'autres méthodes [CEMP, 1996; révisée CEMP, 1999]

191 Survey	Տնտեսություն	Обследование	Prospection
An official procedure conducted over a defined period of time to determine the characteristics of a pest population or to determine which species occur in an area [FAO, 1990; revised CEPM, 1996]	Պաշտոնական միջոցառում՝ անցկացված որոշակի սահմանափակ ժամանակահատվածում, վնասակար օրգանիզմների սերնդատվության բնութագրի որոշման կամ տվյալ գտնում օրգանիզմների կազմի որոշման նպատակով /ՊԳՀ 1990, փոփոխված ԲՄՆՀ 1996/:	Официальное мероприятие, проводимое в определённый ограниченный период времени с целью определения характеристик популяции вредного организма или определения видового состава организмов , присутствующих в данной зоне (ФАО, 1990; изменено КЭФМ, 1996)	Procédé officiel appliqué pendant un laps de temps limité, pour définir les caractéristiques d'une population d' organismes nuisibles ou déterminer quelles espèces sont présentes dans une zone donnée [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1996; CEMP, 1999; précédemment enquête]
192 Systems approach(es)	Կամակարգված մունցում	Системный подход	Approche(s) systémique(s)
The integration of different pest risk management measures, at least two of which act independently, and which cumulatively achieve the appropriate level of phytosanitary protection [ISPM Pub. N° 14, 2002]	Բուսասանիտարական վտանգի կառավարման գանազան միջոցների ինտեգրում, ծայրահեղ դեպքում որոնցից երկուսը գործում են անկախ և որոնք համատեղ թույլ են տալիս հասնելու բուսասանիտարական պաշտպանության անհրաժեշտ մակարդակի /ԲՄՆՀ 14 2002/:	Интегрирование различных мер управления фитосанитарным риском , по крайней мере две из которых действуют независимо, и которые совместно позволяют достичь необходимого уровня фитосанитарной защиты (МСФМ № 14, 2002)	L'intégration de diverses mesures de gestion du risque phytosanitaire , parmi lesquelles au moins deux agissent indépendamment et permettent collectivement d'atteindre le niveau de protection phytosanitaire approprié [NIMP Pub. N° 14, 2002]
193 TCPM	ԲՄԺԿ	ВКФМ	CTMP
Temporary Commission for Phytosanitary Measures	Բուսասանիտարական միջոցառումների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Временная комиссия по фитосанитарным мерам	Commission temporaire des mesures phytosanitaire
194 TCS	ԶՓԿ	ВКС	CTN
Temporary Commission for Standards	Զարորոշիչների ժամանակավոր հանձնաժողով:	Временная комиссия по стандартам	Comité temporaire des normes
195 Technically justified	Տեխնիկապես հիմնավորված	Технически обоснованный	Techniquement justifié
Justified on the basis of conclusions reached by using an appropriate pest risk analysis or, where applicable, another comparable examination and evaluation of available scientific information [IPPC, 1997]	Հիմնավորված այն եղրակացությունների օգնությամբ, որոնք ստացվել են համապատասխան բուսասանիտարական վտանգի վերլուծության հիման վրա կամ եթե համընկնում է այլ համեմատական ուսումնասիրության և առկա գիտական տնտեկատվության գնահատման հետ /ԲԿԲՊԱՀ 1997/:	Обоснованный с помощью выводов, полученных в результате соответствующего анализа фитосанитарного риска , или, если подходит, другого сравнимого изучения и оценки имеющейся научной информации (МККЗР, 1997)	Justifié sur la base des conclusions d'une analyse appropriée du risque phytosanitaire ou, le cas échéant, d'autres examens ou évaluations comparables des données scientifiques disponibles [CIPV, 1997]
196 Test	Վերլուծություն	Анализ	Analyse

Official examination, other than visual, to determine if pests are present or to identify pests [FAO, 1990]	Պաշտոնական, ոչ ակնադիտական ստուգում՝ վնասակար օրգանիզմների հայտնաբերման կամ նույնականացման նպատակով /ՊԳԿ, 1990/	Официальная не визуальная проверка, проводимая с целью выявления вредных организмов или их идентификации (ФАО, 1990)	Examen officiel , autre que visuel, permettant de déterminer la présence ou l'absence d' organismes nuisibles , ou le cas échéant, de les identifier [FAO, 1990; révisée FAO, 1995; CEMP, 1999; ICPM, 2002 précédemment test]
197 Transience	Միջանկյալ իրադրություն	Промежуточная ситуация	Situation transitoire
Presence of a pest that is not expected to lead to establishment [ISPM Pub. № 8, 1998]	Վնասակար օրգանիզմի առկայություն, որի կլիմայավարժումը չի սպասվում /ԲՍՍԸ N8 1998/:	Присутствие вредного организма, акклиматизация которого не ожидается (МСФМ № 8, 1998)	Présence d'un organisme nuisible dont l' établissement n'est pas attendu [NIMP Pub. № 8]
198 Transit	Տարանցիկ	Транзит	Transit
See consignment in transit	Տես: Տարանցիկ բեռ:	См. Транзитный груз	Voir envoi en transit
199 Transparency	Թափանցիկություն	Прозрачность	Transparence
The principle of making available, at the international level, phytosanitary measures and their rationale [FAO, 1995; revised CEPM, 1999; based on the World Trade Organization Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures]	Բուսասանիտարական միջոցառումների նկատմամբ միջազգային բացախոսության մկրունք և նրա բանական հիմունքները /ՊԳԿ 1995, Վերանայված ԲՍԵՀ 1999, ԲԱՀ համաձայնագրի հիման վրա/	Принцип международной гласности в отношении фитосанитарных мер и их разумных оснований (ФАО, 1995; пересмотрено КЭФМ, 1999; на основе соглашения СФМ ФТО)	Principe de la mise à disposition internationale des mesures phytosanitaires et de leur justification [FAO, 1995; révisée CEMP, 1999; défini sur les bases de l'Accord sur l'application des mesures sanitaires et phytosanitaires de l'Organisation mondiale du commerce]
200 Treatment	Մշակում	Обработка	Traitemet
Officially authorized procedure for the killing or removal of pests or rendering pests infertile [FAO, 1990, revised FAO, 1995; ISPM Pub. № 15, 2002]	Պաշտոնական հաստատված գործընթաց վնասակար օրգանիզմների ոչնչացման, ինակտիվացման կամ հեռացման կամ նրանց ստերիլիզացման կամ ամլացման համար /ՊԳԿ 1990, Վերայանված է ՊԳԿ 1995, ԲՍՍԸ N15 2002, ԲՍՍԸ N 18 2003/:	Официально утвержденная процедура по уничтожению, инактивации или удалению вредных организмов , или по их стерилизации или девитализации (ФАО, 1990; пересмотрено ФАО, 1995; МСФМ № 15, 2002; МСФМ № 18, 2003)	Procédure officielle autorisée pour la destruction ou l'élimination d' organismes nuisibles ou leur stérilisation [FAO, 1990; révisée NIMP Pub. № 15, 2002]
201 Wood	Փայտանյութ	Древесина	Bois
A commodity class for round wood, sawn wood, wood chips or dunnage, with or without bark [FAO, 1990; revised	Ապրանքի խումբ, որն իրենից ներկայացնում է կլոր փայտանյութ, սղոցանյութեր,	Категория товара , обозначающая круглую древесину, пиломатериалы, древесные чипсы	Catégorie de marchandises correspondant aux grumes , bois scié , copeaux ou

ICPM, 2001]	փայտային չիպսեր կամ ամրափայտանյութ՝ կեղևով կամ առանց կեղևի /ՊԳԿ 1990, վերանայված է ԲՄՇՀ 2001/		или крепёжную древесину с корой или без коры (ФАО, 1990; пересмотрено ВКФМ, 2001)	bois de calage , avec ou sans écorce [FAO, 1990; révisée CIMP, 2001]
202 Wood packaging material	Փաթեթավորման փայտայութ		Древесные упаковочные материалы	Matériau d'emballage en bois
Wood or wood products (excluding paper products) used in supporting, protecting or carrying a commodity (includes dunnage) [ISPM Pub. № 15, 2002]	Փայտանյութ կամ փայտանյութային արտադրանք՝ /բազարությամբ թղթեն արտադրանքի/, որն օգտագործվում է ապրանքի հենապահման, պաշտպանման և փաթեթավորման համար (ներառյալ ամրափայտանյութը) / ԲՄՇՀ, № 15, 2002/:		Древесина или древесные изделия (за исключением бумажных изделий), используемые для поддержки, защиты или упаковки товара (включая крепежную древесину) (МСФМ № 15, 2002)	Bois ou produit en bois (excepté les produits en papier) utilisés pour soutenir, protéger ou contenir une marchandise (y compris bois de calage) [NIMP Pub. № 15, 2002]